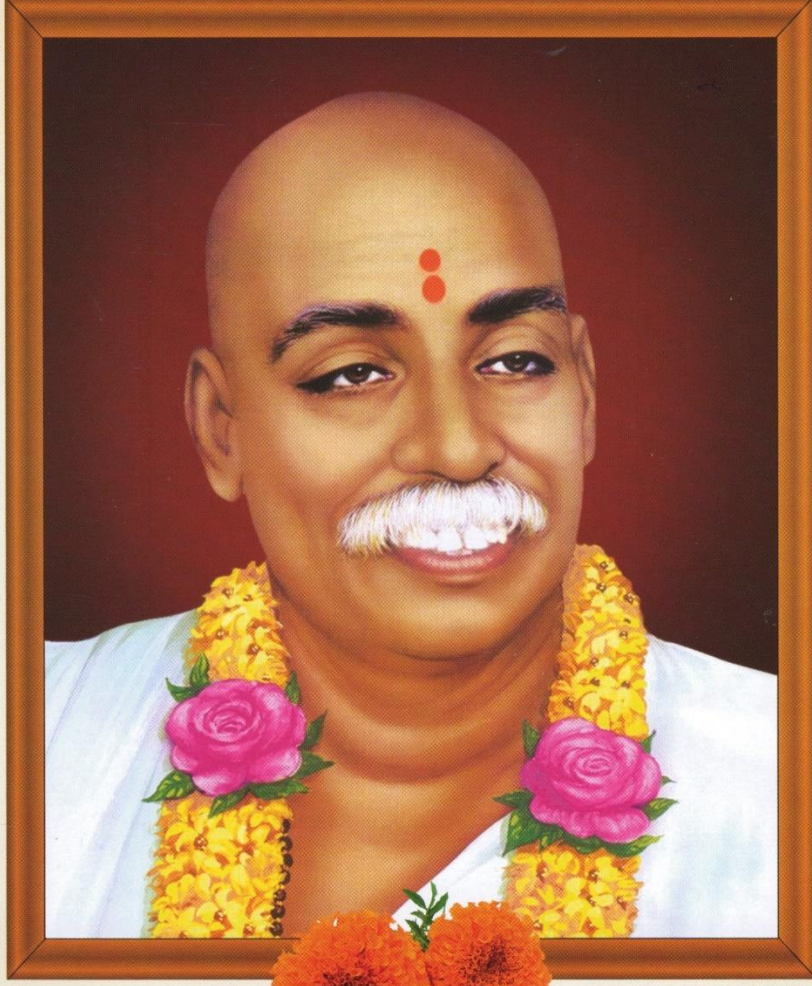
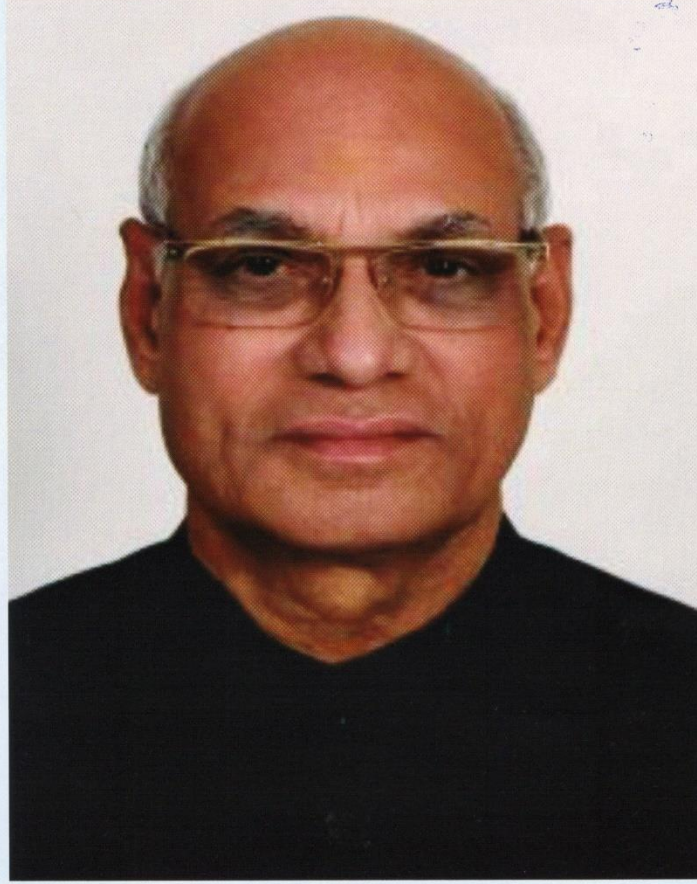

विद्या परं दैव तम्

वंदनीय राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
Vandaneeya Rashtrasant Tukadoji Maharaj

श्री. रमेश बैस

मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य व
कुलपती, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ
(दिनांक १८.२.२०२३ पासून)

SHRI. RAMESH BAIS

Hon'ble. Governor, Maharashtra State and
Chancellor, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University
(From 18.2.2023)

सत्यमेव जयते

श्री. भगत सिंह कोश्यारी

मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य व
कुलपती, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ
(दिनांक १७.२.२०२३ पर्यंत)

SHRI. BHAGAT SINGH KOSHYARI

Hon'ble Governor, Maharashtra State and
Chancellor, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University
(Upto 17.2.2023)

डॉ. सुभाष चौधरी

कुलगुरु

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ

(दिनांक ८. ८. २०२० पासून)

Dr. SUBHASH CHAUDHARI

Vice-Chancellor

Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University

(From 8. 8. 2020)

डॉ. संजय दुधे

प्र-कुलगुरु
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ
(दिनांक २७. १०. २०२० पासून)

Dr. SANJAY DUDHE

Pro-Vice-Chancellor

Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University

(From 27. 10. 2020)

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

वार्षिक अहवाल
(१ जुलै २०२१ ते ३० जून २०२२)

प्रकाशक :

- डॉ. अनिल हिरेखन
कुलसचिव (प्रतिनियुक्त) (दि. ६ जुलै, २०२१ पर्यंत)
- डॉ. राजू हिवसे
कुलसचिव (दि. ६ जुलै, २०२१ पासून)
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

मुद्रक :

श्री. राजेंद्र उतखेडे
व्यवस्थापक (अतिरिक्त कार्यभार)
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ मुद्रणालय, नागपूर

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या
कलम १३६ अन्वये राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर
विद्यापीठाचा दिनांक ३० जून २०२२ रोजी संपणाऱ्या
वर्षाचा अहवाल

अनुक्रमणिका

वार्षिक अहवाल समिती	—	एक
अभिनंदन	—	दोन, तीन
विनम्र श्रद्धांजली	—	चार, सात
अध्यक्षीय मनोगत	—	आठ, नऊ
कृतज्ञता	—	दहा
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ : एक दृष्टिक्षेप	—	अकरा ते चौदा

प्रकरणे

प्रकरण पहिले

विद्यापीठ प्राधिकारिणी व मंडळे
पृष्ठ क्र. १ ते २४

प्रकरण दुसरे

दीक्षांत समारंभ
पृष्ठ क्र. २५ ते ४०

प्रकरण तिसरे

विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग आणि संचालित महाविद्यालये
पृष्ठ क्र. ४१ ते ८२

प्रकरण चौथे

विद्यापीठाचे इतर विभाग
पृष्ठ क्र. ८३ ते १०८

प्रकरण पाचवे

विद्यापीठ विकास योजना
पृष्ठ क्र. १०९ ते १२२

प्रकरण सहावे

विद्यापीठातील स्पृहणीय उपक्रम
पृष्ठ क्र. १२३ ते १३४

(उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने सुचविलेल्या मुद्द्यांची माहिती पृष्ठ क्र. १२९)

प्रकरण सातवे

विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये
पृष्ठ क्र. १३५ ते १८३

परिशिष्टे

एक. स्नातकोत्तर अभ्यासक्रम, पृष्ठ क्र. प-१ ते प-१४
दोन. सांख्यिकी सारण्या, पृष्ठ क्र. प-१५ ते प-१७
तीन. शोधनिबंध, पृष्ठ क्र. प-१८ ते प-२७

वार्षिक अहवाल समिती

अध्यक्ष

डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे

सदस्य

डॉ. प्रशांत माहेश्वरी

डॉ. संजय कवीश्वर

डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव

डॉ. राजेश सिंह

डॉ. संजय पळवेकर

डॉ. शैलेद्र लेंडे

डॉ. सोपानदेव पिसे

डॉ. मंगेश पाठक

डॉ. (श्रीमती) मंजूश्री सरदेशपांडे

डॉ. निहाल शेख

डॉ. राजेंद्र नाईकवाडे

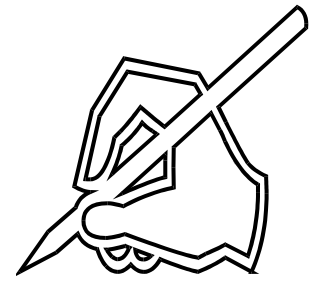
सचिव

डॉ. (श्रीमती) स्मिता आचार्य

संचालक (अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष)

संपादन

डॉ. राजेंद्र नाईकवाडे

अभिनंदन

डॉ. राजू एकनाथ हिवसे

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे वित्त व लेखा अधिकारी आणि व्यवस्थापन परिषदेचे निमंत्रित सदस्य डॉ. राजू एकनाथ हिवसे यांची राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या कुलसचिवपदी दिनांक ६ जुलै, २०२१ रोजी नियुक्ती झाल्याबद्दल डॉ. राजू एकनाथ हिवसे यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. प्रशांत ब्रजमोहन माहेश्वरी

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम १५(२) नुसार डॉ. प्रशांत ब्रजमोहन माहेश्वरी यांची विद्यापीठाच्या विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखेच्या अधिष्ठातापदी करण्यात आलेल्या नियुक्तीनुसार दिनांक ९ ऑगस्ट, २०२१ रोजी ते पदावर रूजू झाले आहेत. त्याबद्दल डॉ. प्रशांत ब्रजमोहन माहेश्वरी यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. संजय दत्तात्रय कवीश्वर

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम १५(२) नुसार डॉ. संजय दत्तात्रय कवीश्वर यांची विद्यापीठाच्या वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखेच्या अधिष्ठातापदी नियुक्ती करण्यात आली असून दिनांक १० ऑगस्ट, २०२१ रोजी ते रूजू झाले आहेत. तसेच डॉ. संजय कवीश्वर यांना मा. कुलगुरु महोदयांनी महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(घ) अंतर्गत विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य म्हणून दिनांक ११ ऑगस्ट, २०२१ पासून ३१ ऑगस्ट, २०२२ पर्यंतच्या कालावधीकरिता नामनिर्देशित केल्याबद्दल डॉ. संजय दत्तात्रय कवीश्वर यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. दत्तात्रय बाजीरावजी वाटमोडे

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम १५(२) नुसार डॉ. दत्तात्रय बाजीरावजी वाटमोडे यांची विद्यापीठाच्या मानवविज्ञान विद्याशाखेच्या अधिष्ठातापदी करण्यात आलेल्या नियुक्तीनुसार दिनांक ३० ऑगस्ट, २०२१ रोजी रूजू झाले आहेत. त्याबद्दल डॉ. दत्तात्रय बाजीरावजी वाटमोडे यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. संजय रामदास ठाकरे

महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने दिनांक १४ जुलै २०२१ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयानुसार, नागपूर येथील शासकीय न्याय सहाय्यक विज्ञान संस्था येथील रसायनशास्त्र विषयाचे प्राध्यापक डॉ. संजय रामदास ठाकरे यांची दिनांक १४ जुलै, २०२१ पासून सहसंचालक, उच्च शिक्षण, नागपूर विभाग या पदावर अतिरिक्त कार्यभाराने तात्पुरती पदस्थापना करण्यात आल्याबद्दल डॉ. संजय रामदास ठाकरे यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. कीर्तीकुमार रणदिवे

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४)(ड) अन्वये, मा. कुलगुरुंनी विद्यापीठ विभाग किंवा विद्यापीठ परिसंस्था यांचे प्रमुख किंवा संचालक संवर्गातून डॉ. कीर्तीकुमार रणदिवे विभागप्रमुख, भूविज्ञानशास्त्र विभाग राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांना विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेवर सदस्य म्हणून दिनांक १ सप्टेंबर, २०२१ पासून ३१ ऑगस्ट, २०२२ पर्यंतच्या कालावधीकरिता नामनिर्देशित केल्याबद्दल डॉ. कीर्तीकुमार रणदिवे यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. विजय खंडाळ

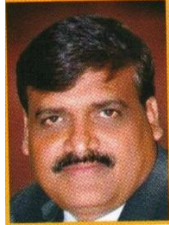
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या डॉ. वि. भि. उपाख्य भाऊसाहेब कोलते ज्ञानस्रोत केंद्राच्या संचालकपदी डॉ. विजय खंडाळ यांची दिनांक २१ सप्टेंबर, २०२१ रोजी नियुक्ती झाल्याबद्दल डॉ. विजय खंडाळ यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. भारत भानवसे

अमेरिकेतील स्टॅनफर्ड विद्यापीठातील तीन वैज्ञानिकांनी जगभरातील संशोधकांचा अभ्यास करून परिणामकारक व समाजाभिमुख संशोधन करणाऱ्या दोन टक्के संशोधकांच्या प्रकाशित केलेल्या यादीत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या लक्ष्मीनारायण तंत्रशास्त्र संस्थेतील प्राध्यापक डॉ. भारत भानवसे यांचा समावेश केला आहे. या उल्लेखनीय कार्याबद्दल डॉ. भारत भानवसे यांचे हार्दिक अभिनंदन.

डॉ. संजय ढोबळे

अमेरिकेतील स्टॅनफर्ड विद्यापीठातील तीन वैज्ञानिकांनी जगभरातील संशोधकांचा अभ्यास करून परिणामकारक व समाजाभिमुख संशोधन करणाऱ्या दोन टक्के संशोधकांच्या प्रकाशित केलेल्या यादीत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदार्थविज्ञान विभागातील प्राध्यापक डॉ. संजय ढोबळे यांचा समावेश केला आहे. या उल्लेखनीय कार्याबद्दल डॉ. संजय ढोबळे यांचे हार्दिक अभिनंदन.

प्रा. निरंजन देशकर

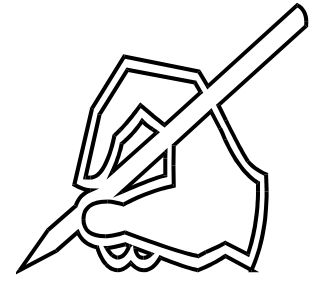
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ अधिसभा व व्यवस्थापन परिषदेचे सन्माननीय सदस्य प्रा. निरंजन देशकर यांचा सहभाग असलेला 'सर्व प्रकारच्या इमारतींची सुरक्षा' या विषयीवरील चर्चेचा कार्यक्रम जीएम-टीव्ही-१८ लोकमत वाहिनीने दिनांक २५ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी प्रसारीत केला. तसेच त्यांनी विद्यापीठाला मोलाचे मार्गदर्शन केले असून त्यांच्या प्रयत्नाने आपल्या विद्यापीठात महाराष्ट्रातील पहिला सोलर एनर्जी प्रकल्प सुरू झालेला असल्यामुळे प्रा. निरंजन देशकर यांचे हार्दिक अभिनंदन.

विद्यापीठाला नॅककडून प्राप्त झालेल्या मानांकनाबाबत

आपल्या विद्यापीठाचे नॅककडून मानांकन झाले असून त्यात विद्यापीठाला A हा दर्जा प्राप्त झालेला आहे. ही अत्यंत अभिमानाची बाब असून मा. कुलगुरू, प्र-कुलगुरू, कुलसचिव, सर्व अधिष्ठाता, I.Q.A.C चे समन्वयक डॉ. स्मिता आचार्य व I.Q.A.C चे सर्व सभासद, सर्व विभागप्रमुख, सर्व प्राध्यापकवृंद, सर्व शिक्षकेतर कर्मचारी या सर्वांचे अभिनंदन. तसेच मा. कुलगुरूंच्या मार्गदर्शनाखाली विद्यापीठ प्रगतीचे शिखर गाठण्याकरिता व मानांकनाचा अत्युच्च दर्जा प्राप्त करण्याकरिता प्रयत्नशील राहिल अशी अपेक्षा व्यक्त करून त्यांच्या पुढील कारकिर्दीस शुभेच्छा.

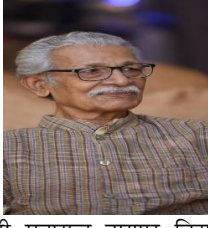
टोकीयो (जापान) ऑलिम्पिक स्पर्धेतील सहभागींचे अभिनंदन

'टोकीयो (जापान) येथे संपन्न झालेल्या ऑलिम्पिक स्पर्धेत भाग घेऊन देशासाठी पदके पटकावून देशाचे नाव जागतिक स्तरावर उंचाविल्याबद्दल सर्व पदक विजेत्यांचे व महाराष्ट्र राज्यातून ऑलिम्पिक स्पर्धामध्ये सहभागी झालेल्या खेळाडूंचे, तसेच पॅरा ऑलिम्पिकमध्ये आतापर्यंतचे जे पदक विजेते आहेत, त्या सर्व खेळाडूंचे अभिनंदन करते व त्यांच्या पुढील कारकिर्दीस शुभेच्छा.

विनम्र श्रद्धांजली

मा. डॉ. हरिभाऊ केदार

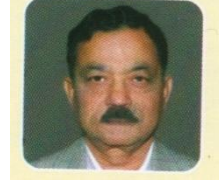
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे माजी कुलगुरू डॉ. हरिभाऊ केदार यांचे बुधवार, दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी वृद्धापकाळाने दुःखद निधन झाले. मृत्युसमयी त्यांचे वय ८६ वर्षे होते. डॉ. हरिभाऊ केदार यांचा जन्म २९ मे, १९३५ रोजी बुलढाणा जिल्ह्यातील गुंजाळा या गावी शेतकरी कुटुंबात झाला होता. त्यांचे प्राथमिक शिक्षण बुलढाणा जिल्ह्यात तर पदवीपर्यंतचे शिक्षण नांदेड येथे झाले होते. त्यांनी नागपूर विद्यापीठातून इंग्रजी साहित्य या विषयात एम. ए. ची पदवी प्राप्त केली होती. शिक्षण घेतानाच विद्यार्थी चळवळीत त्यांचा सक्रिय सहभाग होता. नागपूर नागरी शिक्षण मंडळाच्या शाळेत त्यांनी काही वर्षे शिक्षकाची नोकरी केली होती. पुढे ईश्वरबाबू शारीरिक शिक्षण महाविद्यालयात ते प्राध्यापक झाले. त्यानंतर १९६० ते १९९५ पर्यंत त्यांनी त्याच महाविद्यालयात प्राचार्य म्हणून दीर्घकाळ कार्य केले होते. त्यांना क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विषयात आंतरराष्ट्रीय पातळीवर ख्याती प्राप्त होती. शारीरिक शिक्षण विषयाचे उच्च शिक्षण त्यांनी डेन्मार्क व नार्वे येथून संपादन केले होते. क्रीडा क्षेत्रातील उत्कृष्ट कामगिरीसाठी त्यांना महाराष्ट्र शासनाने शिवछत्रपती पुरस्कार देऊन त्यांचा गौरव केला होता. भारतीय स्काउटचे मानद आयुक्त म्हणून त्यांची नियुक्ती झाली होती. त्यांनी १९९० यावर्षी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे प्रभारी कुलगुरू म्हणून कार्यभार सांभाळला होता. त्यांनी नागपूर विद्यापीठाच्या प्राचार्य फोरमचे अध्यक्षपद सुद्धा भूषविले होते. प्राचार्य डॉ. हरिभाऊ केदार नागपूर काँग्रेसचे काही काळ अध्यक्ष होते. ते नागपूर महापालिकेच्या राजकारणातही सक्रिय होते. ते दोनवेळा नगरसेवक म्हणून निवडून आले होते आणि काही वर्षे महापालिकेच्या स्थायी समितीचे अध्यक्ष होते. डॉ. केदार यांनी विद्यापीठाच्या कुलगुरू पदाचा कार्यभार अत्यंत शिताफीने आणि शिस्तबद्ध पद्धतीने सांभाळला होता. डॉ. केदार यांनी त्यांच्या प्रशासकीय कार्यशैलीबरोबरच प्रेमळ आणि मनमिळावू स्वभावामुळे जनसामान्यांमध्ये नावलौकिक मिळविला होता.

डॉ. केदार शिस्तप्रिय व्यक्ती होते. आपल्या परंपरेतून उत्क्रांत झालेली अनेक मूल्ये त्यांनी समाजात रूजविण्यात सातत्याने प्रयत्न केला. संपूर्णपणे निरहंकारी व विनम्र वृत्तीने विद्यापीठाकरिता व समाजाकरिता त्यांनी आपले कर्तृत्व पार पाडले होते.

डॉ. हरिभाऊ केदार यांच्या निधनाने विद्यापीठ व समाज हा एका विचारवंत व मार्गदर्शकाला मुकला आहे.

स्व. डॉ. हरिभाऊ केदार यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली.

डॉ. अशोक गोमाशे

नागपूर येथील शिवाजी विज्ञान महाविद्यालयाचे माजी प्राध्यापक व राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे माजी कुलसचिव डॉ. अशोक गोमाशे यांचे दिनांक २२ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी वयाच्या ६६ व्या वर्षी अल्पशा आजाराने दुःखद निधन झाले. त्यांचा जन्म दिनांक १७ सप्टेंबर, १९५५ रोजी भंडारा जिल्ह्यातील कनोरी या गावी झाला होता. त्यांनी आपले शालेय शिक्षण त्यांच्या मूळ गावातून तर उच्च शिक्षण नागपूर येथून पूर्ण केले होते.

डॉ. गोमाशे यांनी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या अधिसभा, व्यवस्थापन परिषद, विद्यापरिषद व इतर विविध समित्यांवर अध्यक्ष व सदस्य म्हणून कार्य केले होते. त्यांनी विविध प्राधिकरण व समित्यांवर कार्य करून विद्यापीठास मोलाचे मार्गदर्शन केले होते. कुलसचिव पदाचा कार्यभार त्यांनी अत्यंत विनम्रपणे व शिताफीने सांभाळला होता. विद्यापीठातील सर्व प्राधिकरण सदस्य, अधिकारी व कर्मचारी यांच्यात त्यांनी समन्वय प्रस्थापित केला होता. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाद्वारे त्यांना विद्यापीठाच्या शिक्षकदिनी आदर्श शिक्षक पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले होते.

विद्यापीठाचा १०० वा दीक्षांत समारंभ सुव्यवस्थितरित्या पार पाडण्यासाठी त्यांनी आपले मोलाचे मार्गदर्शन केले होते. विद्यापीठाच्या विकास कार्यासाठी ते सदैव झटले होते.

डॉ. अशोक गोमाशे यांच्या निधनाने विद्यापीठ एका कुशल प्रशासक व मार्गदर्शकाला मुकले आहे.

डॉ. अशोक गोमाशे यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली.

सरदार अटलबहादूर सिंग

दीनदुबळ्यांचे मदतगार, संकटग्रस्तांचे तारणहार, साहित्य आणि खेळांचे चाहते, राजकारणातील किंगमेकर, नागपूरचे माजी महापौर सरदार अटलबहादूर सिंग यांचे शुक्रवार, दिनांक १९ नोव्हेंबर २०२१ रोजी दीर्घ आजाराने निधन झाले. मृत्युसमयी त्यांचे वय ७९ वर्षांचे होते. अटलबहादूर सिंग यांचा जन्म २ मार्च १९४२ रोजी वाराणसी येथे झाला होता. त्यांच्या कुटुंबियांसह ते स्वातंत्र्याच्या दोन वर्षांनी म्हणजे १९४९ साली नागपुरात आले आणि अटलबहादूर सिंग हे नागपूरकर झाले. राज्यशास्त्रात एम. ए. झालेले अटलबहादूर सिंग हे साठच्या दशकात विद्यार्थी चळवळीत सक्रिय झाले. ते विद्यार्थी संघाचे महासचिव होते. १९६९ साली ते महापालिकेत नगरसेवक म्हणून विजयी झाले आणि त्यांच्या कार्यकर्तृत्वास झळाळी मिळाली. १९७४-७५ या काळात त्यांनी उपमहापौरपद तर, १९७७-७८ आणि १९९४-९५ या काळात दोनदा महापौरपद भूषविले. या काळात त्यांनी स्वतःचे अस्तित्त्व अधोरेखित केले होते. त्यांनी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या अधिसभा, व्यवस्थापन परिषद व इतर विविध प्राधिकरण आणि समित्यांवर कार्य केले होते. त्यांच्या कार्यकाळात विद्यापीठ प्रशासनाने घेतलेल्या विविध महत्त्वांच्या निर्णयांमध्ये त्यांचा मोलाचा वाटा होता.

सरदार अटलबहादूर सिंग यांच्या निधनाने विद्यापीठ व समाज एका समाजसेवकाला आणि मार्गदर्शकाला मुकला आहे. स्व. सरदार अटलबहादूर सिंग यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली.

डॉ. ज्योत्सना सुधीर मेश्राम

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या रसायनशास्त्र विभागाच्या विभागप्रमुख डॉ. ज्योत्सना सुधीर मेश्राम यांचे दिनांक २४ ऑगस्ट २०२१ रोजी दुःखद निधन झाले. मृत्युसमयी त्यांचे वय ५६ वर्षांचे होते. डॉ. ज्योत्सना सुधीर मेश्राम यांचा जन्म दिनांक २५ डिसेंबर १९६५ रोजी झाला होता. त्यांनी आपले उच्च माध्यमिक पर्यंतचे शिक्षण दिल्ली येथून केले होते. उच्च माध्यमिक नंतरचे त्यांचे संपूर्ण शिक्षण नागपुरातून झाले होते. डॉ. ज्योत्सना मेश्राम यांनी रसायनशास्त्र विषयात विशेष नावलौकिक मिळविला होता. त्यांची संशोधने जागतिक स्तरावर प्रकाशित आहेत.

डॉ. ज्योत्सना सुधीर मेश्राम यांच्या निधनाने शिक्षण क्षेत्रातील एका तज्ज्ञ शिक्षकाला विद्यापीठ मुकले आहे.

स्व. डॉ. ज्योत्सना सुधीर मेश्राम यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली.

गानसम्राज्ञी भारतरत्न लता मंगेशकर

गानसम्राज्ञी भारतरत्न लता मंगेशकर यांचे दिनांक ६ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी दुःखद निधन झाले. मृत्युसमयी त्यांचे वय ९२ वर्षे होते. लता मंगेशकर यांचा जन्म मध्यप्रदेशातील इंदूर येथे दिनांक २८ सप्टेंबर, १९२९ रोजी झाला होता. त्या भारतीय गायिका आणि संगीतकार म्हणून ख्यातीप्राप्त होत्या. लतादीदींनी गायिलेली तब्बल ३६ पेशा जास्त भारतीय भाषांमधील आणि काही परदेशी भाषांतील गाणी ध्वनीमुद्रित झाली होती.

सन १९८७ मध्ये त्यांना भारत सरकारने 'दादासाहेब फाळके' पुरस्कार, तर २००१ मध्ये 'भारतरत्न' हा सर्वोच्च नागरी सन्मान प्रदान केला होता. त्यांना तीन 'राष्ट्रीय चित्रपट' पुरस्कार, १५ 'बंगाल फिल्म जर्नालिस्ट असोशिएशन' पुरस्कार, चार 'फिल्मफेअर सर्वोत्कृष्ट पार्श्वगायिका' पुरस्कार, 'फिल्मफेअर जीवनगौरव' पुरस्कार आणि इतर बरेच पुरस्कार मिळाले होते. लंडनच्या रॉयल अल्बर्ट हॉलमध्ये सादरीकरण करणाऱ्या त्या पहिल्या भारतीय होत्या. भारतीय संगीत क्षेत्रामध्ये सात दशकांच्या कारकीर्दीतील योगदानासाठी त्यांना भारतीय गानकोकिळा आणि क्वीन ऑफ मेलोडी सारख्या सन्माननीय पदव्यांनी सन्मानित करण्यात आले होते.

दिनांक १९ जुलै, २००८ रोजी संपन्न झालेल्या राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या ९५ व्या दीक्षांत समारंभात त्यांना 'डी. लीट.' ही सन्मान्य पदवी प्रदान करण्यात आली होती.

संपूर्णपणे निरहंकारी व विनम्र वृत्तीने आपले अवघे आयुष्य व्यतीत करणाऱ्या लतादीदींनी आपल्या श्रेष्ठतम गायनाने देशपरदेशात नावलौकिक मिळवून भारत देशाचा सन्मान सदैव वाढविला होता. लतादीदींच्या निधनाने संपूर्ण भारत देश एका गानकोकिळेला आणि स्वरसम्राज्ञीला मुकला आहे.

स्व. लता मंगेशकर यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली.

श्रीमती सिंधुताई सपकाळ

भारतीय सामाजिक कार्यकर्त्या श्रीमती सिंधुताई सपकाळ यांचे दिनांक ४ जानेवारी, २०२२ रोजी दुःखद निधन झाले. मृत्युसमयी त्यांचे वय ७४ वर्षे होते. सिंधुताई सपकाळ यांचा जन्म वर्धा जिल्ह्यातील पिंपरी मेढे गावात दिनांक १४ नोव्हेंबर, १९४७ रोजी अत्यंत गरीब घरात झाला होता. गरिबी, कौटुंबिक जबाबदाऱ्या आणि लवकर लग्न यामुळे त्यांना चौथी इयत्ता उत्तीर्ण झाल्यानंतर शाळा सोडावी लागली होती. त्यांना अतिशय खडतर परिस्थितीत सुरुवातीचे आयुष्य जगावे लागले होते. सिंधुताईंनी गोरगरिबांच्या अनाथ मुलांना सांभाळून त्यांच्या जीवनाला दिशा देण्यासाठी 'ममता बाल संस्थेची' स्थापना केली होती. या संस्थेद्वारे त्यांनी अनाथ आणि बेवारस मुलांना आधार दिला होता. आजपर्यंत या संस्थेत सुमारे १०५० मुले राहिलेली आहेत. त्या या सर्व मुला-मुलींच्या माई होत्या.

सन २०१२ मध्ये 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समाज भूषण पुरस्कार', तर २०२१ मध्ये त्यांना 'पद्मश्री' पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले होते. याशिवाय त्यांना 'अहिल्याबाई होळकर' पुरस्कार, 'शिवलीला महिला गौरव पुरस्कार', 'जीवनगौरव' पुरस्कार व इतर अनेक पुरस्कारांनी सन्मानित करण्यात आले होते. विद्यापीठाने त्यांचे व्याख्यान आयोजित केले होते. त्यांच्या व्याख्यानासाठी सभागृह तुडुंब भरले होते.

संपूर्णपणे निरहंकारी व विनम्र वृत्तीने आपले विधायक कार्य करून समाजात आपला आदर्श स्थापित करणाऱ्या सिंधुताई सपकाळ यांच्या निधनाने संपूर्ण देश एका आदर्श समाजसेविकेपासून मुकला आहे.

स्व. सिंधुताई सपकाळ यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली.

श्री. राहुल बजाज

ज्येष्ठ उद्योजक बजाज समूहाचे पूर्व अध्यक्ष यांचे दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी पुणे येथे वयाच्या ८३ व्या वर्षी कर्करोगामुळे दुःखद निधन झाले. त्यांचा जन्म दिनांक १० जून १९३८ रोजी कोलकाता येथे उद्योजक कमलनयन बजाज व सावित्री बजाज यांच्या घरी झाला होता. त्यांनी अर्थशास्त्र आणि कायद्यामध्ये पदवीपर्यंतचे शिक्षण घेतले होते. नंतरच्या काळात त्यांनी हॉवर्ड विद्यापीठातून एमबीए चे शिक्षण घेतले होते. सन १९६८ मध्ये राहुल बजाज हे बजाज ऑटोचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी (सीईओ) झाले. विदेशी कंपन्यांच्या स्पर्धेला आव्हान देत बजाज ऑटो कंपनीला त्यांनी भारतातच नव्हे तर जगभरात पोहचविले. क्रियाशीलता, उद्योजकता, अनुसंधान, विकास व प्रामाणिकतेच्या आधारावर गेल्या पाच दशकांमध्ये बजाज समूहाला नावलौकिक मिळविण्यास त्यांचा मोलाचा वाटा होता. त्यांच्या नेतृत्वाखाली बजाज समूहाने स्वतःला देशातील सर्वात मोठ्या कंपन्यांपैकी एक बनविण्यात यश मिळविले होते. 'हमारा बजाज' ही त्यांच्या कंपनीची जाहिरात अतिशय प्रसिद्ध होती. भारतात रोजगार आधारित उद्योगाची स्थापना करून आंतरराष्ट्रीय पातळीवर भारताचा नावलौकिक वाढविणारा संवेदनशील उद्योगपती म्हणून श्री. राहुल बजाज यांचे नाव कायम स्मरणात राहील. बजाज समूहाची भरभराट करताना विविध सामाजिक कार्यात सक्रीय सहभाग नोंदवून त्यांनी त्यांचा स्पष्टवक्तेपणा हा स्थायीभाव कधीच सोडला नाही. त्याचप्रमाणे शिक्षण क्षेत्रात सुद्धा त्यांनी मोलाचे योगदान दिलेले आहे. त्यांचे प्रत्यक्ष उदाहरण राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठातील नवीन प्रशासकीय भवन निर्माण कार्याकरिता सीएसआर फंडातून त्यांनी १० कोटीची देणगी दिली आहे. त्यातूनच सध्याच्या जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनाची भव्य वास्तू बांधण्यात आलेली आहे. विद्यापीठ प्रशासकीय भवनाच्या भूमिपूजन कार्यक्रमाकरिता ते स्वतः विद्यापीठात उपस्थित होते.

श्री. राहुल बजाज यांच्या निधनाने संपूर्ण भारतदेश एका उद्योजकाला व शिक्षणक्षेत्रातील तज्ज्ञ मान्यवराला मुकला आहे. स्व. श्री. राहुल बजाज यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली.

कोरोना आजारामुळे मृत पावलेले कर्मचारी

श्री. रामू भुसारी

श्री. सुग्रीव पडोळे

श्री. संजय भोंगाडे

श्री. सचिन चव्हाण

श्री. दिलीप सिरसुदे

कोरोना आजारामुळे विद्यापीठाच्या सामान्य प्रशासन शाखेतील उच्च श्रेणी लिपीक श्री. रामू भुसारी, गोपनीय शाखेतील निम्न श्रेणी लिपीक श्री. सुग्रीव पडोळे, प्राणिशास्त्र विभागातील निम्न श्रेणी लिपीक श्री. संजय भोंगाडे, विद्या शाखेतील कर्मचारी निम्न श्रेणी लिपीक श्री. सचिन चव्हाण आणि मॉलीक्युलर बायोलॉजी अँड जेनेटिक इंजिनियरिंग विभागातील प्रयोगशाळा परिचर श्री. दिलीप सिरसुदे यांचे दुःखद निधन झाले. या सर्व कर्मचाऱ्यांच्या दुःखद निधनामुळे अत्यंत उत्कृष्ट व चांगल्या कर्मचाऱ्यांना विद्यापीठ मुकले आहे. स्व. श्री. रामू भुसारी, श्री. सुग्रीव पडोळे, श्री. संजय भोंगाडे, श्री. सचिन चव्हाण आणि श्री. दिलीप सिरसुदे यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली.

कोरोना महामारीच्या दीर्घ शोकात्म काळानंतरचा कालखंड म्हणजे संकटातून सावरण्याचा आणि पूर्ण शक्तिनिशी नव्या उमेदीने स्वतःस पुनर्स्थापित करण्याचा आव्हानात्मक असा कालखंड होता. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठालाही परीक्षादी विविध आघाड्यांवर अनेक आव्हानांचा सामना या एक प्रकारच्या पुनर्निर्माणाच्या काळात करावा लागला. त्याचे प्रतिबिंब प्रस्तुत वार्षिक अहवालातही पडलेले दिसू शकेल. सर्व प्रकारच्या व सर्वक्षेत्रीय आव्हानांवर मात करून आपले विद्यापीठ पुन्हा नव्या उमेदीने व नव्या तेजाने कार्यमग्न कसे झाले ह्याचा लेखाजोखा प्रस्तुतच्या २०२१-२०२२ च्या वार्षिक अहवालात सर्वांना पाहता येऊ शकेल.

उच्च शिक्षणाच्या क्षेत्रात सध्याचा काळ हा एका महत्त्वपूर्ण घटनेच्या परिप्रेक्ष्यात घडताना आपल्याला दिसतो. ते परिप्रेक्ष्य म्हणजे नव्या शिक्षण नीतीचे आगमन! भारतीय ज्ञानविज्ञानाच्या अखंड व ज्ञाननिष्ठ परंपरेला स्मरून आपली समृद्ध धरोहर आणि नवे अत्याधुनिक विज्ञान-तंत्रज्ञानाने भारावलेले एकविसावे शतक ह्याचा समन्वय असणाऱ्या नव्या धोरणाचे स्वागत विद्यापीठ प्रत्यक्ष क्रीयाशीलतेच्या पातळीवर आज करीत आहे. नवे बदल व्यवस्थेत रूजायला थोडा वेळ लागतो त्यानुसार सध्याचा काळ हा एक संक्रमणकाळ मानला पाहिजे. आपले विद्यापीठ त्या मार्गावर आता उत्साहाने अग्रेसर झालेले प्रस्तुत अहवालातील विविध लक्षणीय उपक्रमांच्या प्रस्तुतीकरणातून स्पष्ट पाहता येऊ शकते.

नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-२०२०

देशाच्या शैक्षणिक क्षेत्रात बहुआयामी बदल घडवून आणणारे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-२०२० (NEP २०२०) केंद्र सरकारने जाहीर केल्याचे सर्वविदित आहे. विद्यार्थीकेंद्रीत अशा ह्या धोरणाचे विश्लेषण आणि त्या अनुषंगाने शिक्षकांचे, विद्यार्थ्यांचे आणि एकूणच समाजाचे उद्बोधन आणि प्रशिक्षण ह्या धोरणाच्या यशस्वितेकरिता आवश्यक आहे. हे धोरण विद्यार्थ्यांना अध्ययन पर्याय उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने लवचिक आणि उदारमतवादी आहे. परंतु ह्याच्या प्रभावी अंमलबजावणीकरिता शिक्षण संस्था, शिक्षक, विद्यार्थी, पालक आणि विद्यापीठे ह्या सर्व घटकांना आपला शिक्षणाप्रती असलेला दृष्टिकोन बदलणे गरजेचे आहे. अभ्यासक्रमांच्या संरचनेतील आमूलाग्र बदलांची प्रक्रिया आता सुरू झाली आहे. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाने गेल्या काही वर्षांत ह्या दृष्टीने ठोस पावले उचलली आहेत हे येथे विशेषत्वाने नमूद करावेसे वाटते. तसेच ह्या धोरणाबद्दल शिक्षकांमध्ये जागरूकता निर्माण करण्याकरिता विविध सेमिनार, वेबिनार व कार्यशाळांचे आयोजनदेखील करण्यात आले

होते. ह्या नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाचे सार राष्ट्रसंतांनी खरेतर पूर्वीच सांगितलेले दिसते ...

ऐसे जीवन आणि शिक्षण । याचे साधावे गठबंधन ।

प्रथमपासूनचि सर्वांगीण । शिक्षण द्यावे तारतम्ये ॥

जीवनाचे प्रत्येक अंग । शिकवावा महत्त्वपूर्ण उद्योग ।

काम करावयाची चांग । लाज नसावी विद्यार्थ्या ॥

(ग्रामगीता-अ. १९ वा)

ह्याच तत्त्वाने नव्या शैक्षणिक धोरणाला अपेक्षित असलेल्या बहुआयामी आणि उद्योजकता व कौशल्याधारित अभ्यासक्रमांची पुनर्बांधणी विद्यापीठाने सुरू केली आहे. आपल्या शताब्दी वर्षांत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ हे धोरण प्रभावीपणे कार्यान्वित करू शकेल ह्याबाबत खात्री बाळगण्यास हरकत नाही.

प्रस्तुत अहवालात आपल्या पूर्वोक्त परीपाठीप्रमाणे विद्यापीठाच्या वटवृक्षाच्या विविध शाखा-प्रशाखांची तपशीलवार विवरणात्मक व तथ्यात्मक माहिती देण्यात आली आहे. ह्यामध्ये विविध माहितीची प्रकरणशः रचना करण्यात आली असून ती पुढीलप्रमाणे आहे. **प्रकरण १- विद्यापीठ प्राधिकारिणी व मंडळे.** अहवालाच्या पहिल्या प्रकरणात विद्यापीठ प्राधिकारिणी व मंडळे यात समाविष्ट व्यक्तीबाबतची माहिती उद्धृत केली आहे. **प्रकरण २- दीक्षांत समारंभ.** विद्यापीठाचा दीक्षांत समारंभ हा विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक उपक्रमांची फलश्रुती दर्शविणारा महत्त्वपूर्ण कार्यक्रम असतो. कार्यक्रमाला येणारे प्रमुख पाहुणे आणि त्यांची मार्गदर्शनपर भाषणे ऐकायला मिळणे म्हणजे सर्व शिक्षणकेंद्री घटकांसाठी एक मोठी पर्वणीच असते. अहवालात समाविष्ट भाषणे वाचकांना उपयुक्त होतील आणि या दुसऱ्या प्रकरणाच्या माध्यमातून विद्यापीठाने अहवालवर्षात केलेल्या वाटचालीचा अंदाज येऊ शकेल. **प्रकरण ३-विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग आणि संचालित महाविद्यालये.** विद्यापीठाच्या विकासात हे सर्व विभाग मोलाची भूमिका वठवित असतात. येथील शिक्षक आणि विद्यार्थ्यांच्या सर्जनशीलतेमुळे विद्यापीठाचा नावलौकिक वाढतो. त्यांनी आयोजित केलेल्या विविध कार्यक्रमाबाबतची यथायोग्य माहिती प्रकरण तीनच्या माध्यमातून वाचकांना होऊ शकेल. **प्रकरण ४-विद्यापीठाचे इतर विभाग.** ग्रंथालय, वसतिगृहे, उद्यान इत्यादींनी आवश्यक पायाभूत सोयी उपलब्ध करून विद्यापीठात शैक्षणिक वातावरण निर्माण करण्यात मोलाची कामगिरी बजाविली आहे. आजीवन अध्ययन आणि विस्तार विभागाने तर समाजभिमुख उपक्रम राबविण्यात आपला ठसा उमटविला आहे. अनेक अल्पकालीन अभ्यासक्रम या विभागामार्फत राबविण्यात येतात.सद्यःस्थितीत उद्यमशीलता आणि

कौशल्यविकास यावर शासनाचा भर आहे. या विभागाने अशा प्रकारच्या अनेक अभ्यासक्रमाची आखणी करून संबंधित संस्थांच्या मदतीने अनेक अभ्यासक्रम राबविले आहेत. समाजाच्या विविध स्तरातील लोक या अभ्यासक्रमाने लाभान्वित झाले आहेत. येणाऱ्या काळात कौशल्य विकासास हातभार लावण्यात हा विभाग आघाडीवर राहिल असा विश्वास वाटतो. प्रकरण चारच्या माध्यमातून वाचकांना अशा इतर विभागांची माहिती प्राप्त होऊ शकेल. **प्रकरण ५—विद्यापीठ विकास योजना.** हा विभाग शिक्षकांच्या संशोधनाला गतिशीलता प्राप्त करून देणारा असा विभाग आहे. संशोधन प्रकल्प, परिषदा, चर्चासत्रे यांमधील शिक्षकांचा सहभाग विद्यापीठाची पत वाढविण्यास साहाय्यभूत ठरतो. तसेच शिक्षकांना अद्ययावत माहिती उपलब्ध होऊन देशातील इतर विद्यापीठांच्या प्राध्यापकांशी संवाद साधता येतो. विद्यापीठात सादर झालेले शोधप्रबंध ग्रंथरूपात प्रकाशित करण्यासाठी संशोधकांना अनुदानदेखील देण्यात येते. पाचव्या प्रकरणातून या संदर्भातील माहितीचा वेध घेण्यात आला आहे. **प्रकरण ६—विद्यापीठातील स्पृहणीय उपक्रम.** विद्यापीठाला समाजातील दानदात्यांनी आर्थिक मदत करून व्याख्यानमालांचे आयोजन करण्यास प्रोत्साहित केले आहे. या व्याख्यानांचा लाभ शिक्षक आणि विद्यार्थ्यांव्यतिरिक्त समाजातील विविध घटकांना होतो. विद्यार्थ्यांना त्यांच्या अंगी असलेल्या सुप्त गुणांची ओळख व्हावी आणि त्यांच्या कलागुणांना वाव मिळावा म्हणून विद्यापीठाने अनेक कार्यक्रमांचे यशस्वी आयोजन केले आहे. याबाबतची माहिती वाचकांना प्रकरण सहाच्या माध्यमातून होऊ शकेल. **प्रकरण ७—विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालये.** विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयांची कामगिरी विद्यापीठाचा दर्जा उंचाविण्यास हातभार लावत असते. त्यामुळे या महाविद्यालयांनी हाती घेतलेल्या उपक्रमांची माहिती वाचकांपर्यंत संक्षिप्त स्वरूपात का होईना पोहचवावी म्हणून प्रकरण सातवे तसेच परिशिष्टे, सांख्यिकी सारण्या ही सर्व माहिती तयार करण्यात आली आहे. विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा, मानवविज्ञान विद्याशाखा आणि आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा अशा वेगवेगळ्या विद्याशाखांतील विविध विषयांच्या लाखो विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा घेणे, सर्वांच्या सहकार्याने व सामंजस्याने ते यशस्वीपणे पेलण्यात विद्यापीठाला यश आले असे निश्चितच म्हणता येईल. मुख्य म्हणजे सर्व परीक्षा वेळापत्रकानुसार वेळच्या वेळेवर काटेकोरपणे घेण्यात आल्या व त्यांचे निकालही वेळेवर लावण्यात विद्यापीठाला यश आले. यासाठी विद्यापीठातील पदाधिकारी व प्राध्यापक यांनी अविरत प्रयत्न केले आहेत.

विद्यापीठाने राबविलेल्या अनेक उपक्रमांचा पुरावा छायाचित्रांच्या माध्यमातून प्राप्त होऊ शकतो. दीर्घकाळपर्यंत हा विद्यापीठाचा चित्ररूप ठेवाच असतो. दीक्षांत समारंभ, वर्धापन दिन,

समाजप्रबोधन व्याख्यानमाला यासोबतच विविध कार्यशाळा, चर्चासत्रे, सामंजस्य करार आदी ऐतिहासिक क्षणांना टिपणारी छायाचित्रे प्रस्तुत अहवालात प्रदर्शित करण्यात आली आहे. या सर्व अद्यावत माहितीचा उपयोग आपल्या विद्यार्थ्यांपासून ते पालकांपर्यंत सर्वच विद्यापीठ घटकांना होत असतो.

प्रस्तुत अहवालाचा एक विशेष म्हणजे ह्यात विद्यापीठाचा १०८ वा आणि १०९ वा ह्या दोन दीक्षांत समारंभांतील मान्यवर पाहुण्यांची भाषणे, ह्या दोन्ही समारंभाची क्षणचित्रे आणि अन्य माहिती संकलीत करण्यात आली आहे. त्यातून आपल्याला आपल्या विद्यापीठाची गौरवमयी व समृद्ध परंपरा अधिक युगानुकूल आणि अधिक सुदृढ झालेली दिसते.

हा अहवाल तयार करण्याकरिता अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष (IQAC) विभागाचे संचालक डॉ. स्मिता आचार्य, सांख्यिकी शाखेतील त्यांचे सहकारी श्री. सुनील इंगळे, सौ. विद्या फटिंग व विद्यापीठ विकास विभागातील श्री. संजीव राठोड यांनी एकवटून व अतिशय झटून अहवालकार्य पूर्णत्वास नेले. तसेच विद्यापीठाचे सर्व पदव्युत्तर विभाग, प्रशासकीय विभाग, संलग्न महाविद्यालये, वार्षिक अहवाल समितीचे सर्व सन्माननीय सदस्य, संपादक मंडळ, विद्यापीठ मुद्रणालयाचे प्रभारी व्यवस्थापक डॉ. राजेंद्र उतखेडे तसेच त्यांचे सहकारी श्री. प्रेमनांद खरड, श्री. सुभाष मालापुरे, श्री. धर्मपाल धाबर्डे ह्यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले आहे. अत्यंत देखणे व अर्थपूर्ण मुखपृष्ठ साकारणारे कलावंत श्री. अभय कोट्टेवार या सर्व कर्मचाऱ्यांचे विशेष आभार मानणे मी माझे कर्तव्य समजतो.

अहवालाच्या स्वरूपात सहजता व नेटकेपण आणण्याचे कसब अनुभवी संपादक डॉ. राजेंद्र नाईकवाडे यांनी आत्मसात केल्याने विद्यापीठाच्या वार्षिक अहवालाचे संपादनकार्य सुकर झाले. त्यांच्याप्रती मी कृतज्ञता व्यक्त करतो.

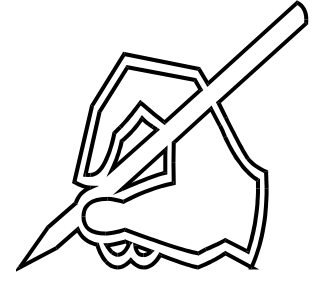
तसेच सन्माननीय कुलगुरू, प्र-कुलगुरू आणि कुलसचिव ह्यांचे मौलिक मार्गदर्शन लाभले आहे. त्याकरिता त्या सर्वांप्रती कृतज्ञता व्यक्त करणे हे मी माझे कर्तव्य समजतो.

प्रस्तुत अहवालाच्या माहिती संकलनात आणि संपादनात सहकार्य करणाऱ्या अहवाल समितीतील सर्व सदस्यांचे मी साभार अभिनंदन करतो आणि राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या ह्या २०२१-२०२२ च्या अहवाल पुस्तिकेचे सर्व विद्यापीठक्षेत्रीय घटक उत्साहाने स्वागत करतील असा विश्वास व्यक्त करतो.

डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे

अध्यक्ष

वार्षिक अहवाल समिती

कृतज्ञता

कृतज्ञता

अहवालकालावधीत पुढील दानशूर व्यक्ती आणि संस्थांनी
विद्यापीठाला देणग्या दिल्या आहेत. विद्यापीठ या सर्वांप्रती कृतज्ञ आहे.

- श्री. सुधीर वनमाळी, नागपूर यांचेकडून “प्रो. व्यंकटेश रामराव वनमाळी सुवर्णपदक” निधी स्थापन करण्याकरिता रु. ३,००,०००/- ची देणगी विद्यापीठाला प्राप्त झाली.
- श्री. सुधीर वनमाळी, नागपूर यांचेकडून “प्रो. प्रेमा व्यंकटेश वनमाळी सुवर्णपदक” निधी स्थापन करण्याकरिता रु. ३,००,०००/- ची देणगी विद्यापीठाला प्राप्त झाली.
- प्रो. डॉ. एच. ए. भाकरे, नागपूर यांचेकडून “स्व. (श्रीमती) दमयंती हरिहर भाकरे सुवर्णपदक” निधी स्थापन करण्याकरिता रु. ३,००,०००/- ची देणगी विद्यापीठाला प्राप्त झाली.
- श्रीमती सुप्रिया सुरेश जाधव आणि स्वप्नील सुरेश जाधव, पूणे यांचेकडून “स्व. डॉ. सुरेश यांचे नावे तिन सुवर्णपदक” निधी स्थापन करण्याकरिता रु. ९,००,०००/- ची देणगी विद्यापीठाला प्राप्त झाली.

■ ■ ■

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ :
एक दृष्टिक्षेप

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ : एक दृष्टिक्षेप

४ ऑगस्ट, १९२३ रोजी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाची स्थापना झाली. तेव्हापासून मोठ्या निष्ठेने विद्यापीठ उच्च शिक्षण प्रसाराचे कार्य करित आहे. आपले विद्यापीठ मध्य भारतातील सर्वात जुने विद्यापीठ आहे. केवळ कला, विज्ञान, विधी आणि शिक्षण या चार विद्याशाखा, नागपूर, जबलपूर आणि अमरावती येथील सहा महाविद्यालये व त्यात शिकणारे ९१७ विद्यार्थी यांनी सुरू झालेल्या या विद्यापीठाचा आजचा विशाल विस्तार सर्वाना स्तमित करणारा आहे.

या विद्यापीठातून सागर, जबलपूर, अमरावती, गडचिरोली इत्यादी विद्यापीठे वेगळी झाल्यावर त्याचा भौगोलिक विस्तार कमी झाला असला तरी पूर्व विदर्भातील या विद्यापीठात ५०३ संलग्नित महाविद्यालये, विद्यापीठाचे ४४ पदव्युत्तर शैक्षणिक विभाग आणि ३ संचालित महाविद्यालये यामधून दरवर्षी जवळपास ४ लक्ष विद्यार्थी आजमितीला शिक्षण घेत आहेत. आपल्या विद्यापीठात जवळजवळ सर्व प्रकारचे व्यावसायिक व पारंपरिक शिक्षण माफक शैक्षणिक शुल्क आकारून प्रदान केले जाते.

आपल्या विद्यापीठाला उच्च दर्जाची शैक्षणिक परंपरा ज्याप्रमाणे प्राप्त झाली आहे, त्याप्रमाणे राष्ट्रीय व सामाजिक कार्याचीही मौलिक परंपरा लाभली आहे. राष्ट्रीय चळवळीच्या मुख्य प्रवाहात विद्यापीठाने निरंतर योगदान दिले आहे. १९३०-३२ च्या दरम्यान असहकारिता आंदोलन सुरू असताना विद्यापीठाचे विधी महाविद्यालय जवळजवळ दोन महिने बंद होते. 'वंदे मातरम्' चळवळीत भाग घेण्याची शिक्षा म्हणून काढून टाकलेल्या उस्मानिया विद्यापीठाच्या जवळजवळ १५० विद्यार्थ्यांना विशेष वर्गात दाखल करून त्यांचे शैक्षणिक नुकसान आपल्या विद्यापीठाने टाळले होते. स्वातंत्र्यपूर्व काळात दीक्षांत समारंभात निर्भयपणे आपल्या तत्कालीन राष्ट्रीय नेत्यांना दीक्षांत समारंभाची भाषणे देण्याकरिता विद्यापीठाने सन्मानपूर्वक निमंत्रित केले होते.

आपल्या विद्यापीठाचे मुख्य ग्रंथालय व विद्यापीठ परिसरातील ग्रंथालय ह्यांचे पूर्णपणे संगणकीकरण झालेले असून विद्यापीठ परिसरातील ग्रंथालयात, सुसज्ज अशी आंतरजाल प्रयोगशाळा तयार करण्यात आली आहे. तिच्यात १०० संगणक असून विद्यार्थ्यांना आवश्यक त्या ग्रंथालय सेवा या प्रयोगशाळेद्वारा प्राप्त होऊ शकतात. विद्यापीठाच्या ग्रंथालयात आजमितीला ४,२२,२४८ ग्रंथ, १४,३१३ हस्तलिखिते, १५,८६३ पीएच. डी. चे शोधप्रबंध, ३८,८०० नियतकालिकांचे बांधिव खंड व ११६४ ई-बुक आहेत.

प्रत्येक ज्ञानशाखेतील शिक्षणाची ध्येये आणि उद्दिष्टे निश्चित करून अध्ययनाचा अनुभव देणारे आदर्श अभ्यासक्रम विद्यापीठाने तयार केले आहेत. तसेच विद्यापीठाच्या व्यापक विकासासाठी काही नव्या विभागांची, केंद्रांची आणि अभ्यासक्रमांची निर्मिती विद्यापीठाने केली आहे. सत्र २०११-१२ पासून मॉलिक्युलर बायोलॉजी अँड जेनेटिक इंजिनिअरिंग, वाणिज्य, पदव्युत्तर बुद्धिस्ट स्टडीज आणि पदव्युत्तर जनसंवाद हे विभाग, २०१२ - २०१३ पासून राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विचारधारा व उर्दू विभाग हे अभ्यासक्रम सुरू केले आहेत. तसेच महाराष्ट्र शासनाच्या आर्थिक मदतीतून डिसेंबर, २०१९ पासून विद्यापीठात भगवान श्रीचक्रधर स्वामी अध्यासन सुरू झाले आहे. विदर्भ हीच महानुभाव पंथाची जन्मभूमी आहे. या पंथाची ग्रंथनिर्मिती याच विभागातून झाली. तसेच डॉ. वि. भि. कोलते आणि अन्य महानुभव पंथाच्या साहित्याचे संशोधक याच भूमीत कार्यरत होते. म्हणून पुढील संशोधनाच्या दृष्टीने भगवान श्रीचक्रधर स्वामी अध्यासन कार्यप्रवण होईल, अशी आशा वाटते.

२०१५-२०१६ ह्या सत्रामध्ये रोबोटिक टेक्नॉलॉजी ह्या अभिनव अभ्यासक्रमाला सुरुवात आहे. प्रसिद्ध सिनेनट श्री. विवेक ओबेराय यांच्या उदात्त स्वयंप्रेरित आर्थिक मदतीतून सुरू करण्यात आलेल्या ह्या अभ्यासक्रमाने विज्ञान-तंत्रज्ञानाचे एक नवे दालन येथील विद्यार्थ्यांकरिता उपलब्ध झालेले आहे. त्याचप्रमाणे विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालयांमध्ये फॉरेन्सिक सायन्स हा पदवी अभ्यासक्रम सुरू केला आहे. भविष्यात पाच वर्षांच्या कालावधीचा इंटीग्रेटेड, इनोव्हेटीव, इंटर-डिसिप्लिनरी अभ्यासक्रम विथ चॉइस बेस्ड क्रेडिट सिस्टम सुरू करण्याचा मानस आहे. नागपूरजवळच उभारण्यात येत असलेल्या मिहान प्रकल्पाकरिता नवीन अभ्यासक्रमाचा आराखडा तयार करण्यात आला आहे. नवीन अभ्यासक्रमाचे अध्ययन केंद्र, विदेशी विद्यापीठाच्या सहकार्याने ड्युएल डिग्री, उद्योगसंस्थांच्या आणि तज्ज्ञांच्या मदतीने विशिष्ट विषयांचे अभ्यासक्रम, प्रशिक्षण आणि संशोधन सुरू करण्याचा आमचा प्रयत्न आहे. संशोधनातून ज्ञानाची निर्मिती व ज्ञानामधून विकास व समृद्धी साध्य करण्यासाठी, संशोधन व उद्योजकता यांची सांगड घालणे आवश्यक आहे. त्याकरिता टेक्नॉलॉजी पार्क फॉर टेक्नॉलॉजी डेव्हलपमेंट अँड ट्रान्सफर इनोव्हेशन अँड इन्क्युबेशन सेंटर, ह्युमन रिसोर्स ट्रेनिंग इत्यादी प्रकल्प उद्योजकांच्या सहकार्याने राबविण्याचा आणि नावीन्यपूर्ण असा एम. टेक पीएच. डी. प्रोग्राम सुरू करून विद्यार्थ्यांना विशिष्ट क्षेत्रात

आधुनिक संशोधन करून उत्तम करिअर करण्याची संधी उपलब्ध करून देण्याचा विद्यापीठाचा मानस आहे.

विद्यापीठाने जागतिक स्तरावरील आव्हाने आणि संधी यांची सांगड घालीत आवश्यकतेनुसार आपली धोरणे वेळोवेळी आखली आहेत. या धोरणामधून विद्यार्थी सक्षम, कुशल, कर्तव्यनिष्ठ असे नागरिक बनू शकतील. विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणाबरोबरच संस्कार, नीतिमूल्ये, वैचारिक समृद्धता, देशाभिमुखता, स्वाभिमान, आत्मविश्वास इत्यादी गुणांची वृद्धी करण्यावर विशेष भर देण्यात येत आहे. याकरिता ज्ञानसंवर्धन करणारी सत्र पद्धती विद्यापीठात सत्र २०१२-१३ मध्ये सुरु करण्यात आलेली आहे. त्याअनुषंगाने सर्व अभ्यासक्रमांचे नूतनीकरण करून ते अद्ययावत करण्यात आले असून त्यांची अंमलबजावणी आणि मूल्यमापन क्रेडिट पद्धतीने करण्यात येत आहे. विद्यार्थ्यांना आपल्या आवडीच्या अभ्यासक्रमांमध्ये प्रवेश घेण्याकरिता शैक्षणिक सुविधा मागील काही वर्षांपासून उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या आहेत. अलीकडेच मागील वर्षी विद्यापीठ परिसरात 'सेंटर फॉर डिफेंस स्टडीज' या नावीन्यपूर्ण केंद्राची स्थापना केली गेली. या केंद्राचा रूपातून विद्यार्थ्यांकरिता देशाच्या सुरक्षाविषयक अभ्यासाचे एक नवीन दालन खुले केले गेले आहे.

अध्यापनास संशोधनाची जोड दिल्यास त्याची गुणवत्ता वाढते, म्हणून संशोधनाचा गुणात्मक विकास करण्याकरिता विद्यापीठाने विविध शैक्षणिक संस्थांसोबत सामंजस्य करार केलेले आहेत. नागपूर येथील नीरी व सी. एस. आय. आर. या संस्थांबरोबर तसेच अॅनाकॉन व झीम लॅबोटेरीज यांचेसोबत करण्यात आलेल्या करारामार्फत होणारे संशोधन हे शैक्षणिक आणि औद्योगिक क्षेत्रात विकासाला गती देणारे आहे.

विद्यापीठातील प्राध्यापक हे विविध ज्ञानशाखातील मूलभूत प्रश्नांवर योग्य उपाययोजना सुचविण्याकरिता मूलभूत आणि तर्कशुद्ध संशोधन राबवीत असून त्याकरिता विविध संस्थांमार्फत आर्थिक अनुदान प्राप्त झाले आहे. यामध्ये स्पेशल असिस्टन्स प्रोग्राम, रिसर्च प्रोजेक्ट, फिस्ट प्रोग्राम इत्यादींकरिता भरीव स्वरूपाचे अनुदान प्राप्त झाले आहे. विद्यार्थ्यांना या प्रकल्पांतर्गत संशोधन शिष्यवृत्ती प्राप्त होऊन उच्च संशोधन क्षेत्रात संधी मिळत चालली आहे. विद्यापीठ शिक्षण आणि संशोधनासंबंधी मूलभूत सोयी उपलब्ध करून देण्यासाठी विशेष योजना आखत आहे. त्याकरिता पुढील १० वर्षांतील उद्दिष्टे निश्चित करण्यात येत असून ते साध्य करण्याकरिता व्हिजन डॉक्युमेन्ट आणि मास्टर प्लॅन तयार करण्यात आला आहे. यामध्ये पाच वर्षीय एकात्मिक पदव्युत्तर अभ्यासक्रम, स्कूल ऑफ इंजिनिअरिंग, सायन्सेस अॅन्ड टेक्नॉलॉजी, एकात्मिक आचार्य पदवी इत्यादींचा समावेश करण्यात येत आहे.

शासनाच्या राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियाना (रुसा) अंतर्गत विद्यापीठाला भरीव अनुदान प्राप्त झाले. त्या अनुदानामधून विद्यापीठाच्या विविध विभागांमध्ये मोठ्या प्रमाणात विकासात्मक कामे व संशोधनात्मक कामे सुरु आहेत. उपकरण खरेदी, ग्रंथखरेदी, वर्गखोल्यांचे नूतनीकरण इत्यादी विकासात्मक कामांमुळे व संशोधन कार्यामुळे आमचे विविध विभाग कात टाकून अत्याधुनिक बनत चालले आहेत. ही विद्यापीठाकरिता गौरवाची बाब आहे.

भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या शतकोत्तर रौप्य महोत्सवी जयंती निमित्ताने विद्यापीठाच्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालयातील प्रांगणात अभिनव स्वरूपाच्या 'इंडियन कॉन्स्टिट्युशन प्रिअॅबल पार्क' निर्मितीची प्रक्रिया सुरु झाली आहे. त्याअंतर्गत विधी महाविद्यालयाच्या प्रांगणात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा भव्य असा पूर्णाकृती पुतळा लवकरच बसविण्यात येणार आहे.

संशोधनातील ज्ञानाच्या संधी आणि विकास साधण्याकरिता संशोधन व उद्योजकता यांची सांगड घालणे आवश्यक आहे, त्याकरिता विद्यापीठामध्ये टेक्नॉलॉजी पार्क अंतर्गत विविध प्रकल्प राबविण्यात येत आहेत. विद्यापीठामध्ये उपलब्ध असलेले शैक्षणिक तंत्रज्ञान व संशोधनाच्या सोयी उद्योजकांना आवश्यकतेनुसार उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. त्याचप्रमाणे प्रशिक्षण, रोजगार, संशोधन आणि अध्यापन इत्यादी बाबतीत औद्योगिक क्षेत्रांसोबतचे सहकार्य प्रभावीपणे करण्यात येत असून विद्यार्थ्यांना या क्षेत्रात भविष्यात संधी उपलब्ध करून देण्याचा विद्यापीठाचा मानस आहे. शैक्षणिक अध्यापन आणि संशोधनामध्ये सतत गुणात्मक उंची वाढविण्याकरिता विद्याविषयक आणि प्रशासकीय अंकेक्षण दरवर्षी विद्यापीठामार्फत करण्यात येत असून त्यामध्ये आढळून आलेल्या त्रुटी दूर करण्याचा सातत्याने प्रयत्न सुरु आहे.

मागील वर्षी विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि प्रत्यायन परिषदेमार्फत आमंत्रित समितीने विद्यापीठाला भेट दिली. या समितीने 'नॅक' चे पूनर्मूल्यांकन करून 'अ' दर्जा प्रदान केला आहे. त्या अनुषंगाने विद्यापीठाने अद्यावत माहिती तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याचे धोरण अवलंबिले आहे. त्यामध्ये विद्यार्थ्यांचे प्रवेश, त्यांचे नामांकन, परीक्षा आवेदनपत्र आणि परीक्षा ओळखपत्र, पदवी प्रमाणपत्र इत्यादी बाबी ऑनलाईन पद्धतीने कार्यान्वित केले आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांचे कार्य सुलभ आणि गतिमान झाले आहे. त्याचप्रमाणे महाविद्यालयांचे प्रथम संलग्नकरण, निरंतर संलग्नकरण, नूतनीकरण, नवीन अभ्यासक्रम, वाढीव तुकड्या, वाढीव विद्यार्थी संख्या इत्यादी घटकांसंबंधीचे कार्य देखील माहिती तंत्रज्ञानाच्या माध्यमातून कार्यान्वित करण्यात येत आहे.

शिक्षणाचा प्रसार करताना विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास करण्याकरिता राष्ट्रीय सेवा योजना, विद्यार्थी कल्याण योजना, स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन, स्वयंरोजगार माहिती, क्रीडा प्रशिक्षण इत्यादी माध्यमांतून विद्यापीठात भरीवपणे कार्य करण्यात येत आहे. मागील तीन वर्षे कोव्हीड या साथीच्या रोगाने संपूर्ण जगाला ग्रासले होते. त्यावेळी विद्यापीठाच्या रासेयो व नागपूर महानगर पालीकेने अभूतपूर्व असे सेवाकार्य केले. विद्यापीठाचे विद्यार्थी विविध क्षेत्रांमध्ये नेत्रदीपक यश प्राप्त करीत आहेत. विद्यापीठीय अभ्यासक्रमांबरोबरच विद्यापीठातील विद्यार्थी विकास विभाग, विद्यापीठाचा क्रीडा विभाग यांचेकडून होणारे कार्य प्रशंसनीय स्वरूपाचे आहे. विविध ठिकाणी झालेल्या आंतर-विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धांमध्ये विविध खेळांत विद्यापीठाच्या चमूंनी नेत्रदीपक यश मिळवले आहे.

खेलो इंडिया आंतर-विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धेत आपल्या विद्यापीठातील विविध क्रीडापटूंनी वैयक्तिक तसेच सामूहिक पातळीवर संस्मरणीय कामगिरी बजावली. या खेलो इंडिया आंतर-विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धेत विद्यापीठातील चमूंना सामूहिक तसेच वैयक्तिक पातळीवर एकूण ०७ सुवर्णपदके, ०८ रौप्यपदके व ०५ कांस्यपदके प्राप्त करता आली. पश्चिम क्षेत्रीय व अखिल भारतीय आंतर-विद्यापीठ चॅंपियनशीप स्पर्धा अंतर्गत विद्यापीठाच्या चमूंना सामूहिक तसेच वैयक्तिक पातळीवर एकूण १२ सुवर्णपदके, १६ रौप्यपदके व ८९ कांस्यपदके मिळवता आली. विद्यापीठाच्या विद्यार्थी विकास विभागाने विद्यार्थी कल्याणाचे विविध उपक्रम यशस्वीपणे राबविले. या विभागाने घेतलेली विद्यापीठस्तरीय छात्रसंसद उल्लेखनीय ठरली. आपल्या विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनाअंतर्गत आव्हान-आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण शिबीर, राष्ट्रीय एकात्मता शिबीर, वृक्षदिंडी, अवयवदान रॅली, प्रेरणा-राज्यस्तरीय नेतृत्व विकास शिबीर, संविधान दिन, कॅशलेस इंडिया मोहीम, साहसी शिबिरे, आंतरराष्ट्रीय योग दिवस, मराठी भाषा गौरवदिन, युवा सक्षमीकरण शिबीर इत्यादी अनेकविध उपक्रम यशस्वीपणे राबविले जातात. विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे विविध उपक्रम विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाला सामाजिक व सांस्कृतिक दृष्टीतून विकसित करण्यामध्ये मोलाचे ठरले आहेत. विद्यापीठाच्या सांस्कृतिक विभागाचे कार्यदेखील स्पृहणीय राहिले आहे. विद्यापीठाच्या शिक्षक कल्याण निधी, विद्यार्थी कल्याण निधी आणि विद्यार्थी सहायता निधी यातून विद्यापीठामध्ये लक्षणीय कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले.

सन २००५ ला विद्यापीठाला राष्ट्रसंताचे नाव प्राप्त झाल्यापासून एक वेगळीच झळझळी या विद्यापीठाला प्राप्त झाली

आहे. महाराजांचे अवघे जीवन समाज समर्पित होते. मानवी जीवनाच्या सर्व बाजूंवर महाराजांनी आपल्या विचारांचा प्रकाश टाकला. विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तित्व विकासावर आणि स्वावलंबी शिक्षणावर तर त्यांनी स्वतंत्रपणे आपले विचार वेळोवेळी प्रगट केले. आपले विद्यापीठ सुरुवातीपासूनच राष्ट्रीय आणि सामाजिक बांधीलकी जपणारे विद्यापीठ आहे. वंदनीय महाराजांचे नाव विद्यापीठाला दिल्यापासून देशासमोर असणाऱ्या राष्ट्रीय आणि सामाजिक उद्दिष्टांच्या पूर्तीसाठी विद्यापीठ सतत जागरूक असते. महाराजांच्या मनात असलेल्या समाजाभिमुख नवभारताचे स्वप्न साकार करण्यासाठी विद्यापीठ वचनबद्ध आहे. महाराजांच्या कार्याची प्रेरणा सातत्याने विद्यार्थ्यांना मिळावी म्हणून विद्यापीठ परिसरात महाराजांचा पुतळा स्थानापन्न करण्यात आला आहे. महाराजांच्या विचारांचा प्रचार आणि प्रसार करण्याकरिता महाराष्ट्र शासनाने दिलेल्या २ कोटी रुपये अनुदानातून राष्ट्रसंताच्या नावाने अध्यासन सुरू झाले आहे. अगदी अलीकडे अध्यासनाकरिता ग्रामगीता भवनाची निर्मिती करण्यात आली आहे. २०१२-२०१३ या सत्रापासून स्नातक व स्नातकोत्तर पदवी पातळीवर 'राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विचारधारा' हा अभ्यासक्रम विद्यापीठात सुरू झाला. २०१५-१६ सत्रापासून विद्यापीठात प्रत्यक्षपणे सुरू झालेला स्नातकोत्तर पातळीवरील राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विचारधारा हा अभ्यासक्रम पुढील कालखंडात निश्चितच लक्षणीय ठरणार आहे. विद्यापीठाच्या डॉ. वि. भि. कोलते ग्रंथालय परिसरामध्ये 'आंतरराष्ट्रीय बौद्ध अध्ययन केंद्रा' ची भव्य व प्रशस्त वास्तू आकारास आलेली असून हे आंतरराष्ट्रीय बौद्ध अध्ययन केंद्र आगामी काळात मध्यभारतातील एक दर्जेदार व ख्यातीप्राप्त अध्ययन केंद्र ठरणार आहे.

विद्यापीठाचा आजीवन अध्ययन आणि विस्तार विभाग आजीवन शिक्षणाची संकल्पना घेऊन कार्यरत आहे. निरंतर शिक्षणांतर्गत कौशल्यविकासाचे रोजगाराभिमुख अभ्यासक्रम चालविले जातात. यात बालशिक्षिका, ऑर्थोल्मिक असिस्टंट, रुग्णालय सहाय्यक इत्यादींचा अंतर्भाव आहे. जीवनशिक्षण अभियानांतर्गत अपारंपरिक ऊर्जास्रोत प्रशिक्षण, ग्रामीण महिला सबलीकरण आणि सामाजिक सर्वेक्षणासारखे उपयुक्त अभ्यासक्रम चालविले जात आहेत. लोकसंख्या शिक्षण, महिला अध्ययन सेवा केंद्र, राष्ट्रसंत संस्कार प्रकल्पातून विद्यार्थी वर्ग व समाज लाभान्वित होत आहे. आजीवन अध्ययन व विस्तार विभागाकडून चालविण्यात येणारे कौशल्यविकास प्रशिक्षण अभ्यासक्रम जीवनशिक्षण अभियानाच्या अंतर्गत राबविण्यात येणारे अल्पकालीन प्रशिक्षण अभ्यासक्रम हे विद्यार्थ्यांच्या जीवनाश्यक कौशल्यांना विकसित करणारे ठरले आहे.

सार्वजनिक जीवनात विविध क्षेत्रांत असाधारण कार्य करणाऱ्या व्यक्तींना सन्मानित करण्यासाठी 'राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज जीवनसाधना' पुरस्काराने सन्मानित करण्याची परंपरा विद्यापीठाने सुरू केली आहे. आतापर्यंत अनेक मान्यवरांना या पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.

विद्यापीठाच्या इमारती विविध ठिकाणी विखुरलेल्या आहेत. त्यामुळे कार्यव्यवस्थेवर बराच ताण येतो म्हणून महात्मा फुले शैक्षणिक विद्यापीठ परिसरात विद्यापीठाच्या अत्याधुनिक सोयींनी युक्त अशी भव्य प्रशासकीय इमारत आकारास आली आहे. या इमारतीकरिता उद्योगपती जमनालाल बजाज ह्यांचे नातू श्री. राहुल बजाज ह्यांच्या औद्योगिक प्रतिष्ठानाने C.S.R. योगदान योजनेतून विद्यापीठाला १० कोटी रुपयांची उदार देणगी दिली होती. महाराष्ट्र राज्याचे राज्यपाल व विद्यापीठाचे माननीय कुलपती श्री. भगत सिंह कोश्यारी यांचे हस्ते दि. १९ डिसेंबर, २०१९ रोजी या इमारतीचे उद्घाटन झाले. या नव्या भव्य प्रशासकिय इमारतीतून विद्यापीठाचे प्रशासकीय कामकाज सुबकपणे सुरू झाले आहे.

प्रस्तुत अहवालाचे एक विशेष म्हणजे ह्यात दोन दीक्षांत समारंभ संपन्न झाले. दिनांक ९ जुलै २०२१ ला विद्यापीठाचा १०८ वा दीक्षांत समारंभ ऑनलाईन पद्धतीने संपन्न झाला. महाराष्ट्राचे राज्यपाल माननीय भगत सिंह कोश्यारी हे या समारंभाचे प्रमुख अतिथी होते. या दीक्षांत समारंभात भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश श्री. शरद बोबडे यांना 'विधीपंडित' ही पदवी देऊन सन्मानित करण्यात आले. या समारंभाला प्रमुख अतिथी म्हणून सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश मा. श्री. विकास शिरपूरकर उपस्थित होते.

याप्रसंगी विद्यापीठाचे कुलगुरू मा. डॉ. सुभाष चौधरी, प्र-कुलगुरू मा. डॉ. संजय दुधे, प्रभारी कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे उपस्थित होते. या दीक्षांत समारंभात एकूण ७७,९१२ उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांना पदव्या प्रदान करण्यात आल्या. याच वेळी विविध परीक्षांमधील १०७ प्रावीण्यप्राप्त गुणवंतांना १६० सुवर्णपदके, ०९ रौप्यपदके तर १९ पारितोषिके बहाल करण्यात आली.

दि. २५ मे, २०२२ ला विद्यापीठाचा १०९ वा दीक्षांत समारंभ कविवर्य सुरेश भट सांस्कृतिक सभागृहात संपन्न झाला. याप्रसंगी दीक्षांत सभारंभाच्या अध्यक्षस्थानी महाराष्ट्राचे राज्यपाल व कुलपती माननीय भगत सिंह कोश्यारी आभासी पद्धतीने उपस्थित होते. प्रमुख अतिथी म्हणून उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचे माननीय मंत्री श्री. उदय सामंत उपस्थित होते. याप्रसंगी विद्यापीठाचे कुलगुरू मा. डॉ. सुभाष चौधरी, प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, विविध विद्याशाखांचे अधिष्ठाते, व्यवस्थापन परिषदेचे सदस्य व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे व्यासपीठावर उपस्थित होते. या दीक्षांत समारंभात एकूण ७७,६७८ उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांना पदव्या प्रदान करण्यात आल्या. याच वेळी विविध परीक्षांमधील ११० प्रावीण्यप्राप्त गुणवंतांना १५१ सुवर्णपदके, ०९ रौप्यपदके तर २९ पारितोषिके बहाल करण्यात आली.

निरंतर ध्येयाकडे वाटचाल करणाऱ्या आपल्या या विद्यापीठाच्या संदर्भात पाहिली गेलेली अनेक स्वप्ने आपल्या सगळ्यांच्या सहकाऱ्यांनी नजीकच्या भविष्यात पूर्ण होतील व राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे नाव भारतातील एक श्रेष्ठ विद्यापीठ म्हणून गौरवाने घेतले जाईल असा आमचा प्रगाढ विश्वास आहे.

■ ■ ■

छत्रपती शिवाजी महाराज
प्रशासकीय परिसर

॥ प्रकरण पहिले ॥

विद्यापीठ प्राधिकारिणी व मंडळे

प्रकरण पहिले विद्यापीठ प्राधिकारिणी व मंडळे

अहवालकाळातील विद्यापीठाच्या प्राधिकारिणी व मंडळे तसेच त्यात वेळोवेळी झालेले बदल याची माहिती पुढीलप्रमाणे आहे.

अधिसभा, व्यवस्थापन परिषद, विद्यापरिषद व अन्य प्राधिकारिणी/समिती सदस्यांची यादी

१. अधिसभा

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम २८(२) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष व सदस्य :

कुलपती : महाराष्ट्राचे राज्यपाल

मा. श्री. भगत सिंह कोश्यारी

कुलगुरू :

डॉ. सुभाष आर. चौधरी

प्र-कुलगुरू :

डॉ. संजय दुधे

अधिष्ठाता :

१. डॉ. राजेश सिंगरू

प्रभारी अधिष्ठाता,

विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा

(दि. ०८/८/२०२१ पर्यंत)

डॉ. प्रशांत माहेश्वरी

अधिष्ठाता,

विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा

(दि. ०९/८/२०२१ पासून)

२. डॉ. संजय कवीश्वर

प्रभारी अधिष्ठाता,

वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा

(दि. ०९/८/२०२१ पर्यंत)

डॉ. संजय कवीश्वर

अधिष्ठाता,

वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा

(दि. ०९/८/२०२१ पासून)

३. डॉ. निर्मलकुमार सिंग

प्रभारी अधिष्ठाता,

मानवविज्ञान विद्याशाखा

(दि. २९/८/२०२१ पर्यंत)

डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे

अधिष्ठाता,

मानवविज्ञान विद्याशाखा

(दि. ३०/८/२०२१ पासून)

४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव

अधिष्ठाता,

आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा

संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन विभाग :

डॉ. प्रफुल्ल साबळे

वित्त व लेखा अधिकारी :

१. डॉ. राजू हिवसे

(दि. १७/११/२०२१ पर्यंत)

२. डॉ. संजय कवीश्वर (अतिरिक्त प्रभार)

(दि. १८/११/२०२१ पासून)

विद्यापीठाच्या उपपरिसरांचे संचालक

रिक्त

संचालक, नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य :

डॉ. राजेश सिंह

संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य :

डॉ. धनराज माने

सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य :

डॉ. मनोजकुमार डायगव्हाणे

विभागीय कार्यालय, सदर बाजार, नागपूर

संचालक, ज्ञानस्रोत केंद्र :

१. डॉ. किशोर काळे, प्रभारी संचालक

(दि. २०/९/२०२१ पर्यंत)

२. डॉ. विजय खंडाळ, संचालक

(दि. २१/९/२०२१ पासून)

संचालक, विद्यार्थी विकास मंडळ :

डॉ. अभय मुद्गल

संचालक, क्रीडा व शारीरिक शिक्षण :

डॉ. शरद सूर्यवंशी

संचालक, आजीवन अध्ययन व विस्तार मंडळ :

डॉ. निशिकांत राऊत (अतिरिक्त प्रभार)

प्राचार्य गटाचे प्रतिनिधी :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. नरेन्द्रसिंग राजेन्द्रसिंग दीक्षित

विमेन्स कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स,

३१० ब, न्यू नंदनवन, नागपूर

२. डॉ. मृत्युंजय विक्रमादित्य सिंग

सी. जे. पटेल कॉलेज, तिरोडा,

जि. गोंदिया

३. डॉ. विवेक मधुकर नानोटी
प्रियदर्शिनी इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनियरिंग अँड
टेक्नॉलॉजी, हिंगणा रोड, नागपूर
४. डॉ. (श्रीमती) उर्मिला वामनराव डबीर
राजकुमार केवलरामानी कन्या महाविद्यालय,
जरीपटका, नागपूर
५. डॉ. संजय पंजाबराव धनवटे
नारायणराव काळे स्मृती मॉडेल कॉलेज
(कला, वाणिज्य व विज्ञान) महाविद्यालय,
कारंजा (घाडगे), जि. वर्धा

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

६. डॉ. महेंद्र बागडे
एस. के. पोरवाल कॉलेज, कामठी, जि. नागपूर

(अनुसूचित जमाती प्रवर्ग)

७. डॉ. चेतनकुमार भीमराव मसराम
एस. एन. मोर कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स
अँड सायन्स महाविद्यालय, तुमसर, जि. भंडारा

(निरधिसूचित जमाती (वि.जा./भ.ज.)

८. रिक्त

(इतर मागासवर्ग प्रवर्ग)

९. डॉ. दामोधर सातपुते
अरुणराव कलोडे महाविद्यालय, नागपूर

(महिला प्रवर्ग)

१०. डॉ. (श्रीमती) शरयू बबन तायवाडे
तायवाडे कॉलेज, महादुला, कोराडी,
जि. नागपूर

व्यवस्थापनाचे गटाचे प्रतिनिधी :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. बबन भाऊराव तायवाडे
श्री. सच्चिदानंद शिक्षण संस्था,
१३, पावनभूमी, वर्धा रोड, नागपूर
२. श्री. दुष्यंत सतीश चतुर्वेदी
लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था,
३१०-ए, सिव्हिल लाईन्स, हेंसी रोड, नागपूर
३. श्री. किशोर मोतीराम उमाठे
सतीमाता शिक्षण संस्था, ११, व्यंकटेशनगर,
खामला, नागपूर
४. डॉ. राजेश घनश्याम भोयर
विद्याभारती संस्था, आदर्श कॉलनी, केळकरवाडी,
वर्धा

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

५. डॉ. सुधीर सदानंद फुलझेले
परमपूज्य डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्मारक
समिती, दीक्षाभूमी, नागपूर

(महिला प्रवर्ग)

६. श्रीमती स्मिता अभिजित वंजारी
अमर सेवा मंडळ, १३८, दत्तात्रयनगर, नागपूर

विद्यार्थी परिषदेचा अध्यक्ष :

रिक्त

विद्यार्थी परिषदेचा सचिव :

रिक्त

अध्यापक गटाचे प्रतिनिधी :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. वेदानंद मुजबैले
के. डी. के. कॉलेज ऑफ इंजिनियरिंग, नंदनवन,
नागपूर
२. डॉ. प्रदीप बुटे
कमला नेहरू महाविद्यालय, सक्करदरा चौक,
नागपूर
३. डॉ. निरंजन एम. देशकर
श्री. रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनियरिंग अँड
मॅनेजमेंट, गिट्टीखदान, काटोल रोड, नागपूर
(दि. ३१/१/२०२२ पर्यंत)
रिक्त (दि. ०१/२/२०२२ पासून)
४. डॉ. अब्दुल शकील अब्दुल सत्तार
प्लॉट नं. १/अ-२, 'आलियाविला' जाफरनगर,
काटोल रोड, नागपूर —१३
५. डॉ. अजित रविकांत जाचक
बॅरि. शेषराव वानखेडे महाविद्यालय, मोहपा,
ता. कळमेश्वर, जि. नागपूर

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

६. डॉ. संचिदानंद जुनघरे
जी. एस. कॉलेज, वर्धा

(अनुसूचित जमाती प्रवर्ग)

७. डॉ. घनश्याम भुजंगराव बगडे
अण्णासाहेब गुंडेवार कॉलेज, गुंडेवार मार्ग,
छावणी, काटोल रोड, नागपूर

(निरधिसूचित जमाती (वि.जा./भ.ज.)

८. डॉ. प्रकाश धनुसिंग पवार
अरविंदबाबू देशमुख महाविद्यालय,
भारसिंगी, ता. काटोल, जि. नागपूर

(इतर मागासवर्ग प्रवर्ग)

९. डॉ. नितीन चिंतामण कोंगरे
जवाहरलाल नेहरू कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स
अँड सायन्स, वाडी, नागपूर

(महिला प्रवर्ग)

१०. डॉ. धनश्री मोहन बोरीकर
डॉ. आंबेडकर कॉलेज, दीक्षाभूमी, नागपूर

अध्यापक गटाचे प्रतिनिधी :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. सुरेश बापूराव झाडे
प्राणिशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

२. डॉ. ओमप्रकाश पांडुरंग चिमणकर
पदार्थविज्ञान विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

(महिला प्रवर्ग)

३. डॉ. (श्रीमती) ममता रत्नाकर लांजेवार
रसायनशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

नोंदणीकृत पदवीधर गटाचे प्रतिनिधी :

(खुला प्रवर्ग)

१. श्री. मनमोहन शिवकुमार बाजपेयी
५८, हनुमाननगर, नागपूर
२. श्री. प्रवीण मनोहरराव उदापुरे
महात्मा फुले कॉलोनी, भोजापूर, पो. बेला,
जि. भंडारा
३. श्री. विष्णू वसंत चांगदे
१४ ए, जुनी पोस्ट ऑफिस गल्ली, अयोध्यानगर,
नागपूर
४. श्री. शीलवंत अनमोल मेश्राम
पो. सांगडी, ता. साकोली, जि. भंडारा
५. श्री. प्रशांत भास्करराव डेकाटे
रावसाहेब ठवरे कनिष्ठ महाविद्यालय,
नवीन बाभूळखेडा, कुकडे ले—आउट, नागपूर

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

६. श्री. सुनील हंसराज खंडारे
२७, कीर्तिधर सोसायटी, नारा रोड, उप्पलवाडी,
नागपूर

(अनुसूचित जमाती प्रवर्ग)

७. श्री. दिनेश अंबादास शेराम
१७, ध्यानयोगी अपार्टमेंट, शास्त्री ले—आउट,
सुभाष नगर, नागपूर

(निरधिसूचित जमाती (वि.जा./भ.ज.)

८. श्री. वामन देवराव तुर्के
प्लॉट नं. ३३, देवनगर (धनगरपुरा),
आर. बी. क्वार्टरजवळ, वेस्ट हायकोर्ट रोड,
नागपूर

(इतर मागासवर्ग प्रवर्ग)

९. श्री. वसंतकुमार मधुसूदन चुटे
पवार बोर्डिंगजवळ, कन्हार टोली, गोंदिया

(महिला प्रवर्ग)

१०. श्रीमती सरिता महेन्द्र निंबार्ते
वेदान्त, ६८—बाबानगर, तकिया वार्ड, भंडारा

कुलपतीद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

१. अॅड. समीर देविदास पराते
‘पितृछाया’, बैद्यनाथ गल्ली, कोष्टीपुरा, सिध्दा
स्पोर्ट्सजवळ, सीताबर्डी, नागपूर
२. श्री. जगदीश पी. जोशी
८४, स्वावलंबीनगर, नागपूर
३. श्री. श्रीकांत धोंडरीकर
प्लॉट नं. २२७, सुरेन्द्रनगर, नागपूर
४. श्री. विजय मुनीश्वर
नटराज टॉकीजजवळ, महाल, नागपूर
५. श्रीमती शिवानी दाणी
४९/७, उज्ज्वलनगर, वर्धा रोड, नागपूर
६. श्री. टारजन गायकवाड
६७, वेधपार्क, रमानगर, शताब्दी चौक,
पोस्ट भगवान नगर, नागपूर
७. श्री. समय बन्सोड
ए/६०१, बजरंग कॉम्प्लेक्स, सिरसपेठ,
रेशीमबागजवळ, नागपूर
८. डॉ. स्वप्निल पोतदार
श्री. समर्थ कृपा, प्रभादेवी मंगलमजवळ,
गणुवाडी ले—आउट, जुना बायपास रोड,
अमरावती
९. श्री. प्रवीणकुमार रणदिवे
प्लॉट नं. १०, फ्लॉट नं. ३०३, सोमनाथ
अपार्टमेंट, हिंगुलबिगा भावसार सोसायटी,
गोरखेडे कॉम्प्लेक्स, सेमिनरी हिल्स, नागपूर
१०. डॉ. हेमंत पुरोहित
अपार्टमेंट ४०५, जगत रेसिडेन्सी,
हरिहर मंदिरजवळ, जुना भंडारा रोड, नागपूर

कुलगुरुद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

१. श्री. राजेन्द्र पांडुरंग पाठक
उच्च श्रेणी लिपिक, गोपनीय शाखा,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर
२. श्री. विजयसिंह अरविंदसिंह परिहार
मुख्य लिपिक, स्व. राजेंद्रसिंह उर्फ बाबा व्यास
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, कोंढाळी,
ता. काटोल, जि. नागपूर

विधानसभा अध्यक्षांनी अडीच वर्षांच्या पदावधीकरिता

नामनिर्देशित केलेले विधानसभेचे सदस्य :

रिक्त

विधानपरिषद सभापतीद्वारा अडीच वर्षांच्या पदावधीकरिता नामनिर्देशित केलेले विधानपरिषदेचे एक सदस्य :

रिक्त

कुलगुरुंनी एक वर्षांच्या पदावधीकरिता नामनिर्देशित केलेला नगरपालिकेचा किंवा महानगरपालिकेचा एक सदस्य

श्री. प्रकाशचंद्र डफ

नगरपरिषद, सिंदी रेल्वे,

जि. वर्धा

(दि. १/९/२०२१ पासून)

कुलगुरुंद्वारा एक वर्षांच्या पदावधीकरिता नामनिर्देशित केलेला विद्यापीठ क्षेत्रातील जिल्हा परिषदेच्या शिक्षण समित्यांचा एक प्रतिनिधी :

रिक्त

कुलसचिव — सदस्य सचिव

१. डॉ. अनिल हिरेखन

(दि. ६/७/२०२१ पर्यंत)

२. डॉ. राजू हिवसे

(दि. ६/७/२०२१ पासून)

■ ■ ■

२. व्यवस्थापन परिषद

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३०(४) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष : कुलगुरु

डॉ. सुभाष आर. चौधरी

पदसिद्ध सदस्य : प्र—कुलगुरु

डॉ. संजय दुधे

कुलपतीद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

डॉ. मिलिंद बारहाते

प्राचार्य, सी. पी. अँड बेरार कला—वाणिज्य

महाविद्यालय, तुळशीबाग रोड,

महाल, नागपूर

कुलगुरुंद्वारा नामनिर्देशित दोन अधिष्ठाते :

१. डॉ. संजय कवीश्वर

प्रभारी अधिष्ठाता,

वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा

(दि. ०९/८/२०२१ पर्यंत)

डॉ. संजय कवीश्वर

अधिष्ठाता,

वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा

(दि. ०९/८/२०२१ पासून)

२. डॉ. निर्मलकुमार सिंग

प्रभारी अधिष्ठाता,

मानवविज्ञान विद्याशाखा

(दि. ८/८/२०२१ पर्यंत)

डॉ. प्रशांत माहेश्वरी

अधिष्ठाता,

विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा

(दि. ०९/८/२०२१ पासून)

कुलगुरुंद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

१. डॉ. शुचिता दलाल

विभागप्रमुख, संस्कृत विभाग,

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,

नागपूर

(दि. ३१/८/२०२१ पर्यंत)

२. डॉ. किर्तीकुमार रणदिवे

विभागप्रमुख, भुगर्भशास्त्र विभाग,

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ

नागपूर

(दि. ०१/९/२०२१ पासून)

अधिसभेने निवडून दिलेले प्राचार्य :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. उर्मिला वामनराव डबीर

प्राचार्य, राजकुमार केवलरामानी कन्या

महाविद्यालय, जरीपटका, नागपूर

(निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या

जमाती)

२. रिक्त

अधिसभेने निवडून दिलेले दोन अध्यापक :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. निरंजन एम. देशकर

श्री. रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अँड

मॅनेजमेंट, गिट्टीखदान, काटोल रोड, नागपूर

(दि. ३१/१/२०२२ पर्यंत)

रिक्त

(दि. ०१/२/२०२२ पासून)

(इमाव प्रवर्ग)

- डॉ. नितीन चिंतामण कोंगरे
जवाहरलाल नेहरू कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स
अॅन्ड सायन्स, वाडी, नागपूर

अधिसभेने निवडून दिलेले व्यवस्थापनाचे दोन प्रतिनिधी :

(खुला प्रवर्ग)

- डॉ. राजेश घनश्याम भोयर
आदर्श कॉलोनी, केळकरवाडी,
वर्धा

(अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

- डॉ. सुधीर सदानंद फुलझेले
परमपूज्य डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्मारक
समिती, दीक्षाभूमी,
नागपूर

अधिसभेने निवडून दिलेले दोन नोंदणीकृत पदवीधर :

(खुला प्रवर्ग)

- श्री. विष्णू वसंत चांगदे
१४ ए, जुनी पोस्ट ऑफिस गल्ली,
अयोध्यानगर, नागपूर

(अनुसूचित जमाती प्रवर्ग)

- श्री. दिनेश अंबादास शेराम
१७, ध्यानयोगी अपार्टमेंट,
शास्त्री ले—आउट, सुभाषनगर,
नागपूर

विद्यापरिषदेने निवडून दिलेले दोन सदस्य :

- रिक्त
- रिक्त

कुलगुरुद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

- प्रा. नचिकेत तिवारी
सहयोगी प्राध्यापक
डिपार्टमेंट ऑफ मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग
इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी,
कानपूर

सचिव :

- डॉ. संजय ठाकरे
सहसंचालक, उच्च शिक्षण,
नागपूर विभाग, नागपूर
(दि. १४/७/२०२१ पासून)

संचालक :

- डॉ. धनराज माने
शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण,
शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य,
पुणे

संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य :

- डॉ. मनोजकुमार डायगव्हाणे
सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य,
विभागीय कार्यालय,
सदर बाजार, नागपूर

सदस्य सचिव :

- डॉ. अनिल हिरेखन, कुलसचिव
(दि. ०६/७/२०२१ पर्यंत)
- डॉ. राजू हिवसे, कुलसचिव
(दि. ०६/७/२०२१ पासून)

निमंत्रित सदस्य :

- डॉ. राजू हिवसे
वित्त व लेखा अधिकारी
(दि. १८/११/२०२१ पर्यंत)
- डॉ. संजय कवीश्वर
वित्त व लेखा अधिकारी
(अतिरिक्त प्रभार)
(दि. १८/११/२०२१ पासून)

निमंत्रित सदस्य :

- डॉ. प्रफुल्ल साबळे
संचालक,
परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ

निमंत्रित सदस्य :

- विद्यार्थी परिषदेचा अध्यक्ष :
रिक्त

■■■

३. विद्या परिषद

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ३२(३) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष : कुलगुरू

डॉ. सुभाष आर. चौधरी

पदसिद्ध सदस्य : प्र-कुलगुरू

डॉ. संजय संतोष दुधे

विद्याशाखांचे अधिष्ठाते :

१. डॉ. राजेश सिंगरू
प्रभारी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०८/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)
डॉ. जी. एस. खडेकर
सहयोगी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. २२/१०/२०२१ पासून)
२. डॉ. संजय कवीश्वर
प्रभारी अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)
३. डॉ. निर्मलकुमार सिंग
प्रभारी अधिष्ठाता,
मानवविज्ञान विद्याशाखा,
(दि. २१/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३०/८/२०२१ पासून)
डॉ. शामराव कोरेटी
सहयोगी अधिष्ठाता,
मानवविज्ञान विद्याशाखा,
(दि. २६/११/२०२१ पासून)
४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
अधिष्ठाता,
आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा

विद्यापीठाच्या उपपरिसरांचे संचालक :

रिक्त

संचालक, नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य :

डॉ. राजेश सिंह

कुलगुरुद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

१. डॉ. श्रीराम भुस्कुटे
प्राचार्य, भवभूती महाविद्यालय, आमगाव,
जि. गोंदिया
२. डॉ. अजय मोहबंशी
प्राचार्य, कला व वाणिज्य महाविद्यालय,
जवाहरनगर, जि. भंडारा
३. डॉ. महेंद्र पी. ढोरे
प्राचार्य, शिवाजी विज्ञान महाविद्यालय,
काँग्रेसनगर, नागपूर
४. डॉ. राजेश पांडे
प्राचार्य, रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग
अॅन्ड मॅनेजमेंट, काटोल रोड, गिट्टीखदान,
नागपूर
५. डॉ. प्रवीण चरडे
प्राचार्य, सेवादल महिला महाविद्यालय,
उमरेड रोड, सक्करदरा, नागपूर
६. डॉ. अभय ईतडवार
प्राचार्य, गुरूनानक कॉलेज ऑफ फार्मसी,
काटोल रोड, दहेगाव, नागपूर
७. डॉ. महेंद्र बागडे
प्राचार्य, सेठ केसरीमल पोरवाल कॉलेज,
कामठी, जि. नागपूर
८. डॉ. दिपाली कोतवाल
प्राचार्य, एल. ए. डी. कॉलेज,
उत्तर अंबाझरी मार्ग, गांधीनगर, नागपूर

कुलगुरुद्वारा नामनिर्देशित प्राध्यापक :

१. डॉ. अनंत एम. पांडे
प्राध्यापक, डिपार्टमेंट ऑफ सिव्हिल इंजिनिअरिंग,
यशवंतराव चव्हाण कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग,
हिंगणा रोड, वानाडोंगरी,
जि. नागपूर
(दि. ३१/८/२०२१ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ३१/८/२०२१ पासून)
२. डॉ. नितीन डोंगरवार
प्राध्यापक, वनस्पतिशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर

कुलगुरुद्वारा नामनिर्देशित मान्यताप्राप्त परिसंस्थेचा प्रमुख सदस्य :

रिक्त

प्रत्येक विद्याशाखेचे प्रतिनिधित्व करणारे अध्यापक :

विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. (श्रीमती) सुरेखा अनिल कालकर
शासकीय विज्ञान संस्था, आर. टी. रोड,
सिव्हिल लाईन, नागपूर

(अनुसूचित जमाती प्रवर्ग)

२. डॉ. (श्रीमती) वर्षा तुळशीदास धुर्वे
प्राणिशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर

वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. प्रमोद फटिंग
यशोध्वा मुर्लीचे कला वाणिज्य महाविद्यालय,
स्नेहनगर, वर्धा रोड, नागपूर

(महिला अनुसूचित जाती प्रवर्ग)

२. डॉ. आसावरी रामरतन दुर्गे
तायवाडे महाविद्यालय, कोराडी रोड, महादुला,
कोराडी, जि. नागपूर

मानवविज्ञान विद्याशाखा :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. मारोती सीताराम वानखेडे
धनवटे नॅशनल कॉलेज, काँग्रेसनगर,
नागपूर
(दि. ०९/५/२०२२ पर्यंत)
डॉ. प्रदीप मेश्राम
जे. एम. पटेल कॉलेज, भंडारा
(दि. १०/५/२०२२ पासून)

(इतर मागास प्रवर्ग)

२. डॉ. फिरोज हैदरी
वसंतराव नाईक कला व समाजविज्ञान शासकीय
संस्था, रिजर्व बँक चौक,
कस्तुरचंद पार्कजवळ, नागपूर

आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा :

(खुला प्रवर्ग)

१. डॉ. नंदा भुरे
पुरुषोत्तम थोटे समाजकार्य महाविद्यालय,
नरसाळा रोड, दिघोरी, नागपूर

(निरधिसूचित प्रवर्ग)

२. डॉ. वसंत विश्राम राठोड
नागपूर शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय,
धंतोली, नागपूर

व्यवस्थापन गटाचे प्रतिनिधी :

- डॉ. राजेश घनश्याम भोयर
(विद्याभारती संस्था) आदर्श कॉलोनी,
केळकरवाडी, वर्धा

कुलपतीद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

१. डॉ. दिलीप पेशवे
प्राध्यापक व विभागप्रमुख आणि TEQIP
समन्वयक, डिपार्टमेंट ऑफ मेट्रॉलॉजिकल अँड
मटेरिअल्स इंजिनिअरिंग, विश्वेश्वरय्या नॅशनल
इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी,
नागपूर
२. डॉ. प्रफुलकुमार काळे
संचालक, महात्मा गांधी इन्स्टिट्यूट फॉर रूरल
इंडस्ट्रियल एजेशन, जि. वर्धा
३. डॉ. सुरेंद्र कुमार सिंग
संचालक, ICAR- नॅशनल ब्युरो ऑफ सॉइल
सर्वे अँड लॅन्ड युस प्लॅनिंग, नागपूर
४. डॉ. नरेंद्र चौधरी
संचालक, विश्वेश्वरय्या नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ
टेक्नॉलॉजी, नागपूर, मेट्रो संचालक, IIT,
नागपूर
५. श्री. अतुल पांडे
विदर्भ इंडस्ट्रिज असोसिएशन, पहिला माळा,
उद्योग भवन, सिव्हिल लाईन, नागपूर
६. डॉ. अच्युत गोडबोले
मॅनेजिंग डायरेक्टर,
२०२/२०३, इंदुकृपा, प्लॉट नं. ५०,
तरुण भारत को-ऑपरेटीव्ह हाउसिंग सोसायटी,
चकाला अंधेरी (पूर्व), मुंबई
७. डॉ. तापस भट्टाचार्य, कुलगुरू
डॉ. बाबासाहेब सावंत कोकण कृषी विद्यापीठ,
दापोली
८. डॉ. सौरभ दास
संचालक, महाराष्ट्र रिमोट सेंसिंग अॅप्लिकेशन
सेंटर, विश्वेश्वरय्या नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ
टेक्नॉलॉजी, नागपूर

संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य :

- डॉ. धनराज माने, संचालक
उच्च शिक्षण, शिक्षण संचालनालय, पुणे

सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य :

डॉ. मनोजकुमार डायगव्हाणे
तंत्र शिक्षण संचालनालय, सदर, नागपूर

संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ :

डॉ. प्रफुल साबळे

अभ्यासमंडळाचे अध्यक्ष :

१. विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा :

गणित अभ्यासमंडळ :

रिक्त

पदार्थविज्ञान अभ्यासमंडळ :

डॉ. देवराव नंदनवार
मोहता सायन्स कॉलेज, उमरेड रोड, सक्करदरा,
नागपूर

रसायनशास्त्र अभ्यासमंडळ :

रिक्त

वनस्पतिशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. श्रीराम भुस्कुटे
प्राचार्य, भवभुती महाविद्यालय, आमगाव,
जिल्हा गोंदिया
(दि. २६/१/२०२२ पर्यंत)
डॉ. नितीन डोंगरवार
प्राध्यापक, वनस्पतिशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर
(दि. २७/१/२०२२ पासून)

प्राणिशास्त्र अभ्यासमंडळ :

रिक्त

जीव-रसायनशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. वीरेंद्र गोविंदराव मेश्राम
विभागप्रमुख, जीव-रसायनशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर

सांख्यिकी अभ्यासमंडळ :

रिक्त

आंग्ल व भारतीय भाषाशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. कार्तिक विजीएस पनीकर
जे. एम. पटेल महाविद्यालय,
भंडारा

इलेक्ट्रॉनिक्स अभ्यासमंडळ :

डॉ. प्रदीप बाबुराव दहीकर
कमला नेहरू महाविद्यालय,
उमरेड रोड, सक्करदरा, नागपूर

सूक्ष्मजीवशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. प्रदीप मधुकरराव तुमाने
विभागप्रमुख, सूक्ष्मजीवशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर

कम्प्यूटर सायन्स अभ्यासमंडळ :

डॉ. सुभाष रामराव पांडे
शिवाजी विज्ञान महाविद्यालय,
काँग्रेस नगर, नागपूर

इलेक्ट्रिकल इंजिनिअरिंग अभ्यासमंडळ :

रिक्त

इलेक्ट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग अभ्यासमंडळ :

डॉ. संजय बबनराव पोकळे
रामदेवबाबा अभियांत्रिकी महाविद्यालय,
काटोल रोड, गिट्टीखदान, नागपूर

फूड अँड न्युट्रिशन अभ्यासमंडळ :

डॉ. कल्पना शरद जाधव
विभागप्रमुख, गृहविज्ञान विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी
महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

टेक्स्टाईल अँड क्लॉथिंग अभ्यासमंडळ :

रिक्त

कॉस्मेटिक टेक्नॉलॉजी अभ्यासमंडळ :

डॉ. दीपक धनराज वसुले
एल. ए. डी. महाविद्यालय,
सेमिनरी हिल्स, टी. व्ही. टॉवरजवळ, नागपूर

औषधिनिर्माणशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. प्रशांत केशवराव पुराणिक
औषधिनिर्माणशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर

२. वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा :

लेखा व सांख्यिकी अभ्यासमंडळ :

डॉ. मिलिंद देविदास गुल्हाने
वुमेन्स कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय,
नवीन नंदनवन, नागपूर

बिझिनेस इकॉनॉमिक्स अभ्यासमंडळ :

डॉ. संजय टेकाडे
जवाहरलाल नेहरू महाविद्यालय, वाडी,
नागपूर

वाणिज्य अभ्यासमंडळ :

रिक्त

बिझिनेस अॅडमिनीस्ट्रेशन व बिझिनेस मॅनेजमेंट

अभ्यासमंडळ :

डॉ. संजय दत्तात्रय कवीश्वर
तिरपुडे इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट एज्युकेशन,
सिव्हिल लाईन, नागपूर
(दि. ०५/८/२०२१ पर्यंत)
रिक्त
(दि. ०६/८/२०२१ ते २५/१/२०२२ पर्यंत)
डॉ. उज्वला डांगे
जे. डी. अभियांत्रिकी महाविद्यालय,
काटोल रोड, नागपूर
(दि. २६/१/२०२२ पासून)

आंग्ल व इतर भाषाशास्त्र अभ्यासमंडळ

डॉ. ईश्वर सोमनाथे
विद्या विकास महाविद्यालय, समुद्रपुर,
जिल्हा वर्धा

३. मानवविज्ञान विद्याशाखा :

इंग्रजी अभ्यासमंडळ :

डॉ. उर्मिला वामनराव डबीर
प्राचार्य, राजकुमार केवलरामानी महाविद्यालय,
जरीपटका, नागपूर

मराठी अभ्यासमंडळ :

डॉ. रेखा रमेश वाडीखाये
सी. पी. अॅन्ड बेरार महाविद्यालय,
तुळशीबाग, महाल, नागपूर

हिन्दी अभ्यासमंडळ :

रिक्त

संस्कृत अभ्यासमंडळ :

डॉ. शुचिता लालचंद दलाल
विभागप्रमुख, संस्कृत विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी
महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

इतिहास अभ्यासमंडळ :

डॉ. शामराव इंदरसे कोरेटी
विभागप्रमुख, इतिहास विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी
महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

अर्थशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. गजानन पाटील
अण्णासाहेब गुंडेवार कॉलेज, काटोल रोड,
सदर, नागपूर

राज्यशास्त्र अभ्यासमंडळ :

रिक्त

समाजशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. साधना लांजेवार
हिस्लॉप महाविद्यालय, टेंम्पल रोड, नागपूर
(दि. २७/१/२०२२ पासून)

तत्त्वज्ञान अभ्यासमंडळ :

रिक्त

मानसशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. हेमंत भगवंतराव यावलेकर
हिस्लॉप महाविद्यालय, टेंम्पल रोड,
सिव्हिल लाईन, नागपूर

भूगोल अभ्यासमंडळ :

डॉ. मेघा सावरकर
वसंतराव नाईक कला व समाजविज्ञान शासकीय
संस्था, रिजर्व बँक चौक, कस्तुरचंद पार्कजवळ,
नागपूर

ग्रामीण सेवा अभ्यासमंडळ :

डॉ. पुरुषोत्तम मारोतराव काळभूत
श्रीकृष्णदास जाजू ग्रामीण सेवा महाविद्यालय,
पिपरी मेघे, जिल्हा वर्धा

४. आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा :

शारीरिक शिक्षण अभ्यासमंडळ :

डॉ. विजय भोजराज दातारकर
जोतीबा शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय,
डिगडोह हिल, हिंगणा रोड, नागपूर

समाजकार्य अभ्यासमंडळ :

डॉ. पुरुषोत्तम थोटे
पुरुषोत्तम थोटे समाजकार्य महाविद्यालय,
नरसाळा रोड, दिघोरी, नागपूर

गृह-अर्थशास्त्र अभ्यासमंडळ :

डॉ. अनिता दाणी
समर्थ महाविद्यालय, लाखनी, जिल्हा भंडारा

संगीत अभ्यासमंडळ :

डॉ. अपर्णा सुनील अग्निहोत्री
वसंतराव नाईक शासकीय कला व
समाजविज्ञान संस्था, रिजर्व बँक चौक,
कस्तुरचंद पार्कजवळ, नागपूर

कुलसचिव — सदस्य सचिव :

- डॉ. अनिल हिरेखन, कुलसचिव
(दि. ०६/७/२०२१ पर्यंत)
- डॉ. राजू हिवसे
(दि. ०६/७/२०२१ पासून)

४. स्थायी समिती

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ७०(३) पोट-कलम (१) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

१. डॉ. संजय संतोष दुधे
प्र-कुलगुरू

व्यवस्थापन परिषद सदस्य

२. डॉ. मिलिंद बारहाते
प्राचार्य,
सी. पी. अँड बेरार महाविद्यालय,
तुळशीबाग रोड, महाल, नागपूर

व्यवस्थापन परिषद सदस्य

३. डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर

व्यवस्थापन परिषद सदस्य

४. श्री. दिनेश अंबादास शेराम
१७, ज्ञानयोगी अपार्टमेंट, शास्त्री ले-आउट,
सुभाषनगर, नागपूर

अधिसभा सदस्य

५. डॉ. उर्मिला वामनराव डबीर
प्राचार्य,
राजकुमार केवलरामानी महाविद्यालय,
जरीपटका, नागपूर

अधिसभा सदस्य

६. डॉ. प्रकाश धनुसिंग पवार
अरविंदबाबू देशमुख महाविद्यालय,
भारसिंगी, तह. नरखेड, जि. नागपूर

अधिसभा सदस्य

७. श्री. वसंतकुमार मधुसूदन चुटे
पवार बोर्डिंगजवळ, कन्हार टोली,
गोंदिया

सदस्य-सचिव

८. डॉ. अनिल हिरेखन, कुलसचिव
(दि. ०६/७/२०२१ पर्यंत)
डॉ. राजू हिवसे, कुलसचिव
(दि. ०६/७/२०२१ पासून)

५. ज्ञानस्रोत केंद्र समिती

१. डॉ. सुभाष आर. चौधरी, कुलगुरू	अध्यक्ष	४. श्री. श्रीकांत धोंडरीकर	सदस्य
२. डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा	सदस्य	५. एक उद्योग क्षेत्रातील व्यक्ती	
३. डॉ. ओमप्रकाश चिमणकर विभागप्रमुख, पदार्थविज्ञान विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	सदस्य	६. डॉ. संजय कवीश्वर वित्त व लेखा अधिकारी	सदस्य
		७. डॉ. राजू हिवसे कुलसचिव	सदस्य
		८. डॉ. विजय खंडाळ संचालक, ज्ञानस्रोत केंद्र	सदस्य/सचिव

६. विद्यापीठ विभाग व आंतर-विद्याशाखा अभ्यासमंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ४२(२) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

संजय दुधे, प्र-कुलगुरू

विद्याशाखांचे अधिष्ठाते :

१. डॉ. राजेश सिंगरू
प्रभारी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०८/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)
२. डॉ. संजय कवीश्वर
प्रभारी अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)
३. डॉ. निर्मलकुमार सिंग
प्रभारी अधिष्ठाता,
मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. २९/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता,
मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३०/८/२०२१ पासून)

कुलगुरुद्वारा नामनिर्देशित तज्ज्ञ सदस्य :

१. डॉ. राहूल बारजिभे
प्राध्यापक, संत गाडगेबाबा कॉलेज अभियांत्रिकी
आणि व्यवस्थापन, झे. टी. सी.,
भुसावल

२. प्रा. ए. एम. गुरव
विभागप्रमुख, वाणिज्य विभाग,
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
३. डॉ. विमल थोरात
विभागप्रमुख, हिंदी विभाग,
इंदिरा गांधी राष्ट्रीय मुक्त विद्यापीठ,
नवी दिल्ली
४. डॉ. संजय सोनवने
विभागप्रमुख, शिक्षण विभाग,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे

कुलगुरुद्वारा नामनिर्देशित विभागप्रमुख/वरिष्ठ प्राध्यापक :

१. डॉ. एस. बी. झाडे
प्राध्यापक, प्राणिशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर
(दि. ३०/९/२०२१ पर्यंत)
२. डॉ. शैलेन्द्र लेंडे
विभागप्रमुख, मराठी विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर
३. डॉ. अनंत देशमुख
प्राध्यापक व विभागप्रमुख,
व्यवसाय प्रबंधन विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी
महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
४. डॉ. आर. बी. मानकर
संचालक, लक्ष्मीनारायण तंत्रशास्त्र संस्था,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर

सदस्य सचिव :

डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
अधिष्ठाता,
आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा

■■■

७. माहिती तंत्रज्ञान मंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ४९(३) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

डॉ. सुभाष आर. चौधरी, कुलगुरू

पदसिद्ध सदस्य :

डॉ. संजय दुधे, प्र-कुलगुरू

विद्याशाखांचे अधिष्ठाते :

१. डॉ. संजय कवीश्वर
प्रभारी अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)
२. डॉ. निर्मलकुमार सिंग
प्रभारी अधिष्ठाता,
मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. २९/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता,
मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३०/८/२०२१ पासून)
३. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
अधिष्ठाता, आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास
विद्याशाखा

संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ :

डॉ. प्रफुल्ल साबळे

वित्त व लेखा अधिकारी :

१. डॉ. राजू हिवसे
(दि. १८/११/२०२१ पर्यंत)
२. डॉ. संजय कवीश्वर
(दि. १८/११/२०२१ पासून)

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित प्राध्यापक :

डॉ. जी. एस. खडेकर
प्राध्यापक (CAS), गणित विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित तज्ज्ञ व्यक्ती :

१. डॉ. चेतन महाकाळकर
जे. डी. कॉलेज अभियांत्रिकी आणि व्यवस्थापन,
कळमेश्वर रोड, नागपूर
डुप्लेक्स नं. १० श्रीधर रेजंशी बेसा चौक,
नागपूर.
२. डॉ. (श्रीमती) वीणा अ. प्रकाशे
माहिती शास्त्रज्ञ, प्राध्यापक (CAS),
ज्ञानस्रोत केंद्र, विद्यापीठ परिसर,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर

कुलसचिव :

१. डॉ. अनिल हिरेखन
(दि. ०६/७/२०२१ पर्यंत)
२. डॉ. राजू हिवसे
(दि. ०६/७/२०२१ पासून)

सदस्य सचिव :

१. डॉ. राजेश सिंगरू
प्रभारी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०८/८/२०२१ पर्यंत)
२. डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)

■■■

८. राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ५१(३) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

डॉ. सुभाष आर. चौधरी, कुलगुरू

पदसिद्ध सदस्य :

डॉ. संजय दुधे, प्र-कुलगुरू

विद्याशाखांचे अधिष्ठाते :

१. डॉ. राजेश सिंगरू
प्रभारी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०८/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)
२. डॉ. संजय कवीश्वर
प्रभारी अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)
३. डॉ. निर्मलकुमार सिंग
प्रभारी अधिष्ठाता,
मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. २९/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता,
मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३०/८/२०२१ पासून)

४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव

अधिष्ठाता,

आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित व्यवस्थापन परिषद सदस्य :

डॉ. निरंजन देशकर

प्राध्यापक,

रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग व

मॅनेजमेंट, गिट्टीखदान, नागपूर

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित विद्यापीठातील वरिष्ठ प्राध्यापक :

डॉ. संजय ढोबळे

प्राध्यापक, पदार्थविज्ञान विभाग,

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,

नागपूर

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित प्राचार्य :

१. डॉ. राजेश पांडे

प्राचार्य,

रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग व

मॅनेजमेंट, गिट्टीखदान, नागपूर

२. डॉ. अजय करकरे

प्राचार्य,

राणी लक्ष्मीबाई महिला महाविद्यालय,

सावरगाव, जि. नागपूर

महाराष्ट्र राज्य उच्च शिक्षण व विकास आयोगाद्वारे

नामनिर्देशित सदस्य :

रिक्त

सदस्य सचिव :

डॉ. राजेश सिंह

संचालक,

नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य

■■■

९. नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम मंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ५३(३) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

डॉ. सुभाष आर. चौधरी
कुलगुरू

पदसिद्ध सदस्य :

डॉ. संजय दुधे
प्र-कुलगुरू

विद्याशाखांचे अधिष्ठाते :

१. डॉ. राजेश सिंगरू
प्रभारी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०८/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)
२. डॉ. संजय कवीश्वर
प्रभारी अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)
३. डॉ. निर्मलकुमार सिंग
प्रभारी अधिष्ठाता,
मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. २९/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता,
मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३०/८/२०२१ पासून)
४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
अधिष्ठाता,
आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा

**महाराष्ट्र राज्य उच्च शिक्षण व विकास आयोगाद्वारे
नामनिर्देशित उद्योगपती :**

रिक्त

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित बँकेचे वरिष्ठ व्यवस्थापक :

श्री. राकेश कुमार गर्ग
सहा. जनरल मॅनेजर बँक ऑफ इंडिया,
धरमपेठ, नागपूर

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित अध्यापक :

१. डॉ. किर्तीकुमार रणदिवे
सहयोगी प्राध्यापक,
भूविज्ञानशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर
२. डॉ. दीपक बारसागडे
प्राध्यापक,
प्राणिशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित महाविद्यालयांतील अध्यापक :

१. डॉ. के. एस. भानु
विभागप्रमुख, सांख्यिकी विभाग,
शासकीय विज्ञान संस्था, नागपूर
(दि. ३१/७/२०२१ पर्यंत)

रिक्त

२. डॉ. संतोष कसबेकर
सहयोगी प्राध्यापक,
सिंधू महाविद्यालय, नागपूर

**उपसचिव (सामान्य प्रशासक विभाग) महाराष्ट्र राज्य,
मंत्रालय, मुंबई**

सदस्य सचिव :

डॉ. राजेश सिंह
संचालक, नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य

■■■

१०. संशोधन मंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ५९(२) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

डॉ. सुभाष आर. चौधरी, कुलगुरू

पदसिद्ध सदस्य :

डॉ. संजय दुधे, प्र-कुलगुरू

विद्याशाखांचे अधिष्ठाते :

१. डॉ. राजेश सिंगरू
प्रभारी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०८/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)
२. डॉ. संजय कवीश्वर
प्रभारी अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)
३. डॉ. निर्मलकुमार सिंग
प्रभारी अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. २९/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३०/८/२०२१ पासून)
४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
अधिष्ठाता,
आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित ख्यातनाम संशोधक :

१. डॉ. शीला मिश्रा, प्राध्यापक व विभागप्रमुख,
सांख्यिकी विभाग, लखनऊ विद्यापीठ,
लखनऊ (यु. पी.)
२. डॉ. सुखदेव थोरात, माजी अध्यक्ष,
विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली
३. डॉ. विमलेश सोनी
सहयोगी प्राध्यापक, मौलाना आझाद नॅशनल
इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, भोपाळ

४. डॉ. प्रदीप जवानडिया, प्राचार्य,
लद्द इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग अँड
टेक्नॉलॉजी, बुलढाणा

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित विद्यापीठातील अध्यापक :

१. डॉ. संजय ढोबळे, प्राध्यापक,
पदार्थविज्ञान विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
२. डॉ. कीर्तीकुमार रणदिवे, सहयोगी प्राध्यापक,
भूविज्ञानशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित महाविद्यालयातील अध्यापक :

१. डॉ. संतोष बी. जाजू, प्राध्यापक,
जी. एच. रायसोनी अभियांत्रिकी महाविद्यालय,
डिगडोह हिल्स, वानाडोंगरी, हिंगणा,
नागपूर
२. डॉ. चंद्रहास हान्डा, प्राध्यापक,
के. डी. के. कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नंदनवन,
नागपूर

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित विविध क्षेत्रांतील विख्यात

व्यक्ती :

१. डॉ. हेमंत जांभेकर
गांधी सागर, महाल, नागपूर
२. डॉ. योगानंद काळे, माजी प्र-कुलगुरू,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर
३. श्री. सुनील कोन्डे, प्लॉट नं. ७३९, न्यु सुभेदार
ले आऊट, दत्तात्रयनगर, नागपूर
४. डॉ. अभय पुरोहित, मुख्य शास्त्रज्ञ आणि प्रमुख,
नॅशनल इन्व्हायरमेंट इंजिनिअरिंग रिसर्च
इन्स्टिट्यूट, नागपूर
५. श्री. सुहास बुधे, उपाध्यक्ष, विदर्भ इन्डस्ट्रीज
असोसिएशन, सिव्हिल लाईन, नागपूर
६. डॉ. उषाशी गुहा, आयपीआर अटार्नी, २४६,
गांधीनगर, नागपूर
७. रिक्त
८. रिक्त

सदस्य सचिव

डॉ. राजेश सिंह, संचालक,
नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य

■■■

११. परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ

१. डॉ. सुभाष आर. चौधरी, कुलगुरू	अध्यक्ष	६. डॉ. शाम कोरेटी	सदस्य
२. डॉ. संजय संतोष दुधे, प्र-कुलगुरू	सदस्य	सहयोगी अधिष्ठाता,	
३. डॉ. राजेश नारायण सिंगरू	सदस्य	मानवविज्ञान विद्याशाखा	
अधिष्ठाता,		(दि. २६/११/२०२१ पासून)	
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा		७. डॉ. संजय दत्तात्रय कवीश्वर	सदस्य
(दि. ०६/८/२०२१ पर्यंत)		अधिष्ठाता,	
डॉ. प्रशांत माहेश्वरी	सदस्य	वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा	
अधिष्ठाता,		८. डॉ. राजश्री वैष्णव	सदस्य
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा		अधिष्ठाता,	
(दि. ०७/८/२०२१ पासून)		आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा	
४. डॉ. गोवर्धन सखाराम खडकेकर	सदस्य	९. डॉ. उर्मिला वामनराव डबीर	सदस्य
सहयोगी अधिष्ठाता,		१०. डॉ. ओमप्रकाश चिमणकर	सदस्य
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा		११. डॉ. नितीन कोंगरे	सदस्य
(दि. २२/१०/२०२१ पासून)		१२. डॉ. अमोल पी. बोडखे	सदस्य
५. डॉ. निर्मलकुमार सिंग	सदस्य	१३. श्री. दिनेश भोंडे	सदस्य
अधिष्ठाता,		१४. डॉ. धनराज माने	सदस्य
मानवविज्ञान विद्याशाखा		शिक्षण संचालक	
(दि. ०५/८/२०२१ पर्यंत)		(उच्च शिक्षण)	
डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे	सदस्य	१५. डॉ. प्रफुल्ल साबळे	सदस्य/सचिव
अधिष्ठाता,		संचालक,	
मानवविज्ञान विद्याशाखा		परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ	
(दि. ०६/८/२०२१ पासून)			

१२. खरेदी समिती

१. डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू	अध्यक्ष	डॉ. राजू हिवसे, कुलसचिव	सदस्य
२. डॉ. संजय दुधे, प्र-कुलगुरू	सदस्य	(दि. ६/७/२०२१ पासून)	
३. डॉ. मिलिंद बारहाते	सदस्य	९. डॉ. राजू हिवसे	सदस्य/सचिव
४. डॉ. कल्पना जाधव	सदस्य	वित्त व लेखा अधिकारी	
५. डॉ. अनंत देशमुख	सदस्य	(दि. १८/११/२०२१ पर्यंत)	
६. श्री. विष्णू चांगदे	सदस्य	डॉ. संजय कवीश्वर	सदस्य/सचिव
७. श्री. सुधीर मुंजे	सदस्य	वित्त व लेखा अधिकारी	
८. डॉ. अनिल हिरेखन, कुलसचिव	सदस्य	(दि. १८/११/२०२१ पासून)	
(दि. ६/७/२०२१ पर्यंत)			

१३. वित्त व लेखा समिती

१. डॉ. सुभाष चौधरी कुलगुरू	अध्यक्ष	८. डॉ. अनिल हिरेखन, कुलसचिव (दि. ६/७/२०२१ पर्यंत)	सदस्य
२. डॉ. संजय तुधे प्र-कुलगुरू	सदस्य	डॉ. राजू हिवसे, कुलसचिव (दि. ६/७/२०२१ पासून)	सदस्य
३. डॉ. मिलिंद बारहाते	सदस्य	९. डॉ. राजू हिवसे	सदस्य/सचिव
४. डॉ. शामराव कोरेटी	सदस्य	वित्त व लेखा अधिकारी	
५. श्री. जगदीश जोशी	सदस्य	(दि. १८/११/२०२१ पर्यंत)	
६. श्री. नितीन मुंढडा	सदस्य	डॉ. संजय कवीश्वर	सदस्य/सचिव
७. संचालक/सहसंचालक लेखा व कोषागार	सदस्य	वित्त व लेखा अधिकारी (दि. १८/११/२०२१ पासून)	

१४. अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष

१. डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू	अध्यक्ष	६. डॉ. रेखा शर्मा	सदस्य
२. डॉ. अनिल हिरेखन, कुलसचिव (दि. ६/७/२०२१ पर्यंत)	सदस्य	यू. जी. सी. मानव संसाधन विकास केंद्र	
डॉ. राजू हिवसे, कुलसचिव (दि. ६/७/२०२१ पासून)		७. डॉ. संजय ढोबळे	सदस्य
३. डॉ. राजू हिवसे	सदस्य	पदार्थविज्ञान विभाग	
(वित्त व लेखा अधिकारी)		८. डॉ. एस. आय. कोरेटी	सदस्य
(दि. १८/११/२०२१ पर्यंत)		इतिहास विभाग	
डॉ. संजय कवीश्वर		९. डॉ. (सौ.) बी. सावंत	सदस्य
वित्त व लेखा अधिकारी		भूशास्त्र विभाग	
(दि. १८/११/२०२१ पासून)		१०. डॉ. दादासाहेब कोकरे	सदस्य
४. डॉ. राजेश सिंह, संचालक	सदस्य	औषधिशास्त्र विभाग	
नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य		११. डॉ. महेशकुमार येकी	सदस्य
५. डॉ. सतीश शर्मा	सदस्य	१२. श्री. अनवर दाऊद	सदस्य
विभागप्रमुख, विद्युत परमाणुशास्त्र व संगणक विज्ञान विभाग		१३. डॉ. सौ. स्मिता अतुल आचार्य	सदस्य/सचिव
		संचालक (आय. क्यू. ए. सी.)	

१५. विद्यार्थी विकास मंडळ
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या कलम ५५ (२) नुसार

१. डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू	अध्यक्ष	९. डॉ. अश्विन चंदेल	सदस्य
२. डॉ. संजय दुधे, प्र-कुलगुरू	सदस्य	एस. एस. जैस्वाल महाविद्यालय, अर्जुनी मोरगाव, गोंदिया	
३. श्री. प्रभाकर दुपारे	सदस्य	१०. डॉ. सुरेंद्र पवार	सदस्य
सुप्रसिद्ध नाटककार व नाट्य दिग्दर्शक		एन. जे. पटेल महाविद्यालय, भंडारा	
४. श्री. विवेक रानडे	सदस्य	११. डॉ. रफीक शेख	सदस्य
डिझाईनर व छायाचित्रकार		एस. एस. एन. जे. महाविद्यालय, देवळी	
५. रिक्त	सदस्य	१२. डॉ. सोपानदेव पिसे	सदस्य
६. डॉ. प्रकाश सोनक	सदस्य	मानद संचालक, राष्ट्रीय सेवा योजना	
सहायक प्राध्यापक, यशोदा महिला महाविद्यालय, नागपूर		१३. डॉ. अभय मुद्गल	सदस्य/सचिव
७. रिक्त	सदस्य	संचालक, विद्यार्थी विकास विभाग	
८. डॉ. उल्हास मोगलेवार	सदस्य		
श्री. संत गाडगे महाराज महाविद्यालय, हिंगणा, नागपूर			

१६. इमारत व बांधकाम समिती
महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या कलम १०० (२) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू

पदसिद्ध सदस्य :

डॉ. संजय दुधे, प्र-कुलगुरू

व्यवस्थापन परिषदेवर कुलपतीद्वारा नामनिर्देशित सदस्य :

डॉ. मिलिंद बारहाते

प्राचार्य,

सी. पी. अँड बेरार महाविद्यालय,

तुळशीबाग रोड, महाल, नागपूर

विद्यापीठ ज्या प्रदेशात आहे त्या प्रदेशाचा प्रभार असणारा

सार्वजनिक बांधकाम विभागाचा मुख्य अभियंता :

श्री. सुमंत मुंडले

तज्ज्ञ अभियंता, संचालक,

इंटेग्रिटी कन्स्ट्रक्शन्स प्रा. लि., नागपूर

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित प्रख्यात वास्तुविशारद :

श्रीमती मधुरा देशकर (जोशी)

तज्ज्ञ वास्तुविशारद, खाजगी क्षेत्रातील

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित प्रख्यात अभियंता :

श्री. यू. पी. डेबडवार

मा. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम

प्रादेशिक विभाग, नागपूर महाराष्ट्र शासन किंवा

त्यांचे नामित कार्यकारी अभियंता

कुलसचिव :

डॉ. अनिल हिरेखन

(दि. ०६/७/२०२१ पर्यंत)

डॉ. राजू हिवसे

(दि. ०६/७/२०२१ पासून)

वित्त व लेखा अधिकारी :

डॉ. राजू हिवसे

(दि. १८/११/२०२१ पर्यंत)

डॉ. संजय कवीश्वर

(दि. १८/११/२०२१ पासून)

विद्यापीठ अभियंता : सदस्य-सचिव :

श्री. शेषराव श्री. ताजने

(दि. ३०/६/२०२२ पर्यंत)

१७. क्रीडा व शारीरिक शिक्षण मंडळ

१. डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू	अध्यक्ष	६. डॉ. घनश्याम मक्कासरे	सदस्य
२. डॉ. संजय दुधे, प्र-कुलगुरू	सदस्य	७. श्रीमती पल्लवी धात्रक	सदस्य
३. डॉ. धनंजय वेळूकर	सदस्य	८. डॉ. माधवी माडीकर	सदस्य
४. डॉ. विशाखा जोशी	सदस्य	९. श्री. पीयूष अंबुलकर	निमंत्रित सदस्य
५. श्रीमती भावना भोतमांगे	सदस्य	१०. डॉ. शरद सूर्यवंशी	सदस्य/सचिव

१८. आजीवन अध्ययन व विस्तार मंडळ

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम ४५(३) नुसार

पदसिद्ध अध्यक्ष :

डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू

पदसिद्ध सदस्य :

डॉ. संजय दुधे, प्र-कुलगुरू

विद्याशाखांचे अधिष्ठाता :

१. डॉ. राजेश सिंगरू
प्रभारी अधिष्ठाता,
विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०८/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. प्रशांत माहेश्वरी
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)
२. डॉ. संजय कवीश्वर
प्रभारी अधिष्ठाता,
वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. संजय कवीश्वर
अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा
(दि. ०९/८/२०२१ पासून)
३. डॉ. निर्मलकुमार सिंग
प्रभारी अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. २९/८/२०२१ पर्यंत)
डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे
अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा
(दि. ३०/८/२०२१ पासून)
४. डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव
प्रभारी अधिष्ठाता,
आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित तज्ज्ञ :

१. श्री. सुभाष बेलसरे, माजी कुलसचिव,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर
२. डॉ. (सौ) जयमाला डुमरे
माजी संचालक,
आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग
३. डॉ. (सौ.) राजश्री मेश्राम
पदव्युत्तर शिक्षण विभाग, कविकुलगुरू कालिदास
संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित विद्यापीठ अध्यापक :

१. डॉ. अर्चना मून, सहायक प्राध्यापक,
जीवरसायनशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर
२. डॉ. श्याम कोरेटी, सहायक प्राध्यापक,
राज्यशास्त्र विभाग,
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ,
नागपूर

कुलगुरूद्वारा नामनिर्देशित महाविद्यालयीन अध्यापक :

१. डॉ. व्ही. जी. उकीनकर, सहयोगी प्राध्यापक,
धनवटे नॅशनल कॉलेज, नागपूर
२. डॉ. निहाल शेख रझा, सहायक प्राध्यापक,
संताजी महाविद्यालय, नागपूर

सदस्य सचिव

१. डॉ. निशिकांत राऊत
प्रभारी सहा. संचालक,
आजीवन अध्ययन विस्तार केंद्र, नागपूर

विद्यापीठाचे अधिकारी

कुलपती : श्री. भगत सिंह कोश्यारी

मा. कुलगुरूंचे कार्यालय

कुलगुरू : डॉ. सुभाष रामभाऊ चौधरी

उपकुलसचिव : श्री. प्रदीप बिनीवाले

मा. कुलगुरूंचे

स्वीय सहायक : श्री. प्यारेलाल मरार

मा. प्र-कुलगुरूंचे कार्यालय

प्र-कुलगुरू : डॉ. संजय संतोष दुधे

मा. प्र-कुलगुरूंचे : श्री. मनोज बिजाराम मेश्राम

स्वीय सहायक : (दि. १३-१०-२०२१ पासून)

मा. कुलसचिवांचे कार्यालय

कुलसचिव : डॉ. अनिल कोठीराम हिरेखन
(दि. ६-७-२०२१ पर्यंत)

कुलसचिव : डॉ. राजू एकनाथ हिवसे
(दि. ६-७-२०२१ पासून)

स्वीय सहायक : श्रीमती दीपा कांबळे
(अतिरिक्त कार्यभार)

वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा

अधिष्ठाता : डॉ. संजय दत्तात्रय कवीश्वर
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. ०९-८-२०२१ पर्यंत)

अधिष्ठाता : डॉ. संजय दत्तात्रय कवीश्वर
(दि. १०-८-२०२१ पासून)

मानवविज्ञान विद्याशाखा

अधिष्ठाता : डॉ. निर्मलकुमार सिंग
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. २९-८-२०२१ पर्यंत)

अधिष्ठाता : डॉ. दत्तात्रय बाजीराव वाटमोडे
(दि. ३०-८-२०२१ पासून)

आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा

अधिष्ठाता : डॉ. राजश्री वैष्णव

विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा अधिष्ठाता

अधिष्ठाता : डॉ. राजेश नारायणराव सिंगरू
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. ०८-८-२०२१ पर्यंत)

अधिष्ठाता : डॉ. प्रशांत ब्रजमोहन माहेश्वरी
(दि. ०९-८-२०२१ पासून)

नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम मंडळ

संचालक : डॉ. राजेश सिंह

अधीक्षक : श्रीमती प्रतिमा पंडा
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. ०१-११-२०२१ पर्यंत)

सामान्य प्रशासन विभाग

उपकुलसचिव : श्री. प्रदीप बिनीवाले
(अतिरिक्त कार्यभार)

सहायक कुलसचिव : डॉ. राजेंद्र उतखेडे
(दि. ०१-१२-२०२१ पर्यंत)

सहायक कुलसचिव : श्री. गणेश कुमकुमवार
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. १-१२-२०२१ पासून)

अधीक्षक : श्री. गणेश कुमकुमवार

आस्थापना शाखा

उपकुलसचिव : श्री. वसीम अहमद
(अतिरिक्त कार्यभार)

सहायक कुलसचिव : श्री. वसीम अहमद

अधीक्षक : श्री. राकेश कोपुलवार
(अतिरिक्त कार्यभार)

अधीक्षक : श्री. मारोती बोरकर
(अतिरिक्त कार्यभार)

तक्रार निवारण अध्यादेश व परिनियम,
न्यायालयीन व अनुशासन कृती समिती विशेष कक्ष

अधीक्षक : श्री. शोएब खान
(अतिरिक्त कार्यभार)

परीक्षा व मूल्यमापन विभाग

संचालक : डॉ. प्रफुल्ल मधुकरराव साबळे

सहायक कुलसचिव : श्री. मोतीराम तडस

अधीक्षक : श्री. रमेश किटाडीकर
(अतिरिक्त कार्यभार)

उपकुलसचिव (परीक्षा पूर्व)	: श्री. प्रदीप मसराम (दि. ०५-७-२०२१ ते ३१-७-२०२१ पर्यंत)
उपकुलसचिव (परीक्षा पूर्व)	: श्री. नवीन मुंगळे (दि. २१-९-२०२१ पासून)
उपकुलसचिव (परीक्षा पूर्वोत्तर)	: डॉ. नवीन मुंगळे (दि. २०-९-२०२१ पर्यंत)
उपकुलसचिव (परीक्षा पूर्वोत्तर)	: डॉ. उमेश उईके (दि. २१-९-२०२१ पासून)
सहायक कुलसचिव (सामान्य परीक्षा) (अतिरिक्त कार्यभार)	: श्री. बिंदुप्रसाद शुक्ला (दि. १९-९-२०२१ पर्यंत)
सहायक कुलसचिव (सामान्य परीक्षा) (अतिरिक्त कार्यभार)	: श्री. नितीन कडबे (दि. २०-९-२०२१ पासून)
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार)	: श्री. नितीन कडबे
अधीक्षक (परीक्षा विशेष विभाग)	: श्री. नरेंद्र सहारे
अधीक्षक (निकाल विभाग)	: श्री. नरेंद्र आतरामे
अधीक्षक (आचार्य पदवी)	: श्री. सुनील इंगोले

सामान्य परीक्षा व चौकशी

सहायक कुलसचिव (अतिरिक्त कार्य)	: श्रीमती संगीता आत्राम
अधीक्षक	: श्रीमती संगीता आत्राम

व्यावसायिक परीक्षा

सहायक कुलसचिव (अतिरिक्त कार्य)	: श्री. उमेश लोही (दि. २०-९-२०२१ पासून)
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार)	: श्री. धनुसिंग पवार

गोपनीय विभाग

सहायक कुलसचिव (अतिरिक्त कार्यभार)	: श्री. मोतीराम तडस (दि. १९-९-२०२१ पर्यंत)
सहायक कुलसचिव (अतिरिक्त कार्यभार)	: श्री. बिंदुप्रसाद शुक्ला (दि. २०-९-२०२१ पासून)
अधीक्षक	: श्री. उमेश लोही

गोपनीय विभाग (गोडाउन)

अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार)	: श्री. मोहन बोबडे
--------------------------------	--------------------

पुनर्मूल्यांकन विभाग

सहायक कुलसचिव	: श्री. बिंदुप्रसाद शुक्ला (दि. १९-९-२०२१ पर्यंत)
सहायक कुलसचिव (अतिरिक्त कार्य)	: श्री. बिंदुप्रसाद शुक्ला (दि. २०-९-२०२१ ते ९-५-२०२२ रजेवर)
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार)	: श्री. राजेंद्र पाठक

विद्या विभाग

उपकुलसचिव	: श्री. संजय बाहेकर (दि. ०१-१२-२०२१ पर्यंत)
उपकुलसचिव (अतिरिक्त कार्यभार)	: श्री. राजेंद्र उतखेडे (दि. २-१२-२०२१ पासून)
सहायक कुलसचिव (अतिरिक्त कार्यभार)	: श्री. संजय भोयर (दि. १७-९-२०२१ ते ०१-१२-२०२१ पर्यंत)
सहायक कुलसचिव	: श्री. राजेंद्र उतखेडे (दि. २-१२-२०२१ पासून)
सहायक कुलसचिव (पदव्युत्तर शैक्षणिक विभाग स्वायत्ता)	: श्री. संजय भोयर (दि. २०-१-२०२२ पासून)
अधीक्षक	: श्री. संजय भोयर
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार) (पदव्युत्तर शैक्षणिक विभाग स्वायत्ता)	: श्री. मेहताब खान (दि. २०-१-२०२२ पासून)

महाविद्यालयीन शाखा

उपकुलसचिव (अतिरिक्त कार्यभार)	: डॉ. रमण मदने (दि. २०-९-२०२१ पर्यंत)
उपकुलसचिव	: डॉ. रमण मदने (दि. २१-९-२०२१ पासून)
सहायक कुलसचिव	: डॉ. रमण मदने (दि. २०-९-२०२१ पर्यंत)
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार)	: श्री. गजानन कावळे

वित्त व लेखा विभाग	
वित्त व लेखा अधिकारी :	डॉ. राजू ए. हिवसे
वित्त व लेखा अधिकारी (अतिरिक्त कार्यभार) :	डॉ. राजू ए. हिवसे (दि. ७-७-२०२१ ते १८-११-२०२१ पर्यंत)
वित्त व लेखा अधिकारी (अतिरिक्त कार्यभार) :	डॉ. संजय दत्तात्रय कवीश्वर (दि. १८-११-२०२१ पासून)
उपकुलसचिव (वित्त) (अतिरिक्त कार्यभार) :	श्रीमती अर्चना भोयर (दि. ०१-१२-२०२१ पर्यंत)
उपकुलसचिव (वित्त) :	श्री. मनीष झोडपे (दि. २-१२-२०२१ पासून)
उपकुलसचिव (लेखा) :	श्रीमती अर्चना भोयर
सहायक कुलसचिव (लेखा) :	श्री. मनोज जोशी
अधीक्षक लेखा (आय) (अ. कार्य.) :	श्री. हिरालाल शर्मा (दि. ३०-९-२०२१ पर्यंत)
अधीक्षक लेखा (आय) (अ. कार्य.) :	श्री. हरिशंकर पांडे (दि. १५-११-२०२१ पासून)
अधीक्षक लेखा (व्यय) (अ. कार्य.) :	श्री. सुनील मोहोड
सहायक कुलसचिव (खरेदी, भांडार व लेखा परीक्षण शाखा) (अतिरिक्त कार्यभार) :	श्री. देवीदास पौनीकर
अधीक्षक :	श्री. देवीदास पौनीकर

वेतनशाखा

अधीक्षक (वेतन व भविष्यनिधी) (अतिरिक्त कार्यभार) :	श्री. जगधीश रमधम
---	------------------

अंकेंक्षण विभाग

सहायक कुलसचिव (अतिरिक्त कार्यभार) :	श्री. मनोज जोशी
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार) :	श्री. खुशाल गभने

विकास विभाग

उपकुलसचिव :	श्री. मनीष झोडपे (दि. ६-७-२०२१ पर्यंत)
उपकुलसचिव :	डॉ. अनिल कोठीराम हिरेखन (दि. ७-७-२०२१ पासून)
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार) :	श्री. मंगेश इरपाते
अधीक्षक सांख्यिकी शाखा :	श्री. रामू जाटोट

अभियांत्रिकी विभाग

विद्यापीठ अभियंता (अतिरिक्त कार्यभार) :	श्री. शेषराव ताजने (दि. १-७-२०२१ ते ३०-६-२०२२ पर्यंत)
विद्यापीठ अभियंता (अतिरिक्त कार्यभार) :	डॉ. (श्रीमती) पल्लवी ज. गिरी (दि. ३०-६-२०२२ पासून)
उप अभियंता (स्थापत्य) :	श्री. शेषराव ताजने (दि. ३०-६-२०२२ पर्यंत)

मागासवर्गीय विशेष कक्ष

उपकुलसचिव :	श्री. उमेश उडके (दि. १२-७-२०२१ पर्यंत)
उपकुलसचिव :	श्री. मनीष झोडपे (दि. १३-७-२०२१ ते ६-१२-२०२१ पर्यंत)
उपकुलसचिव :	श्री. संजय बाहेकर (दि. ७-१२-२०२१ पासून)
अधीक्षक (अतिरिक्त कार्यभार) :	श्री. नरेंद्र नारळे

स्थावर विभाग

स्थावर अधिकारी :	श्री. विनोद रा. इलमे
------------------	----------------------

क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभाग

संचालक :	डॉ. शरद बन्सीलाल सूर्यवंशी
----------	----------------------------

उद्यान विभाग

अधीक्षक :	श्री. प्रवीण गोतमारे
-----------	----------------------

विद्यापीठ मुद्रणालय

व्यवस्थापक : डॉ. राजेंद्र उतखेडे
(अतिरिक्त कार्यभार)

प्रकाशन विभाग

प्रभारी अधिकारी : श्रीमती रंजना पुरके
(अति. कार्यभार) (दि. २४-९-२०२१ पासून)
अधीक्षक : श्रीमती रंजना पुरके
(दि. २४-९-२०२१ पर्यंत)

ज्ञानस्रोत केंद्र

संचालक : डॉ. किशोर भि. काळे
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. २०-९-२०२१ पर्यंत)
संचालक : डॉ. विजय गुलाबराव खंडाळ
(दि. २१-९-२०२१ पासून)
ग्रंथपाल : डॉ. किशोर भि. काळे
(सीएएस) (दि. ०३-६-२०२२ पर्यंत)
उपग्रंथपाल : डॉ. मंजूषा अनंतराव गडकरी
सहायक ग्रंथपाल : श्री. सुरेश रंदई
डॉ. (श्रीमती) पूजा दाढे
माहिती शास्त्रज्ञ : डॉ. (श्रीमती) वीणा प्रकाशे
अधीक्षक : श्री. राजू कुलमेशी

लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था

संचालक : डॉ. राजू भागवतराव मानकर
अधीक्षक : श्रीमती रंजना पुरके
(दि. १७-९-२०२१ पर्यंत)
अधीक्षक : श्री. मनीष फुलझेले
(दि. १८-९-२०२१ पासून)

**राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे
बॉरि. एस. के. वानखेडे****शिक्षण महाविद्यालय**

प्राचार्या : डॉ. (श्रीमती) सुषमा शर्मा
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. ३१-१०-२०२१ पर्यंत)
प्राचार्या : डॉ. (श्रीमती) विद्या भारंबे
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. ०१-११-२०२१ पासून)
ग्रंथपाल : डॉ. (श्रीमती) किरण वानखेडे

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय

प्राचार्या : डॉ. श्रीकांत आर. कोमावार
(दि. २८-२-२०२२ पर्यंत)

प्राचार्या : डॉ. (श्रीमती) प्रविणा निलय
(अति. कार्यभार) खोब्रागडे
(दि. ०१-३-२०२२ पासून)
अधीक्षक : श्री. फ्रान्सीस पीटर

विद्यापीठ स्वास्थ्य सेवा विभाग

महिला वैद्यकीय : डॉ. (श्रीमती) सरोज शामकुवर
अधिकारी

राष्ट्रीय सेवा योजना

प्रभारी संचालक : डॉ. सोपानदेव विठोबाजी पिसे

विद्यापीठ छंद मंदिर

कार्यदेशक : श्री. पंजाब मा. तेलराधे
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. ३१-३-२०२२ पर्यंत)
कार्यदेशक : डॉ. (श्रीमती) वंदना खेडीकर
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. ०१-४-२०२२ पासून)

आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग

मानद संचालक : डॉ. निशिकांत अंबादास राऊत
(अतिरिक्त कार्यभार)
सहायक संचालक : डॉ. प्रमोद व्ही. वाटकर
(अतिरिक्त कार्यभार)
सहायक संचालक : डॉ. समित लक्ष्मण माहोरे
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. ३१-१०-२०२१ पासून)
प्रकल्प अधिकारी/ : रिक्त
सहायक प्राध्यापक

मुर्लीचे वसतिगृह

अधीक्षिका (वार्डन) : डॉ. (कु.) मंदाकिनी पाटील
(अतिरिक्त कार्यभार)

मुलांचे वसतिगृह (विधी महाविद्यालय परिसर)

अधीक्षक (वार्डन) : प्रा. दिनेशकुमार बापुराव सहारे
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. २१-९-२०२१ पासून)

विदेशी विद्यार्थी सल्लागार कार्यालय

डॉ. नेल्सन मंडेला आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थी वसतिगृह
अधीक्षक : डॉ. शामराव इंदरसे कोरेटी
(अतिरिक्त प्रभार)

लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था वसतिगृह

अधीक्षक (वार्डन) : डॉ. नरेश महादेव पाटील

स्नातकोत्तर औषधिनिर्माणशास्त्र वसतिगृह
अधीक्षक (वार्डन) : डॉ. एस. एच. इंदुरवाडे

विद्यार्थी विकास विभाग

संचालक : डॉ. अभय ईश्वरप्रसाद
मुद्गल
(दि. १७-६-२०२२ पर्यंत)
संचालक : डॉ. शरद सूर्यवंशी
(अतिरिक्त प्रभार) (दि. १७-६-२०२२ पासून)

विद्यापीठ स्नातकोत्तर मानव्यशास्त्र विभाग

प्रभारी अधिकारी : डॉ. प्रमोद मुनघाटे
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. २७-१०-२०२१ पर्यंत)
प्रभारी अधिकारी : डॉ. दत्तात्रय बिजाराम
(अतिरिक्त कार्यभार) वाटमोडे
(दि. २८-१०-२०२१ पासून)

विद्यापीठ व महाविद्यालयीन न्यायाधीकरण

पीठासन अधिकारी : श्री. अशोक अंबादास भाटकर
(दि. १६-९-२०२१ पर्यंत)
पीठासन अधिकारी : श्रीमती स्वप्ना जोशी
(दि. २९-१०-२०२१ पासून)
सहायक कुलसचिव : श्री. मनोज बिजाराम मेश्राम
(अतिरिक्त कार्यभार)
स्वीय सहायक : श्री. मनोज बिजाराम मेश्राम
(दि. १३-१०-२०२१ पर्यंत)

**सॉफिस्टीकेटेड ऑनलाइन इन्स्ट्रुमेंट
फॅसिलिटी सेंटर**

मानद संचालक : डॉ. भारत अप्पाराव भानवसे
(अतिरिक्त कार्यभार)

आंतर-संस्था संगणक केंद्र

मानद संचालक : डॉ. संजय ढोबळे

प्रवास व पर्यटन विभाग

संचालक : डॉ. प्रियदर्शी एम. खोब्रागडे
(Officiating)

टेक्नालॉजी पार्क

मानद संचालक : डॉ. प्रकाश रामभाऊ इटनकर
(अतिरिक्त कार्यभार)

**सेंटर फॉर सेरिकल्चर अॅन्ड
बायोरिसोर्स मॅनेजमेंट रिसर्च**

मानद संचालक : डॉ. मनोज माधव राय
उपसंचालक : डॉ. सुरेश मसराम

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर अध्यासन

मानद संचालक : डॉ. नीरज गणेश बोधी
(अतिरिक्त कार्यभार)
सहायक मिडीया : श्री. राजेंद्र पाठक
समन्वयक : (दि. २०-४-२०२२ पर्यंत)
(अतिरिक्त कार्यभार)
जनसंपर्क अधिकारी : डॉ. धर्मेश विनायक धवनकर
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. २१-४-२०२२ पासून)

डिस्कव्हरी पार्क

मानद संचालक : डॉ. जी. एस. खडेकर

महिला अध्ययन व विकास केंद्र

संचालक : डॉ. (श्रीमती) स्नेहा देशपांडे
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. ०१-८-२०२१ पर्यंत)
संचालक : डॉ. (श्रीमती) विजयता गौरव
(अतिरिक्त कार्यभार) उईके
(दि. ०२-८-२०२१ पासून)

भगवान श्री चक्रधर स्वामी अध्यासन

विभागप्रमुख : डॉ. प्रमोद गोविंदराव मुनघाटे
(दि. ३१-३-२०२२ पर्यंत)
विभागप्रमुख : डॉ. प्रमोद विठ्ठलराव वाटकर
(अतिरिक्त कार्यभार) (दि. ०१-४-२०२२ पासून)

कोवीड - १९ निदान केंद्र

नोडल अधिकारी : डॉ. नंदकिशोर एन. करडे
(अतिरिक्त कार्यभार)

बहुउद्देशीय सुविधा संगणक केंद्र

संचालक : डॉ. प्रशांत ब्रजमोहन
(अतिरिक्त कार्यभार) माहेश्वरी
(दि. १७-२-२०२२ पासून)

■■■

॥ प्रकरण दुसरे ॥

दीक्षांत समारंभ

प्रकरण दुसरे दीक्षांत समारंभ

विद्यापीठाचा १०८ वा दीक्षांत समारंभ

विद्यापीठाचा १०८ वा दीक्षांत समारंभ दिनांक ९ जुलै २०२१ रोजी विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात पार पडला. विद्यापीठाने वर्ष २०१९ (हिवाळी) व २०२० (उन्हाळी) मध्ये घेतलेल्या विविध परीक्षांतील उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांना या दीक्षांत समारंभात पदव्या प्रदान करण्यात आल्या.

याप्रसंगी दीक्षांत समारंभाच्या अध्यक्षस्थानी महाराष्ट्राचे राज्यपाल व कुलपती मा. श्री. भगत सिंह कोश्यारी आभासी पद्धतीने उपस्थित होते. प्रमुख अतिथी म्हणून भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायमूर्ती मा. श्री. विकास सिरपूरकर उपस्थित होते. विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांनी दीक्षांत समारंभाचे अध्यक्षस्थान भूषविले. प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व विविध विद्याशाखांचे अधिष्ठाते, व्यवस्थापन परिषदेचे सदस्य व कुलसचिव व्यासपीठावर उपस्थित होते.

या दीक्षांत समारोहात विद्यापीठातील ०४ विद्याशाखांमधील ८६७ संशोधकांना आचार्य पदवी (पीएच. डी.) प्रदान करण्यात आली. याच वेळी वर्ष २०२० च्या उन्हाळी व हिवाळी परीक्षांत उत्तीर्ण झालेल्या ६५,५२९ स्नातक, ११,५१४ स्नातकोत्तर, १८४ पदविका प्रमाणपत्रे, तसेच मानवविज्ञान विद्याशाखेमध्ये ०२ डि. लीट. अशा एकूण ७७,९१२ उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांना पदव्या प्रदान करण्यात आल्या. याच वेळी विविध परीक्षांमधील १०७ प्रावीण्यप्राप्त गुणवंतांना १६० सुवर्णपदके, ०९ रौप्यपदके तर १९ पारितोषिके बहाल करण्यात आली.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय, (मुख्य शाखा), नागपूर येथील विद्यार्थिनी प्राची गिरधारीलाल अग्रवाल हिला बी.ए. एल.एल. बी. (पाच वर्षीय) परीक्षेत सर्वाधिक गुण प्राप्त केल्याबद्दल ९ सुवर्णपदके व एका पारितोषिकासह प्रदान करण्यात आली.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या स्नातकोत्तर रसायनशास्त्र विभागाची विद्यार्थिनी गौरी अनंतराव जोशी हिने एम. एस्सी. (रसायनशास्त्र) परीक्षेत सर्वात अधिक गुण प्राप्त करून ६ सुवर्णपदके व १ रौप्यपदक प्राप्त केले.

डॉ. आंबेडकर इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज अॅन्ड रिसर्च, नागपूर येथील विद्यार्थी आदित्य दिलीप खोडे यांनी एम. बी. ए. परीक्षेत सर्वात अधिक गुण प्राप्त करून ७ सुवर्णपदके प्राप्त केली.

अंजुमन कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अॅन्ड टेक्नॉलॉजी, नागपूर येथील विद्यार्थिनी पूनम मुरलीधर बेलेकर हिने बॅचलर ऑफ इंजिनिअरिंग (सिव्हिल) परीक्षेत सर्वाधिक गुण प्राप्त करून ६ सुवर्णपदके प्राप्त केली.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या डॉ. आंबेडकर विचारधारा स्नातकोत्तर विभागातील विद्यार्थी अमोल माधवराव धाकडे यांनी एम. ए. (डॉ. आंबेडकर विचारधारा) परीक्षेत सर्वात अधिक गुण प्राप्त करून ६ सुवर्णपदके प्राप्त केली.

विद्यापीठातील निरनिराळ्या ०४ विद्याशाखांमध्ये विद्याशाखानिहाय पदव्या मिळालेल्या विद्यार्थ्यांची माहिती खालील तक्त्यात दिली आहे.

अ. क्र.	विद्याशाखा	पंडित (D. Litt.)	आचार्य (Ph. D.)	स्नातक पदवीधर	स्नातकोत्तर पदवीधर
१.	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	३०८	२७१६३	२४१७
२.	वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	१६०	१५४५२	४३७०
३.	मानवविज्ञान	०२	२५७	१५७८५	३४९१
४.	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	—	१४२	३४०२	५३१
५.	स्वायत्त महाविद्यालय	—	—	३५४३	७०४
६.	एम. ई. बाय (रिसर्च)	—	—	—	०१
७.	पदविका प्रमाणपत्रे	—	—	१८४	—
एकूण विद्यार्थी		०२	८६७	६५५२९	११५१४

दीक्षांत समारंभात निरनिराळ्या परीक्षांमध्ये प्राविण्य प्राप्त केलेल्या तसेच आचार्य पदवी प्राप्त केलेल्या विद्यार्थ्यांची सविस्तर माहिती विद्यापीठाच्या www.nagpuruniversity.org संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

१०८ वा दीक्षांत समारंभ
प्रमुख अतिथी श्री. विकास सिरपूरकर,
भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायमूर्ती
यांचे दीक्षांत भाषण

His Excellency, the Honorable Governor of Maharashtra, Shri. Bhagat Singhji Koshiyari, Honorable Vice-Chancellor Dr. S. R. Chaudhari, Honorable Pro-Vice-Chancellor, Dr. Sanjay Dudhe, Deans of all Faculties, the Professors and the other revered Teachers, Registrar newly appointed Dr. Hiwase, Honorable Justice Sharad Arvind Bobade who has just been conferred D. Lit. Doctor of Laws, Honorable Guests present in this convocation and last but not the least my dear students.

ज्या महान राष्ट्रसंतांच्या नावाने हे विश्वविद्यालय आहे त्या राष्ट्रसंतांना वंदन करून त्यांचे पुण्यस्मरण करून मी माझ्या भाषणाला प्रारंभ करतो.

I might remind the Honorable Governor that I had been to his state Uttaranchal as it then was, now Uttarakhand as Chief Justice at Nainital. I take great pride in presenting myself and speaking in presence of Shri. Bhagat Singhji Koshiyari. Let me first congratulate the Former Chief Justice of India Shri- Sharad Arvind Bobade for conferral of Doctor of D.Lit. on him, he richly deserves and always deserved to be honored like this. I am happy that, I am firstly unhappy that he has not been present himself here, but that has been compensated by the presence of his son Shrinivas and I welcome Shrinivas in this. Let me congratulate all those who have been awarded the Doctorates, D. Lits, etc and there are many about seven hundred to eight hundred persons who have been awarded that degree and I am happy that the research activity in this prestigious University has reached its peak in as much as about seven hundred to eight hundred doctorates have been conferred today. I congratulate all the graduates who in spite of this pandemic conditions have been able to obtain the graduation. The graduation is an extremely important step in one's life. I am happy that this Convocation Ceremony is being held in this Convocation hall itself or otherwise it used to be held somewhere else in the pandas and so on and so forth. I remember that in Mahabharata Arjuna at the time of war asked the lord to place his chariot in between the two armies. It is said,

हृषीकेशं तदा वाक्यमिदमसह महीवते ।
सेनयोरुभयोर्मध्ये रथं स्थापय मेऽच्युत ॥
यावदेतान्निरीक्षेऽहं योद्धुकामानवस्थितान् ।
कैर्मया सह योद्धव्यमस्मिन् रणसमुद्यमे ॥

Meaning: O lord place my chariot in between the two armies so that I can see whom I have to fight with and who are those who want to fight with me.

माझ्या मित्रांनो, तुम्ही आयुष्याच्या अशा टप्प्यावर येऊन पोहोचलेले आहात ज्या टप्प्यावरती तुम्हाला हे बघायचे आहे की तुमचे खरे शत्रू कोण आहेत? तुमचे युद्ध कोणाशी होणार आहे? कारण हा समारंभ म्हणजे तुमचे कुरूक्षेत्र असे मी समजतो. या कुरूक्षेत्रावर तुम्हाला हे जाणून घ्यायचे आहे की, तुम्हाला कुणाशी युद्ध करायचे आहे? कुठल्या दुरुगुणांशी तुम्हाला युद्ध करायचे आहे? कुठल्या समस्यांशी तुम्हाला युद्ध करायचे आहे? कुठले Problem, Which Problem you are going to be faced with? पण तुम्हाला हा उपदेश करण्याच्या अगोदर मी या विश्वविद्यालयाचा गौरवशाली सुवर्ण इतिहास तुम्ही जाणून घ्यावा अशी मी तुम्हाला विनंती करतो.

Soon, about in two years this University will complete its hundred years of its existence. My dear students this University was formulated by Sir Bipin Krishna Bose in 1923. Before this University came into being, the students of Vidarbha particularly all these Students used to be required to go to Calcutta, Bombay, Allahabad also. In its existence of more than 90 years the University has contributed very richly to the Educational field, Political field, Social field and also the Academic field. I must, I am very happy that the student of this University and who was connected with this University Justice Hidayatullah became the Vice-President of India and then also served the President of India for some time.

I must mention here another great person Shri. Narasimharao, as a matter of fact Shri. Narasimharao was the student of Osmania University but was not admitted there, he was not allowed to pursue his education there because of his राष्ट्रीय चळवळीत त्यांच्या सहभागामुळे It was Dr. Kedar of this University who admitted Narasimharao as the student not only Narasimharao but also all his colleagues, all his fellow students and all know that Shri. Narasimharao went on to become the Prime Minister of India, one of the most competent Prime Minister of India. He and his colleagues were admitted to this University as they were refused the admission in Osmania University. I must refer now to the other greats of this University the Governors Rashu Gawai became the Governor of Bihar and then Kerala. I must also mention the name of Sudhakarrao Naik who became the Governor of Himachal Pradesh.

This University has sent several central ministers like Shri. R. K. Patil the first ICS, who resigned the ICS for joining the national stream and national movement, then Vasant Rao Naik who went on to become Chief Minister, amongst the prominent ministers that this University has sent stand Shri. Punjab Rao Deshmukh in whose name the University is there and also the other great men Vasant Rao Naik was the Chief Minister, Vasant Rao Sathe is the minister who stamped the Lok Sabha with his great personality and with his eloquence. I don't want to go to the long list, there is a long list of Chief Ministers, rather three, Vasant Rao Naik, Sudhakarrao Naik and Devendra Fadnavis, I must however mention sitting central minister Shri Nitinji Gadkari . This university has sent number of Supreme Court judges, they include Justice V. V. M. Bose, Justice Raithula, Justice R. S. Gaiwai, Justice Bobade, not to mention even myself. But not only this but Justice A. P. Sen was other Supreme Court Judge, Justice Budorkar was another supreme Court Judge who went on to serve.

I must however mention the three Advocate Generals this University presented of Maharashtra that is Mr. Arvind Bobade, that is Mr. V. R. Mohan and also sitting present judge Mr. Rohit Dev. My speech will be incomplete unless I mention the name of Baba Amte, Vikas Amte, Prakash Amte and Manda Amte in the field of they are all world known persons with having awards and awards and awards and awards ran after them. I must also mention Mr. M. K. P. Salve, Mr. Muttemwar and other who became the ministers I have already mentioned the name of Nitin Gadkari. In short you are passing out from the University which has its great history.

“ पूर्व दिव्य ज्यांचे. त्यांना रम्य भावी काळ ”

I have no doubts that you all have bright future in your careers and I bless you for all that, however there is one Sanskrit Shlok,

न निर्मिता केन न दृष्टपूर्वा न श्रूयते हेममयी कुरङ्गी ।

तथापि तृष्णा रघुनन्दनस्य विनाशकाले विपरीत बुद्धीः ॥

The Golden year was never there it was never heard of nor was seen by anybody, however the Lord Ram fame for it why because at that time Vinashikali Viparit Buddhi, you will have to remember this shlok for ever so that no evil thoughts should come to your mind and the moment evil thoughts come to your mind that will be the very sorry time in your life. You will have to pay back to the society and nation and would have to strive for it. Excellence in any faculty can be achieved only by the research, nation expects you to enter into the field of research so as to open vast fields of learning, the research always helps not only to the researcher but also to the society in general, the small example can be given that Ethanol which is very essential these

days our dependence on petrol can be reduced. And I hope that the Science students, Engineering students and other Technical faculties students would strive for that research. Nagpur is known as world capital of tigers, I am sure research will go in forestry, in social engineering, in water conservation, our LIT will needs to be looked after by the scholars for the water conservation lot of water is wasted from there. We cannot ignore substantial subject like technology, we have enough number of technological institutions like VNIT, LIT and other prestigious engineering colleges, fortunately the Vice-Chancellor and his Registrar are all from the technical sphere of society, I beseech upon all of you instead of going after the jobs create the jobs that will be the great thing. Nagpur's industrial sea is very fast indeed you know that solar industry has won very prestigious contract for creation of defense material such things can be done, can be thought of, can be dealt of. Last but not the least I must remind you that Gandhari was our law giver, she was one who gave the first principle of law the majesty of laws, he said

यतो धर्मस्ततो जयः ।

Where there is Justice, where there is law that side will win. You will have to remember and no doubt that rule of law became the order of the day. Last but not the least I must end this lecture by referring to shri Rabindranath Tagore, the Gurudev, the Kulguru, as the matter of fact I must remember you cannot ask this question that what shall I do alone people are not following law, people are breaking the signals, people are throwing waste, our prime minister referred to cleanliness, what alone shall I do I can't do all alone I am reminded of poem,

के लोईबे मोर करजो, कीक संध्यारबी ।

Who will do my job of lighting this world asked the setting Sun?

के लोईबे मोर करजो, कीक संध्यारबी के लोईबे मोर करजो, काहे संध्या रबी सुनिया जगत रहे निरूत्तर —

The whole world became stuck and become picture like silent

मतीर प्रदीप चिलो, रे कोहिलो स्वामी

अमर जे टाकू संध्या कोरिबो ता आम्ही

My dear graduates I want I exalt all of you to become that

एक पणती लावा आणि देशाचा अंधकार दूर करा. हेच माझे तुम्हाला सांगणे आहे. हेच माझे ईश्वराशी मागणे आहे.

Namaskar.

१०८ वा दीक्षांत समारंभ
डॉ. सुभाष चौधरी
कुलगुरु ह्यांचे
प्रास्ताविक व स्वागतपर भाषण

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या आजच्या १०८ व्या दीक्षांत समारंभास उपस्थित माननीय कुलपती श्री. भगतसिंह कोश्यारीजी, समारंभाचे अतिथी भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायमूर्ती मा. श्री. विकास शिरपूरकरजी, आभासी पद्धतीने उपस्थित माजी सरन्यायाधीश मा. श्री. शरद बोबडेजी, विद्यापीठाचे प्र-कुलगुरु डॉ. संजय दुधे, सर्व विद्याशाखांचे अधिष्ठाता, व्यवस्थापन परिषदेचे सर्व सन्माननीय सदस्य, विद्यापीठाचे कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, अन्य आमंत्रित मान्यवर, तसेच आभासी पद्धतीने उपस्थित विविध प्राधिकरणांचे सर्व सन्माननीय सदस्य, विविध शैक्षणिक विभागांचे प्रमुख, संलग्नित महाविद्यालयांचे प्राचार्य, शिक्षक, विद्यापीठाचे सर्व अधिकारी तसेच कर्मचारी आणि या समारंभाला प्रत्यक्ष आणि आभासी पद्धतीने आमंत्रित प्रतिष्ठित नागरिक, तसेच प्रसार माध्यमांचे प्रतिनिधी आणि पदवीकांक्षी विद्यार्थी, त्यांचे पालक, बंधू आणि भगिनींनो !

विद्यापीठाच्या आज संपन्न होत असलेल्या या १०८ व्या दीक्षांत समारंभास कुलगुरु आपणा सर्वांचे मनःपूर्वक स्वागत करतो. या दीक्षांत समारंभाला आमच्या विनंतीला मान देऊन या विद्यापीठाविषयी असलेल्या आपुलकीच्या भावनेने येथे आवर्जून उपस्थित झालेले भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश श्री. विकास शिरपूरकर यांचे मी मनःपूर्वक स्वागत करतो. माजी न्यायमूर्ती श्री. विकास शिरपूरकर यांचे हे विद्यापीठ मातुलगृह आहे. या विद्यापीठाच्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालयातून त्यांनी कायद्याची पदवी संपादन केली. त्यांनी केलेल्या प्रदीर्घ न्यायदानाच्या सेवेमुळे ते न्यायालयाच्या न्यायमूर्ती पदावरून निवृत्त झाले. विद्यापीठाचे माजी विद्यार्थी व भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी सरन्यायाधीश मा. श्री. शरद बोबडे यांना आज आपण L.L.D. ही कायद्याची सर्वोच्च सन्माननीय पदवी बहाल करतो आहे. त्यांचेदेखील मी मनःपूर्वक स्वागत करतो. त्यांच्या या गौरवशाली प्रगतीचा या विद्यापीठाला सार्थ अभिमान वाटतो. त्यांच्या गौरवात या विद्यापीठाचाही गौरव होत आहे, हे नमूद करताना कुलगुरु म्हणून मला विशेष आनंद होत आहे.

मित्रांनो, १९२३ मध्ये स्थापन झालेल्या या विद्यापीठाने आपल्या स्थापनेच्या वेळी ज्या अपेक्षा बाळगल्या होत्या, त्यांची पूर्तता करण्याकरिता या विद्यापीठाने कोणतीही कसर बाकी ठेवली नाही, हे मी येथे मोठ्या अभिमानाने सांगू इच्छितो. राष्ट्रसंतांच्या नावाने ओळखल्या जाणाऱ्या या विद्यापीठाच्या या १०८ व्या दीक्षांत समारंभाच्या प्रसंगी मी राष्ट्रसंतांच्या स्मृतीला विनम्र अभिवादन करतो.

ज्ञानदानाचे कार्य करणाऱ्या जवळजवळ सर्वच विद्याशाखा येथे विद्यादानाचे पवित्र कार्य करित आहेत. नागपूर, वर्धा, भंडारा आणि गोंदिया या जिल्ह्यांतील एकूण ५०३ महाविद्यालये या विद्यापीठाशी संलग्नित आहेत. एकूण ४२ पदव्युत्तर विभाग, ३ संचालित महाविद्यालये आणि उच्च शिक्षणाला पूरक असे १४ इतर विभागही येथे आहेत. लक्ष्मीनारायण इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी ही तंत्रशिक्षण देणारी मध्य भारतातील अग्रगण्य संस्था या विद्यापीठाचे एक वैभव आहे! विद्यापीठातील सर्व पदव्युत्तर विभागांतून संशोधनाचे कामही फार मोठ्या प्रमाणात होत आहे. विद्यापीठाने क्रीडा क्षेत्रात, सांस्कृतिक क्षेत्रात तसेच सामाजिक उपक्रमातही दखल घेण्याजोगे कार्य केले आहे. ९ दशकांपूर्वी उभारलेली प्रशासकीय इमारत, विद्यापीठाचे कामकाज फार वाढल्याने, अपुरी पडत होती. म्हणून नवीन प्रशासकीय इमारत बांधण्याचा निर्णय विद्यापीठाने घेतला होता.

त्यासाठी बजाज उद्योग समूहाकडून भरघोस असे १० कोटी रुपयांचे अनुदान विद्यापीठाला प्राप्त झाले. त्यात जवळपास १५ कोटी रुपयांची भर घालून विद्यापीठाने प्रशस्त अशा जमनालाल बजाज प्रशासकीय इमारतीची निर्मिती केलेली आहे. या इमारतीचे उद्घाटन महाराष्ट्राचे माननीय राज्यपाल श्री. भगत सिंह कोश्यारी यांच्या हस्ते मागील वर्षी पार पडले. भविष्यातील गरजा पूर्ण करू शकेल अशी या नव्या वास्तूची रचना करण्यात आलेली आहे. ही भव्य वास्तू विद्यापीठाच्या भौतिक वैभवात मोलाची भर घालणारी आहे.

लवकरच विद्यापीठाच्या स्थापनेला १०० वर्ष पूर्ण होणार आहेत. त्यानिमित्त शतकपूर्ती समारंभाचे आयोजन करण्यात येणार आहे. राष्ट्रसंतांनी दिलेल्या मानवतेच्या विचाराबरोबरच महानुभाव साहित्याचा प्रचार व प्रसार करण्याच्या उद्देशाने या विद्यापीठात महानुभाव पंथाचे प्रवर्तक श्री. चक्रधर स्वामी यांच्या नावाचे 'भगवान श्री. चक्रधर स्वामी अध्यासन' स्थापन करण्यात आले आहे.

विद्यापीठाच्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालयाच्या प्रांगणात संविधान प्रास्ताविका पार्क साकारण्यात येत आहे. लवकरच त्यांचे बांधकाम पूर्णत्वास जाईल. संविधानातील नीतिमूल्ये समाजात रुजविण्याच्या दृष्टीने हा 'संविधान प्रास्ताविका पार्क' उभारला जात आहे.

मित्रांनो, सत्याचरण, कर्तव्यपालन आणि स्वाध्याय ही त्रिसूत्री आहे. त्यानुसार दीक्षोपरांत स्नातकांनी आपले जीवन जगायचे असते. ही शाश्वत मूल्ये आहेत. ही शाश्वत मूल्ये जोपासणाराच जीवनाची परीक्षा पास होत असतो. महाभारतात जीवनाची ही त्रिसूत्री युधिष्ठिर धर्मराज यांनी पूर्णपणे आत्मसात केली. याउलट दुर्योधनाने या त्रिसूत्रीचे केवळ श्रवण केले. ती पाठ केली. कृपाचार्यांनी घेतलेल्या परीक्षेत तो पास झाला पण त्याने ती त्रिसूत्री आपल्या जीवनात उतरवली नाही. म्हणून दुर्योधन कृपाचार्यांच्या परीक्षेत जरी पास झाला असला, तरी जीवनाच्या परीक्षेत नापास झाला. युधिष्ठिर जीवनाच्या परीक्षेत पास झाला कारण त्याने ती आपल्या अंगी उतरवली होती. या शाश्वत मूल्यांची त्याने जीवनभर उपासना, आराधना व आचरण करण्याची दक्षता बाळगली. म्हणूनच जीवनात यशस्वी व्हायचे असेल तर आपण विद्यापीठात जे शिकलो ते आपल्या जीवनात उतरविले पाहिजे. त्याप्रमाणे जीवन जगले पाहिजे. हे आज दीक्षा घेणाऱ्यांनी सदैव लक्षात ठेवावे. या दीक्षांत समारंभात सहभागी झालेल्या दीक्षाप्राप्त स्नातक विद्यार्थ्यांचे मी मनःपूर्वक अभिनंदन करतो. सर्व उपस्थितांचे आभार मानून मी आपले प्रास्ताविक संपवितो.

धन्यवाद !

विद्यापीठाचा १०९ वा दीक्षांत समारंभ

विद्यापीठाचा १०९ वा दीक्षांत समारंभ दिनांक २५ मे, २०२२ रोजी कविवर्य सुरेश भट सांस्कृतिक सभागृहात पार पडला. विद्यापीठाने वर्ष २०२० (हिवाळी) व २०२१ (उन्हाळी) मध्ये घेतलेल्या विविध परीक्षांतील उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांना या दीक्षांत समारंभात पदव्या प्रदान करण्यात आल्या.

याप्रसंगी दीक्षांत समारंभाच्या अध्यक्षस्थानी महाराष्ट्राचे राज्यपाल व कुलपती मा. श्री. भगत सिंह कोश्यारी आभासी पद्धतीने उपस्थित होते. प्रमुख अतिथी म्हणून उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचे माननीय मंत्री श्री. उदय सामंत उपस्थित होते. विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांनी दीक्षांत समारंभाचे अध्यक्षस्थान भूषविले. प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व विविध विद्याशाखांचे अधिष्ठाते, व्यवस्थापन परिषदेचे सदस्य व कुलसचिव व्यासपीठावर उपस्थित होते.

या दीक्षांत समारोहात विद्यापीठातील ०४ विद्याशाखांमधील ५३१ संशोधकांना आचार्य पदवी (पीएच.डी.) प्रदान करण्यात आली. याच वेळी वर्ष २०२१ च्या उन्हाळी व हिवाळी परीक्षांत उत्तीर्ण झालेल्या ६६,३०० स्नातक, १०,८४६ स्नातकोत्तर पदवीधरांना, तसेच २७२ पदविका प्रमाणपत्रे, अशाप्रकारे एकूण ७७,६७८ उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांना पदव्या प्रदान करण्यात आल्या. याच वेळी विविध परीक्षांमधील ११० प्रावीण्यप्राप्त गुणवंतांना १५१ सुवर्णपदके, ०९ रौप्यपदके तर २९ पारितोषिके बहाल करण्यात आली.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालयाची (मुख्य शाखा), विद्यार्थिनी अपराजिता अरूणकुमार गुप्ता हिला

बी.ए. एलएल. बी. (पाच वर्षीय) परीक्षेत सर्वाधिक गुण प्राप्त केल्याबद्दल ८ सुवर्णपदके व २ पारितोषिके प्रदान करण्यात आली.

जी. एच. रायसोनी इन्स्टिट्यूट ऑफ इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी, नागपूर येथील विद्यार्थिनी आरजू बैंग हिने एम. बी. ए. परीक्षेत सर्वात अधिक गुण प्राप्त करून ७ सुवर्णपदके प्राप्त केली.

शासकीय विज्ञान संस्था, नागपूर येथील विद्यार्थिनी निधी अमर साहू हिने एम. एस्सी. (रसायनशास्त्र) परीक्षेत सर्वात अधिक गुण प्राप्त करून ४ सुवर्णपदके व १ रौप्यपदक प्राप्त केले.

डॉ. मधुकर वासनिक पी. डब्ल्यू. एस. कला, वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर येथील विद्यार्थिनी शुभांगी देविदास धारगावे हिने एम. ए. (मराठी) परीक्षेत सर्वाधिक एकत्रित वर्ग गुण सरासरी प्राप्त केल्याबद्दल ४ सुवर्णपदके व १ पारितोषिक प्राप्त केले.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या स्नातकोत्तर डॉ. आंबेडकर विचारधारा विभागाची विद्यार्थिनी श्रीया श्रीकांत नंदागवळी हिने एम. ए. (डॉ. आंबेडकर विचारधारा) परीक्षेत सर्वात अधिक गुण प्राप्त करून ४ सुवर्णपदके व १ पारितोषिक प्राप्त केले.

तसेच राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या स्नातकोत्तर शिक्षण विभागाची विद्यार्थिनी रूपाली अरूणराव हिवसे हिने एम. एड. परीक्षेत सर्वात अधिक एकत्रित वर्ग गुण सरासरी प्राप्त करून ४ सुवर्णपदके व १ पारितोषिक प्राप्त केले.

विद्यापीठातील निरनिराळ्या ०४ विद्याशाखांमध्ये विद्याशाखानिहाय पदव्या मिळालेल्या विद्यार्थ्यांची माहिती खालील तक्त्यात दिली आहे.

अ. क्र.	विद्याशाखा	पंडित (D. Litt.)	आचार्य (Ph. D.)	स्नातक पदवीधर	स्नातकोत्तर पदवीधर
१.	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	१८९	२९९०६	१७९३
२.	वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	७९	१४१२७	४००९
३.	मानवविज्ञान	०१	१८६	११७५१	३४७४
४.	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	—	७७	५००९	५८५
५.	स्वायत्त महाविद्यालय	—	—	५२३५	९८३
६.	एम. ई. बाय (रिसर्च)	—	—	—	०२
७.	पदविका प्रमाणपत्रे	—	—	२७२	—
एकूण विद्यार्थी		०१	५३१	६६३००	१०८४६

दीक्षांत समारंभात निरनिराळ्या परीक्षांमध्ये प्रावीण्य प्राप्त केलेल्या तसेच आचार्य पदवी प्राप्त केलेल्या विद्यार्थ्यांची सविस्तर माहिती विद्यापीठाच्या www.nagpuruniversity.org संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

१०९ वा दीक्षांत समारंभ
प्रमुख अतिथी श्री. उदय सामंत,
महाराष्ट्र राज्याचे शिक्षणमंत्री
यांचे दीक्षांत भाषण

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या दीक्षांत समारंभाला व्यासपीठावर उपस्थित असलेले आपल्या विद्यापीठाचे कुलगुरू आदरणीय डॉ. सुभाष चौधरी सर, प्र-कुलगुरू डॉ. संजय तुषे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, डॉ. प्रफुल्ल साबळे, व्यासपीठावर उपस्थित सर्व मॅनेजमेंट कौन्सिलचे मॅबर, सर्व प्राध्यापक वर्ग आणि ज्यांच्यासाठी हा कार्यक्रम होतोय ते पदवीधारक सर्व विद्यार्थी मित्र आणि मैत्रिणींनो, सर्वप्रथम आपल्या सगळ्यांचे मी मनःपूर्वक मनापासून कौतुक करतो. मनापासून अभिनंदन करतो आणि भविष्याच्या आयुष्यामध्ये तुमची जी इच्छा आहे ती पूर्ण होवो ही देखील ती ईश्वरचरणी प्रार्थना करतो.

आज या दीक्षांत समारंभाला उपस्थित राहत असताना या विभागाचा मंत्री म्हणून मला मनापासून आनंद आहे आणि उपस्थित राहिल्यानंतर कार्यक्रमाची सुरुवात, तर आपण राष्ट्रगीताने करतोच पण त्याच्यानंतर जे विद्यापीठ गीत येथे गायले गेले व जे आपले विद्यापीठ गीत आहे, मला असं वाटतं की त्याची गरज आज महाराष्ट्राला आणि देशाला आहे. हे राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांचे जे विद्यापीठ गीत आहे, त्याचा आदर्श देशातल्या आणि राज्यातल्या प्रत्येक नागरिकांनी घेतला पाहिजे. एवढं ताकदीच तुमचं विद्यापीठ गीत आहे. विद्यापीठ गीताच्या ज्या पहिल्यांच दोन ओळी आहेत त्यात असं म्हटलं आहे की, भारतामध्ये बंधुभाव हा कायमस्वरूपी असला पाहिजे. दुसरे असे म्हटले आहे की पंथ आणि संप्रदाय यामध्ये वाद होऊ नये किंवा वाद लावू नये हे यामध्ये लिहिलेले आहे. माझ्या पदरचे काही नाही आहे. नाहीतर परत असं म्हणाल मी काही पदरचं म्हणतोय. ते तुम्ही लिहिलेलं ते मी वाचतोय! अजून एक त्याच्यामध्ये लिहिलेलं आहे की, जातीभाव विसरूया, जातीभेद विसरूया! थोडक्यात तो सल्ला कदाचित आम्हांला असेल! या सगळ्यांनी विद्यापीठ गीताचं मर्म आहे की कुठल्याही धर्मधर्मांमध्ये वाद लावू नये, कोणी जातीजातीमध्ये वाद लावू नये! सगळ्यांनी बंधुभावानी राहिलं पाहिजे. जातीपातीच्या भिंती नष्ट झाल्या पाहिजे. गरीब श्रीमंत हा भेद असू नये! म्हणजे नागपूरच्या सर्वसामान्य कुटुंबातल्या माणसांना देखील अदानी सारखीच ट्रिटमेंट मिळाली पाहिजे. असा त्याचा अर्थ आहे, असं माझे मत आहे! आणि म्हणून मला असे वाटते की, अतिशय चांगले आज या कार्यक्रमाच्या निमित्ताने मला ऐकता आहे आणि दुसरे ज्यांनी म्हटले त्या विद्यार्थ्यांचे देखील मला कौतुक करावयाचे आहे! काही ठिकाणी विद्यापीठ गीत रेकॉर्डवर लावले जाते. तिथे आम्ही उभे राहतो, एक प्रोटोकॉल म्हणून! सर्व ऐकतो! पण आज लाईव्ह विद्यापीठ गीत ऐकता आले. त्याबद्दल चौधरी सर तुमचे आणि ज्यांनी गीत गायले त्यांचे, मी मनापासून अभिनंदन करतो.

आजच्या जगामध्ये काय पाहिजे? आजच्या जगात पुढे कसं जायचे? हे काय मार्गदर्शन करून मी तुमचा काही वेळ घेणार नाही. कारण ज्यांनी पदवी मिळवली त्या सर्वांना माहिती आहे की, पुढे आपल्याला काय करायचं आहे. तरीपण त्यांच्या मार्गदर्शनामध्ये आणि तेवढं मी मार्गदर्शन करणार एवढा मी मोठा देखील नाही. कारण तुम्ही व्यासपीठावर बघितलं असाल! माझ्या उजव्या बाजूला पण डॉक्टर आहे आणि डाव्या बाजूला पण डॉक्टर आहे! त्या दोघांच्यामध्ये मी सर्वसामान्य कार्यकर्ता म्हणून बसलेलो आहे. त्यांचमुळे एवढ्या विद्वान मंडळींना मार्गदर्शन करण्याएवढा मी मोठा नाही. फक्त मला आपल्याकडून काही अपेक्षा व्यक्त करायच्या आहेत. आपण ज्याही विद्यापीठाची आज पदवी या ठिकाणी घेतलेली आहे अतिशय चांगल्या पद्धतीचं मार्गदर्शन, चांगल्या पद्धतीचं, ज्याला आपण आदेश म्हणतो, तो कुलगुरू महोदयांनी दिलेला आहे. माझे आणि आदेशाचे नवीन व जवळचे नाते आहे. हे तुमच्या लक्षात आले असेल! कारण मी आदेश मानणारा एक कार्यकर्ता आहे आणि म्हणून आदेश देखील आपण विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचविला आहे. त्याच्यामध्ये देखील तुम्ही जे लिहिलेलं आहे ते मी वाचतोय. माझं पदरच काही सांगत नाही. त्याच्यामध्ये पहिलं वाक्य असं आहे कि नेहमी खरं बोलावं! आता हे सल्ले तुम्ही विद्यार्थ्यांना देत आहे की, राजकर्त्यांना देत आहे? आता मला हे कळत नाही आहे. कारण विद्यार्थ्यांनी तर पदवी घेतलेली आहे. विद्यार्थ्यांनी जर चांगले मार्क मिळवलेले आहे, जर विद्यार्थ्यांनी गोल्ड मेडल मिळवले आहे, तर मग त्यांनी खरं आणि सत्य वागले चांगल्या पद्धतीचा पेपर लिहिला, तुम्हाला अपेक्षित असं लिखाण केलं म्हणूनच त्याला पदवी मिळालेली आहे! आणि म्हणून या पदवीदान समारंभाला उपस्थित राहताना चौधरी सर तुम्ही विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताय, की महाराष्ट्रातल्या राजकारण्यांना मार्गदर्शन करताय हे मला कळत

नसल्यामुळे जरा संप्रम निर्माण झाला आहे! आता विद्यार्थ्यांनी खरं बोलावे हे मला मान्य, पुढचं एक वाक्य महत्वाचे आहे, की राष्ट्राच्या आणि संपूर्ण मानव जातीच्या हिताचे काम करावे! आज माझी ही सगळी विद्यार्थी मंडळी आता कुठं पदवी घेऊन त्यांच्या भविष्याच्या वाटचालीला सुरुवात करत आहे. काही यु. जी. झालेले असतील ते पी. जी. ला जातील. पी. जी. झालेले असतील, तर स्वतःचे करियर अजून मोठं करतील! पण या सर्व प्रवासामध्ये मला असं वाटते की, आपण आपल्यापेक्षा हुशार विद्यार्थ्यांचा जर आयडॉल म्हणून आदर्श घेतला, तर भविष्याच्या आपल्या कुठल्याही प्रवासामध्ये खंड पडणार नाही. मी असे म्हणत नाही, की पदवीधर झालेल्यांनी राजकारणात येऊ नये! त्यांनी तर राजकारणामध्ये यायला पाहिजे म्हणजे तुम्हाला चांगले काय, वाईट काय हे देखील कळेल! पदवीधर झालेल्या विद्यार्थ्यांनी उद्योजक देखील मोठ्या प्रमाणात झाले पाहिजे. प्रत्येक सेक्टरमध्ये विद्यार्थ्यांनी काम केलं पाहिजे. स्वतःचा स्वतंत्र असा एक आदर्श पुढच्या पिढीसाठी निर्माण केला पाहिजे आणि तो निर्माण करण्याच्या शुभेच्छा देण्यासाठी मी या कार्यक्रमाच्या निमित्ताने उपस्थित आहे.

मला इथे आपल्या सगळ्यांना सांगितले पाहिजे की, ५-६ दिवसापूर्वी महाराष्ट्र राज्याचे महामहिम कोशयारी साहेबांचा मला फोन आला आणि त्यांनी मला सांगितले की, उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाचा मंत्री म्हणून या दोन्ही कार्यक्रमांला तुला गेले पाहिजे. म्हणजे नागपूरला देखील गेले पाहिजे आणि अमरावतीला देखील गेले पाहिजे म्हणजे! मला यातून अजून एक गोष्ट क्लियर करायची आहे की, माझे आणि राज्यपाल महोदयांचे अतिशय निकटचे संबंध आहेत. राज्यपाल महोदय घटनात्मक मोठे पद आहे आणि त्यांनी आदेश दिल्यानंतर तो आदेश मानून आज मी सकाळपासून संध्याकाळपर्यंत ते ज्या कार्यक्रमांला उपस्थित राहणार नव्हते ते कार्यक्रम मी करणार आहे! आणि त्यांच्या आदेशानुसार करणार आहे! मला असे वाटते की, ही एक आदर्शवत अशी परंपरा आहे. शिक्षकांनी जे सांगितले आहे ते विद्यार्थ्यांनी अमलात आणले पाहिजे. आम्ही जे काही वागतोय ते आम्हाला कोण सांगतय हे तुम्हाला माहित आहे. ते आम्ही अमलात आणतो त्याच्यामुळे ही जी प्रोसीजर आहे ही प्रोसीजर विद्यार्थ्यांनी अतिशय चांगल्या पद्धतीने फॉलो केली पाहिजे. म्हणूनच मघाशी तुम्ही राजकारणाच्या, कुठल्याही क्षेत्रात या पण जे क्षेत्र आपण निवडलंय त्या क्षेत्रामध्ये मी आपण नाव निर्माण करणार आणि माझ्या नावाच्या आदर्श मी पुढच्या पिढीला निर्माण करणार आहे. हे जोपर्यंत आपण करत नाही, तोपर्यंत आपण पदवी घेतली त्याला काही अर्थ आहे असे मला वाटत नाही. मी देखील, चौधरी सर, कॉलेजला होतो! मी देखील कॉलेजला जायचो! मी देखील पदवीप्रदान समारंभाला जायचो. पण पूर्वीचा काळ आणि आताचा काळ यांच्यामध्ये प्रचंड फरक झालेला आहे.

पूर्वीच्या काळामध्ये असे मोठे पदवीदान समारंभ, दीक्षांत समारंभ व्हायचे काय? हे एक प्रश्नचिन्ह आहे. मघाशी मी सरांना विचारलं की, शंभर वर्षे आपल्या विद्यापीठाला पूर्ण झाली आणि तुमचे दीक्षांत समारंभ एवढे १०९ झालेत ही काय भानगड आहे? का? ते म्हणालेत की काही वेळा विशेष दीक्षांत समारंभ हे देखील विद्यापीठाने घेतलेले आहेत! मघाशी अनेक पंतप्रधानांचा उल्लेख देखील याठिकाणी केला! मला असं वाटतं की या विद्यापीठाने वेगळा आदर्श महाराष्ट्रातल्या अन्य विद्यापीठांसमोर निर्माण केला आहे आणि तो सर्वात मोठा आदर्श तुम्हाला सांगू काय? म्हणजे विद्यार्थ्यांचा पदवीदान समारंभ, पदवीप्रदान समारंभ हा एक तासात संपवायचा! मग ते पण बिचारे मोकळे होतात! आपण पण सगळे मोकळे होतो. इथे तर मफलर आहे सर ते तर ठीक आहे! काही पदवीधर समारंभाला तर मी जातो तिथे पण गाऊन घालतो. ते जर नागपुरात घातले तर आंगोळ करायची गरजच नाही! एवढे मोठे इंग्रजांनी दिलेले गाऊन आम्ही घालतो आणि म्हणून चांगल्या प्रथा पण विद्यापीठात आल्या पाहिजेत.

चांगल्या चांगल्या प्रथा विद्यापीठात आल्यानंतर त्याचे समर्थन करण्याचे काम उद्धव ठाकरे साहेबांच्या नेतृत्वाखालील महाविकास आघाडीचे सरकार नक्की करेल हा देखील शब्द, उच्च व तंत्र शिक्षणाचा मंत्री म्हणून या मुलांसाठी मी आपल्याला देतो. कारण शेवटी आपल्याला Education sector मध्ये काम करायचंय Education sector मध्ये आपल्याला Education system जी आहे ती आपल्याला हे आहे त्यापेक्षा Update करायची आहे! बाहेरच्या देशामध्ये काय चाललयं? बाहेरच्या राज्यांमध्ये काय चाललयं? तिथले चांगले काय? ते आपल्याला स्वीकारायचं आणि त्याच्यातून विद्यार्थ्यांना चांगले शैक्षणिक साधन आपण जर उपलब्ध करून दिले, तर महाराष्ट्र राज्य हे देशातील अतिशय चांगले शैक्षणिकदृष्ट्या राज्य आहे. अशा पद्धतीची भूमिका भविष्यामध्ये निर्माण झाल्याशिवाय राहणार नाही. New Education Policy चा उल्लेख याठिकाणी चौधरी सरांनी केला. सुदैवाने या सगळ्या विभागाचे प्रमुख म्हणून काम करित असताना रघुनाथ माशेलकर साहेबांच्या नेतृत्वाखाली ही कमिटी स्थापन केली आणि नक्की New Education Policy ची अंमलबजावणी ही आपण कशी करणार आहो जशी दिल्लीला केली! तशी आपण करणार आहो की दिल्लीमध्ये थोडाफार बदल करून आपण ते करणार आहोत हे पण New Education Policy ची

अंमलबजावणी करीत असताना हे नवीन शैक्षणिक धोरण जे आहे ते विद्यार्थ्यांसाठी असले पाहिजे आणि त्याच्यातून नवीन चांगला देशाला आदर्श देणारा असा चांगला विद्यार्थी निर्माण झाला पाहिजे. हा आमचा सगळ्यांचा प्रयत्न आहे. मी, ज्याच्यामध्ये विद्यापीठ असेल, शासन असेल आम्ही सगळे मिळून एकत्र काम करतो आणि मग विद्यार्थ्यांची देखील जबाबदारी आहे. आज तुम्हाला पदवी मिळाल्यानंतर माझी आता जबाबदारी संपलेली आहे. अशा पद्धतीची भूमिका देखील विद्यार्थ्यांनी घेऊन उपयोगाची नाही! मी अनेकवेळा एक उदाहरण अनेक माझ्या भाषणांतून देतो माझ्या काळातले, माझ्या काळातले म्हणजे फार मागील काळातले नाही. १३,१४ किंवा १०, ११ च्या काळातले उदाहरण देतो. त्यावेळी अख्ख महाराष्ट्र बोर्ड होते आणि त्याच्यातून एक नंबर कुणाचा आला, दोन नंबर कुणाचा आला, तीन नंबर कुणाचा आला हे ठरायचे आणि मला आठवते १९८९ सालामध्ये मंगेश म्हैसकर नावाचा एक विद्यार्थी जो जोगेश्वरीच्या झोपडपट्टीमध्ये राहत होता. त्यावेळी त्याला ९६ टक्के मार्क मिळाले होते. आता, आता तर कधीकधी मार्काची बेरील टक्के १०२, १०३ टक्की अशी होते. कशी होते ते मला माहित नाही! ते तुमचा काय MCQ हे सगळे आल्यामुळे आणि मी ज्यावेळी २०१३-२०१४ ला राज्यमंत्री म्हणून काम करीत होतो नगरविकास खात्याचा! त्यावेळी त्यांची आणि माझी एका कार्यक्रमांमध्ये भेट झाली आणि त्या कार्यक्रमांमध्ये चौधरी सर त्यांना मी विचारले की नक्की तुम्ही करता काय? सध्या तर त्यांनी जे मला उत्तर दिले ते विद्यार्थ्यांच्या दृष्टीने अतिशय महत्त्वाचे आहे. तो आज US मध्ये IT Sector मध्ये काम करतो. पण त्याने ज्या Private Industry बरोबर Agreement केलेले आहे त्या Industry ने यांच्या सगळ्या अटी मान्य केल्या आहेत. यांनी सांगितलेल्या सर्व अटी त्यांनी मान्य केल्या का? तर हा मुलगा आपल्याकडे पाहिजे, हा माणूस आपल्याकडे पाहिजे आणि त्याच्यामध्ये प्रामुख्याने जी अट म्हटलेली आहे ती म्हणजे फेब्रुवारी आणि मार्च हे दोन महिने वर्षभरातून त्याला काही करून सुट्टी दिली पाहिजे, असे त्यांच्या MOU मध्ये लिहिलेले आहे. तर मी त्याला विचारले की, हे दोन महिने नक्की तुला कशासाठी सुट्टी पाहिजे, तर त्याच्यावर त्याने जे उत्तर दिले आहे त्याचा आदर्श घ्यावा ही माझी सर्वांना विनंती आहे. त्यांनी सांगितले की, मी जर US मध्ये असलो तर मी फेब्रुवारी महिन्यामध्ये US वरून मुंबई मध्ये येतो. पुन्हा एकदा जोगेश्वरीच्या झोपडपट्टीमध्ये जातो! त्या ठिकाणी दहावीच्या विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतो आणि ते विद्यार्थी मेरिटमध्ये कसे येतील यासाठी मी दोन महिने फुकट मेहनत करतो. जोगेश्वरीच्या झोपडपट्टीमध्ये राहणारा मुलगा जो IT Sector मध्ये फार मोठे US मध्ये काम करतो. जर हे करत असेल, तर प्रत्येक विद्यार्थ्यांची भावना हीच असली पाहिजे!

मी अनेक कार्यक्रमांमध्ये जातो. अनेक कार्यक्रमांमध्ये विद्यार्थ्यांशी संवाद साधतो. आपण जे काही आपल्या समोर येतो त्यांचे उल्लेख फार मोठे करीत असतो. मागे कुठलातरी एक पिक्चर आला! आमच्या राजकारण्यांनी पण तीच Style केली! म्हणजे काय मी नमणार नाही, मी झुकणार नाही हे करस त्यांनी आम्हाला सांगायची गरज नाही. महाराष्ट्राला छत्रपती शिवाजी महाराजांनी साडे तीनशे वर्षांपूर्वी लिहून ठेवलेली की, आम्ही इंग्रजांसमोर, मुघलांसमोर कधीही झुकणार नाही. त्याचा आदर्श महाराष्ट्रातल्या विद्यार्थ्यांसमोर आहे. आम्हाला 'पुष्पाचा' आदर्श घेण्याची काहीही गरज नाही! छत्रपती शाहू महाराजांनी इंग्रजांना सांगितले होते की, तुम्ही कितीही छळलं, कितीही लोकांना त्रास दिल तर इंग्रजांसमोर मी झुकणार नाही आणि शेवटी महाराष्ट्राचा नागरिक आहे, देशाचा नागरिक आहे. मी देशाच्या, स्वातंत्र्यासाठी झटणार आहे! आणि मग मला असे वाटते की, ही जी आपली असेट आहे! ही चौधरी सर, विद्यापीठाच्या मार्फत विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचली पाहिजे! मी कोल्हापूरला एका कार्यक्रमाला होतो. कोल्हापूरला कार्यक्रमाला गेल्यानंतर छत्रपती शाहू महाराजांचे प्रदर्शन मी बघितले. चित्रप्रदर्शन मी बघितले आणि त्या ठिकाणी मी घोषणा केली की, आपली जी अकृषी विद्यापीठे आहेत त्या १३ ही विद्यापीठांमध्ये आपल्या छत्रपती शाहू महाराजांच्या फोटोंचे प्रदर्शन झाले पाहिजे. हे कां झालं पाहिजे? याचादेखील अभ्यास तुम्हा सगळ्यांना असला पाहिजे. आता मघाशी मी जो उल्लेख केला New Education Policy चा! मला असे वाटते की, १९१७ सालामध्ये New Education Policy जर या जगामध्ये कोणी निर्माण केली असेल, तर राजर्षी शाहू महाराजांनी केली! काय केलं? १९१७ मध्ये कायदा, तर त्या कायद्यामध्ये असे लिहिले की, प्राथमिक शिक्षण घेणे हे अनिवार्य आहे! प्राथमिक शिक्षण प्रत्येक कुटुंबाच्या विद्यार्थ्यांने घेतले नाही तर, पालकाला १ रू. दंड होणार! हे १९१७ सालामध्ये राजर्षी शाहू महाराजांनी लिहून ठेवले. आज आपण बघितले, कायदा केला, विधवांच्या बाबतीतला ऐतिहासिक कायदा आहे. महाराष्ट्रातले महाराष्ट्र सरकार हे देशातील पहिले सरकार आहे की, विधवा महिलांना या संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यामध्ये अतिशय वेगळ्या पद्धतीची ताकद मिळाली पाहिजे. म्हणून उद्धव ठाकरे साहेबांनी निर्णय घेतला. पण त्याची मुहूर्तमेळ कधी रोवली गेली होती? तर त्याची मुहूर्तमेळ १९१९ सालामध्ये छत्रपती शाहू महाराजांनी लिहीली होती! विधवा महिलेला जर त्रास झाला, विद्यार्थीनीला जर त्रास झाला, तर त्यांच्यावर कार्यवाही नाही, तर दंडात्मक कार्यवाही होईल! त्याला जेलमध्ये पाठविले जाईल. १९१९ सालामध्ये राजर्षी शाहू महाराजांनी कायदा केला होता. मला असे वाटते की, आम्ही सरकार चालवत

असतांना जर दिल्लीतले सरकार असेल महाराष्ट्रातले सरकार असेल, विविध राज्यांतील सरकारे असतील या महनीय व्यक्तींनी जे काही लिहून ठेवलंय, जो काही ठेवा दिलेला आहे, त्याचे प्रतिबिंब उमटविण्याचा प्रयत्न करित असता! ही सगळी माहिती माझ्या महाराष्ट्रातल्या विद्यार्थ्यांना असली पाहिजे. म्हणून भविष्यामध्ये आपण सर्वांनी कार्यरत व्हायला पाहिजे. मघाशी सर आपण सांगितले की, इन्व्होवेशन सेंटर आपण तयार केले! हे सगळे बरोबर आहे, हे असलेच पाहिजे! हे जागतिक पातळीवर आपल्याला Competition करायचे असेल या विद्यार्थ्यांना जगाच्या Competition ला सामोरे जायचे असेल, तर हे सगळे केले पाहिजे! पण नक्की माझा महाराष्ट्र काय आहे? नक्की महाराष्ट्र कसा घडला? नक्की महाराष्ट्रामध्ये नक्की अजून कोणकोणते महनीय व्यक्ती होऊन गेले?

आज दुदैव आहे की, मी विद्यार्थ्यांसमोर जाहिरपणाने सांगतो की, ज्यांनी स्वातंत्र्यासाठी खस्ता खाल्ल्या, ते राष्ट्रीय पुरूष होऊन गेले, त्यांच्यामध्ये देखील गटगट निर्माण करण्याचा प्रयत्न काही लोक करित असतात! महात्मा गांधी असतील, सरदार वल्लभभाई पटेल असतील, महात्मा जोतीबा फुले असतील, सावित्रीबाई फुले असतील, वि. दा. सावरकर असतील यांनी विचार देखील केला नसेल, की आम्ही स्वातंत्र मिळाल्यानंतर माझा एक वेगळा गट होईल. याचा एक वेगळा गट होईल. त्याचा एक वेगळा गट होईल. आज जो काही मॅसेज आपण विद्यार्थ्यांमध्ये पाठवतो की, ज्या राष्ट्रीय पुरूषाने या देशाला स्वातंत्र मिळून दिले त्यांचे वेगळे गटगट निर्माण करण्याचे काम जर कोण करित असतील तर ती प्रवृत्ती देखील हरवून पाडण्याची जबाबदारी ही पुढच्या भावी पिढीची आहे, माझं प्रामुख्याने मत आहे! राष्ट्रीय पुरूष एवढे स्वस्त नाहीत! आज मी ज्याही, मुंबई विद्यापीठामध्ये जातो तर मंत्री म्हणून मला अभिमान आहे की, मुंबई विद्यापीठामध्ये महात्मा गांधी शिकलेत, मुंबई विद्यापीठामध्ये डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर शिकलेत, मुंबई विद्यापीठामध्ये सरदार वल्लभभाई पटेल शिकलेत! यांच्यामध्ये कुठे बायफरकेशन करण्याची गरज नाही! पण ही एवढी ताकदीची माणसं होती. एवढी मोठी व्यक्ती होती की, त्या नावाचे भांडवल करून आज आम्ही राजकारण करतोय! मला असे वाटते की, सरदार वल्लभभाई पटेलंवर पीएच. डी. झाली पाहिजे, महात्मा गांधींवर पीएच. डी. झाली पाहिजे! छत्रपती शिवाजी महाराजांवर पीएच. डी. झाली पाहिजे!

राजकारणाच्या पलीकडे जाऊन या सर्व महनीय व्यक्ती होत्या त्याचा अभ्यासदेखील माझ्या महाराष्ट्रातल्या विद्यार्थ्यांना कळला पाहिजे आणि म्हणूनच ६ जून ही तारीख शिवस्वराज्य म्हणून महाराष्ट्रात पहिल्यांदा जाहीर झाली! जेणेकरून ६ जूनला छत्रपती शिवाजी महाराजांचा राज्याभिषेक झाला त्या छत्रपती शिवाजी महाराजांचे चरित्र माझ्या ५२ लाख विद्यार्थ्यांसमोर राहावे यासाठी आम्ही प्रयत्न केला. आणि या ६ जूनला देखील हा मोठ्या पद्धतीने कार्यक्रम आम्ही करतो. मला असे वाटते की, हे आपण जे शिकतो त्याच्या पलीकडेच नॉलेज आहे! आपण जे शिकतो त्याच्या पलिकडेचा अभ्यासक्रम आहे. आणि हा अभ्यासक्रम ज्याच्या ज्याच्या हृदयामध्ये आहे! त्याला काही कमी पडणार नाही! असे उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचा मंत्री म्हणून माझे मत आहे. पण आज विद्यार्थ्यांची मानसिकता काय झाली? आता जरी प्रश्न विचारला मी ऑनलाईन किंवा ऑफलाईन, ऑनलाईन कि ऑफलाईन, ऑफलाईन म्हणून घोषणा केली, किंवा ऑफलाईन म्हणून मागणी केली त्याचे मी मनापासून कौतुक करतो. मला असे वाटते की, ही प्रवृत्ती आपल्या सगळ्यांमध्ये निर्माण होणे गरजेचे आहे. ज्यावेळी परीक्षा रद्द करावयाच्या होत्या त्या परीक्षा रद्द केल्या. ज्या परीक्षा ऑनलाईन Exam. घ्यायची होती, ती Online Exam. घेतली! परंतु आता कोरोना गेल्यानंतर आम्ही Offline Exam. घेणार आहोत आणि Offline Exam. देऊनच आम्ही पेपर लिहीणार आहोत! हे सांगणारी पिढी नागपूर विद्यापीठामध्ये तयार होते, याबद्दल मी तुमचे मनापासून कौतुक करतो. महाराष्ट्र शासनाच्या वतीने कौतुक करतो. अनेक विद्यार्थी असे आहेत की, ज्या ज्या भागामध्ये जातो पहिले पहिले निवेदन मघाशी देखील मी हॉटेलमधून बाहेर पडत असतांना एक निवेदन आले! साहेब, तुम्ही जात आहात चौधरी सर असतील, त्यांना पहिले सांगा ऑनलाईन करून टाका! सर्व म्हटले ऑनलाईन कशासाठी करायचे नाही! आम्हाला दोन वर्षे काही लिहीता आले नाही, फक्त मोबाईलवरच, टॅबवरच बघत होतो. मी त्याला म्हटले, अरे बाबा तुला लिहीता आले नाही, म्हणून तासाला पंधरा मिनिटे वाढविलेली आहेत! ते परत मला म्हणाले नाही नाही सर सलग परीक्षा आहे! जसे काल मी तुम्हाला फोन केला होता. म्हटले! नाही! विद्यापीठाने मान्य केले की, दोन दिवसांची गॅप ठेवली आहे. पण त्या विद्यार्थ्यांचे तेवढ्याने पण समाधान झालेले नाही! मग त्यांना म्हटले की, एकाला वीस, एकाला पंचवीस, एकाला दहा अशी काय Question Bank देणार आहोत! मग १० जर प्रश्न असतील आणि त्यासाठी १०० प्रश्नांचा अभ्यास करायचा असेल, तर तो आपला आपण केला पाहिजे! ही प्रवृत्ती विद्यार्थ्यांमध्ये वाढली पाहिजे. मी या बाबतीमध्ये विद्यार्थ्यांला अजिबात दोष देत नाही! मी अनेकवेळा सांगितले की, मी जे काम करतो, मी जे व्यवहार चालवितो माझा केंद्रबिंदू विद्यार्थी आहे! माझ्या विभागामध्ये ५० लाख विद्यार्थी जर शिकले नाहीत तर उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाला काही अर्थ नाही!

म्हणून विद्यार्थ्यांसाठी जे आपण करणार आहोत, ते माझ्या दृष्टीने महत्वाचे आहे! आणि म्हणून ही मानसिकता घडली, सर त्याच्यामध्ये विद्यार्थ्यांचा काही दोष आहे असे मी मानत नाही. दोन वर्षे जे प्रकार घडले, कोरोनाच्या बाबतीमध्ये, त्याच्यामध्ये विद्यार्थ्यांच्या मनामध्ये न्यूनगंड तयार झाली आणि हा न्यूनगंड तयार झाल्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या मानसिकतेवर असा परिणाम झाला की, आम्ही लिहू शकतो की नाही, आम्ही या पेपरमध्ये मार्क मिळवू शकतो की नाही! आम्ही या पेपरमध्ये पास होवू शकतो की नाही? तर विद्यार्थ्यांना मी कधीही दोष दिला नाही! पण आपल्या सर्वांची जबाबदारी आहे की, त्यांची चांगलं कॉन्सिलींग करून, चांगले प्राध्यापक पाठवून, चांगले लोक पाठवून या सर्व मानसिकतेतून त्याला बाहेर काढले पाहिजे! पण तुमचे मी अभिनंदन करतो की, इथले विद्यार्थी मी पहिल्यांदा बघितले की विचारल्यानंतर आम्हाला ऑफलाईन Exam. पहिजे हे सांगणारे विद्यार्थी तुमच्या ऑडिटोरिअममध्ये आहेत! म्हणून मी तुमच्या सर्व सिस्टीमचे मनापासून कौतुक करतो आणि विद्यार्थ्यांचे देखील मनापासून कौतुक करतो आणि म्हणून जास्त वेळ आपला न घेता ज्याने ज्याने पदव्या संपादन केल्या त्यांचेदेखील पुन्हा एकदा कौतुक करतो!

पुढच्या आयुष्यामध्ये आपल्या देशाला, आपल्या राज्याला, आपल्या जिल्ह्याला, आपल्या तालुक्याला, आपल्या पालकाला, आपल्या शिक्षकांना, आपल्या विद्यापीठाला हे कायमस्वरूपी आपण स्मरणात ठेवावे एवढीच आपली विनंती करतो! कारण ज्यावेळी आम्ही परदेशात जाण्याची शिष्यवृत्ती देतो, जाता जाता मी आता एकच किस्सा सांगतो आणि मी बसतो, की ज्यावेळी आम्ही शिष्यवृत्ती देतो ती शिष्यवृत्ती ६० लाख रू., ७० लाख रूपये, १ कोटी रू., २ कोटी रू. असते, पण १० वर्षांनी जर तो विद्यार्थी कुठे आहे, तर सर तो विद्यार्थी UK किंवा US ला असतो! माझी आपल्या सर्व विद्यार्थ्यांना एक विनंती आहे, जर महाराष्ट्रातल्या प्रत्येक विद्यार्थ्यांनि संकल्प केला, आम्ही Abrode ला जाऊन शिका, शिकू नका याच्यावर चर्चा करीत नाही! तिथे जाऊन देखील चांगले शिक्षण घ्या! पण ते शिक्षण घेतल्यानंतर मी भारताचा नागरिक आहे, मी हिंदुस्थानचा नागरिक आहे, मी नागपूर विद्यापीठाचा विद्यार्थी आहे, मला जे काही करियर करायचे आहे ते मी नागपूरला जाऊन करायचे आहे, नागपूरच्या त्या जिल्ह्यामध्ये जाऊन करायचे, नागपूरच्या त्या तालुक्यामध्ये जाऊन करायचे एवढा संकल्प, विचार आपल्या सगळ्यांचा होऊ दे! एवढीच ईश्वरचरणी प्रार्थना करतो आणि थांबतो!

जय हिंद, जय महाराष्ट्र !

१०९ वा दीक्षांत समारंभ
डॉ. सुभाष चौधरी
कुलगुरू ह्यांचे
प्रास्ताविक व स्वागतपर भाषण

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या आजच्या १०९ व्या दीक्षांत समारंभास उपस्थित समारंभाचे प्रमुख अतिथी श्री. उदय सामंत, विद्यापीठाचे प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, व्यवस्थापन परिषदेचे सर्व सन्माननीय सदस्य, विविध विद्याशाखांचे अधिष्ठाते, विद्यापीठाचे कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, विद्यापीठाच्या अधिसभेचे सर्व सन्माननीय सदस्य, विद्या परिषद आणि विद्यापीठाच्या विविध समित्यांचे सदस्य, विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे प्रमुख, संलग्नित महाविद्यालयांचे प्राचार्य, शिक्षक, विद्यापीठाचे सर्व अधिकारी व कर्मचारी आणि समारंभासाठी आमंत्रित प्रतिष्ठित नागरिक, तसेच प्रसार माध्यमांचे प्रतिनिधी आणि विद्यार्थी बंधु-भगिनींनो!

विद्यापीठाच्या आज संपन्न होत असलेल्या १०९ व्या दीक्षांत समारंभात मी आपले सर्वांचे मनःपूर्वक स्वागत करतो. समारंभाला प्रमुख अतिथी म्हणून लाभलेले श्री. उदयजी सामंत यांचे मी या विद्यापीठाचा कुलगुरू या नात्याने विशेष स्वागत करतो. या व्यासपीठावरून व्यक्त होणारे त्यांचे विचार आम्हाला पुढील वाटचालीच्या दृष्टीने निश्चितच मार्गदर्शक ठरतील याची मला खात्री आहे. त्यांच्या येथील उपस्थितीबद्दल मी कृतज्ञता व्यक्त करतो. मित्रांनो, ४ ऑगस्ट, १९२३ साली स्थापन झालेले आपले विद्यापीठ आता शतकोत्सवी वर्षाच्या उंबरठ्यावर येऊन ठेपले आहे. पुढील वर्ष संपण्यापूर्वीच आपल्या विद्यापीठाची उत्कर्ष-विकासाची शंभर वर्षे पूर्ण झालेली असतील. १९२३ साली केवळ ६ संलग्न महाविद्यालय असलेले हे विद्यापीठ आज ५०३ संलग्नित महाविद्यालय असलेले मध्य भारतातील एक लौकीकप्राप्त विद्यापीठ झालेले आहे. भारतातील अनेक नामवंत व्यक्ती, नामवंत विचारक व शास्त्रज्ञ, नामवंत विधीज्ञ हे या विद्यापीठाचे विद्यार्थी राहिलेले आहेत. भारताच्या उच्चतम न्यायालयाचे एकेकाळचे सर्वोच्च न्यायाधीश व काही काळ हंगामी राष्ट्रपती म्हणून कार्यभार सांभाळणारे न्यायमूर्ती हिदायतुल्ला, भारताचे पूर्व प्रधानमंत्री पंतप्रधान श्री. नरसिंहराव अशांसारखे अनेक थोर पुरुष नागपूर विद्यापीठाचे विद्यार्थी होते. आज आपल्या विद्यापीठाचा विस्तार फार वाढलेला आहे. विद्यापीठात आज घडीला ४२ पदव्युत्तर शैक्षणिक विभाग, ३ संचालित महाविद्यालये, उच्च शिक्षणाला पुरक असे इतर १४ विभाग, अद्यावत प्रयोगशाळा आणि फार मोठा विस्तारित परिसर असा या विद्यापीठाचा वटवृक्ष व त्याच्या पारंब्या या भूमीत आता दृढमुल झाल्या आहेत. नॅक समितीने या विद्यापीठाला आता 'ए' दर्जाचे मानांकन दिले आहे. मागील दहा दशकात या विद्यापीठाने केलेली प्रगती अत्यंत नेत्रदीपक आहे. या विद्यापीठातील विज्ञान व तंत्रज्ञान, वाणिज्य व व्यवस्थापन, मानव्यशास्त्र तसेच आंतर विद्याशाखा विभागांतून चालणारे अध्यापन कार्य, संशोधन कार्य, दखल घेण्याजोगे आहे. हे मी आवर्जून सांगू इच्छितो. या सर्व शिक्षण विभागांत शिक्षण घेऊन उच्च गुणानुक्रमे, पारितोषिके प्राप्त करणारे विद्यार्थी हे या विद्यापीठाचे वैभव आहे. विद्यापीठाच्या परीक्षा विभागांकडून दरवर्षी, वर्षातून दोनदा परीक्षांचे आयोजन केले जाते. परीक्षा विभागांशी संबंधित सर्व कामे ऑनलाईन पद्धतीने केली जात असल्याने विद्यापीठाचे निकाल वेळेच्यावेळी जाहीर केले जात आहे.

मित्रांनो, आपणास माहितच आहे की, महाराष्ट्र राज्याच्या अग्रवाल समितीने विद्यापीठांचा कार्यभार जास्तीत जास्त डिजिटल करण्यासंबंधी काही शिफारसी व सूचना केल्या होत्या. आमच्या विद्यापीठाने त्या सर्वप्रथम अंमलात आणल्या होत्या. कोरोनाकाळाचा कार्यकाळ सोडला, तर आज आमची परीक्षाप्रणाली, विद्यार्थ्यांना मिळणाऱ्या गुणपत्रिका, त्याचबरोबर विद्यापीठाच्या इतर कागदपत्रांचे वेगाने डिजिटलाइझेशन केले जात आहे. त्याचबरोबर विद्यापीठाने अनेक बाबतीत ऑनलाईन पद्धत सुरू केली आहे. त्यांचे योग्य नियोजन करण्यातही विद्यापीठ यशस्वी झाले आहे. हे मी मोठ्या अभिमानाने सांगू इच्छितो. अग्रवाल समितीच्या सर्वाधिक सूचनांची अंमलबजावणी करण्यास हे विद्यापीठ कामी लागलेले आहे. या गोष्टींची नोंद आपण सर्वांनी घ्यावी. विद्यापीठाकडून देण्यात येणाऱ्या पदव्या नॅशनल डिपॉझिटरि अंतर्गत डीजी लॉकर चेक प्राप्त करून देण्याच्या दृष्टीने व विद्यापीठाद्वारे देण्यात येणाऱ्या सर्वच पदव्या वेबसाईटवर सुरक्षित ठेवण्याच्या दृष्टीने विद्यापीठाने पाऊल उचलले आहे. त्यामुळे बनावट व नकली पदव्यांना पायदंड बसणार आहे. तसेच विद्यार्थ्यांना त्यांच्या नियुक्तीच्या वेळी क्षणार्धात पदवी उपलब्ध होण्याची सोय या व्यवस्थेत करण्यात येणार आहे. त्यामुळे सर्व पदव्या वेबसाईटवर सुरक्षितपणे उपलब्ध होतील. या सर्व बाबी करण्यात विद्यापीठाचे प्र-कुलगुरू, परीक्षा नियंत्रक, कुलसचिव, विद्यापीठाचा संगणक विभाग यांच्या माध्यमातून जे काही सहकार्य मिळाले

त्यामुळे हे डिजीटायझेशन यशस्वीरित्या होऊ शकत आहे. हे मी येथे आवर्जून नमूद करतो. संलग्न महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी या उपक्रमाचे स्वागत करून डिजीटायझेशनच्या प्रणालीला चालना देण्यास विद्यापीठाला सहकार्य केले, व ही कल्पना उचलून धरली. मित्रांनो, आता आपल्या विद्यापीठाचे कामकाज २०१६ च्या महाराष्ट्र विधानसभेने संमत केलेल्या कायदानुसार होत आहे. आता पुढे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० अंमलात आणण्याकरिता महाराष्ट्र शासन प्रयत्नशील आहे. शिक्षण हे सर्वांगीण विकासाचे शिक्षण असावे. या संकल्पनेतून नवीन शैक्षणिक धोरण राहणार आहे. मला आज येथे आवर्जून सांगावसे वाटते की, नवीन शैक्षणिक धोरणेतील बहुतेक विषय व घटक या विद्यापीठाने मागच्या वर्षीपासून तयार केले असून इंजिनिअरींग आणि टेक्नॉलॉजी या अभ्यासक्रमात लागू केले आहे. NAP 2020 मधील बरेच प्रस्ताव लागू करणारे महाराष्ट्रातील हे पहिले विद्यापीठ आहे. याचा मला अभिमान आहे. बदलत्या परिस्थितीत पाऊले जुळवून चालण्यातच प्रगतीचे बीजे असतात. सतत बदलत जाणाऱ्या जगाशी मेळ घालण्यात आपले विद्यापीठ कोणत्याही बाबतीत मागे राहणार नाही याचा मला विश्वास वाटतो. मागील दीड वर्षात राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाने बरेच नवीन उपक्रम केलेले आहेत. त्यात विद्यापीठाला नॅकद्वारे 'ए' ग्रेड प्राप्त झालेला आहे. इन्व्हेशन आणि इंप्रुव्हेशन सेंटर सुरू करून अत्यंत कमी अवधीत हायग्रेड रेट मॅटेन केलेला आहे. केंद्रिय ट्रेनिंग अँड प्लेसमेंट सुरू करण्यात आले असून या माध्यमातून सर्व अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांना इंटरशीप, ट्रेनिंग अँड प्लेसमेंट असिस्टंटची सोय सुरू झालेली आहे. स्किल कोर्सेस सुरू करण्याकरिता आजीवन अध्ययन केंद्र प्रभावी करण्यात आले असून त्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना स्किल सर्टीफिकेट विध व क्रेडिटस मिळणार आहे. क्रेडिट बेस त्यातल्या त्यात चॉईसबेस, रिड सिस्टीम आता सर्व अभ्यासक्रमात सुरू करण्याची तयारी झाली आहे. विद्यापीठातील शैक्षणिक विभाग हे ऑटोनॉमस झालेले आहेत. एल. आय. टी. च्या नॅक मूल्यांकनाची पूर्ण तयारी झालेली आहे. विद्यार्थ्यांकरिता कमवा व शिकवा योजना, नावीन्यपूर्ण अशी विद्यापीठ विमा योजना, स्पर्धा परीक्षांकरिता शिकवणी वर्ग, उत्कृष्ट खेळाडूंना रु. ५०००/- प्रती माह आर्थिक सहाय्य योजना, इतर शिष्यवृत्ती योजना, इत्यादी अनेक योजना विद्यार्थ्यांकरिता सुरू करण्यात आल्या आहेत. तसेच कोरोना काळात मृत्यूमुखी पडलेल्या शिक्षकांना व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना मग ते रेगुलर असो वा टेम्पररी असो, रु. २ लाख रूपयाची आर्थिक मदत देण्यात आली आहे आणि असे करणारे महाराष्ट्रातील हे पहिले विद्यापीठ आहे. तसेच विद्यार्थ्यांचे पालक जर कोरोनाकाळात मृत्यूमुखी पडले तर त्यांच्या शिक्षणात फी माफीचा निर्णय सुद्धा झालेला आहे. विद्यापीठाला स्पोर्ट ऑथोरिटी ऑफ इंडिया तर्फे ४ खेळांकरिता ऑलिम्पिक या स्पर्धेसाठी तयार करण्याकरिता प्रशिक्षण केंद्र म्हणून मान्यता देण्यात आलेली आहे. अशी मान्यता संपूर्ण भारतात फक्त पाच विद्यापीठाला देण्यात आलेली आहे. त्यात आपल्या विद्यापीठाची निवड झालेली आहे. डिफेंस स्टडीच्या केंद्राचे उद्घाटन मा. राज्यपाल यांच्या हस्ते झालेले आहे. शिक्षक व विद्यार्थ्यांना पीएच. डी. संदर्भातील काही वर्षांपासून असलेल्या समस्या दूर झालेल्या आहेत. असे अनेक छोटीमोठी विकासकार्ये विद्यापीठात या कार्यकाळात पूर्ण झालेली आहेत. येणारे वर्ष हे विद्यापीठाचे शताब्दी वर्ष आहे. या शताब्दी कालावधीत विविध उपक्रम हाती घेतलेले आहेत. शैक्षणिक कार्या व्यतिरिक्त चारही जिल्ह्यातील सोशियो एकाॅनॉमिक डेव्हलपमेंट करण्याच्या दिशेने कार्य हाती घेणे, लोककला आणि स्थानीय कलांना पूनर्जिवित करणे, रोजगार आणि नोकरीकरिता मार्गदर्शन आयोजन आणि सहकार्य करणे, राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय खेळांना इन्फ्रास्ट्रक्चर निर्माण करणे, शेती विकासाची कार्य हाती घेणे, स्थानीय व्यवसाय उद्योगांना विकासाच्या दिशेने मदत करणे, व्यवसायाभिमुख शिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देणे, सेंटर ऑफ एक्सलेन्स ऑफ फॉर अॅडव्हान्स स्कीलची उभारणी करणे विद्यापीठात नॅनोसायन्स अँड इंजिनिअरींग विभाग सुरू करणे, इत्यादी अनेक उपक्रम या शताब्दीच्या माध्यमातून इतर स्टेकहोल्डर्स उपलब्ध करून द्यायचे आहेत. **मित्रांनो**, दीक्षांत समारंभात दीक्षा देताना कुलगुरू उपनिषदातील : **सत्यम् वद । धर्मम् चर । स्वाध्यायान्मा प्रमादः** // असे म्हणून विद्यार्थ्यांला दीक्षा देत असतो. **सत्यम् वद** — म्हणजे नेहमी खरे बोला. **धर्मम् चर** — म्हणजे धर्माचरण करा. आपली कर्तव्ये निष्ठेने पार पाडा आणि **स्वाध्यायान्मा प्रमादः** — म्हणजे स्वाध्याय करण्यात कुचराई करू नका. सत्याचरण, कर्तव्यपालन आणि स्वाध्याय ही तिन सूत्री आहेत. त्यानुसार दीक्षोपरांत आपले जीवन जगायचे असते. ही शाश्वत मूल्ये आहेत. ही शाश्वत मूल्ये जोपासणाऱ्यास जीवनाची परीक्षा पास होत असतो. या शाश्वत मूल्यांची प्रत्येकाने जीवनभर उपासना, आराधना व आचरण करण्याची दक्षता बाळगावी. जीवनात यशस्वी व्हायचे असेल तर आपण विद्यापीठात जे शिकतो ते आपल्या जीवनात उतरविले पाहिजे व त्याचप्रमाणे जीवन जगले पाहिजे. हे आज दीक्षा घेणाऱ्यांनी सदैव लक्षात ठेवावे. या दीक्षांत समारंभात सहभागी झालेल्या दीक्षाप्राप्त स्नातक विद्यार्थ्यांचे मनःपूर्वक अभिनंदन करतो. सर्व उपस्थितांचे आभार मानून मी आपले प्रास्ताविक संपवितो.

धन्यवाद!

॥ प्रकरण तिसरे ॥

विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग आणि
संचालित महाविद्यालये

प्रकरण तिसरे
विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग आणि
संचालित महाविद्यालये

३० जून, २०२२ रोजी विद्यापीठात असलेले एकूण ४४ शैक्षणिक विभाग आणि संचालित महाविद्यालये यांच्या वर्षभरातील कार्याची माहिती येथे संक्षिप्त स्वरूपात दिलेली आहे. याशिवाय आचार्य पदवी प्राप्त केलेल्या विद्यार्थ्यांची तसेच प्राध्यापकांच्या संशोधन कार्याची माहिती परिशिष्टात समाविष्ट केली आहे.

१. इंग्रजी

विभागप्रमुख : डॉ. संजय पळवेकर

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. धरमदास शेंडे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०२ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : ०५

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	१८	३६	१७	३६	११	२०
एम. ए. द्वितीय सत्र	१८	३६	१४	३३	९	१७
एम. ए. तृतीय सत्र	२२	३३	२२	३३	२२	३१
एम. ए. चतुर्थ सत्र	२२	३३	२२	३३	२०	३३

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २५

■ ■ ■

२. पाली—प्राकृत

विभागप्रमुख : डॉ. नीरज जी. बोधी

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : —

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : १६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
१) पाली—प्राकृत						
एम. ए. प्रथम सत्र	१४	१५	१४	१५	—	—
एम. ए. द्वितीय सत्र	१४	१५	१४	१५	११	१२
एम. ए. तृतीय सत्र	११	१२	११	१२	११	१२
एम. ए. चतुर्थ सत्र	११	१२	११	१२	१०	७

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
२) बुद्धिस्ट स्टडीज :						
एम. ए. प्रथम सत्र	२३	१०	२३	१०	—	—
एम. ए. द्वितीय सत्र	२३	१०	२३	१०	११	०६
एम. ए. तृतीय सत्र	११	०६	११	०६	०९	०६
एम. ए. चतुर्थ सत्र	११	०६	११	०६	१०	०६

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १९

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/ शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	वृक्षारोपण कार्यक्रम	वृक्षारोपण कार्यक्रम	स्थानिक	२५/०७/२०२१
२.	परिसंवाद	अष्टांगिक मार्गाचे महत्त्व	स्थानिक	२६/०७/२०२१
३.	परिसंवाद	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे बुद्ध धम्मातील वैज्ञानिक योगदान	स्थानिक	०६/१२/२०२१
४.	कार्यशाळा	बौद्ध स्थापत्यकलेचा उद्गम	स्थानिक	२७/१२/२०२१
५.	कार्यशाळा	बौद्ध कलेचा विकास	स्थानिक	३१/१२/२०२१
६.	परिसंवाद	स्त्री उत्थानात सावित्रीबाई फुलेंच्या दृष्टीचे महत्त्व	स्थानिक	०३/०१/२०२२
७.	परिसंवाद	भदंत आनंद कौशल्यायन यांचे पाली व बौद्ध धम्मातील योगदान	आंतरराष्ट्रीय	०५/०१/२०२२
८.	तीन दिवसीय कार्यशाळा	बौद्ध कला व स्थापत्य	स्थानिक	६-८/०१/२०२२
९.	परिसंवाद	पाली साहित्याचा उद्गम व विकास	स्थानिक	०६/०४/२०२२
१०.	व्याख्यान	डॉ. आंबेडकर व बौद्ध धम्म	स्थानिक	१८/०४/२०२२
११.	कार्यशाळा	अधिधम्म व आधुनिक मनोविज्ञान	राष्ट्रीय	२८/०४/२०२२
१२.	व्याख्यान	अधिधम्मपिटकातील चार परमार्थ सत्ये	स्थानिक	१७/०५/२०२२

■■■

३. मराठी

विभागप्रमुख : डॉ. प्रमोद मुनघाटे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. शैलेंद्र लेंडे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०२ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : ०६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	०५	२६	०५	२६	०४	२६
एम. ए. द्वितीय सत्र	०५	२६	०४	२३	०४	२२
एम. ए. तृतीय सत्र	१७	२३	१७	२३	१५	२३
एम. ए. चतुर्थ सत्र	१७	२३	१७	२३	१५	२०

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ३४

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	कवी स्मृती	कवी सतीश काळसेकर स्मृतिप्रित्यर्थ सभा (ऑनलाईन)	राज्यस्तरीय	२७/०७/२०२१
२.	लेखक संवाद वाचन प्रेरणादिन निमित्त	कवी, कादंबरीकार डॉ. किशोर मानप यांचेशी संवाद (ऑनलाईन)	राज्यस्तरीय	१६/१०/२०२१
३.	वाचन प्रेरणादिन निमित्त	'मला आवडलेले पुस्तक' विद्यार्थी मनोगत (ऑनलाईन)	विद्यापीठस्तरीय	१६/१०/२०२१
४.	शांता शेळके जन्मशताब्दी	काव्यांजली : सहभाग श्रीमती माधुरी अशिरगडे व श्रीमती मंजुषा सोमण समन्वयक : डॉ. विनिता हिंगे	राज्यस्तरीय	१६/०१/२०२२
५.	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा २०२२	व्याख्यान : कथाकथन तंत्र आणि मंत्र व्याख्याता : डॉ. शुभा साठेपोटे, समन्वयक : सुवर्णा बाकारे	विद्यापीठस्तरीय	१६/०१/२०२२
६.	बसंत बापट जन्मशताब्दी	काव्य जागर	राज्यस्तरीय	१८/०१/२०२२
७.	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा २०२२	पत्रकारिता कार्यशाळा विषयतज्ज्ञ : श्री. मंदार मोरोणे	विद्यापीठस्तरीय	१९/०१/२०२२
८.	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा २०२२	आकाशवाणी लेखन कार्यशाळा विषयतज्ज्ञ : संजय भक्ते, आकाशवाणी माजी कार्यक्रम अधिकारी	विद्यापीठस्तरीय	२०/०१/२०२२
९.	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा २०२२	मुद्रितशोधन, व्यवसाय आणि कला : विषयतज्ज्ञ : दीपक रंगारी, ज्येष्ठ भाषा अभ्यासक	विद्यापीठस्तरीय	२१/०१/२०२२
१०.	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा २०२२	विद्यार्थ्यांचे कविसंमेलन : अध्यक्षा : अमृता इंदूरकर	विद्यापीठस्तरीय	२३/०१/२०२२

■■■

४. संस्कृत

विभागप्रमुख : डॉ. शुचिता ला. दलाल

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : —

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. भाग — १	००	०५	००	०५	००	०५
एम. ए. भाग — २	०१	०९	०१	०९	०१	०६

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	कालीदास दिन	—	स्थानिक	११/०७/२०२१
२.	गुरुपौर्णिमा	—	स्थानिक	२४/०७/२०२१
३.	संस्कृत दिन रक्षाबंधन	—	स्थानिक	२२/०८/२०२१
४.	संविधान दिवस	—	स्थानिक	२६/११/२०२१
५.	राष्ट्रीय संगोष्ठी	—	स्थानिक	१२/०२/२०२२
६.	जागतिक योगदिन	—	स्थानिक	२१/०६/२०२२

■ ■ ■

५. हिंदी

विभागप्रमुख : डॉ. मनोजकुमार पाण्डेय

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. मनोज कुमार पाण्डेय, डॉ. संतोष गिन्हे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०२ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	११	३४	११	३४	१०	३१
एम. ए. द्वितीय सत्र	११	३४	१०	३४	०७	२७
एम. ए. तृतीय सत्र	०६	२५	०६	२५	०६	२५
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०६	२५	०६	२५	०६	२५

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २७

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय / उपविषय / शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय / राष्ट्रीय / प्रादेशिक / स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	'कवि कबीर : चिंतन और दृष्टि'	राष्ट्रीय	१०/७/२०२१
२.	अतिथी व्याख्यान	'मुक्तिबोध : चिंतन और दृष्टि'	राष्ट्रीय	१७/७/२०२१
३.	अतिथी व्याख्यान	'हिंदी आलोचना : दृष्टि और प्रवृत्तियाँ'	राष्ट्रीय	२४/७/२०२१
४.	अतिथी व्याख्यान	हमारे समय में प्रेमचंद'	राष्ट्रीय	३१/७/२०२१
५.	अतिथी व्याख्यान	'तुलसीदास : कल और आज'	राष्ट्रीय	२४/८/२०२१
६.	निबंध एवं भाषण प्रतियोगिता	हिंदी दिवस	स्थानिक	१४/९/२०२१
७.	व्याख्यान	गांधी जयंती	राष्ट्रीय	०२/१०/२०२१
८.	व्याख्यान	'साहित्येतिहास दृष्टि : पुनर्विवेचन'	राष्ट्रीय	१६/१०/२०२१
९.	व्याख्यान	'भक्तिकाव्य और हमारा समय'	राष्ट्रीय	३०/१०/२०२१
१०.	कार्यशाळा	'कौशलपरक हिंदी : विविध आयाम'	राष्ट्रीय	८-१३/११/२०२१
११.	रचनात्मक उपक्रम	'विद्यार्थी दृष्टि' उद्घाटन	विभागीय	०१/१२/२०२१
१२.	संगोष्ठी	नवजागरण के अग्रदूत : पं. माधवराव सप्रे	राष्ट्रीय	२३-२४/१२/२०२१
१३.	एफ.डी.पी.	राष्ट्रीय शिक्षा निती -२०२०	राष्ट्रीय	२४-३१/१/२०२२
१४.	व्याख्यान	स्मृती विशेष : नरेश मेहता	राष्ट्रीय	११-२६/२/२०२२

■■■

६. भाषाशास्त्र, परकीय व भारतीय भाषा

विभागप्रमुख : डॉ. शैलेन्द्र कुमार (दि. २६ नोव्हेंबर २०२१ पर्यंत)

डॉ. डी. एम. शेंडे (दि. २७ नोव्हेंबर २०२१ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. शैलेन्द्र कुमार

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : १८

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
भाग -१ (सत्र-१) परकीय भाषा	०६	०४	०६	०४	—	—
भाग -१ (सत्र-२) परकीय भाषा	०६	०४	०६	०४	—	—
भाग -२ (सत्र-३) परकीय भाषा	०१	०४	०१	०४	—	—
भाग -२ (सत्र-४) परकीय भाषा	०१	०४	०१	०४	—	—
सर्टिफिकेट कोर्स इन फ्रेंच	१३	२७	०९	२१	—	—
डिप्लोमा इन फ्रेंच	०१	०७	०१	०६	०१	०६
ॲडव्हान्स डिप्लोमा इन फ्रेंच	—	—	—	—	—	—

४५ ■ वार्षिक अहवाल : २०२१-२०२२

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
सर्टिफिकेट कोर्स इन जर्मन	११	१६	०८	१४	—	—
डिप्लोमा इन जर्मन	—	०४	—	०४	—	०२
अॅडव्हान्स डिप्लोमा इन जर्मन	—	—	—	—	—	—
सर्टिफिकेट कोर्स इन इंग्लिश	१२	०६	०६	०६	—	—
डिप्लोमा इन इंग्लिश	०२	—	०२	—	०२	—
अॅडव्हान्स डिप्लोमा इन इंग्लिश	०२	०१	०२	०१	०२	०१
सर्टिफिकेट कोर्स इन रशियन	—	—	—	—	—	—
डिप्लोमा कोर्स इन रशियन	—	—	—	—	—	—
अॅडव्हान्स डिप्लोमा इन रशियन	०३	०१	०३	०१	०३	०१

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०१

■ ■ ■

७. राज्यशास्त्र

विभागप्रमुख : प्रा. मोहन श्रीकृष्ण काशीकर (दि. १७ ऑगस्ट २०२१ पर्यंत)

डॉ. श्यामराव कोरेटी (प्रभारी) (दि. १७ ऑगस्ट २०२१ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : प्रा. मोहन श्रीकृष्ण काशीकर, डॉ. विकास के. जांभूळकर

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०२

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	४२	५६	३९	५४	३९	५४
एम. ए. द्वितीय सत्र	४२	५६	३७	४९	०८	०९
एम. ए. तृतीय सत्र	५८	५३	५८	५३	५६	५२
एम. ए. चतुर्थ सत्र	५८	५३	५८	५३	५६	५२

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०८

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	कार्यशाळा	संशोधन पद्धती	प्रादेशिक	२५-२७/४/२०२२

■ ■ ■

८. प्राचीन भारतीय इतिहास, संस्कृती व पुरातत्त्व

विभागप्रमुख : डॉ. प्रिती त्रिवेदी

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. प्रभाश शाहू, डॉ. प्रियदर्शी के. खोब्रागडे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०२
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. भाग — १	१०	०८	१०	०८	०७	०८
एम. ए. भाग — २	०६	०३	०६	०३	०६	०३

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ११

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	उत्खनन कार्य	अंभोरा	स्थानिक	१६ मार्च २०२२
२.	उत्खनन कार्य	उमरेड	स्थानिक	२६ मार्च २०२२

■ ■ ■

९. अर्थशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. स. ही. इंदूरवाडे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. स्नेहा वि. देशपांडे, डॉ. सुमित माहोरे, डॉ. धीरज कदम, डॉ. अपर्णा समुद्र,
डॉ. हितेश दडमल

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०२ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०४ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	४६	५०	३७	४४	१०	१७
एम. ए. द्वितीय सत्र	३३	३७	२९	२९	०७	१५
एम. ए. तृतीय सत्र	५४	५१	५४	५१	४८	४७
एम. ए. चतुर्थ सत्र	५४	५१	५१	४७	३२	२६

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १०

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	राष्ट्रीय चर्चासत्र	भारतीय अर्थव्यवस्थेचा प्रवास : प्रगती, संभावना आणि आव्हाने	राष्ट्रीय	२९/३/२०२२
२.	कार्यशाळा	तुम्हीच व्हा तुमचे बॉस	प्रादेशिक	१५/३/२०२२
३.	दोन दिवसीय कार्यशाळा	उद्योजकीय मानसिकता आणि भारताची स्टार्ट-अप इकोसिस्टम	प्रादेशिक	९-१०/३/२०२२
४.	विस्तार क्रियाकलाप	आंतरराष्ट्रीय महिला दिन समारोह	स्थानिक	०८/३/२०२२
५.	एक आठवडी कार्यशाळा	संशोधन पद्धती	स्थानिक	२१-२६/२/२०२२

■ ■ ■

१०. इतिहास

विभागप्रमुख : डॉ. संगीता मेश्राम

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. एस. कोरेटी, डॉ. आर. खनगई

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०२ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : ०५

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	३१	२८	२७	२५	१२	१५
एम. ए. द्वितीय सत्र	२५	२५	२५	२५	२०	२०
एम. ए. तृतीय सत्र	१९	२५	१८	२५	१७	२४
एम. ए. चतुर्थ सत्र	१९	२४	१९	२४	१७	२२

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १२

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान (ऑनलाईन)	नेताजी सुभाषचंद्र बोस वक्ते : डॉ. रवी लोणेरे	प्रादेशिक	२४/१/२०२२
२.	मतदार दिन	ऑनलाईन कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांनी कविता व भाषणे सादर केली.	प्रादेशिक	२५/१/२०२२
३.	विस्तार कार्यक्रम	'भारतीय इतिहासाच्या विविध आयाम' या विषयावर ऑनलाईन 'फॅकल्टी डेव्हलपमेंट प्रोग्राम' आयोजित केला होता.	आंतरराष्ट्रीय	२८/२/२०२२ ते १०/३/२०२२
४.	व्याख्यान	शिवराज्यदिन निमित्त डॉ. श्रीमंत कोकाटे, पुणे हे निमंत्रित वक्ते होते.	प्रादेशिक	६/६/२०२२

■ ■ ■

११. तत्त्वज्ञान

विभागप्रमुख : डॉ. धीरज कदम (कार्यकारी) (दि. १ मार्च २०२२ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : —

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	०७	११	०७	११	०६	१०
एम. ए. द्वितीय सत्र	०७	११	०७	११	०३	०५
एम. ए. तृतीय सत्र	११	०५	११	०५	११	०५
एम. ए. चतुर्थ सत्र	११	०५	११	०५	०९	०५

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : —

■ ■ ■

१२. मानसशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. हिना खान

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. सुबोध बनसोड

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०२ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०८

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	३५	०७	३५	०७	३५	०७
एम. ए. द्वितीय सत्र	३५	०७	३५	०७	३५	०४
एम. ए. तृतीय सत्र	३१	१०	३१	१०	३१	१०
एम. ए. चतुर्थ सत्र	३१	१०	३१	१०	०४	०२

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १०

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	परिषद	Covid-19 Counselling service in University Portal	राष्ट्रीय	६/४/२०२२
२.	शैक्षणिक भेट	Prays Special school	स्थानिक	११/४/२०२२
३.	शैक्षणिक भेट	Regional Mental Hospital	स्थानिक	३०/४/२०२२

■ ■ ■

१३. समाजशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. अशोक बोरकर

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : —

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : ०४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	१८	४०	१८	३९	१५	३४
एम. ए. द्वितीय सत्र	१८	४०	१६	३८	०९	२४
एम. ए. तृतीय सत्र	२७	२९	२७	२९	२०	२२
एम. ए. चतुर्थ सत्र	२७	२९	२७	२७	२१	२३

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : समाजशास्त्र — ३७, समाजकार्य — १६

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	ऑनलाईन कार्यशाळा	गुणात्मक संशोधन पद्धती	स्थानिक	२२/७/२०२१
२.	कार्यशाळा शृंखला	भारतातील स्त्रिया (५ दिवसीय)	स्थानिक	२४-२९/११/२०२१
३.	ऑनलाईन कार्यशाळा	संख्यात्मक विश्लेषण आणि SPSS च्या आधारे डेटा प्रोसेसिंग	स्थानिक	५/२/२०२२
४.	अतिथी व्याख्यान	आंतरराष्ट्रीय महिला दिवस	स्थानिक	९/३/२०२२
५.	परिसंवाद	MPSC/UPSC अभ्यासाची आखणी आणि अंमलबजावणी	स्थानिक	११/३/२०२२
६.	परिसंवाद	भारतीय संविधानाची ७० वर्षे	स्थानिक	२४/३/२०२२

■■■

१४. जनसंवाद

विभागप्रमुख : डॉ. मोईज मन्नान हक

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. धर्मेश विनायक धावणकर

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०२ ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : १५

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	१३	११	१२	११	१२	१०
एम. ए. द्वितीय सत्र	१२	१०	१२	१०	०९	०७

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. तृतीय सत्र	०८	१५	०८	१५	०८	१३
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०८	१६	०८	१६	०५	१५
Bachelor of Journalism	१३	०७	१२	०६	११	०४
Post-Graduate Diploma in Video Programming	०३	—	०३	—	०३	—

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १०

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	वेबिनार	प्रादेशिक विकास : विदर्भाचा एक केस स्टडी	स्थानिक	२९/७/२०२१
२.	वेबिनार	विकासशील और विकसित देशों के बीच अंतर	स्थानिक	१०/८/२०२१
३.	वेबिनार	Exploring Entertainment Journalism	स्थानिक	१३/८/२०२१
४.	वेबिनार	आजादी का अमृत महोत्सव निमित्त आजादी की पत्रकारिता कार्यक्रम	स्थानिक	१७/०८/२०२१
५.	शैक्षणिक भेट	विद्यार्थ्यांनी महाराष्ट्र शासनाच्या माहिती व जनसंपर्क विभागाला भेट देवून जनसंपर्क व्यवसायाबद्दल सविस्तर माहिती व ज्ञान प्राप्त केले.	स्थानिक	१०/११/२०२१
६.	१० दिवसीय कार्यशाळा	टेलिविजलन पत्रकारिता वर कार्यशाळा (ऑनलाईन व ऑफलाईन)	स्थानिक	१७ नोव्हेंबर ते ७ डिसेंबर २०२१
७.	कार्यशाळा	छायाचित्रकारिता	स्थानिक	११/१२/२०२१
८.	१५ दिवसीय कार्यशाळा	डिजिटल प्रमोशन अँड मार्केटिंगवर कार्यशाळा (ऑनलाईन व ऑफलाईन)	स्थानिक	१३ डिसेंबर २०२१ ते १ जानेवारी २०२२
९.	परिसंवाद	महाराष्ट्रात प्रथमच राज्यातील सहा विद्यापीठांच्या जनसंवाद आणि पत्रकारिता विभागांनी एकत्र येवून मराठी पत्रकार दिन साजरा केला.	प्रादेशिक	०६/१/२०२२
१०.	वेबिनार	जनसंपर्क अधिकारी कैसा हो?	स्थानिक	१७/१/२०२२
११.	वेबिनार	जनमाध्यम और मतदाता	स्थानिक	२५/१/२०२२
१२.	अतिथी व्याख्यान	राष्ट्रीय मतदार दिवस निमित्त विद्यार्थ्यांसाठी मतदानाच्या महत्त्वावर लघुपट निर्मितीची स्पर्धा आयोजित करण्यात आली.	स्थानिक	२५/१/२०२२
१३.	शैक्षणिक भेट	All India Photo Video Trade Fair	प्रादेशिक	२/४/२०२२
१४.	शैक्षणिक भेट	मध्य भारतातले सर्वात जुने आणि मोठे दैनिक 'दी हितवाद' ला शैक्षणिक भेट देण्यात आली. समाचार व्यवस्थापन, विपणन, प्रोडक्शन आणि मुद्रणशी संबंधित वरिष्ठ अधिकाऱ्यांशी परस्पर संवाद घालून विद्यार्थ्यांना भरपूर व्यावहारिक माहिती व ज्ञान प्राप्त झाले.	स्थानिक	४-५/५/२०२२

■■■

५१ ■ वार्षिक अहवाल : २०२१-२०२२

१५. गांधी विचारधारा

विभागप्रमुख : श्री. पी. व्ही. वाटकर

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :-

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	०६	०६	०६	०६	०४	०५
एम. ए. द्वितीय सत्र	०६	०६	०४	०५	०३	०५
एम. ए. तृतीय सत्र	०६	०४	०६	०४	०५	०४
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०६	०४	०५	०४	०५	०४

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०१

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शिर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	गांधी जयंती कार्यक्रम	गांधींच्या व्यक्तिमत्त्व दर्शन व त्यांचे राष्ट्रनिर्मिती मधील योगदान	स्थानिक	०२/१०/२०२१
२.	ऑनलाईन अतिथी व्याख्यान	गांधी आणि आजचा युवक डॉ. प्रशांत कडू	प्रादेशिक	२७/९/२०२१
३.	ऑनलाईन अतिथी व्याख्यान	प्रेमचंद के साहित्य में गांधी डॉ. वीणा दाढे	प्रादेशिक	२८/९/२०२१
४.	ऑनलाईन अतिथी व्याख्यान	म. गांधी आणि राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांचे अनुबंध डॉ. प्रदीप विटाळकर	प्रादेशिक	२९/९/२०२१
५.	ऑनलाईन अतिथी व्याख्यान	मराठी कवितेतून गांधी विचार डॉ. श्याम धोंड	प्रादेशिक	३०/९/२०२१
६.	ऑनलाईन अतिथी व्याख्यान	नागरिकांचे अधिकार व कर्तव्यसंदर्भात गांधी विचार डॉ. संदीप तुंडूरवार	प्रादेशिक	१/१०/२०२१
७.	क्षेत्रभेट	वलनीग्राम येथील ग्रामीण जीवन, शेती व उद्योग याबाबत माहिती	स्थानिक	१९/२/२०२२
८.	अतिथी व्याख्यान	मराठी साहित्यातून गांधी दर्शन डॉ. प्रमोदचंद्र मुनघाटे	स्थानिक	९/३/२०२२
९.	अतिथी व्याख्यान	गांधी आणि कस्तूरबा यांचे सहजीवन श्री. रवी गुडधे	स्थानिक	१०/३/२०२२
१०.	अतिथी व्याख्यान	महिला सक्षमीकरण आणि गांधी विचार डॉ. ज्योती पाटील	स्थानिक	१३/३/२०२२
११.	अतिथी व्याख्यान	गांधी आणि भगवद्गीता डॉ. रवी खंगाई	स्थानिक	१५/३/२०२२

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शिर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१२.	अतिथी व्याख्यान	आजचा युवक आणि गांधी डॉ. सुधीर बोधनकर	स्थानिक	१९/३/२०२२
१३.	विस्तार कार्यक्रम	योगा क्लासेस	स्थानिक	वर्किंग डेज

■■■

१६. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विचारधारा

विभागप्रमुख : डॉ. शैलेंद्र लेंडे (कार्यकारी)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : निरंक

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : १ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : १७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	२१	१८	२१	१८	१७	१५
एम. ए. द्वितीय सत्र	१७	१५	१७	१५	१७	१५
एम. ए. तृतीय सत्र	२१	१५	२१	१५	२०	१५
एम. ए. चतुर्थ सत्र	२०	१५	२०	१५	१८	१५

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०३

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शिर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	व्याख्यान	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि स्त्रिया	स्थानिक	०८/३/२०२२
२.	व्याख्यान	महाड मुक्तिसंग्राम	स्थानिक	२१/३/२०२२
३.	विद्यार्थ्यांचे चर्चासत्र	पक्ष पध्दती, धर्मातराचा अर्थ, डॉ. आंबेडकरांचे काश्मीरवरील विचार, जन्मदर नियंत्रणावर डॉ. आंबेडकरांचे विचार, तथ्य संकलन, स्त्रियांचा संपत्तीमधील अधिकार, सार्वत्रिक प्रौढ मतदान, जाती विषमता व घटनात्मक उपाययोजना, आंबेडकरवादी कवितेची वैशिष्ट्ये, महात्मा फुले यांचे बहुआयामी व्यक्तिमत्व, रिपब्लिकन पार्टी ऑफ इंडिया, धर्म आणि धम्मामधील फरक	स्थानिक	३१/३/२०२२ आणि ०१/४/२०२२

■■■

१७. प्रवास आणि पर्यटन

विभागप्रमुख : डॉ. प्रियदर्शी मेघश्याम खोब्रागडे (मानद संचालक)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : निरंक

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०८

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
पदव्युत्तर पदविका प्रथम सत्र	०५	०१	०५	०१	०५	०१
पदव्युत्तर पदविका द्वितीय सत्र	०५	०१	०५	०१	०५	०१
एम. ए. प्रथम सत्र	०५	०२	०५	०२	०५	०२
एम. ए. द्वितीय सत्र	०५	०२	०४	०२	०४	०२
एम. ए. तृतीय सत्र	०४	०१	०४	०१	०३	०१
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०४	०१	०४	०१	०४	०१

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	परिषद	जागतिक पर्यटन दिवस	प्रादेशिक	२७/०९/२०२१
२.	लघु शैक्षणिक भेट	पारशिवनी, नयाकुंड, मनसर, रामटेक, नागलोक	स्थानिक	२०/११/२०२१
३.	कार्यशाळा	पर्यटन विषयातील संशोधन पध्दती	स्थानिक	२७/११/२०२१
४.	कार्यशाळा	International Tourism	स्थानिक	०४/१२/२०२१
५.	व्याख्यान	Importance of Archaeological Site for Vidarbha Tourism	स्थानिक	११/१२/२०२१
६.	परिषद	Introduction Tribal Tourism Sites in Vidarbha	स्थानिक	२५/०१/२०२२
७.	कार्यशाळा	Archaeological Tourism	स्थानिक	०५/०३/२०२२
८.	कार्यशाळा	New Emerging Tourism Trends	स्थानिक	१२/०३/२०२२

■■■

१८. उर्दू विभाग

विभागप्रमुख : डॉ. संतोष गिन्हे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :-

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०९

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	०९	३३	०९	३३	०९	३३
एम. ए. द्वितीय सत्र	०८	३४	०८	३४	०६	३०
एम. ए. तृतीय सत्र	०६	१९	०६	१९	०६	१९
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०६	१९	०६	१९	०६	१८

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०३

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	उर्दू अदब और डिजिटल मिडिया	राष्ट्रीय	२३/१०/२०२१
२.	अतिथी व्याख्यान	उर्दू अदब और रोजगार की संभावनाए	राष्ट्रीय	१६/०३/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	व्यक्तित्व विकास	राष्ट्रीय	२३/०३/२०२२

■■■

१९. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज अध्यासन

विभागप्रमुख : डॉ. गुरूप्रसाद पाखमोडे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :-

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	०७	०१	०७	०१	०७	०१
एम. ए. द्वितीय सत्र	०७	०१	०७	०१	०७	०१
एम. ए. तृतीय सत्र	२२	०५	२२	०५	२१	०५
एम. ए. चतुर्थ सत्र	२२	०५	२२	०५	२२	०५

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांची पुण्यतिथी (ग्रामगीता भवन)	पुण्यतिथी	प्रादेशिक	११/१०/२०२१
२.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांची ग्रामजयंती (ग्रामगीता भवन)	ग्रामजयंती, प्रबोधन पंथरवाडा	प्रादेशिक	१४-३०/४/२०२२

■■■

२०. महिला अध्ययन व विकास केंद्र

संचालक : डॉ. विजयता गौरव उईके

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : —

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	०९	०१	०६	०१	०५	०१
एम. ए. द्वितीय सत्र	०६	०१	०६	०१	०६	०१
एम. ए. तृतीय सत्र	०२	०३	०२	०३	०२	०३
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०२	०३	०२	०३	०२	०३

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	वेबिनार	Rights of women under personal law	राष्ट्रीय	२८/०२/२०२२
२.	वेबिनार	Reproductive Rights of Women in India	राष्ट्रीय	०८/०३/२०२२
३.	वेबिनार	Human Rights-Global Trends	आंतरराष्ट्रीय	१९/०३/२०२२
४.	वेबिनार	Essential Religious Practices : Judicial Introspection	राष्ट्रीय	२२/०३/२०२२
५.	कार्यशाळा	Collective Paper Writing	स्थानिक	३०/०३/२०२२

■ ■ ■

२१. लोकप्रशासन व स्थानिक स्वराज शासन

विभागप्रमुख : डॉ. जितेंद्र वासनिक

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. सुप्रिया डेव्हिड

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१
क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०५

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. ए. प्रथम सत्र	१३	०५	१३	०५	१३	०५
एम. ए. द्वितीय सत्र	१३	०५	१३	०५	१२	०४
एम. ए. तृतीय सत्र	०८	०७	०८	०७	०८	०७
एम. ए. चतुर्थ सत्र	०८	०७	०८	०७	०६	०५

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०७

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	Importance of Public Administration in preparation of Civil Services Examination	स्थानिक	१५/१२/२०२१

■■■

२२. पदव्युत्तर विधी विभाग

विभागप्रमुख : डॉ. पायल ठवरे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. विजयता जी. उईके, श्री. गिरीश कुलकर्णी

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०३ ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : १२

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एल.एल.एम. प्रथम सत्र	६५	५४	४७	५२	३६	२५
एल.एल.एम. द्वितीय सत्र	६५	५४	६५	५४	३८	३४
एल.एल.एम. तृतीय सत्र	५१	३३	५१	३३	३४	२४
एल.एल.एम. चतुर्थ सत्र	५१	३३	५१	३३	४२	३०

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १४

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	वेबिनार	Cyber Crime & Cyber awareness	राष्ट्रीय	०२/०७/२०२१
२.	कार्यशाळा	Intellectual property Rights (with reference to patents Procedures & amp; legalities) (Conducted along with Internal Quality Assurance Cell)	राष्ट्रीय	०३/०९/२०२२
३.	Poster Presentation	Human Rights	स्थानिक	१०/१२/२०२१
४.	कार्यशाळा	Meditation	स्थानिक	२६/०४/२०२२
५.	वेबिनार	Police Investigation and Trial	राष्ट्रीय	१०/०३/२०२२
६.	वेबिनार	Transformative Constitutionalism	राष्ट्रीय	११/०३/२०२२
७.	वेबिनार	Cryptocurrency and Legal Challenges	राष्ट्रीय	१४/०३/२०२२
८.	वेबिनार	Consumer Protection Act 2019 – Recent Amendments	राष्ट्रीय	१६/०३/२०२२
९.	वेबिनार	Human Rights Global Trends	आंतरराष्ट्रीय	१९/०३/२०२२
१०.	वेबिनार	Doctrinal and Interdisciplinary Approach in Legal Research	राष्ट्रीय	२१/०३/२०२२

५७ ■ वार्षिक अहवाल : २०२१—२०२२

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
११.	वेबिनार	Essential Religious Practices: Judicial Introspection	राष्ट्रीय	२२/०३/२०२२
१२.	वेबिनार	How to argue a Writ Petition in High Court	राष्ट्रीय	२३/०३/२०२२
१३.	वेबिनार	Modern Corporate Insolvency Regime in India: A Review	राष्ट्रीय	२४/०३/२०२२
१४.	वेबिनार	Medical Technologies and emerging Socio-legal Issues	राष्ट्रीय	२५/०३/२०२२
१५.	वेबिनार	Online Arbitration: Issues and Challenges	राष्ट्रीय	२६/०३/२०२२
१६.	Joint Birth Anniversary Celebration	Dr. B. R. Ambedkar & Mahatma Jotirao Phule	स्थानिक	१४/०४/२०२२

■■■

२३. जीवरसायनशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. वीरेंद्र गो. मेश्राम

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. अर्चना मून

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०२ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : ०९

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०७	२८	०७	२८	०७	२८
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०४	३०	०४	३०	०४	३०

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०३

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	कार्यशाळा	Computer Aided Drug design and AutoDock	स्थानिक	०४/०३/२०२२
२.	कार्यशाळा	Data retrieval from web sources	स्थानिक	११/०३/२०२२
३.	कार्यशाळा	Primer Design	स्थानिक	११/०३/२०२२
४.	कार्यशाळा	ImageJ Analysis	स्थानिक	११/०३/२०२२
५.	कार्यशाळा	Avenues in Clinical Research	स्थानिक	३०/०३/२०२२
६.	कार्यशाळा	The Power of Basic Bio-chemistry in applied Sciences	स्थानिक	१८/०४/२०२२
७.	कार्यशाळा	Medical Genetics and its application	स्थानिक	२०/०४/२०२२

■■■

२४. भूविज्ञानशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. के. आर. रणदिवे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. पी. पी. कुंडल, डॉ. ए. एम. पोफरे, डॉ. एस. के. हुमणे, श्री. ए. एम. वराडे, डॉ. (श्रीमती) एस. एस. हुमणे, डॉ. वाय. ए. मुरकुटे, डॉ. बी. एस. मांजरे, डॉ. (श्रीमती) बी. सामंत, डॉ. हेमराज डब्ल्यू. खंडारे, डॉ. मनीष एस. देशमुख

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०४ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०२
क) सहायक प्राध्यापक : ०५ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : १९

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	१२	१४	१२	१४	०९	१४
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	१४	०९	१४	०९	१३	०८
तंत्र उपयोजित						
भाग - १	१६	०८	१५	०८	१४	०६
भाग - २	१४	०७	१४	०७	१४	०७
भाग - ३	१२	०९	१२	०९	१२	०९

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २१

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	E- Motivational कार्यशाळा	E- Motivational Workshop on 'Opportunities in the Blues'	राष्ट्रीय	०३/०७/२०२१
२.	Platinum Jubilee Ceremony	Platinum Jubilee Ceremony of P.G. Department of Geology	राष्ट्रीय	२०-२१/१२/२०२१
३.	चर्चासत्र	'Present and Future Perspectives of Minerals and Mining Industry in Changing Economic Environment'	राष्ट्रीय	२३-२४/१२/२०२१
४.	विस्तार कार्यक्रम	Participation of Department of Geology, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University. In the Science Exhibition at Vishweshvaryya National Institute of Technology (VNIT), Nagpur	राष्ट्रीय	२२-२८/२/२०२२
५.	अतिथी व्याख्यान	Prof. Kilpady Sripadrao Special Lecture Series	आंतरराष्ट्रीय	१५/०३/२०२२
६.	व्याख्यान	Bhoomi Pujan of Rain Water Harvesting Structure and Invited Lecture on 'Rejuvenation of Rivers', on the Occasion of World Water Day Under Aegis of Platinum Jubilee Celebration 2021-2022	स्थानिक	२२/०३/२०२२

■■■

२५. गणितशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. जी. डी. केदार

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. जी. एस. खडेकर

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०२ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०५

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	१४	४६	१४	४२	१०	३३
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	१४	४६	१४	४६	१०	३३
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	१५	४५	१४	४४	१३	४२
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	१५	४५	१४	४४	१४	४३

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १२

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	कार्यशाळा	Matlab Software	स्थानिक	२०/१२/२०२१
२.	स्पर्धा	Inter college Seminar competitions for P. G. students	स्थानिक	२१/१२/२०२१
३.	कार्यशाळा	प्रश्नमंजुषा स्पर्धा	स्थानिक	२१/१२/२०२१
४.	अतिथी व्याख्यान	राष्ट्रीय गणित दिवस २०२१	स्थानिक	२२/१२/२०२१
५.	अतिथी व्याख्यान	Expectations form University Students : A Focus on Outcomes and work Habits	स्थानिक	१०/०३/२०२२
६.	कार्यशाळा	Public Spearing and Mathematics Studies	स्थानिक	२५-२६/०३/२०२२
७.	शैक्षणिक भेट	कोल्हापूर, मालवण	प्रादेशिक	२७-३१/०३/२०२२

■ ■ ■

२६. पदार्थविज्ञान

विभागप्रमुख : डॉ. ओ. पी. चिमणकर

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. पी. एम. गाडे, डॉ. एस. जे. ढोबळे, डॉ. एस. बी. कोंडावार, डॉ. एस. ए.
आचार्य, डॉ. यू. ए. पलिकुंडवार, डॉ. पी. टी. शेडमाके, डॉ. ए. डी. देशमुख

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०५ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१
क) सहायक प्राध्यापक : ०२ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : १३

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	१४	३२	१४	३२	११	२७
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	१४	३२	१३	२९	१०	२५
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	२२	२७	२२	२७	१९	२७
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	२२	२७	२१	२७	२०	२५

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १७

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	Drafting Research Publication, Funding Proposal & Ethical Conduct of Research	1. Writing Research articles and execution for Publication. 2. Do's and Dont's for Drafting Research funding proposal and manuscript. 3. Research grant opportunities and writing funding proposal.	स्थानिक	१४-१८/२/२०२२
२.	अतिथी व्याख्यान	Importance of Magnetic Fields and Light in Semiconductor Physics Explorations.	राष्ट्रीय	१७/३/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	Larg Deviation in Non equilibrium systems Part-I	राष्ट्रीय	०७/३/२०२२
४.	अतिथी व्याख्यान	Larg Deviation in Non equilibrium systems Part-II	राष्ट्रीय	०८/३/२०२२
५.	अतिथी व्याख्यान	Chemical Interaction between Titanium and Copper oxide at room temperature.	राष्ट्रीय	२६/३/२०२२

■ ■ ■

२७. प्राणिशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. (श्रीमती) व्ही. टी. धुर्वे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. एस. बी. झाडे, डॉ. डी. डी. बारसागडे, डॉ. एस. सी. मसराम

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०३ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१
क) सहायक प्राध्यापक : - ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०२

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०४	३०	०४	३०	०४	३०
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०४	३०	०४	२९	०४	२९
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०३	३६	०३	३६	०३	३६
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०३	३६	०३	३६	०३	३६

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २२

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	राष्ट्रीय ई-परिषद	आर्थिक प्राणिशास्त्रातील अलीकडचे कल	राष्ट्रीय	२८-२९/१०/२०२१
२.	भिंतीचित्र स्पर्धा	जागतिक मधुमेह दिवस	स्थानिक	२०/११/२०२१
३.	व्याख्यानमाला	न्युरोबायोलॉजीमध्ये अंतदृष्टी	स्थानिक	०९/१२/२०२१
४.	अतिथी व्याख्यान	मार्गदर्शक तत्त्वे आई.ए.ई.सी फॉर्म बी भरण्यासाठी	स्थानिक	१४/०२/२०२२
५.	अतिथी व्याख्यान	संशोधन कार्यादरम्यान प्राणि नैतिकता आणि प्राणी हाताळणी	स्थानिक	१४/०२/२०२२
६.	वेबिनार	भारतातील महिलांचे पुनरुत्पादक अधिकार	स्थानिक	०८/०३/२०२२
७.	अतिथी व्याख्यान	न्युरोपेटाइड्सच्या बक्षीस आणि व्यसन यातील अंतरंग	स्थानिक	०७/०४/२०२२

■■■

२८. रसायनशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. (श्रीमती) जे. एस. मेश्राम (दि. २३ ऑगस्ट २०२१ पर्यंत)

डॉ. एन. एन. करडे (दि. ३१ ऑगस्ट २०२१ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. (श्रीमती) एम. आर. लंजेवार, डॉ. आर. एम. जुगादे, डॉ. आर. एस. डोंगरे,
डॉ. व्ही. एम. तांगडे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०३ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१
क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : २४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०९	३९	०९	३९	०९	३९
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०९	३९	०९	३९	०९	३९
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०८	३९	०८	३९	०८	३७
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०८	३७	०८	३७	०८	३५

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ३१

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	चर्चासत्र	New Horizons in Chemistry	राष्ट्रीय	२९/११/२०२१

■■■

२९. वनस्पतिशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. नि. म. डोंगरवार

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. डी. पी. गोगले, डॉ. आर. एस. बडरे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०२
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : २१

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	११	२७	११	२७	०८	२३
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	११	२७	११	२७	११	२७
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०४	३५	०४	३५	०३	३५
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०४	३५	०४	३३	०४	३३

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १२

■ ■ ■

३०. सांख्यिकीशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. (श्रीमती) एन. एम. वझलवार (दि. ३० जून २०२२ पर्यंत)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :-

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०७	१८	०७	१८	०६	१७
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०७	१८	०७	१८	०५	१३
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	१४	२०	१४	२०	१४	२०
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	१४	२०	१४	२०	१३	२०

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०२

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान डॉ. अजित जोशी, मुंबई	Applications of Statistics in RBI	स्थानिक	०९/४/२०२२

■ ■ ■

३१. सूक्ष्मजीवशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. प्रदीप एम. तुमाने

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :-

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : -
क) सहायक प्राध्यापक (कं.) : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : ०५

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०२	२३	०२	२३	०२	२३
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०२	२३	०२	२३	०२	२३
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०३	२५	०३	२५	०३	२५
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०३	२५	०३	२५	०३	२३

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०९

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	सेमीनार वर्ग भाग -१ व भाग -२ साठी	सूक्ष्मजीवशास्त्र	स्थानिक	-

■ ■ ■

३२. विद्युत परमाणुशास्त्र आणि संगणक विज्ञान

विभागप्रमुख : डॉ. एस. जे. शर्मा

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. महेंद्र पी. ढोरे, श्रीमती अनुपमा डी. साखरे, श्रीमती श्वेता एम. बारहाते

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : -
क) सहायक प्राध्यापक : ०२ ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : १४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
इलेक्ट्रॉनिक्स :						
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०२	११	०२	११	०१	०८
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०५	१५	०४	१४	०४	१२
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०८	१०	०८	१०	०५	०९
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०८	०९	०७	०९	०७	०९

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
कम्प्यूटर सायन्स :						
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०८	०९	०७	०८	०७	०६
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०८	०८	०७	०८	०७	०८
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०५	१५	०५	१५	०५	१४
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०५	१५	०५	१५	०५	१५

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १५

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	Importance of Project at M.Sc. Computer Science	स्थानिक	०६/०७/२०२१
२.	अतिथी व्याख्यान	Importance of Project at M.Sc. Electronics	स्थानिक	०७/०७/२०२१
३.	अतिथी व्याख्यान	Pi-Approximation Day	स्थानिक	२२/०७/२०२१
४.	अतिथी व्याख्यान	Genetic Algorithm	स्थानिक	२४/०७/२०२१
५.	शैक्षणिक भेट	Science Exhibition at VNIT, Nagpur	प्रादेशिक	२३/०२/२०२२
६.	शैक्षणिक भेट	विद्यार्थ्यांनी म्हैसूर आणि ऊटी येथे भेट दिली.	प्रादेशिक	२-६/०३/२०२२
७.	अतिथी व्याख्यान	Importance of Project at M.Sc	स्थानिक	१२/०३/२०२२
८.	कार्यशाळा	Programming in Lab VIEW	प्रादेशिक	२२/०३/२०२२
९.	अतिथी व्याख्यान	Electronics Speckle Pattern Interferometer basics and some Applications	स्थानिक	२६/०३/२०२२

■■■

३३. गृहविज्ञान

विभागप्रमुख : डॉ. कल्पना शरद जाधव

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. वंदना र. धवड, डॉ. शुभदा वि. जांभूळकर, डॉ. प्राजक्ता ज. नादे, मिसेस मीनाक्षी ज. सुरपांडे, डॉ. तुलिका अ. खरे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०२
क) सहायक प्राध्यापक : ०३ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०७

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
फूड सायन्स अँड न्युट्रिशन						
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	—	२८	—	२५	—	२२
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	—	२५	—	२५	—	२३

६५ ■ वार्षिक अहवाल : २०२१-२०२२

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	—	३०	—	३०	—	२५
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	—	३०	—	३०	—	२१
रिसोर्स मॅनेजमेंट						
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	—	१८	—	१८	—	१८
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	—	१८	—	१७	—	१४
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	—	१४	—	१४	—	१४
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	—	१४	—	१४	—	१४

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १४

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	ऑनलाईन अतिथी व्याख्यान	Fat & Oil & Oil Seeds & Nuts.	स्थानिक	११/८/२०२१
२.	प्रश्नमंजुषा स्पर्धा	National Nutrition Month	स्थानिक	२४/९/२०२१
३.	ऑनलाईन अतिथी व्याख्यान	Synopsis Writing	स्थानिक	०१/१०/२०२१
४.	ऑनलाईन अतिथी व्याख्यान	Nutrition : Pivotal for active growth	स्थानिक	०९/१०/२०२१
५.	ऑनलाईन अतिथी व्याख्यान	Study of House Plan	स्थानिक	१३/१०/२०२१
६.	ऑनलाईन अतिथी व्याख्यान	Building Byelaws	स्थानिक	२०/१०/२०२१
७.	ऑनलाईन अतिथी व्याख्यान	Avenues of Entrepreneurship in Food Processing : From farm to Global	स्थानिक	२०/१०/२०२१
८.	एन.एस.एस. चे ऑनलाईन अतिथी व्याख्यान	Rain Water Harvesting	स्थानिक	२३/१०/२०२१
९.	एन.एस.एस. चे ऑनलाईन अतिथी व्याख्यान	Importance of National Voters Day	स्थानिक	२४/०१/२०२२
१०.	निबंध स्पर्धा	National Voters Day	स्थानिक	२४/०१/२०२२
११.	अतिथी व्याख्यान	Fat & Oil and Oilseeds & Nuts	स्थानिक	२५/०३/२०२२

■■■

३४. राजीव गांधी विकास जैविक तंत्रज्ञान

विभागप्रमुख : डॉ. आरती एस. शनवारे (अतिरिक्त)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. सुनील सोहनलाल पांडे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१
क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०३	१७	०३	१७	०३	१७
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०३	१७	०३	१६	०३	१६
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०१	१९	०१	१९	०१	१९
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०१	१९	०१	१९	०१	१९

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०४

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	कार्यशाळा	Isolation and Characterization of Micro Organisms from soil	स्थानिक	१६/८/२०२१ ते १५/१०/२०२१
२.	कार्यशाळा	Isolation and Biochemical analysis of different Phytochemicals isolated from green waste	स्थानिक	२२/९/२०२१ ते २२/१०/२०२१
३.	अतिथी व्याख्यान	Open access to library resources	स्थानिक	१६/०२/२०२२
४.	अतिथी व्याख्यान	Biodiversity conservation	स्थानिक	२३/०२/२०२२
५.	अतिथी व्याख्यान	Intellectual property rights	स्थानिक	०२/०३/२०२२
६.	अतिथी व्याख्यान	Bio Innovation and Entrepreneurship	स्थानिक	०९/०३/२०२२
७.	अतिथी व्याख्यान	How to write a research paper and dissertation	स्थानिक	१६/०३/२०२२
८.	अतिथी व्याख्यान	How to write a resume	स्थानिक	२३/०३/२०२२
९.	अतिथी व्याख्यान	How to face interview	स्थानिक	२३/०३/२०२२
१०.	अतिथी व्याख्यान	How to write a dissertation	स्थानिक	३०/०३/२०२२
११.	कार्यशाळा	PCR & Biofertilizer Production Technology	स्थानिक	१९/०४/२०२२
१२.	कार्यशाळा	Know how about Lab to Land Transfer of Technology	स्थानिक	२६/०४/२०२२

■ ■ ■

३५. रेणुवीय जीवशास्त्र आणि अनुवंशकीय अभियांत्रिकी विभाग

विभागप्रमुख : डॉ. दयानंद पी. गोगले (अतिरिक्त)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :-

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : - ब) सहयोगी प्राध्यापक : -
क) सहायक प्राध्यापक : - ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : २४

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एस्सी. प्रथम सत्र	०८	२८	०८	२८	०८	२८
एम. एस्सी. द्वितीय सत्र	०८	२८	०८	२८	—	—
एम. एस्सी. तृतीय सत्र	०८	२८	०८	२८	०८	२८
एम. एस्सी. चतुर्थ सत्र	०८	२८	०८	२८	०८	२८

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	शैक्षणिक भेट	आय.आय.टी चेन्नई आणि एस.बी. आय. कोईम्बतूर, तमिळनाडू	राष्ट्रीय	२४/०३/२०२२ ते १/०४/२०२२
२.	कार्यशाळा/अतिथी व्याखान	आय.पी. आर. आणि संशोधन पध्दती	स्थानिक	८-९/४/२०२२
३.	शैक्षणिक भेट	राजीव गांधी नेशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ इटॅलेक्चुअल प्रॉपर्टी मैनेजमेंट	राष्ट्रीय	२६/४/२०२२
४.	अतिथी व्याखान	जैवविविधता संवर्धन	प्रादेशिक	२१/०५/२०२२

■■■

३६. आंतर-संस्था संगणक केंद्र

संचालक : डॉ. एस. जे. ढोबळे (अतिरिक्त)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :-

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक (क) : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले (क) : ०२

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम.सी.ए भाग -१ (सत्र -१)	१६	१८	१६	१८	१६	१८
एम.सी.ए भाग -१ (सत्र -२)	१६	१८	१६	१८	१६	१८
एम.सी.ए भाग -२ (सत्र -१)	१३	१४	१३	१४	१३	१४
एम.सी.ए भाग -२ (सत्र -२)	१३	१४	१३	१४	१३	१४
एम.सी.ए भाग -३ (सत्र -१)	—	०९	—	०९	—	०९
एम.सी.ए भाग -३ (सत्र -२)	—	०९	—	०९	—	०९

■■■

३७. सेंटर फॉर सेरिकल्चर अँड बायोलॉजीकल पेस्ट मॅनेजमेंट रिसर्च

विभागप्रमुख : डॉ. एम. एम. राय (कार्यकारी)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :-

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : - ब) सहयोगी प्राध्यापक : -
क) सहायक प्राध्यापक : - ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
डिप्लोमा इन सेरिकल्चर	०७	०८	०७	०६	७	६
सर्टिफिकेट कोर्स	२७	१२	२७	१२	२७	१२
कन्सल्टन्सी प्रोजेक्ट	०८	०१	०८	०१	—	—

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : -

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	शैक्षणिक भेट	Students visited Central Silk Board Tasar Research Station, Dawadipar, Dist. Bhandara	प्रादेशिक	०३/०१/२०२२
२.	शैक्षणिक भेट	Visit to MGIRI, Wardha to make student aware about various skills related to village industries	प्रादेशिक	१८/०१/२०२२

■ ■ ■

३८. औषधिनिर्माणशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. जास्मीन गेव आवारी (दि. २० नोव्हेंबर २०२१ पर्यंत)

डॉ. पी. बी. खेडेकर (दि. २१ नोव्हेंबर २०२१ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. आर. ई. काकडे (प्रतिनियुक्ती), डॉ. पी. एम. साबळे (लिन), डॉ. पी. के. पुराणिक, डॉ. व्ही. एस. बेल्गामवार, डॉ. पी. आर. इटनकर, डॉ. एन. ए. राऊत, डॉ. डी. एम. कोकरे, डॉ. पी. एस. साळवे, डॉ. आर. एन. वडेतवार, डॉ. आर. आर. उगले, डॉ. एस. के. प्रसाद

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०९ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०१
क) सहायक प्राध्यापक : ०३ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : २०

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
बी. फार्म भाग - १ (सत्र -१)	१४	१६	१४	१६	१३	१६
बी. फार्म भाग - १ (सत्र -२)	१३	१६	१३	१६	१३	१६
बी. फार्म भाग - २ (सत्र -३)	२१	२२	२१	२२	२०	२२
बी. फार्म भाग - २ (सत्र -४)	१४	२२	१४	२२	१४	२१
बी. फार्म भाग - ३ (सत्र -५)	१३	२२	१३	२२	१३	२२
बी. फार्म भाग - ३ (सत्र -६)	०९	२४	०९	२४	०९	२४
बी. फार्म भाग - ४ (सत्र -७)	०९	२४	०९	२४	०९	२४
बी. फार्म भाग - ४ (सत्र -८)	०९	२४	०९	२४	०९	२४
एम. फार्म भाग - १ (सत्र -१)	२३	१७	२३	१७	२३	१७
एम. फार्म भाग - १ (सत्र -२)	२३	१७	२३	१७	२३	१७
एम. फार्म भाग - २ (सत्र -१)	२४	१७	२४	१७	२४	१७
एम. फार्म भाग - २ (सत्र -२)	२२	२३	२२	२३	२२	२३

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ४०

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	वृक्षारोपण	Tree plantation on the occasion of world pharmacist day and National Nutrition Month	स्थानिक	२५/९/२०२१
२.	अतिथी व्याख्यान	a. Azadika Amrut Mohotsav b. Indian Pharma Industry from a Global Perspective & Possibilities in Vidarbha Region	राष्ट्रीय	२५/१०/२०२१
३.	वेबिनार	Food Planate Health	राष्ट्रीय	२१/१०/२०२१
४.	चर्चासत्र	New Perspective in Drug discovery	आंतरराष्ट्रीय	२/१२/२०२१
५.	ऑनलाईन कार्यशाळा	Drafting Research Publication, Funding Proposal and Ethical Conduct of Research	राष्ट्रीय	१४/२/२०२२
६.	व्याख्यानमाला	Dr. A. K. Dorle Lecture series	स्थानिक	४/३/२०२२
७.	आंतरराष्ट्रीय महिला दिन - २०२२	International Women's Day "Gender Equality Today by Sustainable Tomorrow	आंतरराष्ट्रीय	८/३/२०२२
८.	अतिथी व्याख्यान	Introduction to Basic of IPR and Patent Filling Procedures in India and Worldwide	राष्ट्रीय	७/५/२०२२

■■■

३९. व्यवसाय प्रबंधन

विभागप्रमुख : डॉ. अनंत. म. देशमुख

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. राहुल श्या. खराबे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. बी. ए. भाग -१ (सत्र -१)	३५	२९	३५	२९	३५	२९
एम. बी. ए. भाग -१ (सत्र -२)	३५	२९	३५	२९	३१	२८
एम. बी. ए. भाग -२ (सत्र -३)	४३	२५	४३	२५	४१	२५
एम. बी. ए. भाग -२ (सत्र -४)	४३	२२	४३	२२	२८	२२

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २९

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	विस्तार कार्यक्रम	'स्वातंत्र्य दिन' साजरा करण्यात आला.	राष्ट्रीय	१५/०८/२०२१
२.	चर्चासत्र	विभागातील प्रवेशित विद्यार्थ्यांसाठी 'प्रेरक आठवडा' या विषयावर चर्चासत्र कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले	स्थानिक	१०-१४/०१/ २०२२
३.	शैक्षणिक भेट	Rajiv Gandhi Bio-Technology Park	स्थानिक	११/०३/२०२२
४.	शैक्षणिक भेट	Industrial Visit to Mother's Dairy Nagpur	स्थानिक	१८/०४/२०२२
५.	चर्चासत्र	Women Entrepreneurship Programme	स्थानिक	०८/०३/२०२२
६.	अतिथी व्याख्यान	Bio innovation and Bio Entrepreneurship'	स्थानिक	१४/०३/२०२२
७.	अतिथी व्याख्यान	Basic of Stock Market and Live Market Session	स्थानिक	१६/०३/२०२२

■■■

४०. वाणिज्य विभाग

विभागप्रमुख : डॉ. अनंत देशमुख (कार्यकारी)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :-

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : —

७१ ■ वार्षिक अहवाल : २०२१-२०२२

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. कॉम. प्रथम सत्र	२४	४८	२४	४८	२४	४८
एम. कॉम. द्वितीय सत्र	२४	४८	२४	४८	११	२९
एम. कॉम. तृतीय सत्र	३२	५२	३२	५२	३२	५२
एम. कॉम. चतुर्थ सत्र	३१	५२	३१	५२	३१	४९

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ३३

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	वेबिनार ऑनलाईन	IIDE Digital Marketing	स्थानिक	२१/१/२०२२
२.	शैक्षणिक भेट	Bio-Tech Centre	स्थानिक	११/३/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	Women's Day	स्थानिक	१२/३/२०२२
४.	शैक्षणिक भेट	Mother's Dairy Factory	स्थानिक	१८/४/२०२२

■■■

४१. ललित कला

विभागप्रमुख : डॉ. संयुक्ता शोरात

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : २३

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एफ. ए. प्रथम सत्र	२७	४६	२२	४६	१५	३२
एम. एफ. ए. द्वितीय सत्र	२७	४६	२३	४१	२३	२४
एम. एफ. ए. तृतीय सत्र	२९	२८	२९	२८	२८	२८
एम. एफ. ए. चतुर्थ सत्र	२९	२८	२९	२८	२९	२५

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १४

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	ललित कला व्याख्यानमाला	ललित कला—नाटक, नृत्य, गायन, चित्रकला, उपयोजित कला	स्थानिक	१६-२४/८/२०२१
२.	जागतिक छायाचित्र दिन	ऑनलाइन प्रदर्शनी	स्थानिक	१९/०८/२०२१
३.	सांस्कृतिक कार्यक्रम (नॅक)	नाटकांचे सादरीकरण	स्थानिक	०२/०९/२०२१
४.	नाट्य कार्यशाळा	नाटक	राष्ट्रीय	१५-३१/१२/२०२१
५.	नाटकाचे सादरीकरण	नाटक मॅकबेथ	स्थानिक	३,४,५/०१/२०२२
६.	वार्षिक दृश्यकला प्रदर्शनी	दृश्यकला	स्थानिक	२४,२५,२६/०३/२०२२
७.	जागतिक रंगभूमी दिन	शिक्षकांचे नाट्य सादरीकरण	स्थानिक	२८/०३/२०२२
८.	जागतिक नृत्यदिन	नर्तन संकीर्तन	स्थानिक	२९/०४/२०२२
९.	शिवाजी महाराज जयंती	स्वराज्य दिन	स्थानिक	०६/०६/२०२२

■ ■ ■

४२. ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्र

विभागप्रमुख : डॉ. एस. एम. निकोसे

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. (श्रीमती) मंगला अनिल हिरवाडे, डॉ. शालिनी आर. लिहीतकर

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०३ ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : ०१

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. लिब. प्रथम सत्र	०८	१७	०८	१७	०६	१४
एम. लिब. द्वितीय सत्र	०८	१७	०६	१७	निकाल अघोषित	
एम. लिब. तृतीय सत्र	१८	२२	१८	२२	१८	२२
एम. लिब. चतुर्थ सत्र	१८	२२	१८	२२	१२	१७

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ६७

■ ■ ■

४३. शिक्षण

विभागप्रमुख : डॉ. राजश्री वैष्णव

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. रेणू बायस्कर, डॉ. अर्चना ठाकरे, डॉ. तीक्षा श्यामकूल

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०१ ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०३ ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : १३

७३ ■ वार्षिक अहवाल : २०२१-२०२२

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. एड. प्रथम सत्र	०७	२६	०६	२६	०६	२४
एम. एड. द्वितीय सत्र	०७	२६	०७	२६	०६	२४
एम. एड. तृतीय सत्र	०७	२३	०७	२३	०२	२१
एम. एड. चतुर्थ सत्र	०८	१६	०८	१६	०५	१६

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : २५

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/ उपविषय/ शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/ राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/ स्थानिक	कालावधी
१.	कार्यशाळा	व्होकेशनल एज्युकेशन, पेडॉगॉजी अॅक्शन प्लान २०२१-२२	राष्ट्रीय	२१/१०/२०२१
		आयडेंटिटी क्रॉयसेस वर्ल्ड अॅट ए क्रॉस रोड	आंतरराष्ट्रीय	४-५/१२/२०२१
		स्लाईड कास्टिंग द रियल टाइम प्रेझेंटेशन	स्थानिक	२६/०३/२०२२
		वेळेचे व्यवस्थापण	स्थानिक	०१/०४/२०२२
		योगयात्रा : एक आदर्श जीवनमार्ग	स्थानिक	६-८/०४/२०२२
		पब्लिक स्पिकिंग	स्थानिक	११/०४/२०२२
		गुगल फार्म	स्थानिक	०१/०५/२०२२
		गुगल स्लाइड	स्थानिक	०५/०५/२०२२
२.	शैक्षणिक भेट	शाळेतील सामाजिकदृष्ट्या नवोपक्रम उपक्रमांसंबंधी शालेय भेटीचे आयोजन	स्थानिक	-
		डॉ. व्ही. बी. उर्फ भाऊसाहेब कोलते नॉलेज रिसोर्स सेन्टर अॅन्ड लॉयब्ररी	स्थानिक	०६/०३/२०२२
		पी .व्ही नरसिंहराव लायब्ररी महात्मा जोतीबा फुले, कॅम्पस, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	स्थानिक	१३/०३/२०२२
		प्राचिन भारतीय इतिहास संस्कृती आणि पुरातत्त्व विभाग	स्थानिक	२२/०३/२०२२
		शिक्षण प्रशिक्षण राज्य संस्था, रविनगर, नागपूर	प्रादेशिक	२५/०३/२०२२
		राज्य विज्ञान संस्था, रविनगर, नागपूर	प्रादेशिक	२९/०३/२०२२
३.	विद्यार्थ्यांसाठी मार्गदर्शक कार्यक्रम	नेट/सेट पात्रता परीक्षेकरिता मार्गदर्शन कार्यक्रमाचे आयोजन	स्थानिक	४-२८/३/२०२२
४.	समूदाय प्रतिबद्धता कार्यक्रम	हुडकेश्वर (खुर्द)- (नागपूर जिल्हा)	-	-
		माहुरझरी	-	-
		खामनचेरू (जिल्हा-गडचिरोली)	-	-

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
५.	शैक्षणिक भेट आणि विस्तार कार्यक्रम	चंदनवेली (जिल्हा—गडचिरोली)	—	—
		घोत (जिल्हा—गडचिरोली)	—	—
		पाहुणगांव (जिल्हा—भंडारा)	—	—
६.	विस्तार कार्यक्रम	मूलभूत अधिकार आणि आपली कर्तव्ये	स्थानिक	०३/१२/२०२१
		आभासी जग आणि आपली जबाबदारी	स्थानिक	०९/१२/२०२१
		मतदार दिवस	स्थानिक	२५/०१/२०२२
		शिवस्वराज्य दिवस	स्थानिक	०६/०६/२०२२

■ ■ ■

४४. शारीरिक शिक्षण

विभागप्रमुख : डॉ. माधवी मारडीकर

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :-

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : — ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०९

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एम. पी. एड. भाग — १	०९	१०	०९	१०	०९	१०
एम. पी. एड. भाग — २	१५	०५	१५	०५	१५	०५

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ३९

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	राष्ट्रीय क्रीडा दिवस	जयंती मेजर ध्यानचंद यांचा वाढदिवस	राष्ट्रीय	२९ ऑगस्ट २०२१
२.	कार्यशाळा	योगा	आंतरराष्ट्रीय	२-३/१/२०२२
३.	परिसंवाद	योगा	राष्ट्रीय	२४/५/२०२२
४.	कार्यशाळा	क्रीडा धोरण	राष्ट्रीय	१२/५/२०२२

■ ■ ■

विद्यापीठाद्वारा संचालित महाविद्यालये

१. लक्ष्मीनारायण तंत्रशास्त्र संस्था

विभागप्रमुख : डॉ. आर. बी. मानकर

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. बी. ए. भानवसे, डॉ. एस. पी. शिरसाट, श्री. आर. पी. विरमोड, श्री. एस. एन. जोगळेकर, डॉ. व्ही. जी. लाडे, श्री. पी. जी. शेंडे, डॉ. एस. एम. वाघ, डॉ. एस. के. देशमुख, डॉ. (श्रीमती) एस. व्ही. करडभाजने, डॉ. (श्रीमती) एस. डी. देशमुख, डॉ. व्ही. वाय. करडभाजने, श्री. व्ही. एम. गावंडे, डॉ. जी. एम. देशमुख, डॉ. व्ही. एन. गणवीर, श्री. ए. सी. शेंडे, श्री. ए. जे. अग्रवाल, डॉ. जे. बी. मोडक, श्री. एम. एम. येन्की, डॉ. एस. एस. सेन, डॉ. जे. बी. भासरकर, डॉ. जी. पी. लखावत, डॉ. एम. एल. मेश्राम, डॉ. पी. एन. बेलखोडे, (श्रीमती) पी. जे. गिरी, श्री. सी. एम. चव्हाण, डॉ. (श्रीमती) पी. एस. अग्रवाल, डॉ. एन. टी. खटी, डॉ. एस. यू. मेश्राम, डॉ. असर अहमद, डॉ. (श्रीमती) एस. ए. पांडे, डॉ. एन. एम. पाटील, डॉ. विजय पावडे, डॉ. (श्रीमती) एन. टी. कल्याणी, डॉ. श्रीमती एस. पी. दाऊतपुरे, डॉ. एस. डी. वरभे.

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : ०७ ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०९
क) सहायक प्राध्यापक : २० ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०६

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
बी. टेक. (केमिकल इंजिनिअरिंग) आणि बी. टेक. (केमिकल टेक्नॉलॉजी)						
सत्र-१ CE & CT	७८	५८	७८	५८	७७	५६
सत्र-२ CE & CT	७८	५६	७८	५६	७३	५५
सत्र-३ CE & CT	११६	६१	११६	६१	१०६	६१
सत्र-४ CE & CT	११२	६१	११२	६१	१०६	६०
सत्र-५ CE & CT	१२५	५०	१२५	५०	१२३	५०
सत्र-६ CE & CT	१२५	५०	१२५	५०	१२३	५०
सत्र-७ CE & CT	११८	५९	११८	५९	११३	५८
सत्र-८ CE & CT	११८	५८	११८	५८	११६	५७
एम. टेक. (केमिकल इंजिनिअरिंग अँड केमिकल टेक्नॉलॉजी)						
सत्र-१	१२	१०	१२	१०	१०	०७
सत्र-२	१२	०९	१२	०९	१०	०५
सत्र-३	१०	०९	१०	०९	०९	०८
सत्र-४	१०	०९	१०	०९	०९	०८

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : १०

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	Industry Institute Interaction	स्थानिक	२७/०९/२०२१
२.	वेबिनार	EPC मध्ये प्रक्रिया अभियंत्याची भूमिका	स्थानिक	१०/१०/२०२१
३.	कार्यशाळा	प्रक्रिया तिव्रतेचा परिचय	स्थानिक	२८/११/२०२१
४.	व्याख्यानमाला	डॉ. डी. जी. नागेश्वर व्याख्यानमाला	स्थानिक	२८/११/२०२१
५.	अतिथी व्याख्यान	Intellectual Property Rights	स्थानिक	२१/१२/२०२१
६.	अतिथी व्याख्यान	पेटंट नोंदणीकरण प्रक्रिया	स्थानिक	०८/०१/२०२२
७.	जयंती	रावबहादुर डी. लक्ष्मीनारायण यांची जयंती साजरी करण्यात आली.	स्थानिक	१३/०१/२०२२
८.	व्याख्यानमाला	१. श्री. डी. गंगाधरराव व्याख्यानमाला २. श्रीमती डी. बहिणाबाई व्याख्यानमाला	स्थानिक	१३/०१/२०२२
९.	विस्तार कार्यक्रम	मातृभाषा दिवस	स्थानिक	२१/०२/२०२२
१०.	अतिथी व्याख्यान	भारतामध्ये नव-नवीन उपक्रम यांचा इतिहास	स्थानिक	१२/०२/२०२२
११.	अतिथी व्याख्यान	महास्वयमः बाबत जागृतता	स्थानिक	३१/०३/२०२२
१२.	अमृत महोत्सव अंतर्गत स्पर्धा	१. स्वातंत्र्य संग्रामातील नायक २. तांत्रिक विकासाची थिम	स्थानिक	२६/०३/२०२२
१३.	कार्यशाळा	विद्यार्थ्यांसाठी कार्यात्मक व्याकरण	स्थानिक	३०/०४/२०२२
१४.	निबंध स्पर्धा	स्वातंत्र्य लढ्यातील न गायलेले नायक	स्थानिक	२३/०४/२०२२
१५.	राष्ट्रीय परिषद	सध्याच्या युगात रासायनिक अभियांत्रिकी आणि तंत्रज्ञान मधील ट्रेन्ड	राष्ट्रीय	१६-१७/४/२०२२
१६.	व्याख्यानमाला	डॉ. पी. एस. मेने फेलिसिटेशन	स्थानिक	०६/०५/२०२२

कामकाजाची माहिती :

महाविद्यालयाकडे असलेल्या भौतिक सुविधा	अद्यावत वर्गखोल्या, होस्टेल, प्रयोगशाळा, कार्यशाळा, एलसीडी प्रोजेक्टर, कॅन्टीन, मुले व मुलींसाठी कॉमन रूम, ज्ञानस्रोत केंद्र, ड्राईंग रूम, ऑडीटोरियम व कॉन्फरन्स रूम, फोटोकॉपी सेंटर, Play Ground, Computing Facilities, Newly Developed Incubation Centre, Institute Innovation Council, Facility for Indoor/Outdoor Games, Drawing Hall, One Smart Classroom with a large LCD screen, table for teacher, desks-benches for students.
महाविद्यालयाचे कामकाज	1) Admission of Students 2) Regular Online Classes 3) Conduct of Examinations
स्थानिक व्यवस्थापन समिती	महाविद्यालयाच्या विकासात्मक/ आर्थिक बाबीसंबंधी व्यवस्थापन समितीच्या सल्ल्यानुसार निर्णय घेतले जातात. महाविद्यालयाचे वार्षिक अंदाजपत्रक, विकास आराखडा, विद्याविषयक बाबी, निर्लेखन इत्यादी बाबी समितीच्या सभेत मंजूर करून पुढील मान्यतेस्तव विद्यापीठ प्रशासनाला पाठविण्यात येतात.
NAAC – Applied on 14 th December 2021, NBA – No, NIRF – 2020-2021, Rank 136	

■■■

२. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय (मुख्य शाखा)

प्राचार्य : डॉ. एस. आर. कोमावार (दि. २८ फेब्रुवारी २०२२ पर्यंत)

डॉ. सौ. प्रवीणा एन. खोब्रागडे (दि. १ मार्च २०२२ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. रविशंकर मोर, डॉ. (सौ.) अधरा देशपांडे

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : —
क) सहायक प्राध्यापक : ०३ ड) अभ्यागत/तासिका तत्वावर नेमण्यात आलेले : ४५

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
त्रिवर्षीय अभ्यासक्रम :						
प्रथम व द्वितीय सत्र	२६	४१	२६	४१	२६	३८
तृतीय व चतुर्थ सत्र	१८	३९	१८	३९	१८	३९
पंचम व षष्ठम सत्र	२२	३०	२२	३०	२०	२७
पंचवर्षीय अभ्यासक्रम :						
प्रथम व द्वितीय सत्र	६५	६७	६५	६७	६५	६५
तृतीय व चतुर्थ सत्र	५५	५३	५५	५३	५४	५२
पंचम व षष्ठम सत्र	६९	५६	६९	५६	६८	५६
सप्तम व अष्टम सत्र	६३	३२	६३	३२	६१	३०
नवम व दशम सत्र	३७	२६	३७	२६	३३	२१

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	अतिथी व्याख्यान	भारताच्या राजकीय आणि आर्थिक व्यवस्थेवर रशिया आणि युक्रेन युद्धाचा प्रभाव	स्थानिक	०३/३/२०२२
२.	अतिथी व्याख्यान	Life of a Lawyer	स्थानिक	०८/३/२०२२
३.	अतिथी व्याख्यान	Dangers involved in Social Websites.	स्थानिक	१२/३/२०२२
४.	Brain tensor- Crossword Competition	Crossword competition on Law of Torts, Contract, Legal Maxims and Legal Terms	स्थानिक	०९/४/२०२२
५.	अतिथी व्याख्यान	आधुनिक भारताचा विकास आणि भारतीय संविधान	स्थानिक	१४/४/२०२२
६.	अतिथी व्याख्यान	How to Read Bare Act	स्थानिक	०९/४/२०२२

कामकाजाची माहिती :

महाविद्यालयाकडे असलेल्या भौतिक सुविधा	अद्यावत वर्गखोल्या, ओव्हरहेड प्रोजेक्टर, दिव्यांगासाठी महाविद्यालयात रॅम्प, व्हिल चेअर, टॉइलेट, सीसी टीव्ही कॅमेरे.
महाविद्यालयाचे कामकाज	1) Admission of Students 2) Regular Online Classes 3) Conduct of Examinations
स्थानिक व्यवस्थापन समिती	महाविद्यालयाच्या आर्थिक/ विकासात्मक बाबीसंबंधी व्यवस्थापन समितीच्या सल्ल्यानुसार निर्णय घेतले जातात. महाविद्यालयाचे वार्षिक लेखे, अंदाजपत्रक, खरेदी मान्यता, बजेट, अंकेक्षण इत्यादी बाबी समितीच्या सभेत मंजूर करून विद्यापीठाला अंदाजपत्रीय तरतूद करण्यासाठी पाठविले जातात. या समितीच्या सल्ल्यानुसार महाविद्यालयाचे कामकाज चालविले जाते.

■■■

३. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय (शहर शाखा)

प्राचार्य : डॉ. रविशंकर मोर, समन्वयक

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे :-

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : - ब) सहयोगी प्राध्यापक : -
क) सहायक प्राध्यापक : - ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : -

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
एलएल. बी. सत्र - १	४३	१८	४३	१८	४३	१८
एलएल. बी. सत्र - २	४३	१८	४३	१८	४३	१८
एलएल. बी. सत्र - ३	४४	२४	४४	२४	४४	२४
एलएल. बी. सत्र - ४	४४	२४	४४	२४	४०	२२
एलएल. बी. सत्र - ५	३४	२४	३४	२४	३३	२४
एलएल. बी. सत्र - ६	३४	२४	३४	२४	३२	२४

सद्य:स्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या :-

कामकाजाची माहिती :

महाविद्यालयाकडे असलेल्या भौतिक सुविधा	अद्यावत वर्गखोल्या, ओव्हरहेड प्रोजेक्टर, दिव्यांगासाठी महाविद्यालयात रॅम्प, व्हिल चेअर, टॉइलेट, सीसी टीव्ही कॅमेरे.
महाविद्यालयाचे कामकाज	1) Admission of Students 2) Regular Online Classes 3) Conduct of Examinations
स्थानिक व्यवस्थापन समिती	महाविद्यालयाच्या आर्थिक/ विकासात्मक बाबीसंबंधी व्यवस्थापन समितीच्या सल्ल्यानुसार निर्णय घेतले जातात. महाविद्यालयाचे वार्षिक लेखे, अंदाजपत्रक, खरेदी मान्यता, बजेट, अंकेक्षण इत्यादी बाबी समितीच्या सभेत मंजूर करून विद्यापीठाला अंदाजपत्रीय तरतूद करण्यासाठी पाठविले जातात. या समितीच्या सल्ल्यानुसार महाविद्यालयाचे कामकाज चालविले जाते.

■■■

४. बॅरि. एस. के. वानखेडे शिक्षण महाविद्यालय

विभागप्रमुख : डॉ. सुषमा शर्मा (प्रभारी) (दि. ३१ ऑक्टोबर २०२१ पर्यंत)

डॉ. विद्या भारंबे (प्रभारी) (दि. १ नोव्हेंबर २०२१ पासून)

विभागातील नियमित/स्थायी शिक्षकांची नावे : डॉ. वर्षा वासनिक, डॉ. शुभांगी रोडे, डॉ. एन. ए. काझी, डॉ. एम. पी. येलेकर,
डॉ. मारोती पवार, प्रा. अनिल गेडाम

शिक्षकवर्ग : अ) प्राध्यापक : — ब) सहयोगी प्राध्यापक : ०६
क) सहायक प्राध्यापक : ०१ ड) अभ्यागत/तासिका तत्त्वावर नेमण्यात आलेले : ०५

विद्यार्थी व परीक्षांचे निकाल :

वर्ग	प्रवेशित		परीक्षार्थी		उत्तीर्ण	
	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी	विद्यार्थी	विद्यार्थिनी
बी. एड. प्रथम सत्र	३१	७१	३१	७१	३०	७१
बी. एड. तृतीय सत्र	२३	७८	२२	७८	२२	७८

सद्यःस्थितीत विभागातील नोंदणीकृत पीएच. डी. संशोधन छात्रांची संख्या : ०६

विभागाद्वारे आयोजित/अंगीकृत उपक्रम :

अनुक्रम	उपक्रम	विषय/उपविषय/शीर्षक	आंतरराष्ट्रीय/राष्ट्रीय/ प्रादेशिक/स्थानिक	कालावधी
१.	व्याख्यान	योगशिक्षण कार्यशाळेत डॉ. सौरभ मोहोड यांचे प्रात्याक्षिकासह व्याख्यान	स्थानिक	२-६/८/२०२१
२.	व्याख्यान	स्काऊट गाईडच्या कार्यशाळेत श्री. प्रतिक कन्नाके यांचे व्याख्यान व मार्गदर्शन	स्थानिक	७/८/२०२१
३.	व्याख्यान	डॉ. राखी मुंघडा यांचे संप्रेषण कौशल्यावर मार्गदर्शन	स्थानिक	१८/८/२०२१
४.	व्याख्यान	स्काऊट गाईडच्या कार्यशाळेत श्री. प्रतिक कन्नाके यांचे व्याख्यान व मार्गदर्शन	स्थानिक	२२-२३/३/२०२२

कामकाजाची माहिती :

महाविद्यालयाकडे असलेल्या भौतिक सुविधा	अद्यावत वर्गखोल्या, दिव्यांगासाठी रॅम्प, व्हिल चेअर, टॉइलेट, सीसी टीव्ही कॉमेरे.
महाविद्यालयाचे कामकाज	Regular Online Classes and Conduct Practical Examination & Theory examination at College level (As per University guideline)
स्थानिक व्यवस्थापन समिती	महाविद्यालयाच्या विकासात्मक /आर्थिक बाबीसंबंधी व्यवस्थापन समितीच्या सल्ल्यानुसार निर्णय घेतले जातात. महाविद्यालयाचे वार्षिक लेखे, खरेदी मान्यता, बजेट, अंकेक्षण इत्यादी बाबी समितीच्या सभेत मंजूर करून विद्यापीठाला विद्यापीठाला अंदाजपत्रीय तरतूद करण्यासाठी पाठविले जातात.या समितीच्या सल्ल्यानुसार महाविद्यालयाचे कामकाज चालविले जाते.

■■■

तक्ता क्र. १

विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागातील संशोधन कार्याची संक्षिप्त सांख्यिकीय माहिती.

अ. क्र.	विभागाचे नाव	आंतरराष्ट्रीय			राष्ट्रीय			प्रादेशिक			संपादित ग्रंथात प्रकाशित शोधनिबंध	प्रकाशित पुस्तके	पेटेन्ट्स/ कॉपीराईट्स सादर केलेले/ प्राप्त झालेले	संशोधन प्रकल्प	
		पत्रिका	परिषद/चर्चासत्र/कार्यशाळा	पुरस्कार/सन्मान	पत्रिका	परिषद/चर्चासत्र/कार्यशाळा	पुरस्कार/सन्मान	पत्रिका	परिषद/चर्चासत्र/कार्यशाळा	पुरस्कार/सन्मान				बृहत्शोध प्रकल्प	लघुशोध प्रकल्प
१.	पाली — प्राकृत विभाग	—	—	—	१	१	—	—	१	—	—	१	—	—	१
२.	मराठी विभाग	—	—	—	४	४	—	५	२	—	२	—	—	१	—
३.	हिंदी विभाग	—	१	—	७	—	६	—	१	—	३	३	—	—	१
४.	राज्यशास्त्र विभाग	—	२	—	४	—	१	—	—	—	—	२	—	—	—
५.	प्राचीन भारतीय इतिहास संस्कृती व पुरातत्त्व विभाग	३	१	—	—	—	—	—	—	—	२	—	—	—	—
६.	अर्थशास्त्र विभाग	४	४	—	१४	१३	—	३	७	२	८	—	—	—	४
७.	इतिहास विभाग	२	३	—	२	५	—	—	५	—	—	—	—	—	—
८.	तत्त्वज्ञान विभाग	—	—	—	२	—	—	२	—	—	२	१	—	—	१
९.	मानसशास्त्र विभाग	—	५	—	१	—	—	—	—	—	१	—	—	—	१
१०.	समाजशास्त्र विभाग	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	—	—	—	—
११.	जनसंवाद विभाग	—	—	—	—	५	—	—	—	—	२	—	—	—	—
१२.	गांधी विचारधारा विभाग	—	—	—	—	१	—	—	२	—	—	—	—	—	—
१३.	डॉ. आंबेडकर विचारधारा विभाग	—	—	—	२	१	—	—	—	—	—	—	—	—	—
१४.	प्रवास आणि पर्यटन विभाग	—	—	—	—	—	—	—	१	—	—	—	—	—	—
१५.	उर्दू विभाग	१	—	—	२	१	—	७	१	१	२	—	—	—	—
१६.	महिला अध्ययन व विकास केंद्र	—	—	—	—	२	—	६	३	—	—	—	—	—	—
१७.	लोकप्रशासन विभाग	—	१	—	५	१	—	—	—	—	५	१	—	—	—
१८.	पदव्युत्तर विधी विभाग	१	३	४	६	—	—	—	—	—	१	—	—	१	२
१९.	जीवरसायनशास्त्र विभाग	—	—	—	६	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२०.	भूशास्त्र विभाग	१४	५	—	१५	१	१	—	—	—	१०	२	—	३	—
२१.	गणित विभाग	३	२	—	—	१	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२२.	पदार्थविज्ञान विभाग	८३	—	—	१	५	१	—	१	—	१५	३	११	२	२
२३.	प्राणिशास्त्र विभाग	१०	—	—	२	१६	२	—	—	—	—	—	—	—	—
२४.	रसायनशास्त्र विभाग	३७	४	—	६	५	—	—	—	—	३	१	१	—	२
२५.	वनस्पतिशास्त्र विभाग	—	—	—	२	१	—	—	१	—	—	—	—	—	—

अ. क्र.	विभागाचे नाव	आंतरराष्ट्रीय			राष्ट्रीय			प्रादेशिक			संपादित ग्रंथात प्रकाशित शोधनिबंध	प्रकाशित पुस्तके	पेटेन्ट्स/ कॉपीराईट्स सादर केलेले/ प्राप्त झालेले	संशोधन प्रकल्प	
		पत्रिका	परिषद/चर्चासत्र/कार्यशाळा	पुरस्कार/सन्मान	पत्रिका	परिषद/चर्चासत्र/कार्यशाळा	पुरस्कार/सन्मान	पत्रिका	परिषद/चर्चासत्र/कार्यशाळा	पुरस्कार/सन्मान				बृहत्शोध प्रकल्प	लघुशोध प्रकल्प
२६.	विद्युत परमाणुशास्त्र आणि संगणक विज्ञान विभाग	१०	१	—	१	—	—	—	—	—	२	—	१	—	—
२७.	गृहविज्ञान विभाग	३	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२८.	राजीव गांधी जैवतंत्रज्ञान केंद्र	४	१	—	१	४	१	—	५	१	१	—	२	—	—
२९.	सेंटर फॉर सेरिकल्चर अँड बायोलॉजिकल पेस्ट मॅनेजमेंट रिसर्च विभाग	—	—	—	२	२	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३०.	औषधिनिर्माणशास्त्र विभाग	३६	३५	४	७	२६	१	१	२	२	२०	१	१०	४	३
३१.	ललित कला विभाग	—	२	—	१	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३२.	ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्र विभाग	२	—	—	४	९	१	—	२	—	२	१	—	१	—
३३.	पदव्युत्तर शिक्षण विभाग	४	२	—	४	३	—	—	१	—	—	—	—	—	—
३४.	पदव्युत्तर शारीरिक शिक्षण विभाग	८	२	—	—	१०	२	—	—	—	—	—	—	—	—
३५.	लक्ष्मीनारायण तंत्रशास्त्र संस्था, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	३१	५	१	५	—	१	—	—	१	१२	२	५	—	८
३६.	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय, मुख्य शाखा, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	३	१	—	५	५	१	—	—	—	—	१	—	—	१
३७.	बॅरि. एस. के. वानखेडे शिक्षण महाविद्यालय, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	१	९	—	—	४९	—	१	५	—	—	२	—	—	१
	एकूण :	२६०	८९	९	११२	१७१	१८	२५	४०	१५	९५	२१	३०	१२	२७

■■■

॥ प्रकरण चौथे ॥

विद्यापीठाचे इतर विभाग

■ प्रकरण चौथे विद्यापीठाचे इतर विभाग

डॉ. वि. भि. उपाख्य भाऊसाहेब कोलते ज्ञानस्रोत केंद्र :

संचालक : डॉ. विजय खंडाळ

ज्ञानस्रोत केंद्राची (पूर्वी विद्यापीठ ग्रंथालय म्हणून ओळखले जात होते) स्थापना सन १९२३ मध्ये नागपूर विद्यापीठाच्या (आता राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ म्हणून ओळखले जाणारे) स्थापनेसोबतच करण्यात आली. सदर ज्ञानस्रोत केंद्राची सुरुवात काही पुस्तकांच्या संग्रहासह व स्वतःची कोणतीही इमारत नसताना झालेली असून आज एका शतकानंतर एक सशक्त केंद्र म्हणून ज्ञानस्रोत केंद्राची ओळख आहे. सध्या ज्ञानस्रोत केंद्राच्या दोन स्वतंत्र विशाल इमारती असून एक डॉ. वि. भि. उपाख्य भाऊसाहेब कोलते ज्ञानस्रोत केंद्र, रामदासपेठ, नागपूर भागात स्थित आहे आणि दूसरे ज्ञानस्रोत केंद्र, विद्यापीठ परिसर हे महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसर, अमरावती रोड, नागपूर येथे स्थित आहे.

आपल्या उपभोक्त्यांच्या बदलत्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी, तत्कालीन विद्यापीठ ग्रंथालयाने १९९५ मध्ये संगणकीकरणाला सुरुवात केली. आज ज्ञानस्रोत केंद्र पूर्णतः Automated असून सर्व दैनंदिन कार्य संगणकीकृत झाले आहे आणि त्यावर आधारित अनेक संगणकीकृत सेवा सुरू केल्या आहेत. आधुनिक हार्डवेअर आणि सॉफ्टवेअर तंत्रज्ञानाचा वापर करून उपभोक्तांच्या माहितीच्या गरजा पूर्ण करण्यात ज्ञानस्रोत केंद्र नेहमी तत्पर असते. ज्ञानस्रोत केंद्राने सुमारे ४ लाख ग्रंथसूची रेकॉर्डसह (Bibliographical Record) Data base तयार केले आहेत. यामध्ये NKN शी Connectivity आहे आणि 1GBPS इंटरनेट लिंक उपलब्ध आहे. सुमारे ५ कि. मी. अंतरावर असलेल्या दोन ज्ञानस्रोत केंद्रांच्या इमारती लीज लाईन (Leased Line) आणि वायरलेस नेटवर्क वापरून जोडल्या गेल्या आहेत. ज्ञानस्रोत केंद्रातील उपभोक्त्यांना विविध सेवा वापरण्यासाठी शंभराहून अधिक संगणक उपलब्ध आहेत. डॉ. वि. भि. उपाख्य भाऊसाहेब कोलते ज्ञानस्रोत केंद्र आणि विद्यापीठ परिसर या दोन्ही वाचनकक्ष वर्षभर रविवार आणि सुट्ट्यांच्या दिवशी २४ X ७ तास सुरू राहते. ज्ञानस्रोत केंद्रामध्ये जवळपास ३०० आसनक्षमता असलेले वाचनकक्षाची सुविधा उपलब्ध आहे.

शैक्षणिक विभागातील ग्रंथालये : विद्यापीठ ज्ञानस्रोत केंद्राच्या व्यतिरिक्त विद्यापीठाच्या ३० शैक्षणिक विभागांमध्ये ग्रंथालये आहेत. या विभागांच्या ग्रंथालयाद्वारे शिक्षकांना तसेच विद्यार्थ्यांना अभ्यासाकरिता घरी नेण्याकरिता ग्रंथ देवाणघेवाण करण्यात येते.

दिव्यांग कक्ष (Enabling Unit) :

दिव्यांग विद्यार्थ्यांना सेवा देण्याकरिता ज्ञानस्रोत केंद्र, रामदासपेठ आणि विद्यापीठ परिसर या दोन्ही ठिकाणी Enabling Unit ची स्थापना करण्यात आली आहे जेणेकरून दिव्यांगांना जास्तीत जास्त सेवा मिळेल. दिव्यांगांना सर्व प्रकारच्या IT Services मिळाव्या म्हणून यासंदर्भात 'उपकरणे आणि सॉफ्टवेअर' खरेदी करण्यात आले आहे. या व्यतिरिक्त 'सुगम्य पुस्तकालय' न्यू दिल्ली येथील संस्थेसोबत रजिस्ट्रेशन करून दिव्यांगांना अधिकाधिक सेवा देण्यात येतात.

विद्यापीठ ज्ञानस्रोत केंद्राचा ग्रंथसंग्रह :

ग्रंथालयाच्या रेकॉर्डप्रमाणे ३० जून, २०२२ पर्यंत असलेला एकूण ग्रंथसंग्रह ४,२३,४१२ एवढा आहे. ग्रंथालयामध्ये एकूण शोधप्रबंध (Theses) १५,८६३, नियतकालिकेचे बांधीव खंड ३६८००, हस्तलिखिते १४,३१३ असून उपरोक्त ग्रंथसंग्रह विद्यापीठ ज्ञानस्रोत केंद्र, रामदासपेठ व विद्यापीठ परिसर आणि विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांच्या ग्रंथालयांमध्ये विखुरलेला आहे. ज्ञानस्रोत केंद्रातून माहिती तंत्रज्ञान संबंधित सेवा ग्रंथालयाच्या सभासदांना आणि विद्यापीठातील संशोधकांना दिल्या जातात. आर्थिक वर्ष २०२१-२२ या कालावधीत सर्व साधारण निधीतून ग्रंथ व ई-बुक्स खरेदी करण्याकरिता रु. २१,६२,१३७/- खर्च करण्यात आले. त्या अनुदानातून १२४६ पुस्तके, (ई-बुक्स समाविष्ट-४७) खरेदी करण्यात आले. याव्यतिरिक्त रु. ११,४५,०२४/- चे नियतकालिके खरेदी करण्याकरिता खर्च करण्यात आले असून व त्या सदर अनुदानातून एकूण १०३ (ई-जर्नल समाविष्ट-३) नियतकालिकांची खरेदी करण्यात आली.

ज्ञानस्रोत केंद्राद्वारे दिल्या जाणाऱ्या सेवा :

ज्ञानस्रोत केंद्राद्वारे उपभोक्त्यांना विविध सेवा प्रदान केल्या जातात, ज्ञानस्रोत केंद्रातील सेवा दोन मोठ्या प्रकारात वर्गीकृत केल्या आहेत.

१. पारंपारिक सेवा (Traditional Services) : 24 X 7 वाचन कक्ष, दैनंदिन ग्रंथ देवाण-घेवाण सेवा, संदर्भ सेवा, ग्रंथसूचीविषयक सेवा (Bibliographical Service), वर्तमान जागरूकता सेवा (Current Awareness Service), निवडक प्रसार सेवा (Selective Dissemination Service), दस्तावेज वितरण सेवा (Document Delivery Service), आंतर ग्रंथालय सेवा (Inter Library Loan Service), नवीन पुस्तकांचे प्रदर्शन (New Arrival Book Display), प्रिन्ट

जर्नल्सच्या नवीन अंकांचे प्रदर्शन (Display of Current Issues of Print Journals), दैनिक वृत्तपत्रे (Daily Newspapers), वृत्तपत्रे कात्रण सेवा, प्रतिलिपी सेवा (Reprography Service), स्पर्धा परीक्षा ग्रंथ संग्रह, प्रबंध संग्रह, हस्तलिखित सेवा, नियतकालिकांचे बांधिव खंड आणि दिव्यागांसाठी व्हिल चेअर व रॅम्प.

२. IT आधारित सेवा (IT based Services) : Internet Access, Access to Full text e-Books, Access to Full text e-Journals, Access to Full text e-Database, वाय. फाय झोन, RFID आधारित Issue/Return, सेल्फ चेकआउट किओस्क (Self Checkout Kisok), पुस्तक ड्रॉप बॉक्स (Book Drop Box), एस.एम.एस./ईमेल, सूचना सेवा (SMS/E-Mail/Alert Service), OPAC/WebOPAC सेवा, Remote Login, साहित्यिक चोरी तपासणे (Plagiarism Checking) आणि LAD Notice/Display.

अहवाल कालावधीत ज्ञानस्रोत केंद्रामध्ये आयोजित कार्यक्रम :

दिनांक ९ ऑगस्ट, २०२१ रोजी विद्यापीठ ज्ञानस्रोत केंद्रात ग्रंथालयशास्त्राचे जनक पद्मश्री डॉ. एस. आर. रंगनाथन यांच्या जयंती निमित्ताने 'ग्रंथपाल दिवस' साजरा करण्यात आला.

दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांच्या पुण्यतिथी निमित्ताने सर्व कर्मचाऱ्यांच्या उपस्थितीत त्यांच्या प्रतिमेस पुष्पमाल्यार्पणाचा कार्यक्रम घेण्यात आला. दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी डॉ. ए. पी. जे. अब्दुल कलाम यांच्या जयंती निमित्ताने 'वाचन प्रेरणा दिवस' साजरा करण्यात आला.

दिनांक १२ जानेवारी, २०२२ रोजी 'राष्ट्रीय युवा दिन' च्या निमित्ताने स्वामी विवेकानंद जयंती साजरी करण्यात आली

दिनांक २५ जानेवारी, २०२२ रोजी प्रतिज्ञापत्राचे वाचन करून 'राष्ट्रीय मतदार दिवस' साजरा करण्यात आला.

देशासाठी बलीदान देणाऱ्या वीर हुतात्म्यांच्या सन्मानार्थ दिनांक ३० जानेवारी, २०२२ रोजी 'हुतात्मा दिवस' साजरा करण्यात आला.

दिनांक १९ फेब्रुवारी, २०२२ ला छत्रपती शिवाजी महाराजांची जयंती साजरी करण्यात आली. दिनांक १४ एप्रिल, २०२२ ला डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती साजरी करण्यात आली.

दिनांक ३० एप्रिल, २०२२ रोजी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांची जयंती साजरी करण्यात आली.

दिनांक २२ जून, २०२२ रोजी डॉ. वि. भि. उपाख्य भाऊसाहेब कोलते जयंती ज्ञानस्रोत केंद्र, रामदासपेठ येथे साजरी करण्यात आली.

विद्यापीठ मुलींचे वसतिगृह :

जुलै २०२१ मध्ये महाराष्ट्र राज्यात कोरोना महामारी संबंधी काळजी घेण्यात आली व पुढील महिन्यामध्ये दर दोन दिवसा आड वसतिगृहाचे निर्जंतुकीकरण करण्यात आले. दि. १५ ऑगस्ट, २०२१ रोजी वसतिगृहात स्वातंत्र्य दिन साजरा करण्यात आला. देशाच्या ७५ व्या स्वातंत्र्यदिनानिमित्त डॉ. पाटील यांनी उपस्थितांना मार्गदर्शनपर भाषण केले.

दि. ३ सप्टेंबर, २०२१ रोजी वसतिगृहात नॅक २०२१ कमिटीने भेट दिली. ही कमिटी सर्व कामांचे मूल्यमापन करते. दर ५ वर्षांनी ही कमिटी विद्यापीठाला भेट देत असते. नॅक २०२१ कमिटीने विद्यापीठ महिला वसतिगृहाचे कामकाज, प्रवेश प्रक्रिया, वसतिगृहाची नियमावली, रहिवासी मुलींना पुरविण्यात येणाऱ्या सोईसुविधा, भोजनगृहाची व्यवस्था, भोजनाचे दर व मुलींना पुरविण्यात येणारे सकस भोजन याबद्दल पाहणी केली. विद्यार्थिनींना देण्यात येणारे फर्निचर, पिण्याचे पाणी, कचऱ्याची विल्हेवाट व स्नानगृहातील स्वच्छता याची सुद्धा प्रत्यक्ष पाहणी केली. वसतिगृहात सभोवताली व आत असलेला रमणीय परिसर, हिरवागार बगीचा व फुलांनी डवरलेल्या झाडांबद्दल सुद्धा समाधान व्यक्त केले. वसतिगृहात प्रवेश देण्यात येणाऱ्या सर्व जाती व धर्माच्या व देशातील कानाकोपऱ्यातून येणाऱ्या मुली एकत्र राहतात आणि उच्च शिक्षण घेऊन उच्च पदावर जातात. याबद्दल सुद्धा समिती सदस्यांनी विशेष समाधान व्यक्त केले. नागपूर म.न.पा तर्फे कोविड निमित्त नागरिकांना व्हॅक्सीनेशनचा कार्यक्रम वसतिगृहात राबविण्यात येत असल्याबद्दल समिती सदस्यांनी वसतिगृहाचे विशेष कौतूक व समाधान व्यक्त केले.

दि. २६ ते ३० ऑक्टोबर, २०२१ दरम्यान विद्यापीठातर्फे Nagpur University students Parliament-2021 हा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. याकरिता निरनिराळ्या महाविद्यालयातून आलेल्या २२ विद्यार्थिनींची व्यवस्था वसतिगृहात करण्यात आली होती. त्यांच्याकडून कोविडचे २ डोज घेतल्याचे प्रमाणपत्र घेण्यात आले व त्यांना स्वच्छता राखण्यासाठी प्रत्येकी आवश्यक वस्तूची १ किट देण्यात आली होती. दि. २६ जानेवारी, २०२२ रोजी वसतिगृहात प्रजासत्ताक दिन साजरा करण्यात आला. अधीक्षिका डॉ. पाटील यांच्या हस्ते सकाळी ७:३० वाजता झेंडावंदन करण्यात आले. या कार्यक्रमाला सर्व कर्मचारी वर्ग उपस्थित होता. दि. ३० जानेवारी, २०२२ रोजी वसतिगृहात हुतात्मा दिनानिमित्त देशासाठी हुतात्मा झालेल्या वीरांना श्रद्धांजली अर्पण केली. गांधीजींच्या प्रतिमेला पुष्पहार अर्पण करून २ मिनिटे मौन बाळगून सर्व कर्मचाऱ्यांनी गांधीजींना व स्वातंत्र्य लढ्यात शहीद स्वातंत्र्यवीरांना श्रद्धांजली अर्पण केली.

वसतिगृहात सर्व प्रकारच्या जाती व धर्माचे सण, उत्सव, नवीन वर्ष एकोप्याने साजरे करण्यात येतात.

वसतिगृहात खालीलप्रमाणे विद्यार्थिनींसाठी सोई उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत.

चोवीस तास गरम व थंड पाणी, माफक दराप्रमाणे संतुलित भोजनगृह व्यवस्था, स्वयंपाक गॅसची व्यवस्था, इन्व्हर्टरची व्यवस्था, कम्प्यूटर लॅब with internet and wi-fi, वृत्तपत्रे : १. दि. हितवाद २. टाईम्स ऑफ इंडिया, वॉटर कुलर फील्टर सहीत, उन्हाळ्यात एअर कुलर सर्व इमारतीमध्ये लावण्यात येतात. वाहनांसाठी पुरेशी वाहनतळ जागा, २४ तास उत्कृष्ट सुरक्षा व्यवस्था, S. Pad Vending Machines with Incinerator, CCTV Camera Surveillance, Spacious Play Ground, Indoor games, Hand sanitizer machines in all buildings, Neat and clean bathrooms and toilets, Lush green garden with flowering and fruiting plants, Entertainment hall with wall fitted T.V., Well-furnished reading rooms, Isolation room for all students, Specially designed toilet block for divyang students, Well-furnished living rooms for students, Well-furnished guest rooms, Well-furnished spacious visitor's hall] First Aid Box for emergency.

विद्यापीठ विद्यार्थी वसतिगृह :

अधीक्षक : प्रा. दिनेशकुमार सहारे (अति. कार्य.)

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाद्वारे चालविण्यात येणारे विद्यापीठ विद्यार्थी वसतिगृह हे एक मोठे वसतिगृह असून ह्यात ३८० विद्यार्थ्यांची राहण्याची सोय उपलब्ध आहे. या वसतिगृहात एकूण सहा निवासी भाग (Block) असून एक मुख्य इमारत आहे. ज्यात एकूण १९० खोल्या असून प्रत्येकी २ विद्यार्थी राहतील अशी व्यवस्था आहे. देशातील विविध विद्यार्थ्यांना या वसतिगृहात प्रवेश दिला जातो. सर्व विद्यार्थी वसतिगृहाद्वारे आयोजित कार्यक्रमात सहभागी होत असतात. येथील विद्यार्थी शांततामय व आनंददायी वातावरणात राहतात. वसतिगृहात स्वच्छता कार्यक्रम असो, की नियोजित व्याख्यान असो, विद्यार्थी त्यात उत्साहाने सहभागी होतात. वसतिगृहात १५ ऑगस्ट स्वातंत्र्यदिन, २६ जानेवारी गणराज्यदिन व २५ नोव्हेंबर संविधानदिन दरवर्षी साजरी केले जातात. याशिवाय संत सेवालाल जयंती, छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती दरवर्षी साजरी केली जाते. शिवाय विद्यार्थ्यांच्या सामान्य बैठकीसुद्धा वेळोवेळी घेतल्या जातात.

कोव्हिड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर सदर वसतिगृहाचा ताबा नागपूर महानगरपालिकेने घेतला असून त्यात प्रारंभी विलगीकरण केंद्र व सध्या कोव्हिड-१९ तपासणी केंद्र त्या कालावधीत कार्यरत होते. याच वसतिगृहातील भोजनालयातून विद्यापीठातील राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाद्वारे 'Community Kitchen' चालविले होते हे विशेष. वसतिगृह परत सुरू झाल्यानंतर १४ एप्रिल, २०२२ चा कार्यक्रम (डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती) उत्साहात साजरा करण्यात आला.

स्नातकोत्तर व औषधशास्त्र विद्यार्थी वसतिगृह :

अधीक्षक : डॉ. सं. ही. इन्दुरवाडे (अति. कार्य.)

डॉ. सं. ही. इन्दुरवाडे यांनी १५ ऑगस्ट व २६ जानेवारी रोजी ध्वजारोहण केले. यावेळी विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. प्रजासत्ताक दिनाच्या पूर्वसंध्येला वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रीय एकात्मता या विषयावर कार्यक्रमाचे आयोजन केले गेले. वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांनी ५ दिवसांचा गणेशोत्सव आयोजित केला होता ज्यात विविध सामाजिक आणि सांस्कृतिक उपक्रम जसे की, नृत्य, फॅन्सी ड्रेस स्पर्धा, प्रश्नमंजूषा, एक मिनिट शो, संसाधन व्यक्ती व्याख्याने, गीत स्पर्धा आणि वादविवाद स्पर्धा आयोजित करण्यात आली. दि. २ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी गांधी जयंतीच्या पूर्वसंध्येला विद्यार्थ्यांनी सफाई कर्मचाऱ्यांसह वसतिगृहाची स्वच्छता केली आणि वसतिगृह स्वच्छ ठेवण्याची शपथ घेतली आणि वसतिगृहमध्ये असलेले रोपांची काळजी घेण्यासाठी काही झाडे दत्तक घेतली. दि. १९ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी विद्यार्थ्यांनी शिवाजी जयंती निमित्त कार्यक्रम आयोजित केला होता. यावेळी मोठ्या संख्येने विद्यार्थी उपस्थित होते.

लक्ष्मीनारायण तंत्रशास्त्र संस्था वसतिगृह :

अधीक्षक : डॉ. नरेश पाटील (अति. कार्य.)

ल. तं. संस्था वसतिगृहाची एकूण २१५ विद्यार्थ्यांची प्रवेश क्षमता आहे. येथे विविध राज्यातील विद्यार्थी एकोप्याने राहतात. वसतिगृहामध्ये विद्यार्थ्यांसाठी पिण्याचे थंड पाणी (शुद्धीकरणयंत्रासहित), आंघोळीकरिता गरम पाणी, दूरदर्शन (केबलसहित), व्यायाम शाळा, वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांच्या मार्फत स्वतः कलेक्शन करून उभारलेली इंटरनेटची सुविधा चालू करून सर्व विद्यार्थी सर्व सोयींचा लाभ घेतात. वर्तमानपत्रे, साप्ताहिके व पुस्तकांची व्यवस्था. वरील सर्व सोयी विद्यार्थ्यांना दिल्या जातात व त्याचा फायदा सर्व विद्यार्थी घेतात. या वसतिगृहामध्ये दि. १५ ऑगस्ट, २०२१ रोजी स्वातंत्र्यदिन साजरा करण्यात आला. दि. १६ ते २० डिसेंबर, २०२१ दरम्यान "आझादी का अमृत महोत्सव" हा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. दि. २६ जानेवारी २०२२ रोजी प्रजासत्ताक दिन साजरा करण्यात आला. दि. १६-१९ फेब्रुवारी, २०२२ दरम्यान वसतिगृह दिन साजरा करण्यात आला. दि. १९ फेब्रुवारी, २०२२ ला छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती साजरी करण्यात आली. महात्मा जोतीराव फुले व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची संयुक्त जयंती दि. १४ एप्रिल, २०२२ ला साजरी करण्यात आली.

उद्यान विभाग :

अधीक्षक : श्री. प्रवीण गोतमारे

विद्यापीठाच्या भाऊसाहेब कोलते ज्ञानस्रोत केंद्र परिसर व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विचारधारा परिसर येथे नवीन लँडस्केप व उद्यानाची निर्मिती करून संगोपन करण्यात आले.

महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसर येथील मानव्यशास्त्र विभागाच्या मागील परिसरात विविध फळांची ३०० वृक्ष व भौतिकशास्त्र विभाग समोरील परिसरात विविध शोभिवंत सावलीच्या फुलांची २०० वृक्ष लागवड करण्यात आली.

विद्यापीठाचे सुभेदार क्रीडागृह येथील समोरील परिसरात नवीन लँडस्केप व शोभिवंत फुलझाडे लावून सौंदर्यीकरण करण्यात आले. लक्ष्मीनारायण तंत्रसंस्था परिसर येथील परिक्षा भवन इमारतीसमोर नवीन लँडस्केप उद्यानाची निर्माती करून संगोपन करण्यात आले.

महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसर, अंबाझरी रोड येथील जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवन परिसरातील रस्त्याच्या दुतर्फा कदंब, कडुनिंब, बकुळ, पेल्टोफोरम, चाफा, अशोका इत्यादी ३०२ विविध वृक्षांची लागवड करून वार्षिक संगोपन करण्यात आले. तसेच इमारतीच्या समोरील प्लॅटरमध्ये व रस्ता दुभाजकावर विविध प्रकारची शोभिवंत फुलझाडांची लागवड करून परिसराचे सौंदर्यीकरण करून संगोपन करण्यात आले. डी. लक्ष्मीनारायण परिसर येथील विद्यापीठ विद्यार्थी वसतिगृहासमोरील दोन्ही बाजूला तयार करण्यात आलेल्या लँडस्केप उद्यानाचे वार्षिक संगोपन करण्यात आले. रेणुवीय जीवशास्त्र आणि अणुवंशकीय अभियांत्रिकी विभागासमोर तयार करण्यात आलेल्या लँडस्केप उद्यानाचे वार्षिक संगोपन करण्यात आले.

महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसर कॅम्पस येथील राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज पुतळा सभोवताल तयार करण्यात आलेले नवीन लँडस्केप उद्यान, ज्ञानस्रोत केंद्र समोरील लँडस्केप उद्यान, यु. जी. सी. अँकेडेमीक स्टॉफ कॉलेज इमारती समोरील लँडस्केप उद्यान, गणित विभागासमोरील परिसरात व गृहविज्ञान विभागामध्ये तयार करण्यात आलेल्या नवीन लँडस्केप उद्यान तसेच मुख्य प्रवेशद्वार समोरील दोन्ही बाजूला तयार करण्यात आलेले लँडस्केपिंग उद्यानाचे वार्षिक संगोपन करण्यात आले.

महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसर कॅम्पस, अमरावती रोड, नागपूर येथे मुख्य प्रवेशद्वार समोरील दोन्ही बाजूला तयार करण्यात आलेले लँडस्केपिंगचे वार्षिक संगोपन करण्यात आले.

लक्ष्मीनारायण तंत्रसंस्था (एल.आय.टी.) येथील दक्षिणेकडील लँडस्केप उद्यानाची वार्षिक संगोपन करण्यात आले. छत्रपती शिवाजी महाराज प्रशासकीय परिसर, रविंद्रनाथ टागोर मार्ग सिव्हील लाईन येथे नवीन उद्यानाचे वार्षिक संगोपन करण्यात आले. डी. लक्ष्मीनारायण परिसर येथील फुटबॉल मैदानावर हिरवळ व लँडस्केपची दैनंदिन वार्षिक देखभाल करण्यात आली. विद्यापीठाच्या विविध कार्यक्रमाकरिता व समारंभाच्या उद्घाटनप्रसंगी परिसराचे सुशोभिकरण करण्याकरिता शोभिवंत कुंड्यांची व फुलांची सजावट करण्यात आली. विद्यापीठातील विभागाच्या परिसरातील उद्यानाची दैनंदिन देखभाल करण्यात आली व उन्मळून पडलेल्या झाडांची नियमानुसार विल्हेवाट करण्यात आली.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठांतर्गत येणाऱ्या महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक विद्यापीठ परिसर कॅम्पस, अमरावती रोड, एल. आय. टी. लॉ. कॉलेज परिसर, बी. एड. परिसर, संपूर्ण वसतिगृह परिसर, शारीरिक शिक्षण विभाग परिसर, यु. जी. सी. अँकेडेमीक स्टॉफ कॉलेज परिसर, छत्रपती शिवाजी महाराज प्रशासकीय परिसर, भाऊसाहेब कोलते ग्रंथालय परिसर, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विचारधारा विभाग परिसर, तसेच विद्यापीठाच्या विविध परिसरात पावसाळ्यात वाढलेल्या जंगली गवत व बुशेसची मशिनद्वारे कापणी करून परिसर स्वच्छ करण्यात आले. महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसरातील खालीलप्रमाणे रस्त्याच्या दुतर्फा बेड उद्यानामधील शोभिवंत फुलझाडांना एकसूत्री कार्यक्रम राबवून टँकरद्वारे पाणी पुरवठा करून झाडे जगविण्यात आली व बेड उद्यानाचे वार्षिक संगोपन करण्यात आले.

संबंधित माहितीचा तक्ता खालीलप्रमाणे आहे.

Sr. No.	Name of Premises	Area
1.	Main Entrance Gate of Campus to Humanity Dept.(Both side of road)	831.00 sqmt.
2.	Centre Road Divider	169.00 sqmt.
3.	Main Entrance Gate of Campus both side of Triangular Area	256.00 sqmt.
4.	Campus main road to Administrative Building to MassCommunication Dept. (Both side of road)	347.00 sqmt.
5.	Campus main road to Zoology Dept. (Both side of road)	375.00 sqmt.
6.	Near fountain tank in front of Humanity Dept.	28.00 sqmt.
7.	Humanity Dept to Chemistry Dept. (Both side of road)	508.00 sqmt.
8.	Humanity Dept to Bhasha Bhavan (Both side of road)	187.00 sqmt.
9.	In front of Canteen to Garden Dept (single side of road)	171.00 sqmt.
10.	Chemistry Dept. to Computer Science Dept. (Both side of road)	338.00 sqmt.
11.	Chemistry Dept. to Physics Dept. (Both side of road)	272.00 sqmt.
12.	Physics Dept. to Home science Dept.(Both side of road)	142.00 sqmt.
13.	Physics Dept. to Botany Dept. (one side)	85.00 sqmt.

Sr. No.	Name of Premises	Area
14.	Physics Dept. to SAIF Dept. (Both side of road)	460.00 sqmt.
15.	SAIF Dept to Computer Science Dept. (Both side of road)	195.00 sqmt.
16.	Home Science Dept. to Statistics Dept. (Both side of road)	468.00 sqmt.
17.	Laxminarayan Institute of Technology (L.I.T.)	308.00 sqmt.
	Total area	5140.00sqmt

उद्यान विभागाची विशेष कार्यसिद्धी :

उद्यान विभागाद्वारे एल. आय. टी. परिसरात भारतवन (एन.जी.ओ.) या संस्थेद्वारे विविध प्रकारची वृक्ष लागवड करण्यात आली. विद्यापीठाच्या जमनालाल बजाज प्रशासकीय परिसरामध्ये नागपूर महानगरपालीका तर्फे फळांची व सावलींची एकूण ८,००० वृक्ष लागवडीचे नियोजन करून वृक्ष लागवडीस सुरुवात करण्यात आली. उद्यान विभागाद्वारे विविध प्रस्ताव/ कार्यक्रम/नवीन योजनांचे वेळोवेळी संपूर्णपणे परिपालन करण्यात येते.

प्रकाशन विभाग :

प्रकाशन अधिकारी : सौ. रंजना हेमंत पुरके (अति. कार्य.)

विद्यापीठाच्या प्रकाशन विभागाद्वारे मूल्य आधारित विविध मुद्रित प्रकाशनांची निर्मितीसह विक्री केली जाते. यामध्ये प्रामुख्याने विद्यापीठ कार्यालयीन माहिती पुस्तिका, संशोधित प्रकाशने, मानव्यशास्त्र व विज्ञान नियतकालिका इत्यादी प्रकाशने प्रकाशित होत असतात. या विभागाकडून विद्यापीठ बृहत आराखडा, अध्यादेश परिनियम, संशोधित प्रकाशने इत्यादी विक्रीकरिता उपलब्ध असतात. परंतु ऑनलाईन प्रक्रियेमुळे अध्यादेश परिनियम, प्रश्नसंच, अभ्यासक्रमिका विक्रीकरिता उपलब्ध नाहीत. प्रकाशन विभागामध्ये सध्या अतिशय दूर्मिळ व बहुमूल्य अशी सुमारे १०० संशोधित प्रकाशने विक्रीकरिता उपलब्ध आहेत.

संशोधन पत्रिका : विद्यापीठात निरनिराळ्या विभागाद्वारे विविध प्रकारचे संशोधन कार्य सुरू असते. असे संशोधनात्मक लेख विद्यापीठ संशोधन पत्रिकेद्वारे प्रकाशित करून संशोधनकार्यास प्रोत्साहन देऊन विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्याचे मौलिक स्वरूपाचे कार्य हा विभाग करित आहे. १९३५ सालापासून विद्यापीठ संशोधन पत्रिका, मानव्यशास्त्र व विज्ञान नियतकालिके १९७० पासून नियमित प्रकाशित होत आहेत. या संशोधन पत्रिकेच्या प्रती भारतातील अग्रगण्य विद्यापीठात, महाविद्यालयात, प्रकाशक इत्यादींना मागणीनुसार पाठविण्यात येत असतात. नुकतेच खंड- ४७ मानव्यशास्त्र आणि खंड - १५ विज्ञान नियतकालिका प्रकाशित होत आहे. तसेच 'राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज साहित्य-सुगंध' नुकतेच प्रकाशित झाले असून विक्रीकरिता प्रकाशन विभागात उपलब्ध आहे.

आर्थिक बाजू : ऑनलाईन प्रक्रियेमुळे या विभागाचे गेल्या काही वर्षातील उत्पन्न लक्षात घेता सत्र २०२१-२०२२ या

अहवाल वर्षातील प्रकाशन विभागाचे विक्रीमूल्य ४,०४,५८६/- इतके झालेले आहे. सन २०२१-२०२२ मध्ये प्रकाशन विभागाचा कार्यभार श्रीमती रंजना पुरके या प्रकाशन अधिकारी (अतिरिक्त कार्यभार) म्हणून सांभाळित आहेत. या विभागात प्रशासकीय दृष्ट्या काही सुधारणा करण्याचा मानस असून आर्थिक बाजूदेखील सबळ करण्याचे प्रयत्न सुरू आहेत.

मागासवर्ग विशेष कक्ष :

उपकुलसचिव : श्री. संजय बाहेकर

बिंदू नामावलीची प्राथमिक तपासणी व प्रमाणीकरण :

शिक्षक व शिक्षकेतर संवर्गाची बिंदू नामावली तयार करण्यासाठी व आरक्षण धोरण अंमलात आणण्यासाठी विद्यापीठाच्या संलग्नित महाविद्यालयांना विद्यापीठाच्या मागासवर्ग विशेष कक्षाद्वारे मार्गदर्शन केल्या जाते.

शासन निर्णय/परिपत्रक दि. २९.३.१९९७, १८.१०.१९९७, ५.११.२००९, २९.५.२०१७, १४.१.२०१६, २३.९.२०१६, २५.२.२०२२ आणि ११.४.२०२२ नुसार विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेतर संवर्गाची तसेच विद्यापीठातील कार्यरत वर्ग-३ व वर्ग-४ संवर्गाच्या बिंदू नामावलीची प्राथमिक तपासणी आणि प्रमाणीकरण या विभागाद्वारे करण्यात आले. त्यानुसार अनुदानित महाविद्यालयातील १०२ शिक्षक व शिक्षकेतर संवर्गाच्या बिंदू नामावलीचे, विनाअनुदानित महाविद्यालयातील २९९ शिक्षक संवर्ग व ५० शिक्षकेतर संवर्गाच्या बिंदू नामावलीचे तसेच विद्यापीठातील वर्ग-३ मधील निवडश्रेणी लिपिक, वरिष्ठश्रेणी लिपिक, कनिष्ठश्रेणी लिपिक आणि तांत्रिक शिक्षकेतर संवर्गातील पदोन्नतीचे व सरळ सेवेच्या बिंदू नामावल्यांच्या प्राथमिक तपासणीचे व प्रमाणीकरणाचे काम या विभागाने केले आहे. व त्यास मा. सहायक आयुक्त, विभागीय आयुक्त कार्यालय, नागपूर यांचे कार्यालयाद्वारे अंतिम मान्यता देण्यात आली आहे.

शासन निर्णय/सांख्यिकीय माहिती :

विविध पदांचे आरक्षण निर्धारण, त्यानुसार सरळसेवा/पदोन्नती पदभरती, अनुशेष व प्रवेशित विद्यार्थ्यांची माहिती महाविद्यालयातून संकलीत करण्यात आली. संकलीत केलेली माहिती शासनाने आणि विद्यापीठ अनुदान आयोगाने वेळोवेळी केलेल्या मागणीप्रमाणे पाठविण्यात आली. तसेच या विभागास आरक्षण धोरणासंदर्भात प्राप्त झालेले शासन

निर्णय व परिपत्रक पुढील कार्यवाहीस्तव संलग्नित महाविद्यालयांना वेळोवेळी पाठविण्यात येतात.

शिक्षकपदांची शैक्षणिक पात्रता पूर्ण करणाऱ्या उमेदवारांची नोंदणी : शिक्षक पदांसाठी नेट/सेट पात्रताधारक उमेदवार तसेच नेट/सेट सुट प्राप्त उमेदवारांची नोंदणी या कक्षाद्वारे करण्यात येते. अहवालकाळात विविध विषयांच्या १० नवीन पात्र उमेदवारांची नावे यादीमध्ये समाविष्ट करण्यात आली. सदर यादी संलग्नित महाविद्यालयांच्या माहितीसाठी व पुढील कार्यवाहीसाठी विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहे.

तक्रार निवारण : मागासवर्गीय कर्मचारी व विद्यार्थ्यांच्या प्राप्त तक्रारींची दखल विभागाद्वारे घेतल्या जाते. अहवाल काळात एकूण ०९ तक्रारी प्राप्त झाल्या सदर तक्रारीवर संबंधित महाविद्यालयांकडून विस्तृत अहवाल/अभिप्राय मागविण्यात आलेला असून प्राप्त अहवालाची प्रत तक्रारकर्त्यास पूरवून संबंधित प्राधीकरणाकडे दाद मागण्याकरिता जाण्याविषयी कळविण्यात येते.

सल्लागार समिती : विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या निर्देशानुसार मा. कुलगुरू महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत स्थायी समितीची वार्षिक अहवालकाळात दोन सभा संपन्न झाल्यात.

विद्यापीठ मार्गदर्शिका (मागासवर्गीयांच्या उपयोगाकरिता): विद्यापीठ मार्गदर्शिका ही (मागासवर्गीयांच्या उपयोगाकरिता) व्यवस्थापन परिषदेच्या निर्णयानुसार, मागासवर्ग विशेष कक्षाद्वारे दरवर्षी प्रकाशित करण्यात येऊन सदर पुस्तिकेचे विमोचन विद्यापीठाच्या वर्धापनदिनी दि. ४ ऑगस्ट रोजी करण्यात येते. तसेच 'धम्मचक्र प्रवर्तन दिनी' दीक्षाभूमीवर सदर पुस्तिकेचे निःशुल्क वितरण करण्यात येते. तसेच विद्यापीठाशी संलग्नित सर्व महाविद्यालये, विद्यापीठाद्वारे संचालित महाविद्यालये आणि शैक्षणिक विभाग, राज्यातील अकृषी विद्यापीठे, व्यवस्थापन परिषद सदस्य, अधिसभा सदस्य आणि विद्यापीठाचे अधिकारी यांना सदर पुस्तिकेच्या प्रती देण्यात येतात.

शिष्यवृत्ती/फ्री शीप (शिक्षण सवलत) : भारत सरकार शिष्यवृत्ती व फ्री शीप, राजश्री छत्रपती शाहू महाराज शिष्यवृत्ती आणि अल्पसंख्यांक शिष्यवृत्ती इत्यादींसाठी शासनाच्या संकेतस्थळावर विद्यापीठाच्या शैक्षणिक विभागातील व विद्यापीठाच्या संचालित महाविद्यालयातील मागासवर्गीय /बिगर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांद्वारे भरण्यात आलेल्या अर्जांच्या तपासणीचे काम या विभागाद्वारे करण्यात आले. त्यानंतर महाराष्ट्र शासन, समाजकल्याण विभाग, आदिवासी विकास विभाग आणि सह संचालक, उच्च शिक्षण यांच्या कार्यालयीन संकेतस्थळावर पाठविण्यात आले. त्यानंतर प्राप्त मंजूरीनुसार भारत सरकार शिष्यवृत्ती व फ्रीशीप वाटप करण्यासंबंधीचे

प्रस्ताव या विभागाद्वारे विद्यापीठाच्या वित्त व लेखा विभागास पाठविण्यात येतात.

विद्यापीठ आंतर-महाविद्यालयीन वार्षिकांक स्पर्धा :

सत्र २०२०-२०२१ विद्यापीठांतर्गत आंतर-महाविद्यालयीन वार्षिकांक स्पर्धेत एकूण २१ महाविद्यालयांनी सहभाग घेतला. परीक्षण समितीच्या तज्ज्ञ सदस्यांनी त्यापैकी प्रथम ३ वार्षिकांकांची प्राप्त गुणाधारित निवड केली. तद्वतच सहा अन्य महाविद्यालयांची जिल्हानिहाय उत्तेजनार्थ पारितोषिकांसाठी निवड केली. प्रथम तीन पुरस्कारप्राप्त महाविद्यालये अनुक्रमे पुढीलप्रमाणे आहेत :

प्रथम : यशवंतराव चव्हाण अभियांत्रिकी महाविद्यालय, नागपूर (Insurgo 21 वार्षिकांक)

द्वितीय : रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अँड मॅनेजमेंट, नागपूर (ARCEON 21 वार्षिकांक)

तृतीय : श्रीमती बिंझाणी महिला महाविद्यालय, नागपूर (दीपकळी वार्षिकांक)

जिल्हानिहाय उत्तेजनार्थ पुरस्कारप्राप्त वार्षिकांक पुढीलप्रमाणे:

नागपूर जिल्हा : सूर्यादय कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अँड टेक्नॉलॉजी, विहीरगांव, उमरेड, जि. नागपूर (प्रतिबिंब वार्षिकांक)

भंडारा जिल्हा : डॉ. एल. डी. बलखंडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स, पवनी, जि. भंडारा (मिलिंद वार्षिकांक)

गोंदिया जिल्हा : नटवरलाल माणिकलाल दलाल कला, वाणिज्य, विधी आणि व्यवस्थापन महाविद्यालय, गोंदिया (प्रेरणा वार्षिकांक)

वर्धा जिल्हा : गोविंदराम सेकसरिया वाणिज्य महाविद्यालय, वर्धा (अर्थसंदेश वार्षिकांक)

या सर्व पुरस्कार प्राप्त महाविद्यालयांना विद्यापीठाच्या शिक्षक दिन समारंभात चषक देऊन गौरविण्यात आले.

डॉ. नेल्सन मंडेला विदेशी विद्यार्थी वसतिगृह :

डॉ. एस. आय. कोरेटी – अधीक्षक

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाद्वारे संचालित डॉ. नेल्सन मंडेला विदेशी विद्यार्थी वसतिगृहात विंग अ इमारतीमध्ये एकूण १६ विदेशी विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्याची क्षमता असून प्रत्येक विद्यार्थ्याकरिता स्वतंत्र खोली दिली जाते. विंग ब इमारतीमध्ये एकूण १६ खोल्या असून ३२ विद्यार्थ्यांना प्रवेश देता येईल एवढी क्षमता आहे. मात्र सध्या कोणीही विदेशी विद्यार्थी प्रवेशित नाही. सत्र २०२१-२२ मध्ये वरील वसतिगृहाचा वापर विद्यापीठाद्वारे निवासासाठी, संशोधक प्राध्यापकांना तात्पुरते राहण्यासाठी, अॅकॅडेमिक स्टाफ कॉलेजमध्ये येणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीना निवासासाठी,

विद्यापीठातील विविध विभागाद्वारे आयोजित सेमिनार व कॉन्फरेंससाठी येणाऱ्या शिक्षकांना राहण्यासाठी सोय उपलब्ध करण्यात येते. सत्र २०२१-२०२२ पासून वरील वसतिगृह पीएच. डी. संशोधक विद्यार्थ्यांना देण्याचे प्रशासनाने ठरविले आहे.

विदेशी विद्यार्थी सल्लागार केंद्र :

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाद्वारे संचालित विदेशी विद्यार्थी सल्लागार केंद्रात या सत्रामध्ये एकूण ६ विदेशी व ७ अग्रवासी विद्यार्थ्यांनी प्रवेश नोंदणी केली आहे. वरील सर्व विद्यार्थ्यांनी विद्यापीठातील विविध शैक्षणिक विभाग व महाविद्यालयामध्ये प्रवेश घेतला आहे.

तक्रार निवारण समिती कक्ष :

तक्रार निवारण समितीसमोर दाखल झालेल्या एकूण याचिका ७५, अंतिम निकाली लागलेल्या एकूण तक्रार याचिका ५३, तक्रार निवारण समितीसमोर असलेल्या न्यायप्रविष्ट तक्रार याचिका २२.

न्यायालयीन शाखा :

न्यायालयात व विद्यापीठ न्यायाधीकरणासमोर दाखल झालेल्या एकूण याचिका १६९, न्यायालयात व विद्यापीठ न्यायाधीकरणात अंतिम निकाली लागलेल्या याचिका ०९, न्यायालयात व विद्यापीठ न्यायाधीकरणासमोर असलेल्या न्यायप्रविष्ट याचिका १६०.

विद्यापीठ स्वास्थ्य केंद्र :

अहवालवर्षात या केंद्रात एकूण १३४ रुग्णांवर उपचार करण्यात आले. या रुग्णांमध्ये वसतिगृहातील विद्यार्थी तसेच विद्यापीठ कर्मचारी यांचा समावेश आहे.

या व्यतिरिक्त राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयातील एकूण ६,५२३ पदवीपूर्व विद्यार्थ्यांची वैद्यकीय तपासणी करण्यात आली. त्यामध्ये विद्यार्थी व विद्यार्थिनी यांचा समावेश आहे. याशिवाय शारीरिक शिक्षण विभागाद्वारे झालेल्या सामन्यांचा खेळाडुंचीही वैद्यकीय तपासणी करण्यात आली.

वैद्यकीय तपासणी अहवाल :

अ	विद्यार्थी	'अ' वर्ग	'ब' वर्ग	'क' वर्ग
	नागपुरातील	१२५३	७१०	२७०
	नागपूर बाहेरील	२१०	३१९	२२९
	एकूण विद्यार्थी	१४५३	१०२९	५६९
ब	विद्यार्थिनी	'अ' वर्ग	'ब' वर्ग	'क' वर्ग
	नागपुरातील	१२०५	७६६	४०२
	नागपूर बाहेरील	१०८४	३४१	२७२
	एकूण विद्यार्थिनी	२२८९	११०८	६७४

बहुउद्देशीय सुविधा संगणक केंद्र :

(Established Under RUSA)

अधिष्ठाता : डॉ. प्रशांत ब्रजमोहन माहेश्वरी

रुसा योजनेअंतर्गत विद्यापीठात एक बहुउद्देशीय संगणक केंद्र स्थापित केले आहे. विद्यापीठ परिसर येथे हे केंद्र अस्थायीपणे ग्रामगीता भवनमध्ये आहे. विद्यापीठाचे विद्यार्थी, शिक्षक आणि प्रशासन यांना ICT संबंधित सुविधा प्रदान करण्याचे MFCC चे लक्ष्य आहे.

केंद्रामध्ये खालीलप्रमाणे सुविधा उपलब्ध आहेत.

E-Classroom (Lab 1) :

ही लॅब राष्ट्रीय ज्ञान नेटवर्कवर (NKN) सुमारे ३५ संगणकांसह सुसज्ज आहे. ऑनलाइन व्याख्यान आणि demonstration सुलभ करण्यासाठी डिजिटल पोडीयम आणि इलेक्ट्रॉनिक स्क्रीनदेखील उपलब्ध आहे. NMEICT च्या अंतर्गत परिसर ग्रंथालयात स्थापित 1 GBPS लिंकशी जोडलेली ही लॅब विद्यार्थ्यांना ऑनलाईन फॉर्म भरणे, ऑनलाईन नोट्स घेणे इत्यादी सुविधा प्रदान करते. स्कॅनिंग आणि मुद्रण सुविधा विनामूल्य उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

Internet आणि दस्तावेज प्रक्रिया सेवा (LAB 2) :

ह्या लॅबमध्ये प्रत्येक संगणकावर MS OFFICE सुविधेसह ४० संगणक, स्कॅनर आणि प्रिंटर आहेत. विद्यार्थी हाय स्पीड इंटरनेट एक्सेस करतात व त्यांच्या नोट्स, अर्ज-फॉर्म, अहवाल इत्यादी तयार करतात आणि आवश्यक फाईल्सच्या प्रिंटआऊट देखील घेतात. स्कॅनिंग सुविधा देखील उपलब्ध आहे.

Video Conferencing Room (LAB 3) :

या लॅबमध्ये NICSI कडून स्थापित व्हिडियो कॉन्फरन्सिंग सुविधा देण्यात येते. ही सुविधा पूर्णतः कार्यरत आहे आणि विद्यापीठ प्राधिकरणांनी वापरली आहे.

या केंद्राद्वारे उपलब्ध केलेल्या सुविधांबद्दल माहिती देऊन शिक्षण विभागाच्या सर्व विभागप्रमुखांना एक परिपत्रक देण्यात आले होते. कोणतेही विभागप्रमुख, शिक्षक किंवा विद्यापीठातील अधिकारी त्यांच्या कोणत्याही शैक्षणिक आणि प्रशासकीय endeavours यापैकी कोणत्याही लॅबमध्ये घेऊ शकतात. केंद्राद्वारे प्रदान केलेल्या सेवांबद्दल तपशीलवार अहवाल आणि केंद्राद्वारे चालविल्या जाणारे प्रशासकीय कार्य खाली सादर केले आहे.

केंद्राद्वारे प्रदान केलेल्या सेवा :

पी. जी. अभ्यासक्रमांसाठी केंद्रीकृत प्रक्रिया १ जुलै, २०२१ ते ३० सप्टेंबर, २०२१ पर्यंत आयोजित करण्यात आली होती. Centralised Admission Process हे विद्यापीठ महाविद्यालयांसाठीचे प्रवेशाकरिता कार्यालय म्हणून काम करते. I. T. Cell ची कामे या कार्यालयामार्फत सुरू आहे.

विद्यापीठ अनुदान आयोग—मानव संसाधन विकास केंद्र :**संचालक : डॉ. सी. जी. देते**

युजीसी—मानव संसाधन विकास केंद्र, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ येथे विद्यापीठ अनुदान आयोगामार्फत महाविद्यालयीन व विद्यापीठीय शिक्षकांसाठी निरनिराळ्या विषयांच्या उजळणीवर्गाचे व उद्बोधनवर्गाचे आणि कार्यशाळांचे प्रत्येक शैक्षणिक सत्रात आयोजन करण्यात येते.

या आर्थिक वर्षात एकूण ३ विषयांचे उद्बोधन वर्ग, १३ उजळणी वर्ग, ४ कार्यशाळा आणि १ अल्पकालीन सत्र

(युजीसी—मानव संसाधन विकास केंद्राने पाठविलेल्या वेळानुसार) कार्यक्रमाचे आयोजन मानव संसाधन विकास केंद्रामार्फत करण्यात आले. ३ उद्बोधन वर्गात १७, १३ उजळणी वर्गात ४५८, तसेच शिक्षकाकरिता आयोजित ४ कार्यशाळा सत्रांमध्ये १२९ व तसेच शिक्षकाकरिता आयोजित १ अल्पकालीन सत्रांमध्ये २५ वर्गामध्ये प्राध्यापकांनी भाग घेतला. अशाप्रकारे एकूण १०११ प्राध्यापकांना ह्यांचा लाभ झाला. या उद्बोधनवर्ग, उजळणीवर्ग, कार्यशाळा व अल्पकालीन सत्राचे प्रशिक्षणार्थीना मार्गदर्शन करण्यासाठी विविध तज्ज्ञांना आमंत्रित करण्यात आले होते.

विद्यापीठ अनुदान आयोगांतर्गत आयोजित कार्यक्रमांची माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

उद्बोधन वर्ग :

अ. क्र.	उद्बोधन वर्ग	कालावधी	प्रशिक्षणार्थीची संख्या
१.	5 th Faculty Induction Programme	०१.१०.२०२१ ते ३०.१०.२०२१	३३
२.	6 th Faculty Induction Programme	०१.१०.२०२१ ते ३०.१०.२०२१	३६
३.	7 th Faculty Induction Programme	०१.०६.२०२२ ते ३०.०६.२०२२	२८
उद्बोधन वर्गातील एकूण प्रशिक्षणार्थीची संख्या			९६

उजळणी वर्ग :

अ. क्र.	उजळणी वर्ग	कालावधी	प्रशिक्षणार्थीची संख्या
१.	शारीरिक शिक्षणातील रिफ्रेशर कोर्स	१२.०७.२०२१ ते २४.०७.२०२१	४०
२.	पर्यावरण शास्त्रातील रिफ्रेशर कोर्स	२६.०७.२०२१ ते ०६.०८.२०२१	३९
३.	IT Awareness रिफ्रेशर कोर्स	२६.०७.२०२१ ते ०६.०८.२०२१	३९
४.	ग्रंथालय आणि माहिती विज्ञानातील रिफ्रेशर कोर्स	१६.०८.२०२१ ते २८.०८.२०२१	३९
५.	समाजशास्त्र, सामाजिक कार्य, सार्वजनिक प्रशासन, मानवशास्त्रातील रिफ्रेशर कोर्स	१६.०८.२०२१ ते २८.०८.२०२१	३९
६.	कॉम्प्युटर सायन्स, आय. टी. अप्लाइड, इलेक्ट्रॉनिक्सतील रिफ्रेशर कोर्स	१३.०९.२०२१ ते २५.०९.२०२१	३२
७.	इतिहास, राज्यशास्त्र, भूगोल यात रिफ्रेशर कोर्स	१३.०९.२०२१ ते २५.०९.२०२१	४०
८.	हिंदी, संस्कृत आणि उर्दूतील रिफ्रेशर कोर्स	०६.१२.२०२१ ते १८.१२.२०२१	३९
९.	मराठीतील रिफ्रेशर कोर्स	०६.१२.२०२१ ते १८.१२.२०२१	४०
१०.	आय. सी. टी. ॲप्लिकेशन आणि सॉफ्ट स्किल्सतील रिफ्रेशर कोर्स	१०.०१.२०२२ ते २२.०१.२०२२	३६
११.	योग आणि ध्यानाचा विज्ञान आणि तंत्रज्ञानातील रिफ्रेशर कोर्स	१०.०१.२०२२ ते २२.०१.२०२२	३७
१२.	आय. सी. टी. ॲप्लिकेशन आणि सॉफ्ट स्किल्सतील रिफ्रेशर कोर्स	१७.०५.२०२२ ते ३०.०५.२०२२	१७
१३.	पर्यावरण शास्त्रातील रिफ्रेशर कोर्स	१७.०५.२०२२ ते ३०.०५.२०२२	२१
उजळणी वर्गातील एकूण प्रशिक्षणार्थीची संख्या			४५८

अल्पकालीन वर्ग :

अ. क्र.	अल्पकालीन वर्ग	कालावधी	प्रशिक्षणार्थीची संख्या
१.	Gender Sensitization अल्पकालीन अभ्यासक्रम	३०.०८.२०२१ ते ०४.०९.२०२१	३६
२.	आपत्ती व्यवस्थापनातील शॉर्ट टर्म कोर्स	१५.११.२०२१ ते २०.११.२०२१	२५
३.	समाजिक विज्ञानातील संशोधन पद्धतीसाठी अल्पकालीन अभ्यासक्रम	२०.०९.२०२१ ते २५.०९.२०२१	३५
४.	शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांसाठी अल्प मुदतीचा अभ्यासक्रम	०६.०१.२०२२ ते ०८.०१.२०२२	३३
अल्पकालीन वर्गातील एकूण प्रशिक्षणार्थीची संख्या			१२९

कार्यशाळा वर्ग :

अ. क्र.	कार्यशाळा वर्ग	कालावधी	प्रशिक्षणार्थीची संख्या
१.	MOOC's Online Courses and Open Educational Resource	१५.११.२०२१ ते २०.११.२०२१	२५

वेबिनार :

अ. क्र.	वेबिनार वर्ग	कालावधी	प्रशिक्षणार्थीची संख्या
१.	मातृशक्ती राष्ट्रशक्ती	२६.०३.२०२२	३५
२.	उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये समानता आणि सर्वसमावेशकता	१९.०७.२०२२	६९
३.	बहुविद्याशाखीय आणि समग्र शिक्षण	१९.०७.२०२२	५१
४.	उच्च शिक्षणाचे आंतरराष्ट्रीयीकरण	२६.०७.२०२२	७५
५.	एकाधिक प्रवेश आणि निर्गमन	२६.०७.२०२२	७२
कार्यशाळा वर्गातील एकूण प्रशिक्षणार्थीची संख्या			३०२

इतर उपक्रम : युजीसी – मानव संसाधन विकास केंद्राने चार प्री पीएच. डी. कोर्स वर्क राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे अधिसूचना क्रमांक आरटीएमएनयू/पीए अभ्यासक्रम प्री पीएच. डी. सेल/कोर्सकाम/२१६/७४९

दि. ९/०६/२०१६ प्री पीएच. डी. च्या अभ्यासक्रमात १९४ संशोधक विद्यार्थी उपस्थित होते. प्री पीएच. डी. च्या अभ्यासक्रमांचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

अनुक्रमांक	वर्गाचे नाव	कालावधी	प्रशिक्षणार्थीची संख्या
१.	प्री पीएच. डी. कोर्स वर्क	११.१०.२०२१ ते २२.१०.२०२१	३४
२.	प्री पीएच. डी. कोर्स वर्क	१८.०४.२०२२ ते २८.०४.२०२२	३२
एकूण प्रशिक्षणार्थीची संख्या :			६६

पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण केंद्र :

मानन संचालक : डॉ. विकास जांभूळकर

केंद्र शासनाच्या गृहमंत्रालयाच्या आदेश क्र. बी. सी. ११०२०/३५/८२ बी. व्ही. सी. दि. : १८/०३/१९८३ नुसार अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीकरिता नागपूर विद्यापीठाद्वारे पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण केंद्र संचालित आहे आता ते केंद्र सरकारच्या सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालयातर्फे मिळणाऱ्या अनुदानातून चालविले जात आहे. अनुसूचित जमातीकरिता वेगळे मंत्रालय स्थापन झाल्यामुळे

मंत्रालयाने या योजनेत बदल केला असून प्रशिक्षणाची सोय अनुसूचित जाती इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक या प्रवर्गातील प्रशिक्षार्थिना मिळायची. या योजनेत परत बदल केला असून आता प्रशिक्षणाची सोय अनुसूचित जाती व इतर मागासवर्ग या प्रवर्गातील उमेदवारांकरिता उपलब्ध करून देण्यात आली. अनुदान देणाऱ्या मंत्रालयातर्फे ज्या परीक्षेसाठी अनुदान प्राप्त होते अशाच परीक्षांसाठी या केंद्राद्वारे प्रशिक्षणाची सोय उपलब्ध करून देण्यात येते. केंद्रामध्ये खालील परीक्षांसाठी प्रशिक्षण देण्यात येते.

केंद्रामध्ये खालील परीक्षांसाठी प्रशिक्षण देण्यात येते.

क्रमांक	प्रशिक्षण परीक्षेचे नाव	लाभार्थीची संख्या
१.	भारतीय नागरी सेवा (प्रारंभिक) परीक्षा	४०
२.	भारतीय अभियांत्रिकी सेवा परीक्षा	४०
३.	बँक प्रोबेशनरी ऑफिसर परीक्षा (स्टेट बँक ऑफ इंडिया ग्रुप)	४०

केंद्रात प्रशिक्षणासाठी विविध विषयातील तज्ज्ञ व अनुभवी प्राध्यापकांचे तसेच स्थानीय अधिकाऱ्यांचे प्रशिक्षार्थीना मार्गदर्शन लाभते. प्रशिक्षण प्राप्त झाल्यावर प्रशिक्षार्थी त्यांनी प्रशिक्षण घेतलेल्या परीक्षांना तसेच हे प्रशिक्षण उपयोगी पडेल अशा अनेक परीक्षांना बसतात. प्रशिक्षण केंद्रात मिळालेल्या प्रशिक्षणाच्या आधारावर काही उमेदवारांना प्रशिक्षणाच्या परीक्षेत यश प्राप्त होते.

अहवाल वर्षामध्ये Ministry of Social Justice and Empowerment यांच्याकडून ग्रॅन्ट न मिळाल्यामुळे या वर्षामध्ये होणाऱ्या IAS, IES आणि SBI Bank (P.O.) या परीक्षांसाठी ट्रेनिंग कार्यक्रम राबविण्यात आले नाही. केंद्रामध्ये ग्रुप 'अ' प्रशिक्षण दिले जाते. त्याकरिता अनुदान देणाऱ्या संस्थेचे नाव Ministry of Social Justice and Empowerment, Govt. of India, New Delhi. Ministry of Social Justice and Empowerment यांच्याकडून संबंधित वर्षामध्ये अनुदान न मिळाल्यामुळे २००८-२००९ ते २०२१-२२ या वर्षामध्ये होणाऱ्या IAS, IES आणि SBI Bank (P.O.) या परीक्षांसाठी ट्रेनिंग कार्यक्रम राबविण्यात आले नाही. या वर्षामधून २००९-१० या वर्षाचे अनुदान सेंटरला २०१२ मध्ये मिळाले असून यांचा खर्चासंबंधाचे निर्णय घेण्याकरिता विद्यापीठाला लिहिले आहे. त्यावर अजून काही निर्णय झालेला नाही.

रुसा बहु-सुविधा केंद्र :

संयोजक : डॉ. यू. ए. पलिकुंडवार

रुसा सेंटरची मुख्य उद्दिष्टे म्हणजे संपूर्ण महाराष्ट्र राज्याच्या विद्यापीठातील संशोधक आणि त्यांच्या खालील संस्था, व्यक्ती आणि प्रस्थापित उद्योजकांसाठी जैव सक्रिय यौगिक आणि नैसर्गिक उत्पादनामधील संशोधनासाठी आवश्यक कौशल्ये मिळवण्यासाठी एक व्यासपीठ विकसित करणे.

राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियानअंतर्गत, महाराष्ट्र सरकारने संशोधन व तंत्रज्ञान हस्तांतरणासाठी रुसा सेंटर हे केंद्र विकसित करण्यासाठी रु. १.५ कोटीचे अर्थसहाय्य दिले. रुसा सेंटर हे एल. सी. एम. एस. (लिव्हिंग क्रोमॅटोग्राफी मास स्पेक्ट्रोफोटोमीटर), जी. सी. एम. एस. (गॅस क्रोमॅटोग्राफी मास स्पेक्ट्रोफोटोमीटर), आर. टी. पी. सी. आर. (रिअल-टाइम पॉलिमरेस चेन रिएक्शन) आणि एक्स. आर. डी. (एक्स-रे डिफ्रॅक्टोमीटर) इत्यादी उपकरणाने सुसज्ज आहे. मटेरियल

सायन्स, फार्मास्युटिकल सायन्स, लाइफ सायन्स, केमिकल सायन्स, बायोकेमिकल सायन्स, मायक्रोबायोलॉजी इत्यादींच्या संशोधनासाठी आवश्यक असणारी व नेहमी उपयोगी पडणारी अत्यावश्यक उपकरणे/साधने आहेत. विद्यापीठातील शिक्षक, संशोधक, विद्यार्थी यांच्यासाठी वाजवी दरात ह्या सुविधा रुसा केंद्र उपलब्ध करून देत असते. संबंधित महाविद्यालये आणि उद्योगातील लोक इत्यादींच्या संशोधनास प्रोत्साहन देण्यासाठी आणि महसूल निर्मितीद्वारे केंद्र टिकवून ठेवण्यासाठी मार्च २०१८ पासून हे केंद्र नियमितपणे सुरू आहे.

आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग :

संचालक (प्रभारी) : डॉ. निशिकांत राऊत

सहायक संचालक (प्रभारी) : डॉ. समित माहोरे

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ अन्वये कलम ४६(१) नुसार आजीवन अध्ययन व विस्तार मंडळ अस्तित्वात आले आहे. या मंडळातील नवीन तरतुदीनुसार प्रौढांकरिता तसेच ज्येष्ठ नागरिकांकरिता आजीवन अध्ययन, मूल्य शिक्षण व जीवन कौशल्य या क्षेत्रातील संशोधनास चालना देणे अपेक्षित आहे. त्यासाठी विविध अध्ययन, संशोधन व विकास परिसंस्था आणि विविध प्रादेशिक व राष्ट्रीय संस्था तद्वतच शासकीय अभिकरणे यांच्यात सहकार्याच्या दृष्टीने धोरणात्मक व कार्यात्मक आदान प्रदान करणे अपेक्षित आहे. नवीन कायद्याची अंमलबजावणी सुरू असून मा. कुलगुरूंच्या मार्गदर्शनाखाली आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग विविध उपक्रम कार्यान्वित करित आहे.

२०२१-२२ या अहवाल कालावधीत साऱ्या जगाला ग्रासून टाकणारे कोविड महामारीचे संकट अखिल मानवतेसमोर उभे ठाकले होते. विभागाच्या उपक्रमांचे स्वरूप व प्रकल्पांचे कार्यान्वयन विद्यार्थ्यांच्या थेट उपस्थितीत व सामाजिक सहभागाने होत असते. कोविडच्या परिणामस्वरूप विद्यार्थी, शिक्षक तसेच अन्य सामाजिक घटकांचा परस्पर संपर्कच प्रभावित झाला. त्यामुळे विभागाच्या बहुतांश कार्यक्रमांवर त्याचा गंभीर परिणाम झाला. विभागाचे अतिशय विद्यार्थीप्रिय अशा उन्नती व सहयोग या प्रकल्पांना खीळ बसली. अन्य नैमित्तिक व दिनविशेष स्वरूपाचे कार्यक्रमही नाईलाजास्तव स्थगित करावे लागले. प्रत्यक्ष कार्यशाळा घेता आल्या नाहीत.

तथापि ऑनलाईन स्वरूपात जीवन शिक्षण अभियानाचे काही अभ्यासक्रम यशस्वीपणे पार पडले. एक ऑनलाईन बहिःशाला व्याख्यानमालाही आयोजित केली गेली.

नवीन शैक्षणिक धोरण २०२० च्या अनुषंगाने सर्व अभ्यासक्रम क्रेडीट बेस्ड असावे म्हणून मा. कुलगुरू यांच्या अध्यक्षतेखाली संपन्न झालेल्या आजीवन अध्ययन व विस्तार मंडळाच्या बैठकीत सर्व अभ्यासक्रम पुनरेचित करण्यासाठी माजी कुलसचिव व आजीवन अध्ययन व विस्तार मंडळाचे सदस्य प्रा. सुभाष बेलसरे यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन केली.

दिनांक ०२/८/२०२२ रोजी आजीवन अध्ययन आणि विस्तार विभागाद्वारे चालविण्यात येणारे विविध उपक्रम तसेच कौशल्याधिष्ठित व रोजगारक्षम क्रेडीट बेस्ड अभ्यासक्रम पुनरेचित करण्याकरिता प्रा. सुभाष बेलसरे यांच्या अध्यक्षतेखाली समितीची सभा आयोजित करण्यात आली व सभेमध्ये काही महत्त्वाचे निर्णय घेण्यात आले.

विविध संस्था व महाविद्यालयांकडून प्राप्त अभ्यासक्रमांच्या प्रस्तावांचे समितीद्वारे पुनर्विलोकन करण्यात आले व सविस्तर चर्चेअंती असे ठरविण्यात आले की, सर्व अभ्यासक्रम क्रेडीट बेस्ड करण्याच्या दृष्टीने समितीद्वारे एक वेगळ्या स्वरूपातील नमूना (Format/Template) तयार करून प्रस्ताव पुनरेचित करण्यासाठी आवश्यक सुचनांसह विविध संस्था महाविद्यालयांना परत पाठवावे. त्यांचेकडून समितीने सुचविलेल्या दुरुस्त्यांसह प्राप्त प्रस्तावांवर समितीच्या पुढील बैठकीत पुनर्विलोकन करून शिफारस करण्यात येईल.

अभ्यासक्रम प्रमाणपत्र (Certificate) व पदविका (Diploma) अभ्यासक्रमापर्यंत मर्यादित असाव्या तसेच काही अभ्यासक्रम पदव्युत्तर पदविका (PG Diploma) स्वरूपाचे असावेत असा निर्णय चर्चेअंती घेण्यात आला.

प्रमाणपत्र अभ्यासक्रमांकरिता पात्रता कमीतकमी इयत्ता ८ वी उत्तीर्ण व पदविका अभ्यासक्रमांकरिता इयत्ता १० वी अथवा इयत्ता १२ वी पर्यंत असावे. तसेच पदव्युत्तर पदविका अभ्यासक्रमांकरिता किमान शैक्षणिक पात्रता पदवी उत्तीर्ण असावी असे ठरले.

जीवन शिक्षण अभियानांतर्गत मान्यताप्राप्त व सध्या सुरू असलेले अभ्यासक्रम क्रेडीट बेस्ड करून यांची यादी पुनर्विलोकीत करण्याचा निर्णय घेण्याचे ठरले.

तसेच जीवन शिक्षण अभियानांतर्गत अभ्यासक्रम हे महाविद्यालयांद्वारे विद्यार्थ्यांच्या गरजेनुसार तयार केलेले असतात त्यामुळे त्यांची यादी वेळोवेळी अद्यावत करावी.

विभागाद्वारे विविध अभ्यासक्रम चालविण्याकरिता विद्यापीठाला संलग्नित महाविद्यालयांव्यतिरिक्त काही नोंदणीकृत स्वयंसेवी संस्थांना निरंतर शिक्षण कार्यक्रमांतर्गत मान्यता प्रदान करण्यात येते. त्याकरिता संस्थांकडे Bombay Public Trust Act, 1950 and Society's Registration Act, 1860 अंतर्गत नोंदणी प्रमाणपत्र असणे आवश्यक आहे.

निरंतर शिक्षण कार्यक्रमांतर्गत अशा संस्थांना अभ्यासक्रम चालविण्याकरिता मान्यता देण्याकरिता नियमावलीत वरील प्रमाणे नोंदणी असणे आवश्यक असल्याचा उल्लेख आहे. वरील कायद्याव्यतिरिक्त नोंदणी असणाऱ्या संस्थांना अथवा उद्योगसंस्थांना मान्यता देणे सध्याच्या नियमावलीनुसार शक्य नाही. नव्या विद्यापीठ कायद्यात खाजगी कौशल्य प्रदाता परिसंस्थेस विविध अभ्यासक्रम चालविण्याकरिता मान्यता प्रदान करण्यासंबंधी उल्लेख असून नवीन राष्ट्रीय शिक्षण धोरणात कौशल्याधिष्ठित व गरजेनुसार अभ्यासक्रम तयार करण्याचे सुचविले आहे.

करिता, खाजगी कौशल्य शिक्षण प्रदाता परिसंस्थेस व इतर संस्थेस आजीवन अध्ययन विभागाद्वारे विविध अभ्यासक्रम चालविण्याकरिता मान्यता देण्यासंबंधी सविस्तर चर्चा झाली. या चर्चेत विविध संस्था व आस्थापना ज्यांचे शासनासोबत कुठल्या ना कुठल्या स्वरूपात नोंदणी आहे अशा संस्था व आस्थापना तसेच विद्यापीठासोबत सामंजस्य करार झालेल्या विविध संस्था, आस्थापना व उद्योग यांना अभ्यासक्रम चालविण्याकरिता विभागाद्वारे निर्गमित विविध शर्ती व अटींच्या अधिनस्थ राहून मान्यता देण्यासंबंधी निर्णय घेण्यात आला. प्रस्तुत संस्था व उद्योग केंद्र/राज्य शासनाच्या संबंधित कायदयांतर्गत नोंदणी झालेल्या असाव्यात. अशा संस्थांच्या मान्यतेकरिता समितीने व मंडळाने तारणधन ठरवून मान्यता द्यावी असे ठरविले.

वरील निर्णयानुसार विभागाद्वारे चालविण्यात येणारे सर्व अभ्यासक्रम सत्र २०२१-२२ पासून क्रेडीट बेस्ड करण्यात आले.

आजीवन अध्ययन व विस्तार विभागाला सत्र २०२१-२०२२ या सत्रात अभ्यासक्रमांसंबंधीचे सर्व शुल्कातून रुपये ८,३०,०९५/- (रुपये आठ लक्ष तीस हजार पंच्यान्व फक्त) इतकी रक्कम प्राप्त झाली.

तर या सत्रात अभ्यासक्रम क्रेडीट बेस्ड करून खाजगी कौशल्य शिक्षण प्रदाता परिसंस्थेस व इतर संस्थेमार्फत चालविल्याने दिनांक १ एप्रिल, २०२२ ते ३० सप्टेंबर, २०२२ या सहा महिन्यातच रुपये १०,६५,९४६/- (रुपये दहा लक्ष पासष्ट हजार नऊशे छेचाळीस फक्त) इतके शुल्क जमा झालेले आहे.

अहवाल कालावधीत आयोजित विभिन्न उपक्रम : कौशल्यविकास प्रशिक्षण अभ्यासक्रम

निरंतर शिक्षण योजनेअंतर्गत स्वयंनिर्वाहित प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम :

Details of Courses Sanctioned under Continuing Education Program 2021-2022				
Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
1.	Post Graduate Diploma in Clinical Laboratory Sciences	Horiba India Technical Institute	15 Months Theory 464 hrs. Practical 1130 Credits 69	16/10/2021
2.	Certificate course in Universal Health	UMS Health, Dhantoli, Nagpur	60 hrs. 4 Credits	18/10/2021
3.	Certificate Course in Foreign Language for Technical Students German	Smt. Kishoritai Bhoier Colleger College of Pharmacy, Kamptee	60 hrs. (15 weeks) 4 Credits	26/10/2021
4.	Diploma in Patent Law and Patent Drafting	Smt. Kishoritai Bhoier College of Pharmacy, Kamptee	45 hrs. (24 weeks) 3 Credits	26/10/2021
5.	Diploma in Pharmaceutical Marketing Management	Smt. Kishoritai Bhoier College of Pharmacy, Kamptee	90 hrs. (1 Year) 4 Credits	26/10/2021
6.	Diploma in Drug Store Management	Smt. Kishoritai Bhoier College of Pharmacy, Kamptee	60 hrs. (6 Months) 4 Credits	26/10/2021
7.	Certificate Course in Human Values & Transformative Learning	Smt. Kishoritai Bhoier Colleger College of Pharmacy, Kamptee	30 hrs. (15 weeks) 3 Credits	26/10/2021
8.	Certificate Course in Acupressure	Shri. Sai Samarth Educational Medical and Research Society, Mahal, Nagpur	60 hrs. 3 Credits	14/12/2021
9.	Certificate Course Counseling	Purushottam Thote College of Social Work, Nagpur	84 hrs. 3 Credit	17/12/2021
10.	Certificate Course in Financial Literacy	Eton Advisors Pvt. Ltd. (Trade School), Nagpur	60 hrs. 3 Credits	31/12/2021
11.	Certificate Course in Montessori Teachers Training	Maa Vaishnvi Shikshan Sanstha, Higna Road, Nagpur	300 hrs. 20 Credits	11/02/2022
12.	Certificate Course in Montessori Teachers Training	Mindspace Institute of Technology	300 hrs. 20 Credits	11/02/2022
13.	Certificate Course in CRISPR for all	Dr. Ambedkar College, Deekshabhoomi	T- 30 hrs. P- 06 hrs.	25/02/2022
14.	Advance Diploma in Clinical Laboratory Sciences & Automation	Horiba India Technical Institute	T-464 hrs. P-1130	15/03/2022
15.	Certificate Course in Gender Sensitization	L. A. D. & Smt. R. P. College for Women	60 hrs. 3 Credits	28/03/2022
16.	Certificate Course in Health Care Assistant to Nurse	National Institute of Women, Child & Youth Development, Besa, Nagpur	T - 27 hrs. P - 21 hrs. 3 Credits	12/05/2022
17.	Diploma Course for Valuation of Real Estate	Smt. Manoramabai Mundle College of Architecture, Nagpur	1200 hrs./ 2 Year (4 Semester) 80 Credits	13/05/2022
18.	Advance Diploma course in Valuation of Real Estate	Smt. Manoramabai Mundle College of Architecture, Nagpur	600 hrs./ 1 Year (4 Semester) 40 Credits	13/05/2022
19.	Post-Graduate Diploma course for Valuation of Real Estate	Smt. Manoramabai Mundle College of Architecture, Nagpur	1200 hrs./ 2 Year (4 Semester) 80 Credits	13/05/2022
20.	Diploma course for Valuation of Securities or Financial Assests	Smt. Manoramabai Mundle College of Architecture, Nagpur	1200 hrs./ 2 Year (4 Semester) 80 Credits	13/05/2022
21.	Advance Diploma course for Valuation of Securities or Financial Assests	Smt. Manoramabai Mundle College of Architecture, Nagpur	600 hrs./ 1 Year (4 Semester) 40 Credits	13/05/2022
22.	Post-Graduate Diploma course for Valuation of Securities or Financial Assets	Smt. Manoramabai Mundle College of Architecture, Nagpur	1200 hrs./ 2 Year (4 Semester) 80 Credits	13/05/2022

जीवन शिक्षण अभियानांतर्गत अल्पकालीन प्रशिक्षण अभ्यासक्रम :

Details of Courses Sanctioned under Jeevan Shikshan Abhiyan 2021-2022				
Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
1.	Certificate Course in Scientific And Medical Writing	Kishoritai College of Pharmacy, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	16.10.2021
2.	Certificate Course in Pharmaceutical Laboratory Skills		28 hrs. (06 Weeks) 2 Credits	
3.	Certificate Course in Nano Drug Delivery System		30 hrs. 2 Credits	
4.	Certificate Course in Analytical HPLC Method Development Skill		30 hrs. (10 Weeks) 2 Credits	
5.	Certificate Course in Business Analytics	Ambedkar College, Deekshabhoomi	30 hrs. 2 Credits	04.02.2022
6.	Certificate Course in Vermicomposting & Vermiculturing	Dharpeth M. P. Deo Memorial Science College	43 hrs. 2 Credits	17.02.2022
7.	Certificate Course in Skill Development for Competitive Exams.		43 hrs. 3 Credits	
8.	Certificate Course in Vermicomposting	Matoshri Ashatai Kunawar Arts, Commerce & Science College, Hinganghat	30 hrs. 2 Credits	17.02.2022
9.	Certificate Course in Gardening	Vidya Vikas Arts, Commerce & Science College, Samudrapur, Wardha	30 hrs. 2 Credits	17.02.2022
10.	Certificate Course in Vermicomposting		30 hrs. 2 Credits	
11.	Certificate Course in Spoken English		30 hrs. 2 Credits	
12.	Certificate Course in Fundamentals of English	Dr. L. D. Balkhande College of Arts & Commerce	30 hrs. 2 Credits	17.02.2022
13.	Certificate Course in Sugam Sangitalay Gayak Sudhir Fadake Yanchi Niwadak Bhawgite V Kahi Bhaktgitom Cha Abhyas		30 hrs. 2 Credits	
14.	Certificate Course in Digital Marketing		30 hrs. 2 Credits	
15.	Certificate Course in Tally ERP 9 & Office Automation		30 hrs. 2 Credits	
16.	Certificate Course in Yoga & Health	Yashoda Girls Arts & Commerce College, Nagpur	35 hrs. 2 Credits	17.02.2022
17.	Certificate Course in Basic Preparation for Competitive Examination		36 hrs. 2 Credits	
18.	Certificate Course in Soft Skill for Personality Development		35 hrs. 2 Credits	
19.	Certificate Course in Corporate Communication & Public Relation		35 hrs. 2 Credits	
20.	Certificate Course in Basic English Language Skills		35 hrs. 2 Credits	
21.	Certificate Course in Agricultural Marketing		35 hrs. 2 Credits	
22.	Certificate Course in Basic Skills Required for Career	35 hrs. 2 Credits		
23.	Certificate Course in Spoken English and English for Competitive Exams	J. M. Patel College , Bhandara	37 hrs. 2 Credits	17.02.2022
24.	Certificate Course in Forestry		45 hrs. 3 Credits	
25.	Certificate Course in Basic English Grammer		36 hrs. 2 Credits	
26.	Certificate Course in Vermicomposting	J. M. Patel College , Bhandara	37 hrs. 2 Credits	23.02.2022
27.	Certificate Course in Communication Skill and Personality Development	Dharpeth M. P. Deo Memorial Science College	43 hrs. T-28 hrs. P-15 hrs. 2 Credits	23.02.2022

Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
28.	Certificate Course in Fresh Water Fish Culture	Dharmpeth M. P. Deo Memorial Science College	37 hrs. T-24 hrs. P-13 hrs. 2 Credits	23/02/2022
29.	Certificate Course in Spoken English & Personality Development	Kamla Nehru Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	23/02/2022
30.	Certificate Course in Medicinal Plants	J. M. Patel College, Bhandara	40 hrs. T-31 hrs. P-09 hrs. 3 Credits	25/02/2022
31.	Certificate Course in Business Communication	Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	25/02/2022
32.	Certificate Course in Herbal Plants	Santaji Mahavidyalaya, Nagpur	45 hrs. T-36 hrs. P-18 hrs. 3 Credits	25/02/2022
33.	Certificate Course in Stress Management		45 hrs. 2 Credits	
34.	Certificate Course in Local History of Nagpur		45 hrs. 2 Credits	
35.	Certificate Course in Rural Development		45 hrs. 2 Credits	
36.	Certificate Course in Soil Testing	S. S. E. S. Science College, Pauni	16 hrs T- 12 hrs. P- 09 hrs. 1 Credits	3/02/2022
37.	Certificate Course in Spoken English	Shri. Saibaba Lok Prabodhan Arts College, Wadner	15 hrs. 1 Credit	3/02/2022
38.	Certificate Course in Agro-Economics		16 hrs. 1 Credit	3/02/2022
39.	Certificate Course in Kitchen Garden	Smt. Binzani Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. T-24 hrs. P-12hrs 2 credits	4/03/2022
40.	Certificate Course in Plant Tissue Culture	Nabira Mahavidyalaya, Katol	90 hrs. T-30 hrs. P-60 hrs. 4 credits	19/3/2022
41.	Certificate Course in Panchayat Raj System	Dr. Madhukarrao Wasnik P. W. S. Arts, Commerce & Science College, Nagpur	28 hrs. 2 Credits	19/3/2022
42.	Certificate Course in Basic Computer Skills	G. S. College of Commerce & Economics, Nagpur	45 hrs. 1 Credits	19/3/2022
43.	Certificate Course in Ambedkar Thought	J. M. Patel College, Bhandara	49 hrs. 3 Credits	19/3/2022
44.	Certificate Course in Insurance & Wealth Management		36 hrs. 2 Credits	
45.	Certificate Course in Chemistry Laboratory Safety		43 hrs. 2 Credits	
46.	Certificate Course in Fish Breeding Technology		36 hrs. 2 Credits	
47.	Certificate Course in Vedic Mathematics for Competative Exam.	Dharmpeth M. P. Deo Memorial Science College, Nagpur	43 hrs. T-25 hrs. P-18 hrs. 2 credits	19/3/2022
48.	Certificate Course in Latex.		43 hrs. T-20 hrs. P-23 hrs. 2 credits	
49.	Certificate Course in Excel for Banking in Accounts.		60 hrs. T-30 hrs. P-30 hrs. 3 credits	
50.	Certificate Course in "IOT Devices".		43 hrs. T-30 hrs. P-12 hrs. 2 credits	
51.	Certificate Course in Vermicomposting	Arts, Commerce & Science College, Arvi	30 hrs. 2 Credits	19/3/2022
52.	Certificate Course in Cyber Security	Santaji Mahavidyalaya, Nagpur	45 hrs. 3 Credits	19/3/2022

Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
53.	Certificate Course in Basics of Cyber Security.	Dr. Ambedkar College Deekshabhoomi, Nagpur	15 hrs. 1 Credits	19/3/2022
54.	Certificate Course in Accounting & Auditing.	Vidya Vikas Arts, Commerce & Science College, Samudrapur, Wardha	30 hrs. 2 Credits	19/3/2022
55.	Certificate Course in Beauty Culture.		30 hrs. 2 Credits	19/3/2022
56.	Certificate Course in Sericulture	Tai Golwalkar Mahavidyalaya	35 hrs. T-25 hrs. P-10 hrs. 2 credits	29/03/2022
57.	Certificate Course in English Proficiency Course.	G. S. College of Commerce & Economics, Nagpur	48 hrs. 3 Credits	01/04/2022
58.	Certificate Course in Creative Writing and Communication Skill		49 hrs. 2 Credits	01/04/2022
59.	Certificate Course in Mushroom Cultivation	Arts, Commerce & Science College, Arvi	26 hrs. 1 Credits	01/04/2022
60.	Certificate Course in Human Rights		30 hrs. 2 Credits	01/04/2022
61.	Certificate Course in Interior Decoration and Designing.	Shri. Saibaba Lok Prabodhan Arts College, Wadner	16 hrs. 1 Credit	01/04/2022
62.	Certificate Course in Gender Sensitization.	Kamla Nehru Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. 1 Credit	01/04/2022
63.	Certificate Course in Nursery Techniques with Special Reference to Floriculture.		60 hrs. T-40 hrs. P-20 hrs. 2 credits	01/04/2022
64.	Certificate Course in Developing Computational Skills Using Software Packages & online Google Tools	Dharpeth M. P. Deo Memorial Science College, Nagpur	67 hrs T-37 hrs. P-30 hrs. 3 credits	01/04/2022
65.	Certificate Course in Human Rights	Santaji Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs.	01/04/2022
66.	Certificate Course in Water Analysis	S.S.E.S. Science College, Pauni	20 hrs. T-10 hrs. P-10 hrs. 1 credits	06/04/2022
67.	Certificate Course in Library & Information Science		20 hrs. T-14 hrs. P-06 hrs. 1 credits	06/04/2022
68.	Certificate Course in Bhandara District Tourist Guide	Dr. L. D. Balkhande College of Arts & Commerce	27 hrs. 1 Credits	12/04/2022
69.	Certificate Course in Mass Communication	J. M. Patel College, Bhandara	46 hrs. T-40 hrs. P-06 hrs. 2 credits	12/04/2022
70.	Certificate Course in Travel & Tourism.	Shri. Sai baba Lok Prabodhan Arts College, Wadner	16 hrs. 1 Credit	12/04/2022
71.	Certificate Course in Electronic Equipment	Kamla Nehru Mahavidyalaya, Nagpur	59 hrs. T-44 hrs. P-15 hrs. 3 credits	13/04/2022
72.	Certificate Course in Anchoring		28 hrs. T-24 hrs. P-04 hrs. 1 credits	13/04/2022
73.	Certificate Course in Biofertilizer Formulation from Agriculture Waste and Crop Improvement through Bio-technology		60 hrs. T-23 hrs. P-30 hrs. 2 credits	13/04/2022
74.	Certificate Course in Fabrication of Basic Electronics Kits	Arts, Commerce & Science College, Arvi	24 hrs. T-17 hrs. P-07 hrs. 1 credits	13/04/2022
75.	Certificate Course in Digital Marketing	Shri. Binzani Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	29/04/2022
76.	Certificate Course in Health & Yoga	Dhanwate National College, Nagpur	35 hrs 2 Credits	29/04/2022
77.	Certificate Course in Professional Writing Skills in English	Dr. Ambedkar College Deekshabhoomi, Nagpur	15 hrs. 1 Credits	29/04/2022

Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
78.	Certificate Course in Pattern Making & Emblishment	Dharmpeth M. P. Deo Memorial Science College	43 hrs. 2 Credits	29/04/2022
79.	Certificate Course in General English for Competative Examinations	Annasaheb Gundewar College, Chhaoni, Katol Road, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	29/04/2022
80.	Certificate Course in Temple Architecture of Ancient and Pre-Medieval India		30 hrs. 2 Credits	29/04/2022
81.	Certificate Course in Vermicomposting	Kamla Nehru Mahavidyalaya	30 hrs. 2 Credits	29/04/2022
82.	Certificate Course in Quantitative Aptitude		45 hrs. 3 Credits	29/04/2022
83.	Certificate Course in Communication Skill and Personality Development	J. M. Patel College, Bhandara	60 hrs. 3 Credits	11/05/2022
84.	Certificate Course in Health, Beauty & Wellness	V. M. V. Commerce, JMT Science College	30 hrs. 2 Credits	11/05/2022
85.	Certificate Course in Mushroom Cultivation	Shivaji Science College, Nagpur	T - 20 hrs. P - 20 hrs. 2 Credits	12/05/2022
86.	Certificate course in Ground Water Exploration	Shivaji Science College, Nagpur	45 hrs. T - 36 hrs. P - 09 hrs. 2 Credits	13/05/2022
87.	Certificate Course in Computer Aided Drug Design	Priyadarshini J. L. College of Pharmacy, Nagpur	15 hrs. T - 15 hrs. P - 00 hrs. 1 Credits	20/05/2022
88.	Certificate Course in Modi Lipi	Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	20 hrs. T - 14 hrs. P - 06 hrs. 1 Credits	20/05/2022
89.	Certificate Course in Information Technology, Web Content Development and Android Programming	Kamla Nehru Mahavidyalaya, Nagpur	45 hrs. T - 15 hrs. P - 30 hrs. 2 Credits	20/05/2022
90.	Certificate Course in Vedic Mathematics	Arts, Commerce & Science College, Arvi	30 hrs. 2 Credits	26/05/2022
91.	Certificate Course in Spoken English		30 hrs. 2 Credits	26/05/2022
92.	Certificate Course in Tally ERP 9 & Office Automation		30 hrs. 2 Credits	26/05/2022
93.	Certificate Course in Renewable Energy Resourses.	J. M. Patel College, Bhandara	50 hrs. T - 39 hrs. P - 11 hrs. 3 Credits	26/05/2022
94.	Certificate Course in Research Methodology	Smt. Binzani Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. T - 22 hrs. P - 08 hrs. 1 Credits	26/05/2022
95.	Certificate Course in Spoken English	Zulekha College of Commerce, Science & Tech., Nagpur	30 hrs. 2 credits	26/05/2022
96.	Certificate Course in Employability Skill	Dadasaheb Balpande College of Pharmacy, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	27/05/2022
97.	Certificate Course in Quality by Design Approach for Formulation Development	Priyadarshini J. L. College of Pharmacy, Nagpur	30 hrs. T - 15 hrs. P - 15 hrs. 1 Credits	04/06/2022
98.	Certificate Course in Ethics of Success	Smt. Binzani Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	15/06/2022
99.	Certificate Course in Communicative Skill for Job Purpose		30 hrs. 2 Credits	15/06/2022
100.	Certificate Course in Clinical Research & Development.	Priyadarshini J. L. College of Pharmacy, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	20/06/2022
101.	Certificate Course in Psychological Testing & Counselling	Smt. Binzani Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	38 hrs. T - 18 hrs. P - 20 hrs. 2 Credits	23/06/2022

Sr. No.	Name of the Course	Name of the Institution	Duration & Credits	Sanction Date
102.	Certificate Course in Basic Garment Making	Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	30 hrs. T - 16 hrs. P - 13 hrs. 1 Credits	24/06/2022
103.	Certificate Course in Immunology and Immunodiagnosics	Shivaji Science College, Nagpur	44 hrs. T - 36 hrs. P - 08 hrs. 2 Credits	24/06/2022
104.	Certificate Course in Fruit Processing and Wine Techology		30 hrs. T - 16 hrs. P - 13 hrs. 1 Credits	24/06/2022
105.	Certificate Course in Basic Techniques of Research Mehtodology in Social Science	Annasaheb Gundewar College, Chhaoni, Katol Road, Nagpur	30 hrs. 2 Credits	28/06/2022

अभ्यासक्रम समिती भेटी :

Sr. No.	Visiting Date	Visiting Institute/College Name	Courses Name
1.	04/09/2021	Horiba India Technical Institute, Nagpur	Post Graduate Diploma in Clinical Laboratory Sciences(equivalent to PGDMLT)
2.	05/09/2021	Smt. Kishoritai Bhojar College of Pharmacy, New Kamptee, Nagpur	1. Certificate Course in Human Value & Transformative Learning. 2. Diploma Course in Patent Law and Patent Drafting. 3. Certificate Course in Foreign Language for Technical students : German. 4. Diploma Course in Drug Store Management. 5. Diploma Course in Pharmaceutical Marketing Management
3.	08/09/2021	Sanjeevani Nursing Institute, Butibori, Nagpur	Certificate Course in Hospital Assistant
4.	12/09/2021	Purushottam Thote College of Social Work, Nagpur	Certificate Course in Counseling
5.	13/09/2021	UMS Health, Dhantoli, Nagpur	Certificate Course in Universal Health
6.	23/09/2021	Bhagalaxmi Health & Education Society, Khaparkheda	Certificate Course in Hospital Assistant
7.	26/09/2021	Late Ganesh singh Bahuuddeshiya Gramin Vikas Sanstha, Wardha	Certificate Course in Data Science
8.	29/09/2021	Maa Vaishnvi Shikshan Sanstha, Hingna Road, Nagpur	Certificate Course in Montessori Teachers Training
9.	29/09/2021	Mindspace Institute of Technology, Kamptee Road, Nagpur	Certificate Course in Montessori Teachers Training
10.	28/09/2021	Shri. Sai Samrth Educational Medical and Research Society, Mahal, Nagpur	Certificate Course in Accupressure
11.	22/12/2021	Eton Advisors Pvt. Ltd. (Trade School), 1 st Floor, SalsarVihar, Swami Narayan Mandir Road, Wathoda Rd, Nagpur	Certificate Course in Financial Literacy
12.	22/02/2022	National Institute of Women, Child & Youth development, Besa, Nagpur	Certificate Course in Nurse Assistant
13.	21/02/2022	L.A.D. & Smt. R. P. College for Women, Nagpur	Certificate Course in Gender Sensitization
14.	23/02/2022	Dr.Ambedkar College, Deekshabhoomi, Nagpur	Certificate Course in CRISPR for All
15.	05/03/2022	Horiba India Technical Institute, MIDC., Butibori Industrial Area Phase 2, Nagpur	Advance Diploma in Clinical Laboratory Sciences & Automation
16.	05/04/2022	Smt. ManoramabaiMundle College of Architecture, L. A. D. College Campus, Seminary Hills, Nagpur	1. Diploma Course for Valuation in Real Estate . 2. Diploma Course for Valuationin Securities or Financial Assets. 3. Advance Diploma Course for Valuation in Real Estate. 4. Advance Diploma Course for Valuation in Securities or Financial Assets. 5. Post-Graduate Diploma Course for Valuation in Real Estate. 6. Post-Graduate Diploma Course for Valuation in Securities or Financial Assets

Sr. No.	Visiting Date	Visiting Institute/College Name	Courses Name
17.	19/04/2022	Suryoday College of Engineering and Technology, Nagpur	1. P.G. Diploma in Data Sciences for Industrial IOT. 2. P.G. Diploma in Advance & Smart Manufacturing. 3. P.G. Diploma in Product Design & Manufacturing 4. P.G. Diploma in Industrial IOT
18.	22/06/2022	Dadasaheb Balpande College of Pharmacy, Besa, Nagpur	1. Elavating Ethical Practices of Pharmacy Profesion (EEPPP). 2. Advance Analytical Equipment Handling Certificate Course

उन्नती, सहयोग, सक्षम व संस्कार प्रकल्प :

विभागाद्वारे विविध महाविद्यालयांमध्ये 'आजीवन अध्ययन व विस्तार केंद्र' स्थापन केले जातात. या केंद्रातर्गत विभागाचे पुढील चार प्रकल्प कार्यान्वित केले जातात. मात्र अहवाल कालावधीत सर्वत्र कोरोना विषाणुचा प्रादुर्भाव झाल्यामुळे महाविद्यालयांमध्ये विद्यार्थी जातीने उपस्थित राहू शकले नाही. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी थेट सामाजिक संपर्कातून कार्यान्वित करावयाचा उन्नती प्रकल्प तसेच सहयोग प्रकल्प साध्य होऊ शकले नाही.

कोविड-१९ कालावधीत सक्षम प्रकल्पाद्वारे घ्यावयाच्या कौशल्यविकासा उपक्रमांचे स्वरूप जीवन शिक्षण

अभियानांतर्गत चालणारे विविध अभ्यासक्रम असे राहिले. कोविड-१९ या साथरोगाच्या काळात अनेक कोविड योद्धांना महत्वाची कामगिरी पार पाडावी लागली. त्यात डॉक्टर, नर्सस, फार्मासिस्ट, कोविड चाचणी केंद्रातील विविध तज्ज्ञ व कर्मचारी, प्रशासकीय अधिकारी, पोलीस, अत्यावश्यक सेवेत काम करणारे विविध क्षेत्रातील अधिकारी, कर्मचारी व इतर व्यक्ती त्यांच्याबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करण्यासाठी त्यांचे मनोगत, अनुभव, अपेक्षा जाणून घेऊन त्यांचा सन्मान करण्यासाठी अभिवादन प्रकल्प या कालावधीमध्ये नव्यानेच कार्यान्वित करण्यात आलेला आहे.

विभागाने आयोजित केलेल्या सभा :

आजीवन अध्ययन व विस्तार विभागाच्या विकासासाठी विविध महत्वाच्या सभा ठराविक कालावधीमध्ये पार पाडल्या गेल्या. त्यांचा वृत्तांत पुढीलप्रमाणे आहे.

अनुक्रमांक	सभा	दिनांक	स्थळ
१.	विविध उपक्रम तसेच कौशल्यधिष्ठित रोजगारक्षम क्रेडीट बेस्ड अभ्यासक्रम पुनर्रचित करण्याकरिता समितीची सभा	०२.०८.२०२२	आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
२.	कौशल्यधिष्ठित रोजगारक्षम क्रेडीट बेस्ड अभ्यासक्रम पुनर्रचित करण्याकरिता समितीची सभा	२१.०९.२०२१	
३.	आजीवन अध्ययन व विस्तार मंडळाची सभा	१५.०३.२०२२	जमनालाल बजाज, प्रशासकीय इमारत, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
४.	कोविड चाचणी प्रयोगशाळेत जैवतंत्रज्ञानावर आधारित कौशल्यधिष्ठित अभ्यासक्रम तसेच नियमावली तयार करण्याकरिता समितीची सभा	१०.०५.२०२२	औषधीनिर्माणशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
५.	क्रेडीट बेस्ड अभ्यासक्रमांचे क्रेडीट विद्यार्थ्यांना देण्याकरिता तसेच नियमावली, प्रमाणपत्रे यांचे प्रारूप तयार करण्याकरिता समितीची सभा	१८.०५.२०२२	ग्रामगीता भवन, विद्यापीठ परिसर, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

अनुक्रमांक	सभा	दिनांक	स्थळ
६.	For exploring the possibility of establishment of Nano Science and Engineering Department of University या विषयावर आधारित समितीची सभा	२०.०५.२०२२	भौतिकशास्त्र विभाग, विद्यापीठ परिसर, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
७.	For Recognition to skill based programmers as per Direction No. 11 of 2022 या विषयावर आधारित समितीची सभा	०९.०६.२०२२	ग्रामगीता भवन, विद्यापीठ परिसर, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

विभागाद्वारे घेण्यात आलेल्या परीक्षा :

अनुक्रमांक	अभ्यासक्रमाचे नाव	दिनांक	स्थळ
१.	Media Art	24/08/2021	Department of Lifelong Learning & Extension
२.	Operation Theatre Assistant	30/04/2022	Department of Lifelong Learning & Extension
३.	Ophthalmic Technician Assistant	21/05/2022	Department of Political Science, University Campus
४.	CRISPR for All	23/05/2022	Dr. Ambedkar College, Deekshabhoomi, Nagpur
५.	Financial Literacy	29/05/2022	ONLINE MODE
६.	Financial Literacy	23/05/2022	ONLINE MODE
७.	Financial Literacy	06/07/2022	ONLINE MODE
८.	Montessori Teachers Training Certificate Examination	28/07/2022	Department of Economics, University Campus.

विभागाद्वारे घेण्यात आलेली Online व्याख्यानमाला:

प्रस्तुत कालावधीमध्ये विद्यार्थ्यांच्या विकासाकरिता महत्त्वाच्या विषयावर ऑनलाईन व्याख्यानमालेचे आयोजन करण्यात आले. त्याची यादी पुढीलप्रमाणे आहे.

अनु. क्र.	विषय	दिनांक	व्याख्याते
१.	स्त्रियांच्या आरोग्य विषयक तक्रारी आणि समाधान	२ मार्च, २०२२ सकाळी ११ वाजता	डॉ. माधुरी गावंडे, स्त्रीरोग तज्ज्ञ, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज कर्करोग हॉस्पिटल आणि संशोधन केंद्र, नागपूर
२.	असंक्रमित रोगांच्या प्रतिबंधाकरिता बदलती जीवनशैली	११ मार्च, २०२२ सकाळी ११ वाजता	डॉ. स्वरूपा चकोले, प्राध्यापक, सामुदायिक चिकित्सा विभाग, शालिनीताई मेघे हॉस्पिटल, वर्धा
३.	नशामुक्ती आणि युवावर्ग	६ मार्च, २०२२ सकाळी ११ वाजता	डॉ. योगेश किटे प्रसिद्ध उद्बोधक आणि सल्लागार
४.	लोकसंख्या शिक्षण	२६ फेब्रुवारी, २०२२ सकाळी ११ वाजता	डॉ. रामदास माहोरे, प्राध्यापक आणि माजी विभागप्रमुख, पदव्युत्तर अर्थशास्त्र विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर
५.	कृषी विकासाच्या दिशा/MSME उद्योग	१५ मार्च, २०२२ सकाळी ११ वाजता	डॉ. श्रीनिवास खांदेवाले, संचालक, आर. एस. रूईकर श्रमिक आणि सामाजिक सांस्कृतिक संस्था, नागपूर

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर अध्यासन :

प्रोफेसर इनचार्ज : डॉ. निरज जी. बोधी,
एम. ए., पीएच.डी., नेट

डॉ. आंबेडकर प्रतिष्ठान, सामाजिक न्याय आणि अधिकारिता मंत्रालय, भारत सरकार नवी दिल्ली यांच्या मार्गदर्शक तत्त्वानुसार डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठातर्फे २०२१-२०२२ या शैक्षणिक सत्रात चर्चासत्र, राष्ट्रीय सेमिनार इत्यादीबाबत विविध उपक्रम राबविण्यात आले.

व्याख्यान :

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महापरिनिर्वाण दिवस ६ डिसेंबर, २०२१ निमित्त डॉ. आंबेडकर इंटरनॅशनल सेंटर, डॉ. आंबेडकर प्रतिष्ठान, डॉ. आंबेडकर अध्यासन व पाली प्राकृत विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने विशेष व्याख्यान कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे हे होते. याप्रसंगी मुख्य अतिथी डॉ. विकास जांभूळकर यांनी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे राष्ट्र उभारणीत योगदान या विषयावर विस्तृत मार्गदर्शन केले.

कार्यक्रमात डॉ. आंबेडकर प्रतिष्ठानच्या विविध योजनांचे सादरीकरण विभागप्रमुख डॉ. निरज बोधी यांनी केले. अध्यक्षीय भाषणात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे विचार कृतीत उतरविण्याचे आवाहन मा. प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे यांनी केले.

राष्ट्रीय सेमिनार :

दिनांक १५ व १६ मार्च, २०२२ रोजी 'भारतातील अनुसूचित जातींचा विकास' या विषयावर दोन दिवसीय ऑनलाईन राष्ट्रीय सेमिनारचे आयोजन करण्यात आले. यावेळी बीजभाषण प्रा. डॉ. महेश देवकर यांनी केले.

अध्यक्षस्थानी डॉ. सुभाष चौधरी, कुलगुरू प्रामुख्याने उपस्थित होते. या सेमिनारच्या प्रथम सत्रात डॉ. संतोष वाघ, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई व डॉ. मनिषा मेश्राम, गौतम बुद्ध विद्यापीठ, नोएडा यांनी उत्कृष्ट मार्गदर्शन केले.

दुसऱ्या दिवशी डॉ. विजय खरे, पुणे विद्यापीठ, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या सत्रात डॉ. शैलेंद्र लेंडे, डॉ. चम्मालाल मेंद्रेले, स्वामी विवेकानंद शुभार्ती विश्वविद्यालय, मेरठ, डॉ. विकास जांभूळकर यांनी मार्गदर्शन केले. समारोपित सत्राचे अध्यक्षस्थान डॉ. प्रदीप आगलावे यांनी भूषविले. यावेळी डॉ. प्रजा बागडे यांनी मार्गदर्शन केले.

शारीरिक शिक्षण विभाग :

संचालक : डॉ. शरद सूर्यवंशी

आंतर-महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धा :

विभागाचे वतीने ८१ (पुरुष/महिला) खेळांच्या आंतर-महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धांचे आयोजन नागपूर, वर्धा, भंडारा आणि गोंदिया जिल्ह्यांतील विविध महाविद्यालयांच्या/संस्थेच्या मैदानावर करण्यात आले.

निवड चाचणीचे आयोजन संघ निवड :

क्रीडा महोत्सव, पश्चिम क्षेत्रीय आणि अखिल भारतीय आंतर-विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धांसाठी आंतर-महाविद्यालयीन क्रीडा स्पर्धांचे समाप्तीनंतर निवड चाचणीचे आयोजन विभागातर्फे करण्यात आले. क्रीडा व शारीरिक शिक्षण मंडळाद्वारे गठित निवड समिती सदस्यांनी या निवड चाचणीच्या आधारे विद्यापीठाचा संघ निवडला व निवड झालेल्या संघाचे प्रशिक्षण शिबीर आयोजित करण्यात आले.

खेलो इंडिया विद्यापीठ खेळ :

दिनांक २२ ते २४ मार्च, २०२२ रोजी छत्रपती शाहूजी महाराज विद्यापीठ येथे अखिल भारतीय आंतर-विद्यापीठ ज्युडो महिला स्पर्धेत कु. शुभांगी राऊत हिने तिसरे स्थान पटकाविले (कांस्यपदक Individual Event ५७ कि.ग्रॅ.) आणि दिनांक २३ एप्रिल, २०२२ ते ३ मे, २०२२ पर्यंत जैन विद्यापीठ, बंगलोर येथे झालेल्या खेलो इंडिया आंतर-विद्यापीठ ज्युडो महिला स्पर्धेत कु. शुभांगी राऊत हिने तिसरे स्थान पटकाविले (कांस्यपदक) (५७ कि.ग्रॅ.), श्री. सुनील सिंग यांनी दुसरे स्थान पटकाविले (रौप्यपदक) (१०७ कि.ग्रॅ.) खेलो इंडिया आंतर-विद्यापीठ भारत्तोलन पुरुष स्पर्धा, खेलो इंडिया आंतर-विद्यापीठ कुस्ती महिला स्पर्धेत कु. निकिता राऊत हिने पहिले स्थान पटकाविले (सुवर्णपदक) (५००० मिटर रन), कुस्ती पुरुष स्पर्धेत अनुक्रमे श्री. दिपांशु यांनी दुसरे स्थान (रौप्यपदक) (१२५ कि.ग्रॅ.) तर श्री. सुर्यांशु शेरावत (कांस्यपदक) (९७ कि.ग्रॅ.) यांनी तिसरे स्थान पटकाविले. शेवटच्या वर्षी आपल्या आंतर-विद्यापीठाने योगासन पुरुष स्पर्धेत पहिले स्थान, योगासन महिला स्पर्धेत दुसरे स्थान तर कराटे (टीम काटा) महिला स्पर्धेत तिसरे स्थान पटकाविले.

पश्चिम क्षेत्रीय आणि अखिल भारतीय विद्यापीठ खेळ :

दि. २२ ते २६ डिसेंबर, २०२१ रोजी के. आय. आय. टी. एस., भुवनेश्वर येथे संपन्न झालेल्या अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ पॉवर लिफ्टिंग पुरुष स्पर्धेत श्री. अंकित खत्री यांनी पहिले स्थान पटकाविले (सुवर्णपदक (१२० कि. ग्रॅ.) Individual Event), स्विमिंग महिला स्पर्धेत अनुक्रमे कु. रिशिका बदोले हिने दुसरे स्थान पटकाविले (रौप्यपदक

(ब्रेथ स्टोक) Individual Event), कु. रूतुजा तालेगावकर हिने तिसरे स्थान पटकाविले (कांस्यपदक, ४०० आय. एम. Individual Event).

दिनांक २४ ते ३० मार्च, २०२२ पर्यंत आचार्य नागार्जुन विद्यापीठ, गनतूर येथे अखिल भारतीय आंतर-विद्यापीठ सॉफ्टबॉल पुरुष स्पर्धेत विद्यापीठाच्या सॉफ्टबॉल पुरुष टिमने तिसरे स्थान पटकाविले. पश्चिम क्षेत्रीय आंतर-विद्यापीठ हॅण्डबॉल पुरुष स्पर्धेत विद्यापीठाच्या हॅण्डबॉल पुरुष टिमने तिसरे स्थान पटकाविले.

दि. ३० जून, २०२२ रोजी झालेल्या आंध्रा विद्यापीठ विशाखापट्टम येथे झालेल्या अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ रोलर स्केटिंग महिला स्पर्धामध्ये कु. जानव्ही कडु हिने पहिले स्थान पटकाविले (सुवर्णपदक १० कि.मी. रिंग) आणि (रौप्य पदक १ ल्याप ५०० मिटर रोड) मध्ये दुसरे स्थान पटकाविले. तर (रौप्यपदक १० कि.मी. रोड रेस) यामध्येही दुसरे स्थान पटकाविले.

दि. २७ ते ३० जून, २०२२ रोजी जगन्नाथ युनिव्हर्सिटी, जयपुर येथे झालेल्या अखिल भारतीय आंतर-विद्यापीठ वुडबॉल पुरुष स्पर्धेत श्री. तनुज ठाकूर यांनी (सुवर्णपदक Single Event) यामध्ये पहिले स्थान. आपल्या विद्यापीठ टिमने (टिम इव्हेंट) स्पर्धेमध्ये तिसरे स्थान तर श्री. मनिपाल दत्तराम आणि श्री. कुमहार यांनी (सुवर्णपदक मिश्र दुहेरी) मध्ये पहिले स्थान पटकाविले. कु. एकता मंडपे आणि दिलीप पानसालिया यांनी पहिले स्थान पटकाविले (सुवर्ण पदक मिश्र दुहेरी), कु. संगिता यादव आणि कु. पुर्वजा गावडे यांनी पहिले स्थान पटकाविले (सुवर्णपदक दुहेरी).

दि. २८ ते ३१ मार्च, २०२२ रोजी संपन्न झालेल्या पंजाब युनिव्हर्सिटी, पटियाला येथे अखिल भारतीय आंतर-विद्यापीठ वुशु महिला स्पर्धा पंजाब युनिव्हर्सिटी स्पर्धेत कु. पुजा मस्के हिने दुसरे स्थान पटकाविले (रौप्यपदक Individual Event), कु. नम्रता हटवार हिने तिसरे स्थान पटकाविले (कांस्यपदक Individual Event), कु. अश्लेषा वर्मा हिने तिसरे स्थान पटकाविले (कांस्यपदक Individual Event), कु. शिवानी देवासे हिने तिसरे स्थान पटकाविले (कांस्यपदक Individual Event), कु. निकिता फुटाणे हिने तिसरे स्थान पटकाविले (कांस्यपदक (५६ कि.ग्रॅ. संशु) Individual Event)

दि. १४ ते १७ मार्च, २०२२ कुरुक्षेत्र विद्यापीठ, कुरुक्षेत्र अखिल भारतीय आंतर-विद्यापीठ कराटे महिला स्पर्धेत आपल्या विद्यापीठाच्या कराटे महिला टिमने दुसरे स्थान पटकाविले

दि. ९ ते ११ मार्च, २०२२ रोजी आय. टी. एम. युनिव्हर्सिटी, ग्वालिनर येथे संपन्न झालेल्या अखिल भारतीय

आंतर-विद्यापीठ फ्लोअर बॉल महिला स्पर्धेत आपल्या विद्यापीठाच्या फ्लोअर बॉल महिला टिमने तिसरे स्थान पटकाविले.

दि. १६ ते २० एप्रिल, २०२२ या दरम्यान सुरेश ज्ञान विहार युनिव्हर्सिटी, जयपुर येथे झालेल्या अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ मिनी गोल्फ पुरुष स्पर्धेत श्री. अजय दनकरे यांने पहिले स्थान पटकाविले (सुवर्णपदक, Individual Event), श्री. पार्थ हिवरकर, श्री. गजानन ठाकरे यांने पहिले स्थान पटकाविले (सुवर्णपदक, डबल इव्हेंट), श्री. अजय दनकरे, श्री. विकार यादव, श्री. सुधिर सुहागपूरे, श्री. प्रिंस सोनगडे, श्री. दुर्गेश मेढे, श्री. तनिष्क चहर, श्री. मीत लाखनी, श्री. अनुप तिवारी यांनी तिसरे स्थान पटकाविले (कांस्यपदक, टीम इव्हेंट), कु. तृप्ती मडावी, हिने तिसरे स्थान पटकाविले (कांस्यपदक, फेअरवे सिंगल इव्हेंट), कु. एकता मंडपे, कु. इशा ढबालीया यांनी तिसरे स्थान पटकाविले. (रौप्यपदक, फेअरवे डबल इव्हेंट), कु. शुभांगी सुहागपुरे, कु. हर्षिका बोरकर यांनी तिसरे स्थान पटकाविले. (कांस्यपदक, फेअरवे डबल इव्हेंट), कु. दीपा मुनोत, श्री. सक्षम भंडारी यांनी तिसरे स्थान पटकाविले (कांस्यपदक, फेअरवे मिक्स डबल इव्हेंट), कु. तनुश्री वाघमारे व श्री. महुले अंजली नितीने यांनी तिसरे स्थान पटकाविले. (कांस्यपदक, फेअरवे एस डबल इव्हेंट).

विद्यार्थी विकास विभाग :

संचालक : डॉ. अभय मुद्गल

विद्यापीठस्तरीय छात्र संसद निवड चाचणी :

विद्यापीठस्तरीय छात्र संसदेच्या दिनांक २१ ते २३ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी झालेल्या निवड चाचणीमध्ये नाव नोंदविलेल्या भंडारा, गोंदिया, वर्धा, नागपूर ग्रामीण व नागपूर शहरातील संलग्नित महाविद्यालयातून प्रत्येकी दोन विद्यार्थिनी/विद्यार्थ्यांनी यानुसार एकूण १०८० विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला. यामधून परिक्षकांनी ११३ विद्यार्थ्यांची अंतिम छात्र संसदेकरिता निवड करण्यात आली.

विद्यापीठस्तरीय छात्र संसद :

विद्यापीठस्तरीय छात्र संसदेचे आयोजन दिनांक २६ ते ३० ऑक्टोबर, २०२१ रोजी नागपूर महानगरपालीकेच्या श्रीमंत राजे रघुजी भोसले, नगरभवन (टाउन हॉल) महाल, नागपूर येथे करण्यात आले होते. या छात्र संसदेत निवड झालेले सर्व ११३ विद्यार्थी उपस्थित झाले. सदर आयोजित छात्र संसदेतील सहभागी विद्यार्थ्यांना बॅचेस, ग्रामगीता, संविधान प्रत, मास्क, डायरी व पेनचा समावेश असलेली संच वितरीत करण्यात आले होते. छात्र संसदेचे उद्घाटन मा. कुलगुरु डॉ. सुभाष चौधरी यांच्या अध्यक्षतेत झाले. तसेच मा. प्र-कुलगुरु

डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, सिनेट सदस्य श्री. विष्णू चांगदे, सिनेट सदस्य टारझन गायकवाड, संचालक डॉ. सोपानदेव पिसे, राष्ट्रीय सेवा योजना व संचालक डॉ. अभय मुद्गल, विद्यार्थी विकास विभाग यांनी छात्र संसदेत मार्गदर्शन केले. उद्घाटन सोहळ्यात आलेले प्रमुख अतिथी नागपूर महानगरपालिकेचे महापौर मा. दयाशंकर तिवारी यांनी छात्र संसदला संबोधित केले. छात्र संसदेच्या पहिल्या दिवशी श्री. देवेंद्र पै यांनी विद्यार्थ्यांना छात्र संसदेबद्दल माहिती देवून छात्र संसदेचे अध्यक्षपद भूषविले. छात्र संसदेमध्ये सत्ता पक्ष, विरोधी पक्ष व अपक्ष याप्रकारे विभाजन करण्यात आले तसेच सत्ता पक्षातील विद्यार्थ्यांना भगव्या रंगाचे, विरोधी पक्षातील विद्यार्थ्यांना पिवळ्या रंगाचे व अपक्ष विद्यार्थ्यांना निळ्या रंगाचे ज्यावर विद्यापीठाचा व छात्र संसदेचा लोबो मुद्रीत करण्यात आलेले होते असे दुपट्टे देऊन तशी आसन व्यवस्था करण्यात आली. दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०२१ रोजी नागपूर महानगरपालिकेच्या श्रीमंत राजे रघुजी भोसले, नगरभवन (टाउन हॉल) महाल, नागपूर

येथे छात्र संसदेचे समारोपीय कार्यक्रम सुप्रसिद्ध गणिततज्ज्ञ डॉ. आनंद कुमार, पटना यांचे उपस्थितीत पार पडला. याच कार्यक्रमात विजेत्या विद्यार्थ्यांना बक्षीसे प्रदान करण्यात आली.

संविधान दिन :

दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०२१ रोजी संविधान दिन मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांच्या अध्यक्षतेत तसेच मा. प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, बिज वक्ता मा. श्री. अशोक मेंढे, डॉ. आंबेडकर फाउंडेशन न्याय आणि सक्षमीकरण मंत्रालय भारत सरकार, मा. कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, डॉ. सोपानदेव पिसे, राष्ट्रीय सेवा योजना व संचालक डॉ. अभय मुद्गल विद्यार्थी विकास विभाग यांचे व इतर मान्यवरांच्या उपस्थितीत दीक्षांत सभागृहात कार्यक्रम पार पडला.

समुपदेशन :

विद्यार्थी विकास विभाग व पदव्युत्तर शैक्षणिक मानसशास्त्र विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने विद्यार्थ्यांचे समस्यांवर समुपदेशन करण्यात आले.

खालील समस्यांवर समुपदेशन करण्यात आले.

Adjustment Problems	Emotional Problems	Stress	Anxiety	Family issues	Total
४३८	३५५	६८५	५३०	१२०	२१२८

विद्यार्थी वैद्यकीय सहायता निधी :

संलग्नित महाविद्यालयातील खालील विद्यार्थ्यांच्या प्राप्त वैद्यकीय प्रस्तावानुसार समितीने मंजूर केल्यानुसार निधी वाटप करण्यात आला.

अनुक्रमांक	विद्यार्थ्यांचे नाव	महाविद्यालयाचे नाव	देण्यात आलेली रक्कम
१.	कु. नेहा भाग्यरथ चाचेरे	शिवप्रसाद सदानंद जयस्वाल कॉलेज, अर्जुनी मोरगाव, गोंदिया	५०,०००/-
२.	अनुपाल पंढरी लांडगे	इतिहास विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	२,३२३/-
३.	मयुर श्रीधरराव रोकडे	के. डी. के. इंजिनियरिंग कॉलेज, नागपूर	१,००,०००/-

जागतिक दिव्यांग दिन :

जागतिक दिव्यांग दिन दिनांक ३ डिसेंबर, २०२१ रोजी दीक्षांत सभागृहामध्ये आयोजित करण्यात आला होता. सदर कार्यक्रम मा. डॉ. संजय दुधे, प्र-कुलगुरूंच्या अध्यक्षतेखाली, विशेष तज्ज्ञ अतिथी श्री. विजय मुनिश्वर, अर्जुन तथा द्रोणाचार्य पुरस्कार विजेते, अधिसभा सदस्य, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, सुप्रसिद्ध उद्योजक तथा प्रेरक वक्ता श्री. जयसिंग चौहान, डॉ. राजू हिवसे कुलसचिव, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ तसेच समान

संधी कक्षाच्या समन्वयक डॉ. राजश्री वैष्णव, संचालक, डॉ. अभय मुद्गल, विद्यार्थी विकास विभाग व ३५० मान्यवरांच्या उपस्थितीत पार पडला.

मिशन साहसी :

दिनांक ८ डिसेंबर, २०२१ रोजी सकाळी १०.३० ते संध्याकाळी ४ वाजेपर्यंत कविवर्य सुरेश भट सभागृह रेशीमबाग, नागपूर येथे मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांच्या अध्यक्षतेत व प्रमुख उपस्थिती मा. प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, आयोजन समिती अध्यक्ष

श्री. विष्णू चांगदे, सुकाणू समिती अध्यक्ष श्रीमती शिवानी दाणी वखरे व संचालक डॉ. अभय मुद्गल विद्यार्थी विकास मंडळ यांनी मिशन साहसी ही 'विद्यार्थिनीकरिता स्वयंरक्षा प्रशिक्षण कार्यशाळा' नागपूर विद्यापीठ व नागपूर शहर पोलीस यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित करण्यात आली होती. कार्यशाळेमध्ये एकूण चार सत्रे झाली.

प्रथम सत्राच्या उद्घाटन कार्यक्रमात मा. पोलीस आयुक्त श्री. अमितेश कुमार (भा.पो.से.) नागपूर शहर, मा. जिल्हाधिकारी श्रीमती आर. विमला (भा.पो.से.) नागपूर जिल्हा, व सहपोलीस आयुक्त श्रीमती अश्वती दोरजे (भा.पो.से.) यांनी विद्यार्थिनींना मार्गदर्शन केले.

द्वितीय सत्रामध्ये श्री. मिलिंद पोक्षे, प्रसिद्ध समुपदेशक, जाणीव ट्रस्ट, मुंबई यांनी 'आजच्या सायबर जगातील विद्यार्थिनी : प्रलोभन आणि व्यसन' यावर व श्री. चिन्मय पंडित (भा.पो.से.) पोलीस उपायुक्त, गुन्हे शाखा यांनी 'संगणकीय गुन्हे व प्रतिबंधात्मक उपाय' यावर मार्गदर्शन केले. तृतीय सत्रामध्ये फ्लॉइड लेफ्टनंट श्रीमती शिवाली देशपांडे (से.नि.) यांनी 'संरक्षण क्षेत्रात विद्यार्थिनी करिता असलेल्या विविध संधी' या विषयावर मार्गदर्शन केले. चतुर्थ सत्रामध्ये पोलीस उपायुक्त, परिमंडळ क्र. २ श्रीमती विनिता साहू (भा.पो.से.) यांनी 'महिलांसाठी पोलीस' या विषयावर मार्गदर्शन केले. एकूण १३६५ विद्यार्थिनींनी या प्रशिक्षण कार्यशाळेचा लाभ घेतला.

अल्पसंख्यांक हक्क दिन :

महाराष्ट्र शासनाच्या निर्देशानुसार अल्पसंख्यांक हक्क दिन दिनांक १८ डिसेंबर, २०२१ रोजी सकाळी ११.०० वाजता विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात मा. कुलगुरू, डॉ. सुभाष चौधरी यांचे अध्यक्षतेत, मा. प्र-कुलगुरू, डॉ. संजय दुधे यांचे प्रमुख उपस्थितीत पार पडला. सदर कार्यक्रमाला प्रसिद्ध उद्योजक श्री. प्यारे खान व श्री. परहीज गिमी उपस्थित होते. प्रस्तुत कार्यक्रमाचे प्रस्ताविक डॉ. अभय मुद्गल, संचालक, विद्यार्थी विकास विभाग यांनी केले. प्रस्तुत कार्यक्रमाला २१८ मान्यवर उपस्थित होते.

“युवक पंथरवडा तथा राष्ट्रीय मतदार दिवस -२०२२” समारोपीय कार्यक्रम :

बुधवार दिनांक १२ जानेवारी, २०२२ रोजी सकाळी ११ वाजता मा. कुलगुरूंच्या अध्यक्षतेत राष्ट्रीय युवक दिनाचा कार्यक्रम संपन्न झाला. याप्रसंगी मा. डॉ. संजय दुधे, प्र-कुलगुरू, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर प्रमुख उपस्थिती, विशेष अतिथी श्री. अनंत शेष दास, अध्यक्ष, इस्कॉन तथा प्रेरक वक्ता, डॉ. सोनू जेसवानी, सहयोगी प्राध्यापक, व्ही. एम. व्ही. महाविद्यालय, नागपूर यांनी आभासी मंचावर याप्रसंगी मार्गदर्शन केले.

सदर युवक पंथरवडाचा दिनांक १७ जानेवारी, २०२२ रोजी 'उडान' या कौशल्य विकास कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यशाळेला प्रशिक्षक म्हणून श्री. विनय चावला यांनी मार्गदर्शन केले. एकूण ५६९ विद्यार्थ्यांनी आभासी पद्धतीने या कार्यशाळेत सहभाग नोंदविला.

दिनांक २४ जानेवारी, २०२२ रोजी श्री. गौरव टांकसाळे प्रस्तुत देशभक्तीपर गीत गायन कार्यक्रम तसेच श्री. नरेंद्र नाशिककर प्रस्तुत 'संगीतमय कविता' या एकल काव्य कार्यक्रमाचे आयोजन आभासी पद्धतीने करण्यात आले.

तसेच राज्य निवडणुक आयोगाच्या निर्देशानुसार दिनांक २५ जानेवारी, २०२२ रोजी राष्ट्रीय मतदार दिनाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. सदर कार्यक्रमाला विद्यापीठाचे मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, मा. प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे उपस्थित होते. जिल्हा निवडणुक अधिकार व मा. जिल्हाधिकारी श्रीमती. आर. विमला व श्री. उल्हास औरंगाबादकर सहायक महाअधिवक्ता प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होते.

याप्रसंगी मा. जिल्हाधिकारी यांनी विद्यार्थ्यांना मतदानाचा हक्क बजावण्यासाठी शपथ दिली. तसेच विद्यापीठाच्या ललीत कला विभागाच्या विद्यार्थ्यांनी याप्रसंगी 'निवडणुकीच्या दिवशी फिरायला जाणारे लोक' या विषयावर मुकनाट्य प्रस्तुत केले. याप्रसंगी तीनशे बारा विद्यार्थी आभासी पद्धतीने उपस्थित होते. तसेच याप्रसंगी छात्र संसदेचे प्रमाणपत्र वितरित करण्यात आले होते. तसेच वैद्यकीय सहायता निधीचा धनादेश वितरित करण्यात आला.

“कोव्हीड-१९ लॉकडाऊन काळात अडचणीत असलेल्या विद्यार्थ्यांना स्वयंप्रेरणेने सहकार्य करणारे प्राधिकारिणी सदस्य, शिक्षक व विद्यार्थ्यांचा विशेष सत्कार” समारोह कार्यक्रम :

दिनांक २७ एप्रिल, २०२२ रोजी सकाळी १०.३० वाजता “कोव्हीड-१९ लॉकडाऊन काळात अडचणीत असलेल्या विद्यार्थ्यांना स्वयंप्रेरणेने सहकार्य करणारे प्राधिकारिणी सदस्य, शिक्षक व विद्यार्थ्यांचा विशेष सत्कार” समारोह कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व प्रमुख अतिथी कर्नल अमोद चांदना, समादेशक, २० महा. बी. एन., एन. सी. सी. व श्री. चिन्मय पंडीत (भा.प्र.से.) पोलीस उपायुक्त, गुन्हेशाखा, नागपूर यांनी याप्रसंगी मार्गदर्शन केले. तसेच या कार्यक्रमाला कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, डॉ. सोपानदेव पिसे, मानद संचालक, राष्ट्रीय सेवा योजना व डॉ. अभय मुद्गल, संचालक, विद्यार्थी विकास विभाग यांचे उपस्थितीत उपरोक्त कार्यात स्वयंप्रेरणेने सहकार्य करणाऱ्या प्राधिकारिणी सदस्यांचा व शिक्षकांचा स्मृतिचिन्ह व प्रशस्तिपत्र देऊन तसेच विद्यार्थ्यांचा प्रशस्तिपत्र देऊन सत्कार करण्यात आला.

संचालक विद्यार्थी विकास यांचा प्रगतिदर्शक अहवाल :

डॉ. अभय मुद्गल, संचालक, विद्यार्थी विकास यांचा प्रगतिदर्शक अहवाल विद्यार्थी विकास मंडळाच्या दिनांक १४.०६.२०२२ रोजी संपन्न झालेल्या सभेत प्रस्तुत करण्यात आला व त्याच सभेत डॉ. अभय मुद्गल, संचालक, विद्यार्थी विकास यांनी केलेल्या प्रशंसनीय कार्याकरिता अभिनंदन प्रस्तावही एकमताने विद्यार्थी विकास मंडळाने मान्य केला.

हेरिटेज वॉक :

विद्यापीठाची वाटचाल शतकोत्तर वर्षाकडे होत असतांना विद्यापीठाचा गौरवशाली इतिहास व ऐतिहासिक इमारतींची माहिती विद्यार्थ्यांना देण्याकरिता विभागाद्वारे दर महिन्याच्या चौथ्या रविवारी हेरिटेज वॉकचे आयोजन करण्यात आले.

तक्रार निवारण कक्ष :

महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने दिनांक २५ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी क्रमांक — परिनि —२०१८/ प. क्र. १२५/ विशि-२ अंतर्गत अधिसूचनेन्वये निर्गमित केलेल्या २०१९ च्या एकरूप परिनियम क्रमांक ५ मधील कलम ५(४)(एक) मधील रचनेनुसार विद्यापीठाविरुद्धच्या तक्रारीच्या आणि महाविद्यालय तक्रार निवारण कक्षाकडून निर्णय न देण्यात आलेल्या तक्रारींचे निवारण करण्यास्तव मा. कुलगुरुंनी प्र-कुलगुरुंच्या अध्यक्षतेखाली विद्यापीठ तक्रार निवारण कक्ष गठीत केले असून दिनांक ४ एप्रिल, २०१९ रोजी क्रमांक रातुमनावि/साप्र/स/२७९१च्या अधिसूचनेनुसार तक्रार निवारण कक्षाच्या शैक्षणिक सत्र २०२१-२२ मध्ये एकूण २ सभा घेण्यात आल्या. सदर सभामध्ये विद्यार्थ्यांच्या प्राप्त एकूण ६१ तक्रारींचे निराकरण करण्यात आलेले आहे.

ओबेराय सेंटर फॉर एक्सलेन्स :

समन्वयक (मानद) : डॉ. राहुल खराबे

नवीन पिढीच्या विद्यार्थ्यांना संधी देण्यासाठी उत्कृष्टता (OCE) ची स्थापना करण्यात आली. भारतीयानी त्यांच्या पूर्ण करिअर क्षमतेचे पोषण करणे आणि ते लक्षात घेणे.

OCE ची दृष्टी प्रगत निर्माण करण्यासाठी शिक्षणात जागतिक दर्जाच्या पद्धती आणणे, व्यावसायिकरित्या चालवलेले कार्यक्रम तांत्रिक क्रांती साधारणपणे उत्पादकता आणि कार्यक्षमता वाढवते. तांत्रिक क्रांती मानवी भौतिक परिस्थितीचे पूर्णलेखन करते अस्तित्व आणि संस्कृतीला आकार देऊ शकते. हे साखळीच्या ट्रिगर म्हणून भूमिका बजावू शकते विविध आणि अप्रत्यक्षित बदल.

OCE नवीन देण्याची भूमिका बजावते. विद्यार्थ्यांना एज टेक्नॉलॉजी आणि म्हणून OCE विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करते.

उद्योग भेट :

दि. २८ डिसेंबर, २०२१ रोजी आष्टा टेक ऑटोमेशन प्रा. लि. नागपूर येथे विद्यार्थ्यांसाठी उत्पादन प्रक्रिया समजून घेण्यासाठी औद्योगिक भेटीचे आयोजन करण्यात आले होते. दि. २७ मे, २०२२ रोजी जाधव लेलॅन्ड प्रायव्हेट लिमिटेड, अमरावती येथे विद्यार्थ्यांनी प्रत्यक्ष उत्पादन उद्योगाचे कार्य करण्यासाठी वापरले जाणारे वेल्डिंग रोबोट व उत्पादन उद्योगाची प्रक्रीया ऑटोमेशन समजून घेतले. दि. २४ जून, २०२२ रोजी विद्यार्थ्यांसाठी अन्न उद्योगात वापरलेली ऑटोमेशन प्रणाली समजून घेण्याकरिता पार्ले—जी येथे औद्योगिक भेटीचे आयोजन करण्यात आले.

कार्यशाळा :

केंद्रातर्फे दि. ११ व १२ जुलै, २०२१ रोजी हँड—ऑन, डिझाईन आणि फॅब्रिकेशनची प्रक्रीया समजून घेण्याकरिता विद्यार्थ्यांसाठी प्रात्यक्षिक कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते.

अतिथी व्याख्यान :

अतिथी व्याख्यानद्वारे वेबिनारचे आयोजन करण्यात आले होते. सॉफ्टवेअर आणि रोबोटिक्ससारख्या उद्योगांमधील प्रणालीचा प्रवाह समजून घेण्याकरिता विद्यार्थ्यांची क्षमता विकसित करण्यास मदत होते. 'उद्योग स्टार्टअप बिझनेस' या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. विद्यार्थ्यांमध्ये मुलाखतीबाबत असणारी भिती दूर करण्यासाठी Interview Handling Technics या विषयावर कार्यशाळा घेण्यात आली. बिझिनेस स्टार्टअपचे सखोल ज्ञान मिळविण्यासाठी 'प्रक्रीया आणि संधी' या विषयावर श्री. कमलेश उमाळे यांचे अतिथी व्याख्यान.

तंत्रज्ञान आणि उर्जा पार्क :

संचालक : डॉ. प्रकाश इटनकर

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे तंत्रज्ञान आणि उर्जा उद्यान हे शिक्षक, शास्त्रज्ञ, संशोधक, समाज आणि उद्योग यांच्यातील परस्पर सहकार्याद्वारे विद्यापीठ आणि उद्योग व्यावसायिक यांच्यातील परस्पर संवादाला काम करेल.

तंत्रज्ञान आणि उर्जा उद्यानाची रचना समाज, संशोधन केंद्रे, शिक्षण संस्था आणि तंत्रज्ञान आधारित उद्योग नवोन्मेषकांमध्ये समन्वयक साधून योग्य तंत्रज्ञानाचे प्रदर्शन मूलभूत उत्पादन आणि व्यापारीकरण सुलभ करण्यासाठी केली जाईल.

तंत्रज्ञान आणि उर्जा उद्यानाचा उद्देश समाज, विद्यापीठ आणि उद्योग यांच्यात त्यांच्या कल्पना, ज्ञान आणि अनुभव समाविष्ट करण्यासाठी तसेच नवीन तंत्रज्ञान आणि त्यांच्या विकासासाठी सुविधा प्रदान करून त्यांच्यातील सक्रिय परस्परसंवादासाठी

उत्कृष्ट विचार, नवकल्पना आणि उद्योजकतेसाठी प्रेरणा देणारी एक इकोसिस्टम तयार करणे हा आहे.

तंत्रज्ञान आणि उर्जा उद्यान हे विविध प्रात्यक्षिक, योग्य तंत्रज्ञान प्रकल्प आणि प्रतिकृती दान स्वरूपात स्विकारेल अथवा खरेदी करेल आणि त्यांच्या प्रदर्शनाची व्यवस्था करेल.

उद्दिष्टांची पूर्तता करण्यासाठी आणि आपल्या देशाच्या विज्ञान आणि तंत्रज्ञान क्षेत्रात विशेषतः विदर्भात विद्यापीठाचा समाजोन्मुख विस्तार वाढविण्यासाठी जागतिक दर्जाच्या पायाभूत सुविधा असणे आवश्यक आहे.

विदर्भातील उद्योग आणि उच्च शिक्षण संस्थांच्या सर्वसमावेशक सहभागाच्या प्रक्रियेद्वारे विद्यार्थ्यांना नवीन कल्पनांचे योगदान देण्यासाठी आणि महत्त्वाच्या संशोधन प्रकल्पांमध्ये व्यस्त राहण्यासाठी तंत्रज्ञान आणि उर्जा उद्यानाची सतत संधी उपलब्ध करून देण्याची इच्छा आहे. ह्या प्रकल्पाचा तंत्रज्ञान आणि उर्जा उद्यानाच्या वतीने नियुक्त केलेल्या सक्षम तज्ञांच्या मार्गदर्शनातून तयार केले जातील.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे तंत्रज्ञान आणि उर्जा उद्यान हे उद्योग, संशोधन संस्था, शैक्षणिक आणि समाजाच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी भागधारकांच्या सहभागाद्वारे विविध क्षेत्रांमध्ये तंत्रज्ञानाचे प्रदर्शन तसेच तंत्रज्ञानासाठी तयार मानव संसाधनाचे केंद्र होईल.

तंत्रज्ञान आणि उर्जा उद्यानाच्या कामाची उद्दिष्टे :

विविध क्षेत्रातील तंत्रज्ञान समस्या ओळखणे आणि स्थानिक संसाधनाचा वापर करून स्थानिक उपाय शोधण्यासाठी साधने आणि मनुष्यबळाचे जाळे उपलब्ध करून देणे. सामाजिक प्रगतीशी निगडित संशोधन समस्यांमध्ये तंत्रज्ञानाच्या हस्तक्षेपाचे प्राधान्य क्षेत्र ओळखणे.

उद्योग, शैक्षणिक संस्था, संशोधन संस्था आणि शैक्षणिक संस्थांसोबत सामंजस्य कराराची अंमलबजावणी करणे. संबंधित विभाग आणि संसाधनांसोबत नेटवर्किंग करून इंडस्ट्री वर्टिकलची यादी तयार करणे आणि कृषी, आरोग्य, फार्मा, उर्जा, लॉजिस्टिक, अभियांत्रिकी, आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स, रोबोटिक्स इत्यादी क्षेत्रातील स्मार्ट तंत्रज्ञान प्राप्त करण्यात मदत करणे. ज्या क्षेत्रात तंत्रज्ञानाच्या हस्तक्षेपामुळे उत्पादनाची किंमत कमी होईल. प्रक्रिया सुधारेल, अपव्यय/तोटा कमी होईल गुणवत्ता सुधारेल आणि प्रदुषण कमी होईल अशा क्षेत्रात उद्योग भागीदारांसोबत काम करण्यास प्रोत्साहन देणे.

भौतिक तंत्रज्ञान आणि उर्जा उद्यान स्थापन करण्यासाठी निधीचे विविध स्रोत शोधणे ज्यामध्ये स्टार्टअपसाठी (Incubation space) जागादेखील समाविष्ट आहेत आणि जलद प्रोटोटाइपिंग सुविधा तसेच उत्पादन वाढण्यासाठी आणि सुधारण्यासाठी इतर सुविधा उपलब्ध करून देणे.

तंत्रज्ञान आणि उर्जा उद्यानासाठी भागीदारी करणाऱ्या एजन्सीची यादी प्रकाशित करणे. उदाहरणार्थ आणि तत्सम एजन्सी व त्यांच्यासोबत MOU करणे. आतापर्यंत विविध विभाग आणि प्राध्यापकांनी केलेल्या औद्योगिक प्रकल्पांची यादी प्रदर्शित करणे.

आपल्या समाजातील शैक्षणिक, प्राध्यापक, विद्यार्थी, उद्योग आणि इतर भागधारकांना देऊ केलेल्या जाऊ शकतील अशा विद्यापीठातील विशेष सामर्थ्य आणि सेवांची यादी करणे. विशेष केंद्रांची यादी आणि विद्यापीठाकडे उपलब्ध असलेल्या सुविधांची यादी ज्यामध्ये रूसा केंद्र आणि विद्यापीठाच्या विविध विभागांमधील सर्व उपकरणे संलग्न महाविद्यालयांच्या केंद्रांमध्ये उपलब्ध उपकरणे आणि सुविधांचा समावेश करणे.

औद्योगिक प्रकल्पांचा अनुभव असलेल्या वरील केंद्रांमधील मार्गदर्शकांची यादी प्रकाशित करणे.

विद्यार्थी आणि शिक्षकांना सामाजिक महत्त्वाच्या प्रकल्पांमध्ये काम करण्यासाठी भरपूर संधी आणि समर्थन प्रदान करणे.

उपयोजित रूचीचे प्रकल्प स्थापन करण्यासाठी तंत्रज्ञान आणि उर्जा उद्यानातून कॉल करणे. शॉर्टलिस्ट केलेल्या प्रकल्पांना शैक्षणिक सत्र २०२१-२०२२ मध्ये समर्थन दिले जाऊ शकते.

सत्र २०२१-२०२२ या वर्षासाठी उद्योग किंवा शैक्षणिक संस्था विद्यार्थ्यांसाठी तंत्रज्ञान आणि उर्जा उद्यानाच्या संभाव्य कार्यक्रमांची यादी करणे.

संबंधित उद्योगांना विद्यार्थ्यांच्या भेटीचे नियोजन आणि अंमलबजावणी करणे.

प्रयोगशाळेतील उपकरणे, औद्योगिक उपकरणे, बायोमेडिकल उपकरणे, ज्येष्ठांसाठी उपकरणे आणि समाजातील विशेष सक्षम व्यक्ती इत्यादींच्या उपयोगाच्या उपकरणांचा स्वस्त तंत्रज्ञान (आयात पर्याय) विकसित करण्यावर लक्ष केंद्रित करणे.

विज्ञान, शिक्षण, पर्यावरण, प्राणी कल्याण, अॅग्रीटेक्निक्स आणि विविध क्षेत्रातील नवीन उत्पादन विकास इत्यादी क्षेत्रांमध्ये आपल्या क्षमतांचे क्षितिज वाढवणे. तंत्रज्ञान आणि उर्जा उद्यानाने आयोजित केलेल्या विकासात्मक उपक्रमांसाठी काम करणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी फेलोशिप निर्माण करणे.

विद्यार्थ्यांना नवीन आणि नवनवीन कल्पनांसाठी प्रोत्साहित करण्यासाठी त्यांना इंक्यूबेट करण्यास मदत करेल आणि त्यांना यशस्वीरित्या कार्यरत प्रोटोटाईपसह बाहेर येण्यासाठी तयार करेल. विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय हिताच्या तळागाळातील उपक्रमांशी जोडणे आणि त्यांना व्यावसायिक हिताचे परिणाम पेटंट करण्यात मदत करणे.

इंकूबेट केंद्रातून बाहेर पडणाऱ्या अशा उद्योजकीय उपक्रम/स्टार्ट अप्सना हाताशी धरून ठेवणे आणि विकसित कमी किंमतीच्या तंत्रज्ञानासह त्यांचा व्यवसाय वाढवण्यासाठी स्वतंत्र निधीची व्यवस्था करणे.

कौशल्य विकास कार्यक्रम, तंत्रज्ञान जागरूकता कार्यक्रमाचे प्रकल्प तयार करणे व डेटा व्यवस्थापन आणि व्यावसायिक आस्थापनामध्ये आवश्यक असलेल्या इतर प्रशासकीय क्रियाकलापांवर विविध कार्यशाळा आयोजित करणे.

तंत्रज्ञान, उद्योग, उद्यम भांडवलदार इंकूबेट केंद्रे, व्यवसाय विकास सल्लागार या क्षेत्रातील तज्ज्ञांकडून सल्लामसलत

प्रदान करणे. सामाजिक, आर्थिक विकासावर लक्ष केंद्रित करून जनहिताच्या समस्यांचे निराकरण करून तंत्रज्ञानाचा लाभ सर्वसामान्यांपर्यंत पोहोचवण्यासाठी प्रामाणिक प्रयत्न करणे.

मा. कुलगुरूंनी दि. १३ जून २०२२ रोजी तज्ज्ञ सदस्य डॉ. प्रकाश इटनकर, डॉ. भारत भानवसे आणि डॉ. नितीन डोंगरवार यांची टिम तयार केली असून त्यांनी तंत्रज्ञान विकासाच्या संदर्भात संबंध प्रस्थापित करण्यासाठी आणि त्यांच्या कार्याची व्याप्ती समजून घेण्यासाठी विविध संस्थांना भेटी देणार आहेत.

॥ प्रकरण पाचवे ॥

विद्यापीठ विकास योजना

■ प्रकरण पाचवे विद्यापीठ विकास योजना

दि. १.७.२०२१ ते ३०.६.२०२२ या कालावधीत महाविद्यालय विकास विभागांतर्गत खालील प्रकारची कामे करण्यात आलीत.

१. महाविद्यालयांचे स्थायी संलग्नीकरण :

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित असलेल्या खालील महाविद्यालयांनी परिणियम क्र. १/२०१० व ७/२०१० आणि ५/२०१६ अंतर्गत स्थायी संलग्नीकरण मिळवण्याकरिता प्रस्ताव विद्यापीठास प्राप्त झाले.

- १) शिवप्रसाद सदानंद जैसवाल महाविद्यालय, अर्जुनी मोरगांव, जि. गोंदिया.
- २) ताई गोळवलकर विज्ञान महाविद्यालय, रामटेक, जि. नागपूर.

२. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठांशी संलग्नित असलेल्या खालील महाविद्यालयांनी परिणियम क्र. १/२०१० व ७/२०१० आणि ५/२०१६ अंतर्गत स्थायी संलग्निकरण प्रदान केले.

- १) श्री. रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अँड मॅनेजमेंट, काटोल रोड, नागपूर

३. विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालयांना स्वायत्तता देण्याबाबत

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित खालील महाविद्यालयांनी स्वायत्तता देण्यासंबंधी निर्देश क्र. ३/२०१६ तसेच युजीसीच्या नियमानुसार स्वायत्तता मिळविण्याकरिता प्रस्ताव सादर केले आहे. अशा महाविद्यालयांची यादी खालीलप्रमाणे असून त्याबाबत कार्यवाही सुरू आहे.

- १) जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ कॉमर्स, सायन्स अँड टेक्नालॉजी, ३४५ श्रद्धा हाऊस, नागपूर. (दिनांक ११/०२/२०२२ ला प्राप्त झाला.)
- २) झुलैलाल इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नालॉजी, कोराडी रोड, लोणारा, नागपूर (दिनांक १५/०६/२०२२ ला प्राप्त झाला.)

४. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित खालील महाविद्यालय/संस्थांना निर्देश क्र. ३/२०१६ नुसार विद्यापीठाकडून स्वायत्तता देण्यात आलेली आहे.

- १) सेंट विसेन्ट पलोटी कॉलेज ऑफ अभियांत्रिकी अँड टेक्नालॉजी, वर्धा रोड, नागपूर (दिनांक २४/९/२०२१ ला स्वायत्तता प्रदान करण्यात आली.)
- २) जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, सी. आर. पी. एफ. गेट नं. ३, हिंगणा रोड, डिगाडोह

हिल्स, नागपूर (नूतनीकरणासह स्वायत्तता) (दिनांक २१/२/२०२२ ला प्राप्त झाला आणि दिनांक ८/६/२०२२ ला स्वायत्तता प्रदान करण्यात आली).

३) तुळशीराम गायकवाड पाटील कॉलेज ऑफ अभियांत्रिकी अँड टेक्नालॉजी, वर्धा रोड, नागपूर (दिनांक ०१/१/२०२२ ला स्वायत्तता प्रदान करण्यात आली).

४) दत्ता मेघे इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेन्ट स्टडीज, अत्रे ले—आऊट, नागपूर (दिनांक १५/६/२०२२ ला नूतनीकरणासह स्वायत्तता प्रदान करण्यात आली).

५) प्रियदर्शिनी जे. एल. कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, ८४६, न्यू नंदनवन, नागपूर (दिनांक २२/७/२०२२ ला स्वायत्तता प्रदान करण्यात आली).

६) यशवंतराव चव्हाण कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, वानाडोंगरी, हिंगणा रोड, नागपूर (नूतनीकरणासह स्वायत्तता दिनांक २२/७/२०२२ ला स्वायत्तता प्रदान करण्यात आली).

५. संलग्नित महाविद्यालयांना/संस्थांना उच्च अध्ययन व संशोधन कार्याकरिता मान्यता प्रदान करणे.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठांतर्गत संलग्नित खालील महाविद्यालयांनी/संस्थांनी उच्च अध्ययन व संशोधन केंद्र मिळविण्याकरिता निर्देश क्र. २७/२०२१ अंतर्गत सादर केलेल्या प्रस्तावावर कार्यवाही सुरू आहे.

- १) नटवरलाल माणिकलाल दलाल कॉलेज, गोंदिया. (नूतनीकरणासह)
- २) डॉ. एम. के. उमाठे आर्ट्स, सायंस अँड श्री. रामचंद्रराव मोखारे कॉमर्स कॉलेज, भामटी, नागपूर
- ३) हिस्लॉप कॉलेज, नागपूर (नूतनीकरणासह).
- ४) तिरपुडे इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेन्ट एज्युकेशन, नागपूर (नूतनीकरणासह).
- ५) महिला महाविद्यालय, १५२ नंदनवन, नागपूर.
- ६) बजाज कॉलेज ऑफ सायंस, वर्धा (नूतनीकरणासह).
- ७) कमला नेहरू महाविद्यालय, सक्करदरा चौक, नागपूर (नूतनीकरणासह).
- ८) केंद्रीय विद्युत अनुसंधान संस्थान (भारत सरकार की सोसायटी विद्युत मंत्रालय) (थर्मल अनुसंधान केंद्र, खसरमारी रोड, डोंगरगाव धुटी, अल्ट्राटेक सिमेंट के बाजू, नागपूर).

६. संलग्नित महाविद्यालयांना/संस्थांना उच्च अध्ययन व संशोधन कार्याकरिता मान्यता प्रदान करणे.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठांतर्गत संलग्नित खालील महाविद्यालयांना/संस्थांना उच्च अध्ययन व संशोधन केंद्र म्हणून मान्यता प्रदान करण्याकरिता परिनियम क्र. ६/२०१५ व निर्देश क्र. ६/२०२१ आणि निर्देश क्र. २७/२०२१ अंतर्गत प्रस्ताव सादर केले होते. त्यानुसार मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

अनु. क्र.	महाविद्यालयांचे नावे	विषय/ विभाग
१)	दादा रामचंद्र बाखरू सिंधू महाविद्यालय, नागपूर	वाणिज्य, व्यवसाय अर्थशास्त्र, व्यवसाय प्रशासन आणि व्यवसाय व्यवस्थापन
२)	बापुराव देशमुख कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, वर्धा (नूतनीकरणासह)	मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग, इलेक्ट्रॉनिक्स इंजिनिअरिंग
३)	सेंट्रल इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल सायंस, ८८/२, बजाज नगर, नागपूर (नूतनीकरणासह)	बायोकेमिस्ट्री
४)	श्री. मथुरादास मोहता कॉलेज ऑफ सायंस, उमरेड रोड, सक्करदरा, नागपूर (नूतनीकरणासह)	प्राणिशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र
५)	जी. एस. कॉलेज ऑफ कॉमर्स अँड इकॉनॉमिक्स, लॉ कॉलेज चौक, नागपूर (नूतनीकरणासह)	वाणिज्य, व्यवसाय अर्थशास्त्र, व्यवसाय प्रशासन आणि व्यवसाय व्यवस्थापन
६)	वसंतराव नाईक शासकीय संस्था ऑफ आर्ट्स अँड सोशल सायंस, नागपूर (नूतनीकरणासह)	इंग्लिश, मराठी, उर्दू, राज्यशास्त्र, भूगोल, संगीत, गृहशास्त्र, तत्त्वज्ञान
७)	सेवादल महिला महाविद्यालय, नागपूर (नूतनीकरणासह)	रसायनशास्त्र
८)	झुलाल इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, कोराडी रोड, लोणारा, नागपूर	एम. बी. ए.
९)	अंजुमन कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अँड टेक्नॉलॉजी, सदर, नागपूर (नूतनीकरणासह)	मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग
१०)	सेंट विसेन्ट पलोटी कॉलेज ऑफ अभियांत्रिकी अँड टेक्नॉलॉजी, वर्धा रोड, नागपूर (नूतनीकरणासह)	मेकॅनिकल इंजिनिअरिंग
११)	डॉ. मधुकरराव वासनिक, पी. डब्ल्यू. एस. आर्ट्स अँड कॉमर्स कॉलेज, कामठी रोड, नागपूर	राज्यशास्त्र, इतिहास, आंबेडकर विचारधारा, पाली
१२)	संताजी महाविद्यालय, नागपूर (नूतनीकरणासह)	वाणिज्य, व्यवसाय अर्थशास्त्र, खाती आणि सांख्यिकी, व्यवसाय प्रशासन आणि व्यवसाय व्यवस्थापन, इंग्लिश
१३)	लेडी अमृताबाई डागा कॉलेज फॉर वुमेन्स ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायंस अँड श्रीमती रत्नीदेवी पुरोहित कॉलेज ऑफ होमसायन्स अँड होमसायन्स टेक्नॉलॉजी, शंकरनगर, नागपूर (नूतनीकरणासह)	होटल मॅनेजमेन्ट अँड टेक्नॉलॉजी, हुमन डेव्हलपमेंट
१४)	डॉ. आंबेडकर कॉलेज, दीक्षाभूमी, नागपूर (नूतनीकरणासह)	भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, बायोकेमिस्ट्री
१५)	श्री. बिंझाणी सिटी कॉलेज, उमरेड रोड, नागपूर (नूतनीकरणासह)	वाणिज्य, व्यवसाय अर्थशास्त्र, खाती आणि सांख्यिकी, व्यवसाय प्रशासन आणि व्यवसाय व्यवस्थापन, इंग्लिश
१६)	शासकीय विज्ञान संस्था, नागपूर (नूतनीकरणासह)	गणित, सांख्यिकी, प्राणिशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र
१७)	सी. एस. आय. आर. राष्ट्रीय पर्यावरण अभियांत्रिकी अनुसंधान संस्थान, निरी, नागपूर (नूतनीकरणासह)	पर्यावरण इंजिनिअरिंग, पर्यावरण सायन्स, सूक्ष्मजीवशास्त्र, रसायनशास्त्र, जैवतंत्रज्ञान
१८)	नबीरा महाविद्यालय, काटोल, जि. नागपूर	इंग्लिश, रसायनशास्त्र

७. संलग्नित महाविद्यालयांना/संस्थांना युजीसी कायदा १९५६ अंतर्गत १२ बी मान्यता प्रदान केलेल्या महाविद्यालयांची यादी.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठांतर्गत संलग्नित एकही महाविद्यालयांना/संस्थांना उपरोक्त कालावधीत युजीसीच्या नियमानुसार १२ बी अंतर्गत मान्यता प्रदान करण्यात आली नाही.

८. संलग्नित महाविद्यालयांना/संस्थांना २ (F) मान्यता प्रदान करणे.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठांतर्गत संलग्नित खालील महाविद्यालयांना/संस्थांना युजीसीच्या नियमानुसार २ (F) अंतर्गत मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

- १) जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ कॉमर्स, सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी, ३४५ श्रद्धा हाऊस, किंग्जवे, नागपूर
- २) श्रीमती उषाबेन चंद्रकांत ठक्कर बुमेन्स कॉलेज, रामपेठ, क्वेटा कॉलोनी, लकडगंज, नागपूर
- ३) डायमंड कॉलेज ऑफ कॉमर्स अँड सायन्स, जाफरनगर, नागपूर
- ४) शासकीय कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, सेक्टर २७, न्यू खापरी, नागपूर
- ५) समता शिक्षण महाविद्यालय, मोवाड, नरखेड, नागपूर
- ६) ताई गोळवळकर महाविद्यालय, रामटेक, जि. नागपूर
- ७) झुलाल इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, कोराडी रोड, लोणारा, नागपूर
- ८) रविंद्रनाथ टागोर कॉलेज ऑफ आर्ट्स, सायंस अँड कॉमर्स, डोंगरगाव, वर्धा रोड, नागपूर

नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य मंडळ :

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या कलम २०(१) नुसार संचालक, नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य विभागाच्या अंतर्गत येणारे मंडळाची कार्य दिनांक १.७.२०२१ ते ३०.६.२०२२ पर्यंत खालीलप्रमाणे दर्शविलेल्या आहे.

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या कलम ५३(३) नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम मंडळ

नवोपक्रमाच्या संकल्पनेचा प्रसार करण्यासाठी आणि ज्यामुळे अंतिम उपक्रम निर्मिती होते अशा नवसंशोधन प्रक्रियेद्वारे नवनवीन कल्पना, कार्यकारी प्रतिमानांमध्ये पोषक वातावरण निर्मिती करण्याकरिता व ती रुजवण्याकरिता एक नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम मंडळ आहे.

नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम मंडळाची उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी विद्यापीठात एक स्वतंत्र नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम केंद्र स्थापन करेल. हे केंद्र, मंडळाकडून वेळोवेळी नेमून देण्यात येतील असे अधिकार वापरेल व अशी कर्तव्ये पार पाडेल.

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ कलम ५४ द्वारे नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम मंडळाचे अधिकार व कर्तव्ये नमूद आहे. नवोपक्रम, नवसंशोधन व उपक्रम मंडळाची नियमित सभा घेण्यात आली.

या मंडळाअंतर्गत दि. ११/९/२०२१ रोजी एक दिवसीय ऑनलाईन राष्ट्रीय वेबिनार घेण्यात आले.

राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळ

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ कलम ५२ द्वारे राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळाचे अधिकार व कर्तव्ये नमूद आहे. उद्योग संस्था, विद्यापीठ व संशोधन केंद्र इतर संस्थेकडून आलेल्या सामंजस्य करारांचा (MOU) प्रस्तावांना छाननी करण्याकरिता राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळ गठीत केलेले स्क्रिनिंग समितीमध्ये

सर्व विद्याशाखांच्या अधिष्ठाता व विषय तज्ज्ञ यांचा समावेश आहे. आलेल्या सामंजस्य करार छाननी करून संबंधित प्रस्ताव राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळ गठीत उपसमिती पुढे ठेवण्यात येते. तसेच राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळ उपसमितीत अध्यक्ष प्र-कुलगुरू व तज्ज्ञ सदस्यांचा समावेश असतो.

राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळाची अहवाल सभा खालीलप्रमाणे घेण्यात आली.

अ.क्र	दिनांक	राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय साहचर्य मंडळ
१	१२.०७.२०२१	नियमित सभा
२	१९.०५.२०२२	तातडीची सभा

खालील औद्योगिक संस्था, विद्यापीठ व संशोधन संस्थेकडून आलेल्या सामंजस्य करारांवरिल स्वाक्षरी करण्यात आली आहे.

अ.क्र.	सामंजस्य करार
१.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ आणि अणू खनिज संचालनालय अन्वेषण आणि संशोधन
२.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ आणि मलाश विद्यापीठ, ५९९९० क्वालालंपूर, मलेशिया

अधिष्ठाता मंडळ

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या कलम १६ मध्ये अधिष्ठात्याचे अधिकार व कर्तव्ये नमूद केल्याप्रमाणे अध्यापनाचा व संशोधनाचा दर्जा, विद्याशाखेतील अध्यापकांचे प्रशिक्षण, विद्याविषयक विकास, शैक्षणिक गुणवत्ता राखणे यासंबंधात विद्यापरिषदेने मान्यता दिलेल्या कार्यक्रमाचे विद्याविषयक नियोजन, विद्याविषयक लेखाजोखा तसेच विद्याविषयक धोरणांची अंमलबजावणी ह्यांचे नियोजन करण्यास जबाबदार आहे. तसेच कलम ३६(१) विद्यापीठाच्या विद्याविषयक कामकाजांमध्ये समन्वय साधण्यासाठी, त्यांचे निरीक्षण करण्यासाठी, ते कार्यान्वित करण्यासाठी आणि

त्यावर देखरेख ठेवण्यासाठी अधिष्ठाता मंडळ आहे. विद्याविषयक संशोधन व विकास, उपक्रमशीलता, बौद्धिक संपदा हक्क, औद्योगिक नवसंशोधन, एकात्मिक नियोजनासाठी उद्योगांशी संबंध प्रस्थापित करणे या संबंधातील विद्यापीठ विकास योजना राबविण्यासाठी ते जबाबदार असेल. पदवीपूर्व व पदव्युत्तर विद्याविषयक अध्ययनक्रम व संलग्न महाविद्यालयांचा विकास यांचेही हे मंडळ नियोजन करील. त्यांचे संनियंत्रण करून व त्यास मार्गदर्शन करील व त्यात समन्वय साधेल.

खालीलप्रमाणे अधिष्ठाता मंडळ गठित केले आहे.

अ.क्र.	कलम	सदस्यांची नावे	
१.	३६(२) क	डॉ. संजय दुधे, प्र-कुलगुरू	अध्यक्ष
२.	३६(२) ख	डॉ. राजेश सिंगरू, प्रभारी अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा (दि. ०८/८/२०२१ पर्यंत) डॉ. प्रशांत माहेश्वरी, अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा (दि. ०९/८/२०२१ पासून)	सदस्य
३.		डॉ. संजय कविश्वर, प्रभारी अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा (दि. ०९/८/२०२१ पर्यंत) डॉ. संजय कविश्वर, अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा (दि. ०९/८/२०२१ पासून)	सदस्य
४.		डॉ. निर्मलकुमार सिंग, प्रभारी अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा (दि. २९/८/२०२१ पर्यंत) डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे, अधिष्ठाता, मानवविज्ञान विद्याशाखा (दि. ३०/८/२०२१ पासून)	सदस्य
५.		डॉ. (श्रीमती) राजश्री वैष्णव, अधिष्ठाता, आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा	सदस्य
६.	३६(२) ग	डॉ. राजेश सिंह, संचालक, नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य	सदस्य/सचिव

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ कलम ३७(१) नुसार अधिष्ठाता मंडळाचे अधिकार व कर्तव्ये यांचा समावेश असतो. त्याप्रमाणे हे मंडळ धोरणांची अंमलबजावणी व नियोजन करण्यास जबाबदार आहे.

अधिष्ठाता मंडळाच्या अहवालवर्षी खालील नमूद १६ सभा घेण्यात आल्यात.

अ. क्र.	दिनांक	अधिष्ठाता मंडळ	अ. क्र.	दिनांक	अधिष्ठाता मंडळ
१.	१९.०७.२०२१	तातडी सभा	५.	२७.०९.२०२१	नियमित सभा
२.	२३.०७.२०२१	तातडी सभा	६.	२६.११.२०२१	तातडी सभा
३.	०२.०८.२०२१	तातडी सभा	७.	०९.१२.२०२१	तहकूब सभा
४.	२३.०८.२०२१	तातडी सभा	८.	१४.१२.२०२१	तातडी सभा

अ. क्र.	दिनांक	अधिष्ठाता मंडळ	अ. क्र.	दिनांक	अधिष्ठाता मंडळ
९.	३१.१२.२०२१	तातडी सभा	१३.	१८.०४.२०२२	नियमित सभा
१०.	२४.०१.२०२२	नियमित सभा	१४.	०४.०५.२०२२	तातडी सभा
११.	१७.०२.२०२२	तातडी सभा	१५.	२७.०५.२०२२	तातडी सभा
१२.	३०.०३.२०२२	तातडी सभा	१६.	०९.०६.२०२२	तातडी सभा

संशोधन मंडळ

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ मधील कलम ५९(१) मध्ये दर्शविलेल्याप्रमाणे संशोधन कार्याची जोपासना करणे, त्यास चालना देणे व बळकटी आणणे यासाठी तसेच विद्यापीठ विभाग, महाविद्यालये व मान्यता प्राप्त परिसंस्था यामधील संशोधन कार्यासाठी योजना तयार

करणे, समन्वय प्रस्थापित करणे, पर्यवेक्षण करणे व वित्तीय व्यवस्था उभी करणे. यासाठी एक संशोधन मंडळ आहे. अहवाल काळात दि. २१ ऑगस्ट, २०२१ रोजी नियमित सभा (Online) पद्धतीने घेण्यात आली.

माहिती तंत्रज्ञान मंडळ

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ च्या कलम ४९(१) नुसार विद्यापीठाच्या उपक्रमांच्या सर्व क्षेत्रात आणि त्यांच्याशी संलग्न असलेल्या कामांमध्ये तंत्रज्ञान, कार्यप्रणाली (सॉफ्टवेअर), हार्डवेअर यांचा योग्यप्रकारे वापर करण्यासाठी, संपर्कजाळ्याचा वापर करण्यासंबंधातील प्रश्न सोडविण्यासाठी, निवड-नियुक्ती यांची व्यावसायिकदृष्ट्या व्यवस्था

करण्यासाठी व शैक्षणिक, वित्तीय व प्रशासकीय कामात उपयोजन कार्यप्रणाली व तंत्रज्ञान यांचा वापर करण्यासाठी एकछत्री संरचना निर्माण करणे आणि त्या प्रयोजनासाठी आवश्यक असलेला निधी उभारणे यासाठी माहिती तंत्रज्ञान मंडळ.

विद्यापीठ विभाग आणि आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास मंडळ

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ मधील कलम ४२(१) मध्ये दर्शविलेल्याप्रमाणे विद्यापीठ परिसरात आंतर-विद्याशाखीय शिक्षण व संशोधन यांचे प्रचालन करण्यासाठी तसेच राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय परिसंस्थांबरोबर संपर्कजाळे निर्माण करण्यासाठी आणि अनेक विद्याशाखांमध्ये

विचारांचे मुक्त आदानप्रदान व्हावे म्हणून विद्याविषयक संशोधन व विकासाचे वातावरण निर्माण करण्यासाठी विद्यापीठ विभाग आणि आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास मंडळ गठीत करण्यात आले आहे.

नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य विभागांनी खालील अध्यासनाचे प्रस्ताव शासनाकडे पाठविले आहे.

अ. क्र.	अध्यासनाचे नाव
१.	महात्मा जोतीबा फुले अध्यासन.
२.	गोंडी व इतर आदिवासी भाषा अध्यासन केंद्र व राजे बख्त बुलंदशाह अध्यासन केंद्र.
३.	कर्मवीर दादासाहेब कन्नमवार अध्यासन व संशोधन केंद्र.
४.	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर अध्यासन केंद्र.
५.	साहित्यरत्न अण्णाभाऊ साठे अध्यासन केंद्र.
६.	श्री दत्तोपंत ठेंगडी स्वदेशी व अध्यासन व संशोधन केंद्र.
७.	कॉ. ए. बी. बर्धन अध्यासन व संशोधन केंद्र.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, एम. ए. भूगोल विषयाचे स्वतंत्र विभाग व अभ्यासक्रम सुरू करण्याकरिता प्रस्ताव शासनाकडे पाठविलेले आहे

विद्यापीठ विकास योजना

Rajiv Gandhi Science and Technology 2021-2022.

Sr. No.	Name of the Investigator	Department	Funding Agencies	Sanction Letter No.	Project Title	Grant Sanctioned	Grant Released
1.	Dr. Minhaj Ahemad	Assistant Prof. Dept. of Mechanical Engineering, St. Vincent Pallotti College of Engineering	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2021/158 Dated. 01/11/2021	“Design & Development of Solar Powered Low-Cost Ultrasonic Bird Repellent Device for Agricultural Fields and Plantations for Projecting High Economy Crops”	2,47,000/-	2,17,000/-
2.	Dr. Amol Deshmukh	Dept of Electronics and Tele-Communication engg., Nagpur Institute of Technology	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2021/208 Dated. 29/11/2021	“Design and analysis of real time health monitoring system using IoT”	2,00,000/-	1,90,000/-
3.	Dr. Sanjay L. Badjate	Prof. and Principal, Dept. of Electronics & Tele-Communication Engineering, S. B. Jain Institute of Technology, Management & Research	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2021/151 Dated. 01/11/2021	“RF Energy Harvesting for Battery Less Application”	3,25,000/-	1,95,000/-
4.	Dr. Bharat A. Bhanvase	Prof. and Head, Chemical Engineering Dept., Laminarayan Institute of Technology	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2021/157 Dated. 01/11/2021	“Utilization of lignin and Soy-oil-derivative Polyols for Synthesis of Biodegradable Rigid Polyurethane Foams”	3,00,000/-	75,000/-
5.	Prof. N. T. Khaty	Prof. Department of Chemistry, Laminarayan Institute of Technology	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2021/159 Dated. 01/11/2021	“Deep Eutectic Solvent Mediated Green Synthesis of Magnetic Nanoferrites and their post-modification for Photo/Catalytic Applications for Environmental Remediation”	4,00,000/-	1,60,000/-
6.	Dr. Dhiraj D. Naik	Assistant Prof., Department of Botany, Bajaj College of Science	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2021/153 Dated. 01/11/2021	“Investigation on nanopreparation of Chitosan and chitosan-metal complexes of different molecular weights and their efficacy on sucking pest and leaf/boil eating insects of cotton”	3,00,000/-	2,26,000/-
7.	Dr. Tejaswini G. Panse	Assistant Prof. Dept. of Electronics Engineering, Yeshwantrao Chavan College of Engineering	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2021/150 Dated. 01/11/2021	“Development of Bionic Hand for the Persons with disabilities”	2,00,000/-	1,70,000/-
8.	Prof. Rahul Agrawal	Dept. of Electronics Engineering, G. H. Raisoni College of Engineering	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2021/152 Dated. 01/11/2021	“Design and Development of Alternative Communication System for Paralyzed/Physically disabled Person”	3,50,000/-	2,26,000/-

Sr. No.	Name of the Investigator	Department	Funding Agencies	Sanction Letter No.	Project Title	Grant Sanctioned	Grant Released
9.	Dr. Milind M. Shinkhede	Assistant Prof. Dept. of Zoology, Dada Ramchand Bakhru Sindhu Mahavidyalaya	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2021/155 Dated. 01/11/2021	“Investigation and development of bio-repellents and pesticides: A pilot scale demonstration”	2,00,000/-	1,65,000/-
10.	Mr. Girish R. Talmale	Assistant Prof. Dept. of Computer Science & Engineering, G. H. Raisoni College of Engineering	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2021/160 Dated. 01/11/2021	“Real Time Remote Patient Monitoring System”	2,00,000/-	1,77,500/-
11.	Dr. (Mrs) Suchita W. Varade	Dept. of Electronics & Tele-communication Engineering, Priyadarshini College of Engineering	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2021/209 Dated. 29/11/2021	“Wearable Epilepsy Pre-Indication System: Development of Portable Device for Efficient Detection of Abnormal Epileptic Discharges”	3,50,000/-	2,50,000/-
12.	Prof. Sampada Wazalwar	Dept. of Information Technology, G. H. Raisoni College of Engineering	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2021/156 Dated. 01/11/2021	“Distance Education System for Deaf & Dumb Children”	3,00,000/-	2,87,500/-
13.	Prof. Nikhil P. Wyawahare	Dept. of Electronics Engineering, G. H. Raisoni College of Engineering	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2021/154 Dated. 01/11/2021	“Design & Implementation of free simlless mobile Femtocell Network for Rural”	2,69,000/-	1,32,000/-
14.	Dr. Narendra Bawane	Jhulelal Institute of Technology	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /R/2022/426 Dated. 09/02/2022	Development of Low cost Artificial intelligence IOT based food adulteration detection system.	2,50,000/-	2,32,000/-
15.	Dr. Sanjay J. Dhoble	Professor, PGTD Department of Physics	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /R/2022/430 Dated. 09/02/2022	Development of Artificial light source for Cultivation and fertilization of vegetables plants for farmers	2,05,000/-	1,38,000/-
16.	Dr. Indrani Das Sharma	Department of Applied Science & Humanities, Jhulelal Institute of Technology	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /R/2022/428 Dated. 09/02/2022	Preparing Prototype SNA (Smart Nano Adsorbent) PLANT for Removal of water pollutants from industrial effluents by structurally modifying functionalyzing nano spinal ferrities	1,02,000/-	80,000/-
17.	Dr. Manjusha Palandurkar	Dept. of Electrical Engg., Shri. Ramdeobaba College of Engineering and Management	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /R/2022/429 Dated. 09/02/2022	Designing of PV system integreted with gird tied inverter for India grid and Operating Enviornmental Condition	2,00,000/-	1,80,000/-
18.	Dr. Chandradas Handa	Department of Mechanical Engg., K.D.K College of Engg.	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /R/2022/432 Dated. 09/02/2022	Development of Process for Extraction of Activated carbon & Bio Oil Form Coconut Shells	1,02,000/-	87,000/-

Sr. No.	Name of the Investigator	Department	Funding Agencies	Sanction Letter No.	Project Title	Grant Sanctioned	Grant Released
19.	Shri. Vaibhav Khandwekar	Department of Zoology, Balaji College of Science	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /R/2022/431 Dated. 09/02/2022	Investigations on Larvival activity of Different green Synthesized Nano Partical son Various genus of Mosquitos found in Wardha Region	2,00,000/-	1,20,000/-
20.	Dr. Vijay Tangde	PGTD, Department of Chemistry	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /P/2022/433 Dated. 09/02/2022	Thermodynamic studies of some renewable fuel additives and organic solvents at various tempratures	2,00,000/-	1,35,000/-
21.	Dr. Shibin Chacko	Department of Chemistry , Hislop College	RGSTC	RTMNU/II L/RGSTC /R/2022/427 Dated. 09/02/2022	Design, Synthesis and Structural activity relationship study of Imidazole pyridine based small molecules and peptides as antimicrobial agent against bacillus anthracis, escherichia coli and staphylococcus	1,00,000/-	90,000/-

University Research Project Scheme 2021-2022.

Sr. No.	Name of the Investigator	Department	Funding Agencies	Sanction Letter No.	Project Title	Grant Sanctioned	Grant Released
1.	Dr. Samit L. Mahore	Assistant Professor, Department of Economics	URPS	RTMNU/P/ 764 Dated- 02/12/2021	Mesarument of Regional Disparties in Human Development in Maharashtra : with Special Reference to Vidharbha	1,60,000/-	67,500/-
2.	Dr. Mrs. Aparna Samudra	Assistant Professor, Department of Economics	URPS	RTMNU/P/ 758 Dated- 02/12/2021	Understanding the new world of work: A study of Gig economy workers in Nagpur	2,10,000/-	1,10,000/-
3.	Dr. (Mrs.) Samaya S. Humane	Assistant Professor, Department of Geology	URPS	RTMNU/P/ 777 Dated- 02/12/2021	Generation of Daitom-Based Water Quality Inference Models for Lakes of Diverse watersheds in Central India: The Functional database for the apraisal of paleo-trophic status and paleoclimate	2,03,000/-	1,00,000/-
4.	Dr. B. S. Manjare	Assistant Professor, Department of Geology	URPS	RTMNU/P/ 770 Dated- 02/12/2021	Integrated watersheds development planing for Katepurna River sub-watersheds of purna River sub basin, maharashtra, India: A remote Sensing GIS approach	1,55,000/-	80,000/-
5.	Dr. Yogesh A. Murkute	Assistant Professor, Department of Geology	URPS	RTMNU/P/ 769 Dated- 02/12/2021	Hydrochemistry and problems of fluoride contaminated groundwater in PG2 Water of Korpana and Jivati talukas, District Chandrapur, Maharashtra	1,10,000/-	50,000/-
6.	Dr. Tulika Khare	Assistant Professor, Dept. of Home Science	URPS	RTMNU/P/ 761 Dated- 02/12/2021	Ergonomic Study on Postural Discomfort and Exertion Percived while working from Home in Nagpur City	1,70,000/-	30,000/-

Sr. No.	Name of the Investigator	Department	Funding Agencies	Sanction Letter No.	Project Title	Grant Sanctioned	Grant Released
7.	Dr. Mrs. Hina Khan	Assistant Professor, Dept. of Psychology	URPS	RTMNU/P/765 Dated-02/12/2021	Neuro Psychological Profiling COVID-19 Survivors	2,05,000/-	50,000/-
8.	Dr. Vikesh Gurudas Lade	Assistant Professor, L.I.T	URPS	RTMNU/P/762 Dated-02/12/2021	Studies on Process Development for the Synthesis of Speciality / fine Chemical in a Novel Microreactor	2,10,000/-	50,000/-
9.	Dr. Saurabh Joglekar	Assistant Professor, L.I.T	URPS	RTMNU/P/776 Dated-02/12/2021	Development of Superhydrophobic surface from waste biomass ash	2,60,000/-	65,000/-
10.	Dr. Mrs. Sneha V. Karadbhajne	Assistant Professor, L.I.T	URPS	RTMNU/P/775 Dated-02/12/2021	Effect of Ultra Sound on Stability of Nutrients Such as Ascorbic acid & Chlorophyll Content in Fruits & Vegetable Juice	2,00,000/-	55,000/-
11.	Dr. Mrs. Thejo Kalyani	Assistant Professor, L.I.T	URPS	RTMNU/P/772 Dated-02/12/2021	Development of RGB photo luminescent organo metallic 8-hydroxy quinoline (Mqn) complexes for luminous paints	2,45,000/-	63,000/-
12.	Dr. Mrs. S. D. Deshmukh	Assistant Professor, L.I.T	URPS	RTMNU/P/772 Dated-02/12/2021	Studies on Effect of Osmotic Pre-Treatments on Quality of Solar Dried Carrot	2,70,000/-	70,000/-
13.	Dr. Rajesh R. Ugale	Assistant Professor, Department of Pharmacy	URPS	RTMNU/P/760 Dated-02/12/2021	Investigation for Neuroprotective effect of alaternin on ischemic penumbral progression post ischemic reperfusion injury in rat	1,50,000/-	75,000/-
14.	Dr. Gajanan P. Lakhawat	Assistant Professor, L.I.T	URPS	RTMNU/P/773 Dated-02/12/2021	Water Based fire Retardant intumescent Coatings	2,50,000/-	65,000/-
15.	Dr. Shrikant D. Warbhe	Assistant Professor, L.I.T	URPS	RTMNU/P/771 Dated-02/12/2021	Study of Some fractional order thermoelastic problems : A Mathematical Approach	1,70,000/-	15,000/-
16.	Dr. Mrs. Rita N. Wadetwar	Assistant Professor, Dept. of Pharmacy	URPS	RTMNU/P/759 Dated-02/12/2021	Design and Development of Nano-carrier Based Vaginal Drug Delivery System	2,50,000/-	55,000/-
17.	Mrs. Vijayata G. Uikey	Assistant Professor, Department of PGTD Law	URPS	RTMNU/P/767 Dated-02/12/2021	Critical Evaluation of Terms of Contract with Social media platform : A study in the Light of Principle of Rule of India	1,00,000/-	15,000/-
18.	Dr. Girish B. Kulkarni	Assistant Professor, Department of PGTD Law	URPS	RTMNU/P/766 Dated-02/12/2021	An Empirical Evaluation of the Accessibility as a Component of the Equality of Opportunity in all Matters of Education and Public Employment for Persons with Disability	2,45,000/-	35,000/-
19.	Dr. Manoj Pandey	Assistant Professor, Department of Hindi	URPS	RTMNU/P/768 Dated-02/12/2021	भारतीय और पाश्चात्य साहित्यशास्त्र के मान – मूल्य : तुलनात्मक अध्ययन	1,20,000/-	Not Released

Sr. No.	Name of the Investigator	Department	Funding Agencies	Sanction Letter No.	Project Title	Grant Sanctioned	Grant Released
20.	Dr. Niraj Bodhi	Assistant Professor, Department of Pali and Prakrit	URPS	RTMNU/P/763 Dated-02/12/2021	पाली साहित्याच्या सुत्तपिटकातील दीर्घनिकाय ग्रंथाचे सांस्कृतिकदृष्ट्या ऐतिहासिक अध्ययन	1,00,000/-	Not Released

अहवालकाळात राज्यशासन तसेच केंद्र शासनाकडून मंजूर झालेली शिष्यवृत्ती खालीलप्रमाणे.

Sr.No.	Scheme Name	Name of Student	Name of Dept.	Amount
1.	DST-INSPIRE	Yatish Parhua	Physics	5,62,880/-
		Khushbu Rathi		4,51,520/-
		Maithili Khapre	Chemistry	5,76,885/-
		Imran Opoi		5,51,318/-
		Sagar Trivedi	Pharmacy	4,51,520/-
2.	Council of Scientific and industrial Research	Anita Shekhawat	Chemistry	8,278/-
		Chaitanya Borkar	Botany	6,795/-
		Pranita Kanojiya	Pharmacy	12,514/-
		Deepa Bailmare	Physics	20,000/-
		Manoj Warambhe		20,000/-
3.	Indian Council of Social Science Reserach	Neelima Deshmukh	Dept. of Law	2,90,000/-
4.	Indian Council Medical Research	Sanjay Athwale	Pharmacy	5,07,200/-
5.	Maulana Azad National Fellowship	Miraj-Ul-Haq	Botany	3,69,144/-

अहवालकाळात विद्यापीठाद्वारे विद्यार्थ्यांना मंजूर करण्यात आलेल्या साधारणनिधी अंतर्गत शिष्यवृत्ती/फेलोशिपचा तपशील :

वर्ष	स्कोलरशिप नाव	लाभार्थी विद्यार्थी	रक्कम
१.	साधारण आणि दाननिधी अंतर्गत	आर. टी. एम. पीएच. डी. फेलोशिप	४
			३,८४,०००=००

सत्र २०२१-२०२२ या कालावधीत संशोधन प्रकल्प व मंजूर झालेल्या योजना.

Sr. No.	Name of the Principal Investigator	Name of the Department	Funding Agencies	Sanction Letter No. and Date	Title of Project	Total Sanction Rs.	Grant Received Rs.
1.	Dr. (Smt) Samaya Sumedh Humane, Assistance Professor	Department of Geology	Science and Engg. Research Board	File No. CRG/2021/005910, dated 27/12/2021	“Cultural Responses to Climate Change in Central India During Holocene Epoch: A multiproxy study ”	Rs. 39,14,240/-	Rs. 14,00,000/-
2.	Dr. Prakash R. Itankar Professor	Department of Pharmaceutical Sciences	Ministry of AYUSH National Medicinal Plants Board	F.No.Z. 18017/187/CSS/R&D/MH-01/2021-2022-NMPB-IV A, dated 15/03/2022	“Substitution of Root/Barks with leaves of Medicinal Plants, a Strategic Method for Conservation of Some Medicinal Plants from Vidarbha Region”	Rs. 21,76,066/-	Rs. 10,00,000/-
3.	Dr. Rajesh Ugale, Assistance Professor	Department of Pharmaceutical Sciences	Indian Council of Medical Research	Dated 01/04/2022	“NCOA4-mediated ferritinophagy and subsequent regulation of mitochondrial ferritin in glial cells during ischemic reperusion injury ”	Rs. 60,95,448/-	NII

विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या ११ व्या पंचवार्षिक योजनेच्या मर्ज स्कीम अंतर्गत दि. ३१ मार्च, २०१२ पूर्वी अंतिम मार्चच्या देयकांचे शोधन करण्याच्या दृष्टीने मा. कुलगुरू महोदयांनी व्यवस्थापन परिषदेच्या वतीने महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा १९९४ च्या कलम १४ (७) अन्वये दि. १८/१०/२०१२ रोजी दिलेल्या मान्यतेनुसार रक्कम रु. १,२५,८८,५००/- चे अग्रिम व्यय शिर्ष भाग-१ (क्ष-२) १० विद्यापीठांच्या साधारण निधीतून मर्ज स्कीम योजना राबविण्याकरिता विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून अनुदान प्राप्त होईपर्यंत तात्पुरत्या स्वरूपात अंतिम मार्च देयकाचे शोधन करण्याच्या दृष्टीने रु. १,२५,८८,५००/- विकास निधी खाते क्र. ०३५३००११००००००१२ (११ वी

पंचवार्षिक योजना विकास निधी) मध्ये वळते करण्यात आले होते. आता या ११ वी पंचवार्षिक योजना मर्ज स्कीमसह अंतर्गतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर केल्यानंतर खालील दर्शविल्याप्रमाणे विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून अनुदान तसेच उर्वरित शिल्लक अनुदान सर्वाधितांकडून प्राप्त झालेले आहे. सदर अनुदान हे साधारण निधीत जमा करण्याबाबत वित्त व लेखा समितीच्या दि. २८/३/२०१९ च्या सभेत वित्त व लेखा समितीद्वारे आदेशीत करण्यात आलेले होते. यावर्षी या प्राप्त रकमेवर किती व्याज प्राप्त झाले ते योजनानिहाय खालील तक्त्यात दिले आहे. तसेच आता यावर्षी जे व्याज प्राप्त झाले ही सदर रक्कम खालीलप्रमाणे साधारण निधीत वळते करण्यात आली.

अ. क्र.	योजनेचे नाव	रक्कम देणाऱ्या संस्थेचे नांव	कुठल्या खात्यात जमा झाले रक्कम	पावती क्र.	रक्कम	मागील वर्षीचे व्याज व प्राप्त अनुदानाची बेरीज	मार्च, २०२० पर्यंत प्राप्त व्याज	आज पावेतो प्राप्त व्याज व त्याची पावती फाडावयाची रक्कम जुलै, २१
१	२	३	४	५	६	७	८	९
1	XI Plan UGC Scheme for Entry into Services	Co-ordinator, Entry into Services	012	50126 30-11-2015	4138629.50	4967045=50	298023	421205
	Interest			79141/1819 30/03/2019	828416.00			
2	XI Plan Refund from UGC for Equal Opp. Cell	U.G.C., New Delhi	012	79013/1819 30/03/2019	80900.00	88860	5332	7535
	Interest			79139/1819 30/03/2019	7960.00			
3	XI Plan Refund Coaching Scheme for SC/ST/OBC/Minority (Non-Creamy Layer)	U.G.C., New Delhi	012	79016/1819 30/03/2019	256079.00	279580	16775	23708
	Interest			79138/1819 30/03/2019	23501.00			
4	XI Plan refund from PWD Basic Facility for Women	P.W.D., Nagpur	012	45927/1718 23/11/2017	1292602.00	1397891	83873	118541
	Interest			79137/1819 30/03/2019	105289.00			
5	XI Plan refund from UGC for General Development Assistant	U.G.C., New Delhi	012	55418/1718 28/12/2017	1346244.00	1478698	88722	125394
	Interest			79140/1819 30/03/2019	132454.00			
				एकूण	8212075.50	8212075	492725	696383
						Total - 9401183		

विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या युजीसी-मानव संसाधन विकास केंद्र, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर या योजनेअंतर्गत कार्यालयीन खर्च आणि कर्मचाऱ्यांच्या पगारा करिता युजीसी-मानव संसाधन विकास केंद्र, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांना वेळोवेळी विद्यापीठाच्या साधारण निधीतून अग्रिम देण्यात येते. आता सत्र २०२१-२०२२ या सत्रात खालील दर्शविल्याप्रमाणे तक्त्यातील स्तंभ क्र. ३ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे आयोगाकडून

मंजूरीपत्र प्राप्त झाले असून स्तंभ क्र. ५ मध्ये दर्शविल्यानुसार पंजाब नॅशनल बँकेच्या खात्यात जमा झाले असून स्तंभ क्र. ६ नुसार पावती क्रमांकानुसार विद्यापीठाच्या अर्थसंकल्पातील आगम शिर्ष भाग-३ (अ-१) सा. क्र. ९०१ मध्ये स्तंभ क्र. ७ नुसार जमा करण्यात आलेली आहे. आता ही जमा झालेली अ. क्र. १ ते ९ प्रमाणे एकूण रक्कम रु.२,२०,००,२९६/- (रुपये दोन कोटी वीस लक्ष दोनशे छान्नव फक्त) साधारण निधीत वळते करण्यात आली.

अ. क्र.	योजनेचे नांव	मंजूरी पत्र क्र. व दिनांक	रक्कम देणाऱ्या संस्थेचे नांव	कुठल्या खात्यात जमा झाले त्याचे खाते क्र.	पावती क्र.	रक्कम
१	२	३	४	५	६	७
१.	Financial assistance under the scheme "Human Resource Development Centres"	F.No.37-39/2021 (HRDC) Dt. 14 Jan., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	29067/2122 21/03/2022	640000
२.	Financial assistance under the scheme "Human Resource Development Centres"	F.No.36-39/2020 (HRDC) Dt. 2 Mar., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	29075/2122 21/03/2022	960024
३.	Financial assistance under the scheme "Human Resource Development Centres"	F.No.36-39/2020 (HRDC) Dt. 2 Mar., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	29076/2122 21/03/2022	1920047
४.	Financial assistance under the scheme "Human Resource Development Centres"	F.No.37-39/2021 (HRDC) Dt. 14 Jan., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	29068/2122 21/03/2022	3040000
५.	Financial assistance under the scheme "Human Resource Development Centres"	F.No.37-39/2021 (HRDC) Dt. 14 Jan., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	29069/2122 21/03/2022	320000
६.	Financial assistance under the scheme "Human Resource Development Centres"	F.No.35-39/2019 (HRDC) Dt. 31 Jan., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	29071/2122 21/03/2022	960000
७.	Financial assistance under the scheme "Human Resource Development Centres"	F.No.3539/2019 (HRDC) Dt. 31 Jan., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	29070/2122 21/03/2022	4560000
८.	Financial assistance under the scheme "Human Resource Development Centres"	F.No.35-39/2019(HRDC) Dt. 31 Jan., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	29074/2122 21/03/2022	480000
९.	Financial assistance under the scheme "Human Resource Development Centres"	F.No.36-39/2020(HRDC) Dt. 02 Mar., 2022	U.G.C., New Delhi	०८५	29524/2122 24/03/2022	9120225
					एकूण :	22000296

करिता उपरोक्तप्रमाणे स्तंभ क्र.७ मधील एकूण बेरीज रु. २,२०,००,२९६/- (रुपये दोन कोटी वीस लक्ष दोनशे छान्नव फक्त) साधारण निधीत आगम शिर्ष भाग-१ (क्ष-२) (११) सा. क्र. ६४१ मध्ये वळते करण्यास्तव मा. कुलगुरु यांच्या मान्यतेनुसार रोख प्रमाणक स्वाक्षरीकरिता व शोधनार्थ सादर.

Indian Council of Social Research, New Delhi यांचेकडून लोकप्रशासन व स्थानिक स्वराज्य संस्था विभागाद्वारे आयोजित "National Seminar on Recent Trends in Administrative Theory and Governance" या कार्यक्रमासाठी प्राप्त रक्कम रु. २०,०००/- चे शोधन विभागप्रमुख, लोकप्रशासन व स्थानिक स्वराज्य संस्था विभाग यांना शोधन करण्यात आले.

अभियांत्रिकी विभाग :

विद्यापीठातील विविध शैक्षणिक परिसरातील कामाचे विवरण खालीलप्रमाणे आहे.

१. विद्यापीठाच्या छत्रपती शिवाजी महाराज मुख्य प्रशासकीय परिसर, मुख्य ग्रंथालय परिसर व अॅकॅडेमिक स्टाफ कॉलेज परिसराच्या आतील रस्त्यांचे (Hot Mix Hot Laid) च्या प्रक्रियेअंतर्गत नूतनीकरणाची कामे करण्यात आली.
२. विद्यापीठाचे मेन्स होस्टेल, बीबीपी, लॉ कॉलेज, डॉ. नेल्सन मंडेला होस्टेल आणि २४ टिचर्स क्वार्टर व लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था परिसराच्या आतील बी.टी. रस्त्यांचे (Hot Mix Hot Laid) च्या प्रक्रियेअंतर्गत नूतनीकरणाची कामे करण्यात आली.
३. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसरातील रस्त्यांना Kerb stone painting करण्याचे काम पूर्ण झाले आहे.
४. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसर येथे Incubation Center मध्ये Plinth Protection and Side Development by 60mm Interlocking Blocks लावण्याची कामे करण्यात आली.
५. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसरातील विविध इमारतींमधील व लॉ कॉलेज परिसरातील मुख्यत्वे करून दिव्यांग व्यक्तींकरिता असलेल्या प्रसाधनगृहामधील विद्युतीय नूतनीकरणाची कामे करण्यात आली.
६. विद्यापीठाच्या लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था परिसरातील पेपर अॅन्ड पल्प विभागात ऑईल टेक्नॉलॉजी रूम नं. A0-18 & A0-19 मध्ये पावर सप्लायची व्यवस्था करून देण्यात आली.
७. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसर येथे औषधिनिर्माणशास्त्र विभाग व लायब्ररी अॅन्ड इन्फॉर्मेशन सायन्स विभागाला विद्युत पुरवठा होणाऱ्या जुन्या नादुरुस्त केबलच्या जागी नवीन विद्युत पुरवठा केबल टाकण्याचे काम करण्यात आले.
८. विद्यापीठाचे महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसर आणि विद्यापीठाच्या वसतिगृहाच्या Residential (R-2) and Non Residential (A-3) इमारतींमध्ये मनुष्यबळ आणि साहित्य परिरक्षणाचे व दुरुस्तीचे विद्युत संबंधीचे A.M.C. कामांतर्गत कामे करण्यात आली.
९. विद्यापीठाच्या लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था परिसर येथे २४ टिचर्स क्वार्टरकरिता Underground Water Storage Sump चे बांधकाम पूर्ण झाले आहे.
१०. विद्यापीठाच्या अतिथीगृह परिसर येथे अॅकॅडेमिक स्टॉफ कॉलेज अतिथीगृहाच्या पहिल्या मजल्यावर two suite बांधकाम व विद्युतीय कामे करण्यात आली.
११. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसर येथे ग्रंथालय, ग्रामगीता भवन व बॅकसेमोर कॉन्क्रीट रस्त्याच्या बांधकामाचे काम करण्यात आले.
१२. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसरातील पी. जी. टी. डी. मुलांचे व मुलींचे वसतिगृह येथे सुरक्षा रक्षकासाठी केबीनचे बांधकाम करण्यात आले.
१३. विद्यापीठाच्या राव बहादुर डी. लक्ष्मीनारायण परिसर येथे मुलांच्या वसतिगृह इमारतीचे Hyperplas Water Proofing Treatment to Terrace Slab चे कामे पूर्ण झाले आहे.
१४. विद्यापीठाच्या लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था परिसरातील मुख्य रस्त्यांच्या कडेला 80mm Thick Interlocking Blocks लावण्याचे काम करण्यात आले.
१५. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसरातील मुख्य रस्त्यांच्या कडेला 80mm Thick Interlocking Blocks लावण्याचे काम करण्यात आले.
१६. विद्यापीठातील महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसराच्या समोरच्या भिंतीचे बांधकाम करण्यात आले.
१७. विद्यापीठाच्या अतिथीगृहामध्ये कॉन्क्रीट रोडचे बांधकाम करण्यात आले व रोडच्या बाजूने road side drain raising करण्यात आली व रोडच्या बाजूची विकास कामे करण्यात आली.
१८. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसर येथील भाषा भवन इमारतीचे Multipurpose Hall च्या दृष्टीने विस्तारित बांधकाम प्रगतीपथावर आहे.
१९. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसरातील रसायनशास्त्र विभागात Girls Common Room चे बांधकाम प्रगतीपथावर आहे.
२०. विद्यापीठाच्या जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनाला नवीन LED Name Board लावण्याचे काम पूर्ण झाले आहे.

२१. विद्यापीठाच्या जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनाच्या पंप हाऊसमध्ये Openwell Submersible Pump लावण्याचे काम करण्यात आले.
२२. विद्यापीठाच्या महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसर येथे दि. १५ सप्टेंबर, २०२१ ला Defence Studies in Incubation Center च्या उद्घाटनाच्या वेळी केंद्राला Temporary Pandal, Kanat, Gate, Wooden Stage & Red Carpet etc. पुरविण्यात आले व काम करण्यात आले.
२३. विद्यापीठाच्या छत्रपती शिवाजी महाराज मुख्य प्रशासकीय परिसर येथे दि. ०९ जुलै, २०२१ ला दीक्षांत सभागृहामध्ये संपन्न झालेल्या १०८ व्या दीक्षांत समारंभाकरिता Temporary Pandal, Kanat, Gate, Wooden Stage & Red Carpet etc. पुरविण्यात आले व काम करण्यात आले.
२४. विद्यापीठाच्या छत्रपती शिवाजी महाराज मुख्य प्रशासकीय परिसर येथे दि. ४ ऑगस्ट, २०२१ ला दीक्षांत सभागृहामध्ये संपन्न झालेल्या वर्षापन दिवसाकरिता Temporary Pandal, Kanat, Gate, Red Carpet & Galicha etc. पुरविण्यात आले.
२५. विद्यापीठाच्या लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था परिसरातील २४ टिचर्स क्वॉर्टरमध्ये Plinth Protection, Paving Block & Cattle Trap Paving Block च्या नूतनीकरणाची कामे करण्यात आली.
२६. विद्यापीठाच्या १६ टिचर्स क्वॉर्टरमध्ये Plinth Protection & Paving Block च्या नूतनीकरणाचे काम करण्यात आले.
२७. सुरेश भट सभागृह, रेशीमबाग, नागपूर येथे दि. २५ मे, २०२२ ला संपन्न झालेल्या विद्यापीठाच्या १०९ व्या दीक्षांत समारंभाकरिता Temporary Pandal, Kanat, Gate, Wooden Stage, Red Carpet & Galicha etc. पुरविण्यात आले व काम पूर्ण झाले.
२८. महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसर येथील वाणिज्य विभागाच्या इमारतीला आतून व बाहेरून पेंटिंग, प्लास्टर रिपेअर, रूफ शिट बदलविणे आणि अलाईड कामे करण्यात आली.
२९. महात्मा जोतीबा फुले शैक्षणिक परिसर येथील ग्रामगीता भवनमध्ये Dean, Science & Technology यांच्या कक्षाला अॅल्युमिनियम पार्टीशन आणि कार्यालयाच्या खोलीचे फ्लोरिंग बदलविणे व अलाईड कामे करण्यात आली.
३०. विद्यापीठाच्या लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था परिसरातील परीक्षा भवनमध्ये असलेल्या १० प्रवासी लिफ्टचे Comprehensive Annual Maintenance Contract चे काम पूर्ण करण्यात आले.
३१. विद्यापीठातील लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्थेच्या समोरच्या बाजूने बाहेरून पेंटिंग व वचंदांच्या भागात आतून पेंटिंगचे काम पूर्ण करण्यात आले.
३२. विद्यापीठाच्या लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था परिसरातील २४ टिचर्स कॉर्टर मध्ये Openwell Submersible Pump आणि विद्युतीय कामे पूर्ण करण्यात आली.
३३. विद्यापीठाच्या लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था परिसरातील मुख्य इमारतीत असलेल्या ऑईल टेक्नॉलॉजी विभागाच्या प्रयोगशाळेत विद्युतीय नूतनीकरणाची कामे करण्यात आली.
३४. विद्यापीठाच्या लक्ष्मीनारायण तांत्रिक संस्था परिसरातील उद्यानात असलेल्या पुतळ्यासभोवतीच्या रिकाम्या जागेवर टाईल फ्लोरिंग आणि अलाईड कामे पूर्ण करण्यात आली.
३५. विद्यापीठाच्या फार्मसी होस्टेलमध्ये Vetrified Tile Flooring & Dado to Common Corridor of Six Seater चे काम पूर्ण झाले आहे
३६. विद्यापीठाच्या अॅकेडेमिक अतिथीगृहासमोर Paving Block with Soling and Concrete Bedding to Parking चे काम पूर्ण करण्यात आले.
३७. विद्यापीठाच्या अतिथीगृहामध्ये Copper Earthing Strip to 11KV Metering Cubical at 11KV Substation चे काम पूर्ण करण्यात आले.
३८. विद्यापीठाच्या १६ टिचर्स कॉर्टरमधील सम्बसाठी Openwell Submersible Pump with Accessories & Power supply arrangement चे काम पूर्ण करण्यात आले.
३९. विद्यापीठाच्या नेल्सन मंडेला जुन्या वसतिगृहाच्या इमारतीत विद्युतीय नूतनीकरणाची कामे करण्यात आली.
४०. विद्यापीठाच्या सरफेस कोटिंग टेक्नॉलॉजी विभागात विद्युतीय नूतनीकरणाची कामे पूर्ण करण्यात आली.

■■■

॥ प्रकरण सहावे ॥

विद्यापीठातील स्पृहणीय उपक्रम

■ प्रकरण सहावे

विद्यापीठातील स्पृहणीय उपक्रम

राष्ट्रीय सेवा योजना

प्रस्तावना

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात रासेयो कक्ष १९६९ पासून सुरू आहे. तेव्हा विद्यापीठाचे कार्यक्षेत्र विदर्भाच्या ११ जिल्ह्यांतील १० महाविद्यालयांमधून १००० विद्यार्थी संख्या असलेले रासेयो पथक होते. आजमितीला पूर्व विदर्भातील नागपूर, भंडारा, गोंदिया व वर्धा जिल्ह्यांतील २४२ महाविद्यालये, २६८०० विद्यार्थी स्वयंसेवक व ३३५ कार्यक्रम अधिकारी सहभागी झालेले. शिक्षणातून 'सामुदायिक विकास व सामुदायिक विकासातून शिक्षण' या संकल्पनेतून महाविद्यालयीन युवकांसाठी समाजोपयोगी कार्य रासेयोच्या माध्यमातून करण्यात आले. २०२१-२२ सत्रात नियमित कार्यक्रमांमध्ये विद्यार्थी रासेयोत सहभागी झालेले. यामधूनच अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीमधील स्वयंसेवकांनी रासेयो उपक्रमात प्रत्यक्ष सहभाग घेतला.

विविध कार्यक्रमांचे आयोजन : राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने या शैक्षणिक सत्रामध्ये विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. आंतरराष्ट्रीय योग दिवस, वृक्षदिंडी व वृक्षारोपण या अंतर्गत महाविद्यालय स्तरावर वृक्षांची लागवड करण्यात आली. राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय प्रजासत्ताक दिन निवड, राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांची जयंती, रासेयो जयंती व युवावेध सप्ताहाअंतर्गत रॅली, स्वच्छ भारत अभियान, रक्तदान, प्लॅस्टिक निर्मूलन इत्यादी कार्यक्रम तसेच विद्यापीठ रासेयो सल्लागार समिती सभा, संविधान दिन, लसीकरण शिबिर, रक्तदान शिबिर इत्यादी कार्यक्रम आयोजित करण्यात आले.

विद्यापीठ स्तरावरील प्रजासत्ताक दिन निवड चाचणी : राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने राज्य आणि राष्ट्रीय प्रजासत्ताक दिनासाठी रासेयो स्वयंसेवकांचे विद्यापीठस्तरीय निवड शिबिर १४ सप्टेंबर, २०२१ रोजी दीक्षांत सभागृह, नागपूर येथे आयोजित करण्यात आले होते. विद्यापीठ संलग्नित चार जिल्ह्यांतील महाविद्यालयातील सुमारे १०० स्वयंसेवक निवड प्रक्रियेत सहभागी झाले होते.

फिट इंडिया रन 2.0 : स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सव अंतर्गत शासनाच्या निर्देशानुसार 'फिट इंडिया रन' आयोजित करण्यात आले. 'जन भागीदारी से जन आंदोलन' हे या दौड चे ब्रिद वाक्य होते. विविध महाविद्यालयातील विद्यार्थी या दौडमध्ये सहभागी झाले.

रासेयो वर्धापन दिन : २४ सप्टेंबर, २०२१ रोजी रासेयोचा ५२ वा वर्धापन दिन साजरा करण्यात आला. याप्रसंगी माजी रासेयो कार्यक्रम समन्वयक डॉ. भाऊ दायदार यांनी विद्यार्थ्यांना रासेयोचे महत्त्व समजवून दिले. या कार्यक्रमाला विद्यापीठाचे कुलगुरू, प्र-कुलगुरू, कुलसचिव व रासेयो संचालक डॉ. सोपानदेव पिसे उपस्थित होते.

राज्य व राष्ट्रीय प्रजासत्ताक दिन पथ संचलन निवड शिबिर : राज्य व राष्ट्रीय प्रजासत्ताक दिन पथसंचलन निवड शिबिर दिनांक १ ते १० ऑक्टोबर, २०२१ या कालावधीमध्ये कविवित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव येथे आयोजित करण्यात आले. यामध्ये आपल्या विद्यापीठातील ३ मुले, ३ मुली सहभागी झाले होते.

राष्ट्रीय एकात्मता शिबिर : युवा कार्य व क्रिडा मंत्रालय, भारत सरकार व क्षेत्रिय संचालनालय, पश्चिम बंगाल यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक १६ ते २२ डिसेंबर, २०२१ या कालावधीमध्ये राष्ट्रीय एकात्मता शिबिराचे आयोजन जगन्नाथ किशोर महाविद्यालय पुरोलिया, पश्चिम बंगाल येथे आयोजन करण्यात आले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ रासेयो विभागाच्या वतीने ८ स्वयंसेवक आणि १ कार्यक्रम अधिकारी यांनी महाराष्ट्राचे प्रतिनिधित्व केले.

राष्ट्रीय युवा महोत्सव : युवा कार्य व क्रिडा मंत्रालय, भारत सरकार व क्षेत्रिय संचालनालय, चेन्नई यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक १२ ते १४ जानेवारी, २०२२ या कालावधीमध्ये पाँडेचेरी येथे मा. श्री. अनुराग ठाकूर यांच्या उपस्थितीत अभासी पद्धतीने आयोजित करण्यात आला. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ रासेयो विभागाच्या वतीने १० स्वयंसेवक आणि १ कार्यक्रम अधिकारी यांनी महाराष्ट्राचे प्रतिनिधित्व केले.

जागतिक महिला दिन : दि. ८ मार्च, २०२२ रोजी जागतिक महिला दिन कार्यक्रम साजरा करण्यात आला. याप्रसंगी सुप्रसिद्ध लेखिका डॉ. विजया मारोतकर यांनी उपस्थितांना मार्गदर्शन केले. अध्यक्षस्थानी मा. प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे होते.

परिक्षा पे चर्चा : मा. पंतप्रधान श्री. नरेंद्र मोदी यांच्या कार्यालयाच्या वतीने दिनांक १ एप्रिल, २०२२ रोजी 'परिक्षा पे चर्चा' कार्यक्रम मा. प्रधान सचिव, रासेयो क्षेत्र संचालक, राज्य संपर्क अधिकारी यांच्या उपस्थितीत ऑनलाईन पद्धतीने घेण्यात आला. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर

विद्यापीठ रासेयो विभागाच्या वतीने ५० स्वयंसेवक आणि १० कार्यक्रम अधिकारी यांनी विद्यापीठाचे प्रतिनिधित्व केले.

रासेयो राज्यस्तरीय पुरस्कार वितरण सोहळा : रासेयो राज्यस्तरीय पुरस्कार वितरण सोहळा उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन, रासेयो मंत्रालय कक्ष, मुंबई यांच्या वतीने रासेयोमध्ये उत्कृष्ट कार्य करणारे स्वयंसेवक, कार्यक्रम

अधिकारी, महाविद्यालय, संचालक व विद्यापीठ यांना राज्य स्तरावर सन्मानित केल्या जाते. सत्र २०१६ ते २०२० चा पुरस्कार वितरण सोहळा दि. २५ एप्रिल, २०२२ रोजी मुंबई येथे आयोजित करण्यात आला. खालील यादीतील मान्यवरांना याप्रसंगी सन्मानित करण्यात आले.

Sr. No.	Year	Awards	Name of Awardee	College Name
01.	2016-17	Best Programme Officer	Dr. Varsh Bhujbal	L. A. D. College, Nagpur
02.	2016-17	Best Volunteer	Ku. Neha Shah	G. S. College, Nagpur
03.	2017-18	Best Programme Officer	Dr. Rajendra Shah	J. M. Patel College, Bhandara
04.	2017-18	Best Volunteer	Mr. Pravin Sakhare	G. S. College, Nagpur
05.	2018-19	Best Volunteer	Mr. Shubham Chafale	G. S. College, Nagpur
06.	2019-20	Best Director	Dr. Keshav Walke	N. S. S. Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University
07.	2019-20	Best Programme Officer	Dr. Avinash Titarmare	Lemdeo Patil College, Mandhal
08.	2019-20	Best Volunteer	Mr. Mohan Warthi	Dr. Ambedkar College Social Work, Nagpur

राष्ट्रीय एकात्मता शिबिर : युवा कार्य व क्रिडा मंत्रालय, भारत सरकार व क्षेत्रिय संचालनालय पुणे व मुंबई विद्यापीठ यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक २२ ते २८ मे, २०२२ या कालावधीमध्ये राष्ट्रीय एकात्मता शिबिराचे ग्रीन टेक्नॉलॉजी हॉल, कलना, कॅम्पस येथे आयोजन करण्यात आले. या शिबिरामध्ये गुजरात, महाराष्ट्र, कर्नाटक, मध्यप्रदेश, तामिळनाडू, झारखंड, गोवा, पश्चिम बंगाल, केरळ, तेलंगणा, आसाम या १२ राज्यातील २८ विद्यापीठांमधील २१० स्वयंसेवकांचा सहभाग होता. शिबिरामध्ये राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ नागपूर येथून ६ स्वयंसेवक आणि १ कार्यक्रम अधिकारी सहभागी झाले. शिबिरामध्ये विविध प्रकारचे सांस्कृतिक, बौद्धिक कार्यक्रम, चर्चासत्रांचे आयोजन करण्यात आले. शिबिरामध्ये प्रत्येक राज्यातील सहभागी विद्यापीठातील स्वयंसेवकांनी लोकगीत, लोकनृत्य इत्यादीद्वारे सांस्कृतिक उपक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. तसेच वृक्षारोपण, पोस्टर मेकिंग, वादविवाद स्पर्धा, ग्रुप डिस्कशन, न्यूज रिपोर्टिंग, कविता वाचन इत्यादी विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. शिबिराचे उद्घाटन मुंबई विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुहास पेडणेकर यांच्या हस्ते श्री. कमल कुमार, रासेयो सहायक कार्यक्रम सल्लागार भारत सरकार, श्री. डी. कार्थिगुण, संचालक, रासेयो क्षेत्रिय निर्देशनालय, पुणे व संचालक डॉ. प्रशांतकुमार वनंजे, रासेयो उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय कक्ष, मुंबई, डॉ. सुधीर पुराणिक, रासेयो संचालक, मुंबई विद्यापीठ यांच्या उपस्थितीत करण्यात आले.

हेरीटेज वॉक : मा. कुलगुरू राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ रासेयो विभागाच्या वतीने नागपूर नगरीचे निर्माते गोंड राजे बक्त बुलंद शाह समाधी स्थळ व गोंड राजे यांचा किल्ला या ऐतिहासिक स्थळाची नागपूरकर जनतेला माहिती व्हावी व त्याचे संवर्धन होण्याच्या दृष्टीने दिनांक ७ जून, २०२२ ला सकाळी ७.०० वाजता गोंड राजे बक्त बुलंद शाह समाधी स्थळ सक्करदरा पोलीस स्टेशन ते गोंड राजवाडा महाल या दरम्यान हेरीटेज वॉकचे आयोजन करण्यात आले. या वॉकमध्ये १५० विद्यार्थ्यांचा सहभाग होता.

शिवराज्याभिषेक दिन : छत्रपती शिवाजी महाराज हे महाराष्ट्राचेच नव्हे तर अखिल भारतवर्षाचे प्रेरणास्थान आहेत. राष्ट्रनिर्माता असलेल्या या महापुरुषाच्या लोककल्याणकारी स्वराज्यातील महत्त्वाचा दिवस म्हणजे ६ जून, १६७४ म्हणजेच “शिवराज्याभिषेक दिन” दरवर्षीप्रमाणे यावर्षी दिनांक ६ जून, २०२२ ला विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात साजरा करण्यात आला होता.

महाविद्यालयीन स्तरावर सर्व महाविद्यालयातील पदाधिकारी, अधिकारी कर्मचारी व विद्यार्थी यांच्यासह छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या प्रतिमेस/पुतळ्यास अभिवादन करण्यात आले. तसेच महाराष्ट्र गीत आणि राष्ट्रगीताचे गायन करण्यात आले. छत्रपती शिवाजी महाराजांचे महान कार्य विद्यार्थ्यांच्या मनावर प्रतिबिंबित व्हावे या उद्देशाने शिवचरित्रपर व्याख्यान, पथनाट्य, निबंधस्पर्धा, वक्तृत्व स्पर्धा, गीत गायन, पोवाडा,

गायन, स्पर्धा, क्रीडा, सामाजिक संदेश देणारी शिवज्योत रॅलीचे आयोजन करून दिनांक ६ जून, २०२२ “शिवराज्याभिषेक दिन” साजरा करण्यात आला.

जागतिक सायकल रॅली : नागपूर शहर पोलीस व राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने दिनांक १९ जून, २०२२ ला सायकल रॅलीचे आयोजन करण्यात आले. महिलांची सुरक्षितता, वाहतुकीचे नियम आणि नागपूरला सायकल सिटी करण्याच्या दृष्टीने रॅलीचे आयोजन करण्यात आले. रॅली पोलीस हेड क्वार्टर ग्राउंड पोलीस लाईन टाकळी, सेमिनरी हिल्स, पोलीस भवन, धरमपेठ, झिरो माईल, रिझर्व बँक चौक येथे संपन्न झाली.

आंतरराष्ट्रीय पर्यावरण दिन : दिनांक ५ जून, २०२२ रोजी आंतरराष्ट्रीय पर्यावरण दिन साजरा करण्यात आला. या अंतर्गत वृक्ष लागवड व वृक्ष संवर्धन कार्यक्रम महाविद्यालय स्तरावर आयोजित करण्यात आला.

माझी वसुंधरा अभियान : राज्यशासनाच्या निर्देशानुसार माझी वसुंधरा अभियान दि. ७ ते १३ जून या कालावधीमध्ये महाविद्यालय व विद्यापीठ स्तरावर साजरा करण्यात आला. विद्यापीठ स्तरावर दिक्षाभूमी, रेल्वेस्टेशन, रामटेक गडमंदिर, बहिरलिंगेश्वर, शितला माता मंदिर, खाम तलाव भंडारा, गायत्री शक्तिपीठ रेल्वे स्टेशन गोंदिया, बापू कुटी सेवाग्राम, शहीद स्मारक आष्टी, भोजाजी महाराज देवस्थान आजनसरा येथे अभियान राबविण्यात आले.

आंतरराष्ट्रीय योग दिवस : दिनांक २१ जून, २०२२ रोजी आंतरराष्ट्रीय योगा दिवस चालत्या मेट्रोमध्ये साजरा करण्यात आला. सलग ७५ मिनिटे योग प्रात्यक्षिक, प्राणायाम, कसरती कु. धनश्री लेकुरवाळे व चमू यांनी सादर केले व उपस्थितांकडून करून घेतले व विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे व प्रशासकीय अधिकारी, संचालक रायेयो यांच्या उपस्थितीत हा कार्यक्रम संपन्न झाला.

विद्यापीठ छंद मंदिर

उद्देश : विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या योजनेनुसार राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाने इ. स. १९६० मध्ये विद्यापीठाच्या तसेच विद्यापीठ संलग्न महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांचे कौशल्य व कार्यक्षमतेच्या सर्वांगीन विकासाकरिता निरनिराळ्या छंद अभ्यासक्रमात प्रशिक्षण देण्याचे उद्देशाने हे हॉबी वर्कशॉप स्थापन केलेले आहे. छंद मंदिर (Hobby Workshop) विभागात खालील छंदात विद्यार्थ्यांना छंद प्रशिक्षण देण्यात येते.

हॉबी वर्कशॉपमध्ये निरनिराळ्या छंद अभ्यासक्रमात विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेऊन हॉबी प्रशिक्षण पूर्ण करतात.

१. डिजिटल फोटोग्राफी — डिजिटल कॅमेऱ्याच्या आधारे फोटो काढण्याची कला.

२. मातीकाम व पेंटिंग — मातीपासून सुंदर मूर्ती व पुतळे नक्षीकाम करणे व त्यास रंगविण्याची कला.

३. वूड आर्ट — लाकडावर नक्षीकाम करणे व लाकडावर सुंदर प्रतिकृती तयार करण्याची कला.

४. इलेक्ट्रॉनिक्स — दैनंदिन वापरातील वस्तूंचे इलेक्ट्रॉनिक्स मॉडेल बसविण्याची कला.

५. मोबाईल फोन रिपेअरिंग — मोबाईल फोनमध्ये निर्माण झालेले दोष सुधारण्याची कला.

हॉबी वर्कशॉपमध्ये एखाद्या वस्तुंचा तयार करण्याचा उद्देश प्रथम डोळ्यासमोर ठेवला जातो. ती वस्तु तयार करित असतांना सर्व कृती नीट समजावून देवून विद्यार्थ्यांकडून करवून घेतल्या जाते. प्रबोधक आणि प्रतिसाद (stimulus and response) या पद्धतीचा हॉबी वर्कशॉपमध्ये अवलंब केला जातो. अशा प्रकारे शिकण्यात विद्यार्थ्यांना गोडी वाटते व सर्व कृतीचे ज्ञान सहजच होते.

विद्यार्थी कॉलेजातील असल्यामुळे त्याला अगदी नेहमीच्या साध्या वस्तुपेक्षा काही तरी नावीन्य असलेल्या वस्तुंची विशेष गोडी वाटते. उदा. अगदी व्यवहारातील वस्तू ज्या अतिशय आकर्षक रितीने केलेल्या असतात अथवा वर्कींग मॉडेल्स इत्यादी विद्यार्थ्यांना फार आवडतात. म्हणून अशा प्रकारच्या वस्तू त्यांना हॉबी वर्कशॉपमध्ये तयार करावयाला विद्यार्थ्यांना सांगण्यात येतात. शाळा अगर कॉलेजात शिकलेल्या वैज्ञानिक तत्वांचा विद्यार्थी येथे प्रात्यक्षात उपयोग करतो.

कोविड-१९ च्या प्रादुर्भावामुळे हॉबी वर्कशॉपमध्ये विद्यार्थ्यांचा प्रतिसाद नव्हता. अहवाल कालावधीत कोरोना प्रतिबंध असल्यामुळे विद्यार्थी प्रत्यक्ष छंद मंदिरात येवू शकले नाही.

छंद कार्यशाळेच्या माहितीचे प्रसारण :

छंद मंदिरात शिकविण्यात येणाऱ्या छंद अभ्यासक्रमाविषयीची माहिती विविध महाविद्यालयात परिपत्रक पाठवून विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचविण्याची व्यवस्था करण्यात आली. तरी आता विद्यार्थी छंद मंदिरात येऊन माहिती घेतात.

यूजीसी स्कीम फॉर एंट्री इन सर्व्हिसेस

यूजीसी स्कीम फॉर एंट्री इन सर्व्हिसेस हे राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण केंद्राशी संलग्न आहे. डिसेंबर २००७ पासून अनुसूचित जाती/ अनुसूचित जमाती आणि अल्पसंख्याकांकरिता राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाद्वारे यूजीसी स्कीम फॉर एंट्री इन सर्व्हिसेस फॉर एस.सी./एस.टी. आणि मायनॉरिटी केंद्राची स्थापना करण्यात आली आहे.

UGC द्वारे केंद्राला मिळणाऱ्या अनुदानातून केंद्राचे कार्यक्रम चालविले जात आहेत. SC/ST आणि Minority ह्या प्रवर्गासाठी वेगवेगळी स्कीम राबविण्यात आली आहे. अहवालकाळात केंद्राला विकास विभागाकडून प्राप्त झालेले विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (UGC) बाराव्या पंचवार्षिक योजनेची मार्गदर्शक संहिता (Guideline) पत्र क्रमांक विजा/३४६ दिनांक २३/५/२०१४ नुसार केंद्राला दिनांक २६/५/२०१४ ला प्राप्त झाली आहे. मा. उपकुलसचिव (विकास) यांच्याशी संबंधित मार्गदर्शक संहिता संबंधात चर्चेनुसार १ जून, २०१४ पासून मार्गदर्शक संहिता लागू करण्यास मौखिक स्वरूपात सांगण्यात आले होते. तसेच संबंधित योजनेनुसार SC, ST, OBC & Minority हे एकच केंद्र म्हणून चालविण्यात यावे असे सांगण्यात आले आहे. विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (UGC) मार्गदर्शक संहितेनुसार ग्रूप A, B आणि C या सेवांच्या परीक्षांसाठी प्रशिक्षण कार्यक्रम चालविण्याचे प्रयोजन आहे.

सदर योजना राबविण्यासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून केंद्रास २०१२-२०१३ या आर्थिक वर्षात Advance Grant दहा लक्ष रुपयांचे (रु. १००००००/-) अनावर्ती अनुदान मंजूर झाले होते. विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून केंद्रास २०१२-२०१३ या आर्थिक वर्षात Advance Grant दहा लक्ष रुपयांच्या अनावर्ती अनुदानशिवाय आजपर्यंत कुठलेही अनुदान केंद्राला मंजूर झालेले नाही. ह्या Advance Grant मधून वर्ष २०१५ पर्यंत प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविण्यात आले. तेव्हा २०१५-२०१६ या आर्थिक वर्षाच्या खर्चासाठी केंद्राजवळ पुरेसा निधी उपलब्ध नसल्यामुळे विद्यापीठ अनुदान आयोगाची बाराव्या पंचवार्षिक योजनेच्या सुधारित मार्गदर्शक संहितेप्रमाणे केंद्राद्वारे प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविण्यासाठी विद्यापीठाच्या सामान्य निधीमधून (General Fund) अनुदान वळते करण्यात माननीय कुलगुरू महोदय यांनी टिपणी क्र. १२५० दिनांक ७/८/२०१५ नुसार विद्यापीठाच्या साधारण निधीमधून सात लक्ष रुपयांचे (रु. ७०००००/-) अनुदान केंद्रास वळते करण्यासाठी मंजुरी प्रदान केली होती. त्यानुसार अनुदान वळते करण्यात आले होते. ह्या अनुदानातून केंद्रामध्ये २०२० पर्यंत प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविण्यात आले. तेव्हा २०१२-१३ ला केंद्राला UGC कडून शेवटचे अनुदान मिळाले असून त्यानंतर आतापर्यंत अनुदान मिळाले नाही. विद्यापीठाला २०२१ मध्ये रु. ७ लक्ष अनुदानाची मागणी केली असून त्याबाबतचे निर्णय अजून प्राप्त झाले नाही.

केंद्रात प्रशिक्षणासाठी विविध विषयांतील तज्ज्ञ व अनुभवी प्राध्यापकांचे तसेच स्थानीय अधिकाऱ्यांचे प्रशिक्षणार्थीना मार्गदर्शन लाभते. प्रशिक्षण प्राप्त झाल्यावर प्रशिक्षणार्थी त्यांनी प्रशिक्षण घेतलेल्या परीक्षांना तसेच हे प्रशिक्षण उपयोगी पडेल

अशा अनेक परीक्षांना बसतात. प्रशिक्षण केंद्रात मिळालेल्या प्रशिक्षणाच्या आधारावर काही उमेदवारांना स्पर्धा परीक्षेत यश प्राप्त होते.

विद्यापीठ सेवा उपस्कर बांधणी केंद्र

विद्यापीठ सेवा उपस्कर बांधणी केंद्राची स्थापना विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या योजनेनुसार १९८० साली झाली. विद्यापीठाचे विज्ञान विभागातील विद्यार्थी व संशोधन करणारे विद्यार्थी यांना तांत्रिक कार्यासंबंधी सेवा देणे तसेच प्रयोगशाळेतील उपकरणांची निगा व दुरुस्तीची कामे, संशोधनात्मक कार्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या उपकरणांची देखभाल व काचेचे साहित्य बनविणे इत्यादी कामे या विभागात पार पाडली जातात. सद्यःस्थितीत महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा २०१६ अनुसार सदर केंद्र विद्यापीठाचे 'सेवा युनिट' म्हणून कार्यरत आहे.

सेवा उपस्कर बांधणी केंद्राचे विभागामध्ये खालीलप्रमाणे उपविभाग आहेत.

१. यांत्रिकी कार्यशाळा
२. काचफुगारी विभाग
३. पृथक्करणीय विभाग
४. विद्युत उपकरणे व दुरुस्ती विभाग

सद्यःस्थितीत यांत्रिकी कार्यशाळा, काचफुगारी विभाग व पृथक्करणीय विभाग निष्क्रिय अवस्थेत आहेत. युसीक विभागातील विद्युत उपकरणे व दुरुस्ती या उपविभागाद्वारे १ जुलै, २०२१ ते ३० जून, २०२२ या कालावधीत संशोधनात वापरण्यात येणारी तांत्रिक उपकरणांच्या दुरुस्तीसंबंधी एकूण ४५ कामे पार पाडण्यात आली आहेत.

अलिकडे महाविद्यालयांतर्गत येणाऱ्या विभागांना 'संगणक दुरुस्ती सेवा' व 'वातानुकूलित यंत्राची दुरुस्ती सेवा' पुरविण्याकरिता युसीक विभागात दोन व्यक्तींची तात्पुरत्या स्वरूपात नियुक्ती करण्यात आली आहे.

संगणक दुरुस्ती करणाऱ्या व्यक्तीने एकूण १०८ संगणक दुरुस्तीचे कामे, तसेच एअर कुलिंग उपकरणांची दुरुस्ती करणाऱ्या व्यक्तीने एकूण ५६ एअर कुलिंग उपकरणांची दुरुस्तीची कामे ३० जून, २०२२ या कालावधीपर्यंत पार पाडली आहेत.

याव्यतिरिक्त, विद्यापीठांतर्गत मोडत असलेल्या विभागात अस्तित्वात असलेली परंतु सद्यःस्थितीत नादुरुस्त स्वरूपात असलेली उपकरणे दुरुस्तीयोग्य आहेत किंवा नाही व नसल्यास संबंधित विभागास ते खरेदी करता येईल किंवा कसे याबाबतचे प्रमाणपत्र देण्याचे कामसुद्धा केंद्राद्वारेच पार पाडण्यात येत असते.

विद्यापीठाचा ९८ वा वर्धापनदिन समारंभ :

मागील वर्षी कोविड - १९ विषाणूचा प्रादुर्भाव असल्यामुळे पुरस्कृत मान्यवरांच्या नावाची घोषणा ९७ व्या वर्धापनदिनी करण्यात आली होती. त्यामुळे विद्यापीठाच्या ९८ व्या वर्धापन दिनी मान्यवरांना खालील पारितोषिके देण्यात आली.

चित्रकला क्षेत्रात राष्ट्रीय स्तरावर योगदान व नवीन पिढी घडविण्याचे चित्रकार श्री. चंद्रकांत चन्ने यांना 'राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज जीवनसाधना' पुरस्कार देऊन गौरविण्यात आले. आदर्श शिक्षकेतर कर्मचारी पुरस्कार श्री. नितीन नारायणराव खरबडे (यांत्रिक, सामान्य प्रशासन विभाग), श्री. गणेश बाबुसिंग राठोड (ग्रंथालय परिचर, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे बॅरि. एस. के. वानखेडे शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर), श्री. संजय उत्तमराव घारडे (चपराशी, सामान्य परीक्षा विभाग) आणि श्री. मनोज पुरूषोत्तम मलकापूरे (प्रयोगशाळा सहायक, व्ही. एम. व्ही. महाविद्यालय, वर्धमाननगर, नागपूर) यांना देण्यात आले.

विद्यापीठाचा ९८ वा वर्धापनदिन सोहळा दि. ४ ऑगस्ट, २०२१ रोजी विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात ऑनलाईन पद्धतीने पार पडला. यावेळी नवी दिल्लीचे राज्यसभा सदस्य मा. श्री. राकेश सिन्हा यांना प्रमुख पाहुणे म्हणून निमंत्रित करण्यात आले असून त्यांनी आभासी पद्धतीने मार्गदर्शन केले. विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांच्या अध्यक्षतेखाली सोहळा संपन्न झाला. प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे तसेच कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांची प्रामुख्याने उपस्थिती होती.

वर्धापनदिन सोहळ्याचे आगळेवेगळे वैशिष्ट्य म्हणजे संरक्षण क्षेत्रातील यशस्वी उद्योजक आणि विदर्भातील नवउद्योजकाचे प्रेरणास्थान असलेले नागपूरचे श्री. सत्यनारायण नूवाल यांना याप्रसंगी 'राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज जीवनसाधना' पुरस्कार देऊन गौरविण्यात आले. नागपूरचे श्री. संताजी शिक्षण विकास संस्थेला 'आदर्श शिक्षण संस्था' पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. परीक्षा उपरांत विभागाचे उपकुलसचिव डॉ. नवीन परशुराम मुंगळे यांना आदर्श अधिकारी पुरस्कार तर आदर्श शिक्षकेतर कर्मचारी पुरस्कार श्री. अरविंद गो. कोठे (निम्न श्रेणी लिपिक, विद्यार्थी विकास विभाग), श्री. विजय छोटेलाल बिनकर (सफाईगार, मा. प्र-कुलगुरूचे कार्यालय), श्री. सारंग सुरेशराव गाडगे (कनिष्ठ लघुलेखक, धनवटे नॅशनल कॉलेज, कॉंग्रेस नगर, नागपूर) तसेच श्री. मच्छिंद्र भगवानजी काळे (चपराशी, राजकुमार केवलरमानी कन्या महाविद्यालय, जरीपटका, नागपूर) यांना देण्यात आले. याच कार्यक्रमात प्राचार्य श्री. बलराज अहेर स्मृती आदर्श शिक्षकेतर कर्मचारी सुवर्णपदक श्री. गजानन विष्णूपंत कावळे (उच्च श्रेणी लिपिक, महाविद्यालय विकास विभाग) यांना प्रदान करण्यात आले.

शिक्षक दिन समारोह :

विद्यापीठाद्वारे दिनांक ५ सप्टेंबर, २०२१ रोजी शिक्षक दिन समारोहाचे आभासी पद्धतीने आयोजन करण्यात आले होते. विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात पार पडलेल्या या समारोहाला श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई येथील माजी कुलगुरू डॉ. शशीकला वंजारी प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होत्या. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांनी अध्यक्षस्थान भूषविले. प्रभारी प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे तसेच कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांची उपस्थिती होती. या प्रसंगी डॉ. दिनेश आर. चापले (प्रियदर्शनी जे. एल. चतुर्वेदी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नागपूर) यांना उत्कृष्ट प्राचार्य पुरस्कार तर डॉ. एन. तेजो. कल्याणी (लक्ष्मीनारायण तंत्रशास्त्र संस्था राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर) व डॉ. अर्चना आर. चौधरी (प्रियदर्शनी भगवती कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नागपूर) यांना विद्यापीठाचे उत्कृष्ट शिक्षक पुरस्कार प्रदान करण्यात आले. विद्यापीठाचे उत्कृष्ट संशोधक पुरस्कार डॉ. ब्रीजेश जी. ताकसांडे (प्राध्यापक, श्रीमती किशोरीताई भोयर कॉलेज ऑफ फार्मसी, कामठी) व डॉ. बंदना सामंत (सहयोगी प्राध्यापक, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचा भूविज्ञानशास्त्र विभाग) यांना तर उत्कृष्ट लेखन पुरस्कार डॉ. सावन जी. धर्मपुरीवार (सहयोगी प्राध्यापक, विद्यासागर कला महाविद्यालय, खैरी (बिजेवाडा), रामटेक) यांना प्रदान करण्यात आला. २०२१ या वर्षामध्ये उत्कृष्ट कार्य केल्याबद्दल 'डॉ. आर. कृष्णकुमार सुवर्णपदक' प्राचार्य डॉ. अखिलेश व्ही. पेशवे, म. पा. देव स्मृती विज्ञान महाविद्यालय, अंबाझरी रोड, नागपूर यांना प्रदान करण्यात आले.

वंदनीय राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांची ५३ वी पुण्यतिथी :

विद्यापीठाच्या वतीने ११ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी वंदनीय राष्ट्रसंतांची ५३ वी पुण्यतिथी ग्रामगीता भवनामध्ये साजरी करण्यात आली. विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांच्या अध्यक्षतेत तसेच प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांच्या प्रमुख उपस्थितीत हा कार्यक्रम उत्साहात पार पडला.

छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या ३९२ व्या जयंतीनिमित्त व्याख्यान :

विद्यापीठाच्या वतीने छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या ३९२ व्या जयंतीनिमित्त १९ फेब्रुवारीला व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी ह्यांचे अध्यक्षतेखाली तसेच प्र-कुलगुरू संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे ह्यांच्या प्रमुख उपस्थितीत हा जयंती उत्सव पार पडला. याप्रसंगी नागपूर येथील श्री. आशुतोष अडोणी ह्या 'युगपुरुष छत्रपती शिवराय' या विषयावर व्याख्यान संपन्न झाले.

मराठी भाषा गौरव दिन :

कविवर्य श्री. वि. वा. शिरवाडकर उर्फ कुसुमाग्रज यांच्या जयंतीनिमित्त दि. २८ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी मराठी भाषा गौरवदिनी समारंभाचे आयोजन जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनामध्ये करण्यात आले. यावेळी प्रमुख अतिथी म्हणून राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या मराठी विभागाचे माजी विभागप्रमुख डॉ. अक्षयकुमार काळे उपस्थित होते. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी ह्यांच्या अध्यक्षतेखाली सोहळा संपन्न झाला. प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे तसेच कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांची यावेळी प्रामुख्याने उपस्थिती होती.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती समारोह :

विद्यापीठाच्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालयाच्या प्रांगणात १४ एप्रिल, २०२२ रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पुतळ्याला मा. कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांच्या हस्ते माल्यार्पण करण्यात आले. या वेळी मा. प्र-कुलगुरू, कुलसचिव व इतर अधिकारी उपस्थित होते. त्यानिमित्ताने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालयाच्या सभागृहात व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. याप्रसंगी व्याख्याता म्हणून परभणी येथील श्री. संत जनाबाई कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, गंगाखेडचे इतिहास विभागाचे विभागप्रमुख डॉ. अनिल सिंगारे यांची प्रमुख उपस्थिती लाभली होती. 'आधुनिक भारताच्या जडणघडणीत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे योगदान' या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. अध्यक्षस्थानी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी होते. प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे तसेच कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे या वेळी आवर्जून उपस्थित होते.

वंदनीय राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज जयंती :

विद्यापीठाच्या वतीने ३० एप्रिल, २०२२ रोजी वंदनीय राष्ट्रसंतांची ११३ वी जयंती अत्यंत पवित्र व उल्हासित वातावरणात साजरी झाली. या कार्यक्रमांमध्ये प्रमुख अतिथी म्हणून नागपूरचे ग्रामगिताचार्य श्री. दशरथ कोठे उपस्थित होते. विद्यापीठाच्या जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनामध्ये विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी ह्यांचे अध्यक्षतेखाली तसेच प्र-कुलगुरू संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, आणि शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी, विद्यार्थी ह्यांच्या प्रमुख उपस्थितीत हा जयंतीचा कार्यक्रम उत्साहात पार पडला.

व्याख्यानमाला

कै. दादा मनोहरराव कल्लावार स्मृती महात्मा बसवेश्वर व्याख्यानमाला :

विद्यापीठाद्वारे कै. दादा मनोहरराव कल्लावार स्मृती प्रित्यर्थ महात्मा बसवेश्वर व्याख्यानमालेचे आयोजन करण्यात आले होते. 'महात्मा बसवेश्वरांचा सामाजिक दृष्टीकोन' असा व्याख्यानविषय असून नागपूर येथील डॉ. धनरात डाहाट हे व्याख्यात्ये होते. विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात १२ जुलै, २०२२ रोजी संपन्न झालेल्या सदर व्याख्यानमालेच्या अध्यक्षस्थानी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी होते. तसेच प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांची याप्रसंगी विशेषत्वाने उपस्थित होते.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्मृती व्याख्यानमाला :

विद्यापीठाच्या वतीने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्मृती व्याख्यानमालेचे आयोजन करण्यात आले. विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात दि. १५ नोव्हेंबर, २०२१ रोजी 'संविधानाचे महात्म्य' या विषयावर आयोजित व्याख्यानमालेत दैनिक लोकमत नागपूरचे माजी संपादक प्रा. सुरेश द्वादशीवार प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होते. अध्यक्षस्थानी कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी होते. प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे तसेच इतर मान्यवर उपस्थित होते.

भगवान बुद्धाच्या शिकवणुकीवर आधारित डॉ. नितीन राऊत आंतरराष्ट्रीय व्याख्यानमाला

विद्यापीठाद्वारे भगवान गौतम बुद्धांच्या शिकवणुकीवरील डॉ. नितीन राऊत आंतरराष्ट्रीय व्याख्यानमालेचे आयोजन करण्यात आले.

दि. १६ एप्रिल, २०२२ रोजी विद्यापीठाच्या दीक्षांत सभागृहात आयोजित या एकदिवसीय व्याख्यानमालेत 'Struggle Against Oppression by Dalit in India and its Significance for African-Americans' या विषयावर व्याख्यानपुष्पे Indiana University Maurer School of Law, Bloomington (USA) चे डॉ. केवीन डी. ब्रोईन यांनी गुंफली. व्याख्यानमालेस मोठा श्रोतृसमुदाय उपस्थित होता. व्याख्यानमालेच्या अध्यक्षस्थानी कुलगुरू सुभाष चौधरी होते. प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे आणि कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांची याप्रसंगी विशेष उपस्थिती होती.

■ उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग महाराष्ट्र शासन मंत्रालय, मुंबई यांच्या आदेशानुसार वार्षिक अहवालामध्ये समाविष्ट केलेली माहिती

१) राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण — २०२० च्या अंमलबजावणीसाठी घेतलेले पुढाकार :

Initiatives taken by the University for implementation of National Education Policy – 2020

- Conducted Awareness Program on NEP 2020
- Conducted sensitizing workshops on NEP 2020 for Higher Education
- Organized brainstorming sessions on Execution and Implementation of NEP 2020
- Implemented CBS (Credit Based System) for all UG and PG courses of all faculties
- Implemented CBCS (Choice Based Credit System) for all UG and PG courses in the Faculty of Science and Technology
- Granted Autonomy to all Post Graduate Teaching Departments of the University
- Enabling credit transfer of MOOCs for few UG, PG and Doctoral Research Courses
- Scheme of Major (Domain Specialization) and Minor is implemented to UG courses of Engineering and Technology
- B. Tech (Hons) scheme of degree is implemented to Engineering and Technology
- Intellectual Property Cell (IPC) is constituted in the University
- Life-Long Learning Department provides job oriented multi-disciplinary courses (Certificate/ Diploma) to students of University, conducted, affiliated colleges and schools also

२) स्वायत्त महाविद्यालयांची स्थिती :

(प्रकरण ७ मध्ये पृष्ठ क्र. १८३ वर समाविष्ट केली आहे.)

३) नॅक/एनबीए संबंधित महाविद्यालयांची स्थिती :

(प्रकरण ७ मध्ये समाविष्ट करण्यात आली आहे.)

४) नॅक मूल्यांकनाबाबतची विद्यापीठाची स्थिती : नॅक समितीने दि. २ ते ४ सप्टेंबर २०२१ रोजी भेट दिली असून विद्यापीठाला 'अ' दर्जा प्राप्त झाला आहे. 'A' Grade (CGPA 3.01)

५) महाविद्यालयांकडे असलेल्या भौतिक सोयीसुविधा :

(प्रकरण ७ मध्ये समाविष्ट करण्यात आली आहे.)

६) वर्षभरात मिळालेले संशोधन/सल्लागार/सहयोग अनुदान :

(प्रकरण ५ मध्ये पृष्ठ क्र. ११८ वर समाविष्ट केली आहे.)

७) नवसंशोधन केंद्र असल्यास, त्याची स्थिती आणि उपलब्धी :

About RTMNU Incubation Center (INCUBEIN)

INCUBEIN is Business Incubation Center which promote the innovations and incubate them for start-up to become successful entrepreneurs by providing them Funding, workspace and mentoring. This Center will also provide a platform to any citizen in the age group of 8 to 70 years, irrespective of their educational background. At Incubein, our goal is to aware the individuals at the grass root level to get through initial phase and becoming India central incubation centre.

The centre was established in Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University to promote individuals in their initial phase to create startups focusing on creating the impact in ecosystem. It provides initial support through mentoring, prototype grant and incubation support. INCUBEIN has been funded by Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University (RTMNU) and Maharashtra State Innovation Society (MSINS), with funding support to scale up its activities.

Mission

INCUBEIN will create an ecosystem that will support idea, innovations and knowledge to create social impact and wealth

Vision

To provide a place where knowledge and innovation can create successful people.

Board of Directors

1. Dr. Subhash Chaudhary - Chairman
2. Dr. S. S. Dudhe - Vice Chairman
3. Dr. Rajesh Singh - Director and Member
4. Dr. S. P. Kane - Member
5. Dr. P. G. Yeole - Member
6. Dr. M. M. Rai - Member
7. Dr. Archana Moon - Member
8. Dr. Abhay Deshmukh - Director and Faculty In-charge

Summary of Incubation Center:

- ✓ **Infrastructure:** 3,000 Sq. ft at University Campus and 10,000 sq. ft at Maharajbagh Premises
- ✓ **Sector Focus:** Energy, Food, Healthcare, Manufacturing, AI and IoT, Fintech, Social, Defence
- ✓ **Labs Developed:** FABLab, Rapid Prototyping Lab, 3D Printing Lab, Mechanical Workshop, Electronic Workshop
- ✓ **Funding Support:** 5Cr for Maharashtra Government and 21 Lakh from CSR Funds.
- ✓ **Start-ups:** 2 Startups Incubated, 1 Startup given Exit, and 4 in Pre-Incubation Stage.
- ✓ **Revenue Generated:** > 0.60 Lakhs through various program
- ✓ **Revenue Generated by Starups:** > 50 Lakhs
- ✓ **Jobs Created:** >10 jobs created so far with existing incubated startups.
- ✓ **Products developed at Incubein:** 6 products developed and delivered by incubated start-ups to various well know companies such as Haldiram, Qualcomm, Solar Industries, NHAI etc.

Internal Quality Assurance Cell (IQAC)-RTMNU

Vision of IQAC-RTMNU

To build and practice a quality culture for excellence in educational and Research practices process and methods

Mission of IQAC-RTMNU

- To be driving force for all academic activity to enhance quality and remove deficiency
- To channelize the efforts towards academic excellence
- To encourage department to use ICT tools for teaching learning to establish student learning centric environment.
- To encourage the department to organize seminar, workshops, orientations program, Hand-On-training for teaching, non-teaching faculties as well as students
- To access the annual progress of the department through internal and external Audit system

- To develop an institutional data base and documentations for various accreditations activities
- To build strong feedback system for stakeholders so that stakeholders consent and suggestions are actively involved in university functioning

शैक्षणिक गुणवत्ता वाढीसाठी करण्यात आलेले प्रयत्न :

Glimpses' of few quality initiatives through pedagogy and research based activities conducted by IQAC-RTMNU in AY 2021-22 are:

1. IQAC-RTMNU coordinate to NAAC-PEER Team visit four cycle of NAAC during **2 to 4 Sept., 2021** with successful completing IIQA, SSR, DVV.
2. IQAC-RTMNU in collaboration with Jhulelal College of Engineering organized one week workshop training program on **“Six Sigma Green belt certifications”** during **27-31st Dec., 2021**. Eight technical session + hand-on-training session were organized during the program. The content of the course was what is six sigma? DMAJC methodologies and Tools overview, Project identifications, Basics Statistics' and Six Sigma Matrices, Measure Phase, Analysis Phase, Improve Phase, Control Phase, Six Sigma Project, Case study. 50 faculty members from various engineering colleges attended the workshop.
3. One week National workshop on theme **“Intellectual property Rights: with reference to patents, procedures and legalities”** organized on **3-8 Jan., 2022**. Dr. V. K. Ahuji, Vice-Chancellor from National Law University and Judicial Academy, Assam was key-note speaker. The resource persons, Dr. V. K. Unni, Professor, IIM Calcutta, Dr. R. G. Raghavendra, Joint-Secretary, Ministry of Law and Justice, Government of India, Dr. W. M. Dhumane, Former Senior Joint Controller of Patents and Designs; Mr. T. V. Madhusudhan, Former Deputy-Controller of Patents and Designs, Chennai; Mr. S. Sarkar, Deputy-Controller of Patents and Designs, Patents Office, Kolkata; Mr. Arghya Roy, Patent Attorney; Mrs. Pooja Maulikar, Examiner of Patents, RGNIIPM, Nagpur, and Dr. Ushoshi Guha, Patent Attorney. More than 400 students + Teachers actively participated in the workshop.
4. One week National workshop on theme **“Drafting of Research Publications, Funding proposal and ethical conduct of research”** was organized during **14-18 Feb., 2022**. The workshop was conducted through 10 plenary sessions. The key speaker of the workshop was Prof. N. K. Subhedar, from IISER, Pune, Dr. P. S. Kharkar, IIT Mumbai, Dr. C. R. Patil, Delhi Institute of Pharmaceutical Sciences and Research, New Delhi. Around 500 Research scholars participated in the workshop. Topics discussed in the workshop were “Writing Research Articles and execution for Publications”, Do's and Don'ts for drafting Research funding proposals and manuscript”, Research grant opportunities and writing funding proposals, ethical aspects in conduct of Research, Ethics in Research. The workshop was coordinated by Dr. D. M. Kokare, Professor, Department of Pharmaceutical Sciences, RTMNU.
5. Celebration of National Science Day-2022 on the theme **“Integrated approach in science and Technology for sustainable Future”** was organized on **28 Feb., 2022**. On this occasions various theme based competitions like starts-up idea presentation, self-designed product exhibition, and sale, etc. were organized for UG+PG+Ph.D Students. The program was inaugurated by Dr. Vasant Sathe, Centre Director, UGC-DAE-CSR, Indore and presided by Vice-Chancellor, Dr. Subhash Choudhary. More than 1000 students participated in the program. Dr. Veena Belgamwar, Professor, Department of Pharmaceutical Sciences, coordinated the event.
6. National workshop on **“Quality Enhancement Initiatives through innovative pedagogy and Research”** was organized **during 20 and 21st June, 2022** in association with NAAC, Bangalore. The workshop was conducted through eight sessions and 20 plenary talk. The Key-not speaker of the program “ Dr Devendra Kawade, Advisor, NAAC, delivered key-note address on topic” Upgradation of HEIs through Quality Pedagogy”. The eminent speaker of the workshop was Dr. B. L. Gupta, Professor, Department of Management Education, National Institute of Technical

Teacher Training and Research, Bhopal; Dr. Kumar Suresh, Professor, Department of Educational Administrators, National Institute of Education, Planning and administration, Dr. Madhu Khushwaha, Professor Banaras Hindu University, Dr. Ajit Thete, Former Joint Director, Technical education, Dr. S. shrinivas Rao, Professor, Zakir Husain Centre of Education Studies, School of Social Sciences, JNU, New Delhi; Dr. Harikesh Singh, Former VC, Jai Prakash University, Bihar. The workshop was coordinated by Dr. R. Ugale, from Pharmaceutical Science Department and Dr. R. Khangai from History Department, Rastrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University.

Goals

The goals of the incubation programs

- Creating jobs for local community
- Fostering community's entrepreneurial climate
- Commercializing technologies
- Diversifying local economies
- Building or accelerating growth of local industry
- Retaining businesses in community
- Encouraging minority or women entrepreneurship
- Generating new income for incubator or sponsoring organization/ founders/ investors
- Identifying potential spin-in or spin-out business opportunities
- Generating complementary benefits for sponsoring organization
- Revitalizing distress neighborhoods

Activities

1. Outreach programs were conducted at various colleges

Continuous outreach programs were conducted at various colleges on Innovation, Startups, Managing Startups and Startups Ecosystem to reach grass root innovators and spreading the awareness about Incubation Center.

2. Hon'ble Governor and Chancellor Shri. Bhagat Singh Koshyari Visit to Incubation Center

Hon'ble Governor and Chancellor Shri. Bhagat Singh Koshyari visited the Center on 15 September 2021 along with Mayor Dayashankar Tiwari. The detailed presentation was given by Dr. Abhay Deshmukh about Incubation Center and its activities. They visited the Fab Lab facility of Incubation Center at University Campus and interacted with incubated startups. Hon'ble Chancellor advised to share the work and facilities with other Universities.

3. Call for application for startup program 2021

Applications were called from innovators to apply for Incubein Startup program. The 15 ideas were selected for evaluation and presentations.

4. Sub-Center of Incubein at Nagpur University affiliated Colleges

Applications were called for establishment of Sub Centers at Nagpur University affiliated Colleges to increase the capability of Incubation Center and reach to maximum innovators.

5. First Cohort: Startup Incubation Program 2020

120 applications were received in first cohort organized by Incubein. 25 of those have selected for further pitch deck presentations. 07 ideas have been selected for pre-incubation and Incubation at INCUBEIN. 03 ideas have Incubated so far at INCUBEIN. 04 ideas have pre-Incubated so far at INCUBEIN which will be converted to Incubation after evaluation.

6. **Seminar/Roadshow on BIRAC BIG Grant for Students, Faculty, innovators and start-ups (8th July 2019)**

Seminar/ Roadshow as an awareness program regarding the opportunity and benefits of BIG (Biotechnology Ignition Grant) by BIRAC, Dept. of Science and Technology in Association with Sine, Incubation Center, IIT Powai on July 6th 2019 at Nagpur University. The main objective of this drive is to explore the opportunities and benefits of Biotechnology Ignition Grant (BIG) by BIRAC, Dept. of Science and Technology, which supports start-ups and individuals with entrepreneurial mindset to scale their idea to proof of concept. BIG provides INR 50 Lakhs along with mentorship for best ideas. This program is open for doctors, innovators, students, Scientist, academicians and another who finds interest in the grant.

7. **Robotics Conclave at Railway School, Dogargargh: 12th April 2019**

The Robotics Conclave was organized by Dongargargh Railway School, Ranjandgaon, Chhattisgarh on 12th April 2019 in association with South East Railway and Global Robotics, Nagpur. It was its first kind of Conclave organised as the school where students have been trained in making robots on first day and allow them to show and explain to other school participants in Conclave. Total six schools in the Dongargargh have visited the Conclave with total number of 1200 visitors.

8. **Hands on Training Rapid Prototyping and 3D Printing (28th March 2019)**

Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Incubation Center organized the 1-day Workshop for students, faculty members on March 28th 2019 at Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University. The Workshop covered talks and hands on experience on rapid prototyping and 3D Printing by eminent speakers from Fab Lab Nagpur and 3DP Academy. Total number of participants were restricted to 50 so that every individual can get the hands on experience. Incubation Center emphasized the need and importance of this workshop and Incubation Center. The Center appealed to the students and researchers to come forward with new ideas and be a part of Incubation Centre.

९) उच्च एच-इंडेक्स असलेले टॉप १० शिक्षक :

Sr. No	Name of Faculties	Department	h-index	Citations
1.	Dr. Sanjay Dhoble	Professor, Department of Physics	40	9575
2.	Dr. Bharat Bhanvase	Professor, Department of Chemical Engineering, L.I. T.	36	4215
3.	Dr. Dadasaheb Kokare	Professor, Department of Pharmacy	30	2175
4.	Dr. Smita Acharya	Professor, Department of Physics	22	1949
5.	Dr. Pramod Khadekar	Professor, Department of Pharmacy	20	1122
6.	Dr. S. B. Kondawar	Professor, Department of Physics	18	1525
7.	Dr. Bandana Sawant	Professor, Department of Pharmacy	18	841
8.	Dr. Nandakishor Karde	Professor, Department of Chemistry	18	801
9.	Dr. Prashant Gade	Professor, Department of Physics	17	1103
10.	Dr. Nishikant Raut	Professor, Department of Pharmacy	10	605

१०) मंजूर केलेले पेटंट्स :

औषधीशास्त्र शैक्षणिक विभाग — मंजूर ०६, प्रकाशित ०४,
अभियांत्रिकी व तांत्रिकी महाविद्यालये — १६३, एल. आय. टी.—०३,
संलग्नित महाविद्यालये — ८१,

११) प्लेसमेंट :

शैक्षणिक विभाग — ९२, एल. आय. टी. —१२८, बॅरि. शेषराव वानखेडे शिक्षण महाविद्यालय — ०४,
संलग्नित महाविद्यालये — ९४२९,

१२) विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रातील जिल्ह्यांचे एकूण नोंदणी प्रमाण (GER) :

Name of District	Current GER in district as per AISHE
Nagpur	55.81%
Wardha	29.50%
Bhandara	21.19%
Gondia	15.29%
Total	39.80%

१३) नोंदणी प्रमाण कमी (GER) असलेले तालुके :

Name of most backward area	Current GER in area
Hingna	13.92%
Ashti	12.56%
Tumsar	21.52%
Tiroda	15.29%

१४) घटक/संचालित महाविद्यालयांचे कामकाज — (प्रकरण ३ मध्ये पृष्ठ क्र. ७७ ते ८० वर समाविष्ट केली आहे.)

१५) राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान (रुसा) या योजनेअंतर्गत हाती घेतलेले उपक्रम, प्राप्त निधी व विनियोग :

द्वितीय हप्ता ५ कोटी रुपयाचा तपशील

Sr. No.	Particulars	Amount Utilised (Rs.)
1.	Campus Development	Nil
2.	Hostel Renovation	Nil
3.	Renovation of Auditorium	Nil
4.	Renovation of Classrooms	Nil
5.	Upgradation of Toilet Block	Nil
6.	Smart Classroom	Nil
7.	Fixative of E-Library	Nil
	Amount received from RUSA	Nil
	Amount Spent	Nil
	Balance	Rs. 5,11,00,219/-

॥ प्रकरण सातवे ॥

विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये

टिप — या प्रकरणात निर्देशित केलेली महाविद्यालयासंबंधीची माहिती महाविद्यालयाचे प्राचार्य किंवा त्यांनी अधिकृत केलेल्या व्यक्तिकडून प्रमाणित असून या अहवालात उद्धृत केलेली आहे.

॥ प्रकरण सातवे ॥ विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये

अ.क्र.	महाविद्यालयाचे नाव, स्थापना व संस्थेचे नाव	प्राचार्यांचे नाव व शैक्षणिक पात्रता	प्राध्यापक वर्ग	इतर कर्मचारी	विद्याशाखा	विद्यार्थ्यांची संख्या	विद्यार्थिनींची संख्या	ग्रंथालयातील ग्रंथांची संख्या	राष्ट्रीय छात्रसेना विद्यार्थी	राष्ट्रीय सेवा योजना विद्यार्थी	२(एफ) व १२(बी)	नॅकचे मानांकन व NBA मानांकन	स्वतःची इमारत आहे काय	महाविद्यालयांकडे असलेल्या भौतिक सोयी सुविधा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	नागपुर जिल्हा													
१.	हिस्लॉप महाविद्यालय, नागपूर (१९८३) हिस्लॉप शिक्षण संस्था, चर्च, नागपूर	रिक्त	५७	६४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	४०९ ४१० ३५७	५९५ ४९६ ४६८	८४६३२	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	ए 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२.	वसंतराव नाईक शासकीय कला व समाजविज्ञान संस्था, नागपूर (१८८५) राज्य सरकार	डॉ. सुजाता व्यास संचालक एम.ए., पीएच.डी.	५६	२४	मानवविज्ञान	७५१	१२४२	८७९४७	१००	२५०	२(एफ) व १२(बी)	बी + 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३.	शासकीय विज्ञान संस्था, नागपूर (१९०९) राज्य सरकार	रिक्त	४७	३०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	३२३	६८२	५१०९०	७	१००	२(एफ) व १२(बी)	ए 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४.	श्री. विज्ञानी नगर महाविद्यालय, नागपूर (१९३०) नागपूर शिक्षण मंडळ, नागपूर	डॉ. सुजीत जी. मैत्रे एम. ए., एम. कॉम., पीएच.डी.	१२	९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२०५ १५४	२३० १४३	५४६३५	५३	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५.	लेडी अमृताबाई डागा कॉलेज फॉर वुमेन्स ऑफ आर्ट्स कॉमर्स अँड सायंस अँड श्रीमती रत्नीदेवी पुरोहित कॉलेज ऑफ होमसायंस अँड होमसायंस टेक्नॉलॉजी, नागपूर (१९३२) विमेन्स एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	डॉ. दिपाली कोतवाल एम.फिल., एम.एस्सी., पीएच. डी.	४९	५६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	— — —	६७५ १११५ १०९७	७४०५५	१००	५६७	२(एफ) व १२(बी)	ए 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६.	धनवटे नॅशनल महाविद्यालय, नागपूर (१९३५), श्री. शिवाजी शिक्षण संस्था, अमरावती	डॉ. सुरेंद्र रामचंद्र जिचकार., एम.कॉम., एम.फिल., पीएच. डी.	२०	१९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३३९ २००३	३३५ १८५३	९१०१५	१०७	३००	२(एफ) व १२(बी)	बी + 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७.	गोविंदराम सेकसरिया अर्थ-वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर (१९४५) शिक्षण मंडळ, वर्धा	डॉ. एन.वाय. खंडाईत एम. ए., एम.फिल. पीएच.डी.	२३	२४	वाणिज्य व व्यवस्थापन	४६६	७९४	६०७६१	१०८	२५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८.	श्री. मथुरादास मोहता विज्ञान महाविद्यालय, नागपूर (१९४९) नागपूर शिक्षण मंडळ, नागपूर	डॉ. जे. आर. दौतुलवार एम.एस्सी., पीएच.डी.	२३	४१	विज्ञान व तंत्रज्ञान	६१५	१०४४	३४९९७	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९.	सेंट फ्रान्सिस डी. सेल्स महाविद्यालय, नागपूर (१९५६) एस. एफ. एस. पी. टी. आर. २२७८	डॉ. के. टी. थॉमस एम.एस्सी., पीएच. डी.	२५	३६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२७१ ८२ ६८०	९४ ५६ ७५४	४०८०५	२०	१५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१०.	सी.पी. अॅन्ड बेरार, कला-वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर (१९६०) सी.पी. अॅन्ड बेरार शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. मिलिंद ए. बारहाते एम. कॉम., पीएच.डी.	२४	१७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२९६ ४६८	१६५ ३९३	७५०००	१०७	५७	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 2 nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११.	आर. एस. मुंडले धरमपेठ कला, वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर (१९६०) धरमपेठ शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	१७	१६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२६८ ७७६	२५२ ५४१	४२५६७	१०८	१५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२.	म. पा. देव स्मृती विज्ञान महाविद्यालय, अंबाझरी रोड, नागपूर (१९६८) धरमपेठ शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. अखिलेश पेशवे एम. ए., एम. एड., पीएच.डी.	१४	३७	विज्ञान व तंत्रज्ञान	३५५	५४६	२०७३२	४१	२००	२(एफ) व १२(बी)	ए 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३.	श्रीमती बिंझाणी महिला महाविद्यालय, नागपूर (१९६१) नागपूर शिक्षण मंडळ, नागपूर	रिक्त	१४	७	मानवविज्ञान	—	३७६	३४४३६	—	१०७	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१४.	मातृसेवा संघ समाजकार्य महाविद्यालय, नागपूर (१९६१) मातृसेवा संघ, नागपूर	रिक्त	४	७	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	१००	१८२	१७२०४	—	१३५	२(एफ) व १२(बी)	ए 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१५.	डॉ. आंबेडकर महाविद्यालय, दीक्षाभूमी, नागपूर (१९६४) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्मारक समिती, नागपूर	डॉ. श्रीमती. बी. ए. मेहरे नेट. पीएच.डी.	३४	४०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	४०३ ४५५ ५९३ ३८९	३९४ ७८५ ९४१ ३६६	६५००४	१०७	४५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६.	तिरपुडे समाजकार्य महाविद्यालय, नागपूर (१९६५) युगांतर शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	१४	११	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	७५	१३९	१५४६०	—	१७०	२(एफ) व १२(बी)	ए + 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१७.	श्री. शिवाजी विज्ञान महाविद्यालय, नागपूर (१९६७) श्री. शिवाजी शिक्षण संस्था, अमरावती	एम. पी. ढोरे एम. एस्सी., पीएच.डी.	४४	४२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	६७७	१३८७	४२८३०	१००	१००	२(एफ) व १२(बी)	ए + 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१८.	शासकीय कला व अभिकल्प महाविद्यालय, नागपूर (१९६७) शासकीय कला व अभिकल्प महाविद्यालय, नागपूर	श्री. विनोद वा. मानकर बि. एफ. ए., एम. एफ. ए.	७	६	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	८०	१४२	६३००	—	५०	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१९.	भैर्याजी पांढरीपांडे नॅशनल इन्स्टि. ऑफ सोशल वर्क, हनुमाननगर, नागपूर (१९६८) सिटीझन एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	रिक्त	८	१२	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	८२	१४७	१४५००	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	ए 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२०.	डॉ. मधुकरराव वासनिक पी. डब्ल्यू. एस. कला, वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर (१९६८) पिपल्स वेलफेअर सोसायटी, नागपूर	डॉ. यशवंत व्ही. पाटील एम. ए., बि. पी. एड., एम.पी.एड., पीएच.डी.	१९	१८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	७७५ ५३४ २६	७२७ ४२६ २५	४२४४०	१००	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी + 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२१.	ब्र. म. वसंत वाणिज्य व ज. म. ठाकर कला आणि ज. जी. पटेल विज्ञान महाविद्यालय, नागपूर (१९६९) नागपूर गुजराथी मंडळ, नागपूर	डॉ. मुरलीधर गो. चांदेकर एम. कॉम., एम. फिल., पीएच.डी.	५६	२९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	३७९ १३५८ ४६९ ५९	४९८ १२२७ ५४८ ३६	६६६९९	५३	२०३	२(एफ) व १२(बी)	बी + 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२२.	संताजी महाविद्यालय, वर्धा रोड, नागपूर (१९७१), श्री. संताजी शिक्षण विकास संस्था, नागपूर	डॉ. प्रिया वंजारी एम.ए., एम. कॉम., एम. सि.एम., पीएच.डी.	१४	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१८२ ५७२ ३७५	२२९ ५०८ ५७८	२९६००	१२	२००	२(एफ) व १२(बी)	ए 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२३.	दादा रामचंद्र बाखरू सिंधू महाविद्यालय, नागपूर (१९७१) सिंधी हिंदी विद्या समिती, नागपूर	रिक्त	६२	४४	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	९०४ ३४४	९६२ ८४२	५४०००	—	१९४	२(एफ) व १२(बी)	बी + 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२४.	महिला महाविद्यालय, १५२, न्यू नंदनवन, नागपूर (१९७१) स्त्री शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर	रिक्त	१०	३	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— — —	५४२ ५० —	२७०००	२	१५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२५.	नागपूर शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९७१) क्रीडा मंडळ, धन्तोली, नागपूर	रिक्त	४	४	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	२६२	८२	५८६७	—	—	२(एफ) व १२(बी)	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२६.	राष्ट्रीय अग्निशमन सेवा महाविद्यालय, नागपूर (१९७८) केंद्र सरकार	रिक्त	८	४८	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२५६	१३	१२३२१	१६	५०	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२७.	दयानंद आर्य कन्या महाविद्यालय, नागपूर (१९८३) आर्य विद्या स्मारक समिती, नागपूर	डॉ. ऋद्धा अनिलकुमार नायडू एम. ए., पीएच.डी.	१४	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— —	३१४ ५०९	१४०२८	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२८.	कमला नेहरू महाविद्यालय, नागपूर (१९८३) अमर सेवा मंडळ	डॉ. दिलीप बडवाईक एम. एस्सी., पीएच.डी.	७०	३७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	३०४ ९१० १०१७ २७	५४४ १३०७ १९९१ ३८	५७८०६	५४	२००	२(एफ) व १२(बी)	ए + 3 rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२९.	ईश्वर देशमुख शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९६०) नागरिक शिक्षण मंडळ, नागपूर	रिक्त	१	३	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	३२३	९८	८३३०	—	५०	२(एफ) व १२(बी)	बी + —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३०.	डॉ. एम. के. उमाठे कॉलेज, नागपूर (१९८३) सती माता शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. डी. व्ही. नाईक एम. ए., पीएच. डी.	१६	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	७२ ३८८	९२ २६२	१५८२७	—	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 2 nd Cycle	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३१.	यशवंतराव चव्हाण अभियांत्रिकी महाविद्यालय, नागपूर (१९८४) नगर युवक शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. यु. पी. वाघे बी.ई., एम.टेक., पीएच. डी.	३१४	१३६	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१७२	१४२	१५२८८२	१५	५०	२(एफ) व १२(बी)	ए ++ 2 nd Cycle NBA	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३२.	श्री. रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अँड मॅनेजमेंट, नागपूर (१९८४) रामदेवबाबा स्मारक सार्वजनिक संस्था, नागपूर	डॉ. राजेश पांडे बी. ई., एम. टेक., पीएच. डी.	२४७	७५	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२८४० २४१	१४२२ २९०	१०२२३१	—	२००	२(एफ) व १२(बी)	ए 2 nd Cycle NBA	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३३.	बुमेन्स कला व वाणिज्य महाविद्यालय, नंदनवन, नागपूर (१९८४) वैदर्भिय महिला संस्था, नागपूर	डॉ. एन. आर. दीक्षित एम. कॉम., एम.फ़ील., पीएच. डी.	१२	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— —	२४८ ७५४	१५८३७	२५	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 2 nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३४.	अण्णासाहेब गुंडेवार महाविद्यालय, काटोल रोड, नागपूर (१९८४) ग्रामीण विकास संस्था, नागपूर	डॉ. डी. गजानन पाटील एम. कॉम., एम. ए., एम.फ़ील., पीएच.डी.	१८	९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१६५ ६७४	२३७ ८८४	२८३७४	८	३००	२(एफ) व १२(बी)	सी 3 rd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३५.	डॉ. पंजाबराव देशमुख कला, वाणिज्य (सायं.) महाविद्यालय, नागपूर (१९८४) डॉ. पंजाबराव स्मृती शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	५	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	७४ १७३	४० १०७	२४७२	१	५०	—	सी —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३६.	प्राचार्य अरुणराव कलोडे महाविद्यालय, नागपूर (१९८४) साईबाबा लोकसेवा संस्था, नागपूर	डॉ. डी. आर. सातपुते एम. पी.एड., पीएच.डी.	६	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	८९ ७९ २५	४४ ६८ ३४	११३०५	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 2 nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३७.	कर्मवीर दादासाहेब कन्नमवार महाविद्यालय, नागपूर (१९८४) बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमेटी, नागपूर	डॉ. डी. पी. सिंग एम. टेक., पीएच. डी.	१६९	८९	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१८२२ ४९	८४३ ८०	५६५००	१५	१००	२(एफ)	बी ++ 1 st Cycle NBA	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३८.	कै. मनोहरराव कामडी महाविद्यालय, चिटणवीसपूर, नागपूर (१९८४) महात्मा बहुदेशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	२	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१८ २९	२१ १५	५७८१	—	६०	—	सी 1 st Cycle —	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
३९.	आर्ट्स अँड कॉमर्स (सायं.) महाविद्यालय, चिटणवीसपूर, महाल, नागपूर (१९८४), महात्मा बहुदेशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	३	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	५९ ५२	३५ ११	३१७७	—	—	—	सी + —	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
४०.	अरुण जोशी शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९८६), श्री. समर्थ शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर	रिक्त	३	८	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	२१	७७	८१२५	—	—	—	— —	स्वतःची	वर्ग खोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४१.	जोतिबा फुले शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९९०) विद्या शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर	डॉ. संजीवनी चौधरी एम.एड., एम. फिल., पीएच. डी.	३	४	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	७२	१२८	५७१४	—	—	—	बी 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४२.	राधिका अध्यापक महाविद्यालय, राजीवनगर, सोमलवाडा, वर्धा रोड, नागपूर (१९९०) नवोदय शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	४	६	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	३०	७०	४३३४	—	—	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४३.	श्रीमती मनोरमाबाई मुंडले कॉलेज ऑफ आर्किटेक्चर, नागपूर (२००८) बुनेन एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	डॉ. उज्वला चक्रदेव एम. टेक., पीएच.डी.	५३	१२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	९	५०६	६८९५	—	५०	—	बी ++ 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४४.	साईनाथ कॉलेज ऑफ फार्मसी, डवलामेटी, अमरावती रोड, नागपूर (२००८), स्व. मोतीलाल ओझा स्मृती शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. सलीम फारुकी पीएच.डी.	१२	१८	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३६	१४९	३४९७	—	५०	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
४५.	अध्यापक महाविद्यालय, सिरसपेट, उमरेड रोड, नागपूर (१९९०) जनरल आवावी स्मृती शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	—	—	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	—	—	२०१८—२०१९ पासून NCTE ने मान्यता रद्द केली आहे.				—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४६.	वसंत बी. एड. महाविद्यालय, गणेशनगर, नागपूर (१९९०) सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	४	५	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	१०	४०	५२८३	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
४७.	जवाहरलाल नेहरू कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, वाडी, नागपूर (१९९०), विद्या शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर	रिक्त	२३	११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	९७ १७६ १२७	१३२ २२७ १७६	९६९७	४२	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी + 2 nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४८.	प्रियदर्शिनी अभियांत्रिकी महाविद्यालय, सी. आर.पी एफ., हिंगणा रोड, नागपूर (१९९०), लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. एम. पी. सिंग एम. टेक., बि. ई., पीएच. डी.	३५६	१३०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	३५८२	१८५०	१०६५२१	३६	१००	२(एफ) व १२(बी)	ए + 1 st Cycle NBA	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४९.	जोतीबा शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, हिंगणा रोड, नागपूर (१९९१) लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. विजय दातारकर एम. पी. एड., पीएच. डी.	११	८	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	७३८	१३८	५४७०	—	—	—	बी 2 nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५०.	यशोधा मुलींचे कला वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर (१९९२) पुरुषोत्तम खापर्डे हेल्थ अँड एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	डॉ. धनराज व्हि. शेठे एम. ए., सेट पीएच.डी.	१०	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— —	२३२ १६२	७०१३	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 1 st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५१.	नाशिकराव तिरपुडे शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, सदर, नागपूर (१९९२) युगांतर शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. विवेक अवसरे एम.कॉम., एम. फिल., एम.पी.एड., पीएच.डी.	१४	६	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	२४८	९३	३५५२	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५२.	कै. वसंतराव नाईक शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नंदनवन, नागपूर (१९९२) सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. गिरीश पांडव एम. पी. एड., पीएच. डी.	५	५	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	३३६	९२	३१४६	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५३.	सेवादल महिला विज्ञान व गृहविज्ञान महाविद्यालय, नागपूर (१९९२) सेवादल शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. प्रवीण. एन. चरडे एम. एस्सी., पीएच. डी.	४१	२४	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	— २०	१७७ १०२५	१३०८६	३	२००	२(एफ) व १२(बी)	ए 3 rd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५४.	इंदुताई मेमोरियल शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९९२) दि. यंग रिव्होल्युशन पॅथर संस्था, तुमसर, भंडारा	डॉ. सुखदेव विस्वास एम. पी. एड., पीएच. डी.	४	८	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	३१२	१०४	२९५३	—	—	—	—	भाड्याची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५५.	हजरतबाबा ताजुद्दीन कला, वाणिज्य महाविद्यालय, न्यू सुभेदार ले—आऊट, नागपूर (१९९०), शादाव एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	डॉ. अशोक एन. कपटा एन. आई. एस्., एम. पी. एड., पीएच. डी.	१०	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१४ ४	६ २	२७७७	—	—	—	—	भाड्याची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
५६.	नगाजी महाराज शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९९३) श्री गणेश शिक्षण मंडळ, नागपूर	डॉ. सुनिता सोनारे बी.कॉम, बी.पीएड, एम.पीएड, पीएच.डी.	१	२	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	८३	१७	१२४३	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
५७.	इंदिरा गांधी शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (१९९३), श्री. समर्थ शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर	डॉ. जयदीप घोष एम. पी. एड., पीएच. डी.	२	१०	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	२१२	४८	३१५१	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
५८.	स्वामी विवेकानंद समाजकार्य महाविद्यालय, नागपूर (१९९३) श्री. समर्थ शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर	रिक्त	४	१०	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	८३	११४	७३८७	—	१००	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
५९.	डॉ. आवेडकर इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल वर्क, ६ न्यू कॅलाशनगर, पो. भगवान नगर, नागपूर (१९९४) पब्लिक वेलफेअर सोसायटी, बुट्टीबोरी	रिक्त	७	१६	मानवविज्ञान	११६	११०	९८६१	—	१००	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
६०.	पुरुषोत्तम थोटे समाजकार्य महाविद्यालय, नंदनवन, नागपूर (१९९३) गणपतराव थोटे सेवा संस्था, नागपूर	डॉ. पुरुषोत्तम थोटे एम. एस. डब्ल्यू., एम. फील, एम.ए., पीएच. डी.	१५	२१	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	८५	१०९	१६६०१	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी 3 rd Cycle	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय	
६१.	पद्मश्री अजित वाडेकर शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (२००५), इंडियन युथ अँड युमेन्स डेव्हलपमेंट सोसायटी, नागपूर	डॉ. योगेंद्र पांडे	५	५	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	१५५	२४	४२००	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
६२.	ज्युपिटर शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, सावरकर नगर, नागपूर (१९९४) गुरुदास शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	२	८	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	२१	३	३०००	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
६३.	कै. श्रीमती माधुरीताई देशमुख शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, हिंगणा रोड, नागपूर (१९९४) विद्या शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर	डॉ. विजयकुमार कौशल एम. ए., एम. पी. एड., पीएच. डी.	३	८	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	१४९	८१	३२१५	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
६४.	प्रियदर्शिनी लोकमान्य टिळक इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज अँड रिसर्च, डिगडोह, नागपूर (१९९४) लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. सागी आर. वर्मा बी. कॉम., एम. कॉम., एल. एल. बी., पीएच. डी.	१७	८	वाणिज्य व व्यवस्थापन आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	३२० —	२६६ —	१२५००	—	५०	—	—	बी 1 st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६५.	श्री. बाळासाहेब तिरपुडे कॉलेज ऑफ हॉटेल मॅनेजमेंट अँड कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी, सिव्हील लाईन, नागपूर (१९९४) युगांतर शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	१२	१४	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१८६	७५	९००९	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
६६.	के. आर. पांडव महाविद्यालय ऑफ लायब्ररी सायंस, त्रिमुर्ती चौक, नंदनवन, नागपूर. (१९९४) सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	८	३०	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३८ १०७	२८ १९६	२०००	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६७.	सेंट्रल इन्स्टिट्यूट ऑफ बिझिनेस मॅनेजमेंट रिसर्च अँड डेव्हलपमेंट, सोमलवाडा, नागपूर (१९९४) विद्या शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर	डॉ. अमेशी अरोरा एम.कॉम, एम.बी.ए. पीएच.डी.	९	११	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१९१	१४६	१२५३४	—	५०	२(एफ)	बी +	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६८.	दत्ता मेघे इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट अँड रिसर्च स्टडीज, अत्रे ले—आऊट, नागपूर (१९९३) नगर युवक शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. शायनी चिव बि. टेक., एम. बी. ए., पीएच. डी.	१९	१०	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१६८	१७५	२१६९२	—	५०	२(एफ) व १२(बी)	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
६९.	कुभलकर समाजकार्य (सध्याकालीन) महाविद्यालय, नागपूर.(१९९४) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज टेक्निकल एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	रिक्त	१५	१५	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	९५	७०	९१८१	—	१००	२(एफ)	—	भाड्याची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
७०.	जी. एच. रायसोनी अभियांत्रिकी महाविद्यालय, डिगडोह, नागपूर (१९९६). अंकुश शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. सचिन उंटवाले पीएच. डी.	२९५	२९६	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३१६४ ४३	१२९५ ७८	५४३७३	८	१००	२(एफ) व १२(बी)	ए + 2 nd Cycle NBA	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७१.	निकालस महिला महाविद्यालय, राणाप्रतापनगर, खामला, नागपूर (१९९७), सोमलवार अँकेडेमी एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	डॉ. सीमा सोमलवार एम. एस्सी., पीएच.डी.	१०	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	४००	२७९१	—	५०	२(एफ)	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७२.	राजकुमार केवलरमानी मुलीचे महाविद्यालय जरिपटका, नागपूर (१९९७) सिंधु युवक मंडळजरिपटका, नागपूर	डॉ. उर्मिला वा. डबीर एम. ए., बी.एड., एम.फिल., पीएच.डी.	६	८	मानवविज्ञान	—	३१६	६१०९	—	१५०	२(एफ)	बी + 2 nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७३.	सेंट्रल इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ मास कम्युनिकेशन, नागपूर (१९९७) इन्स्टिट्यूट ऑफ एज्युकेशन रिसर्च अँड डेव्हलपमेंट, नागपूर	रिक्त	—	—	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	—	सत्र २०१९-२०२० पासून (पत्रव्यवहार नाही)					—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
७४.	अंजुमन मुलीचे कला महाविद्यालय, सदर, नागपूर (१९९८), अंजुमन हमी ए. ईस्लाम, सदर, नागपूर	रिक्त	१०	५	मानवविज्ञान	—	१८७	२३३३	—	१००	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७५.	श्रीमती कौशलयादेवी माहेश्वरी महिला महाविद्यालय, नागपूर (१९९८) आदर्श विद्या मंदिर संस्था, नागपूर	डॉ. पुरुषोत्तम बी. येनुरकर एम.कॉम, पी.जी.डी.बी. एम.एम.फ्रील, पीएच.डी.	१२	९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— —	१२३ १२५	४९५०	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७६.	जे. एल. चतुर्वेदी कॉलेज ऑफ फार्मसी, हिंगणा रोड, नागपूर (१९९७), लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. डी. आर चाफले एम. फार्म., पीएच. डी.	२८	३३	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१५०	२१५	९१८५	—	५०	२(एफ)	बी ++ 1 st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
७७.	रिजनल लेबर इन्स्टिट्यूट, जुना मॉरिस कॉलेज परिसर, नागपूर (१९७१), महाराष्ट्र श्रमविज्ञान कामकाज विभाग, मंत्रालय, मुंबई	डॉ. पांडुरंग म. कडुकर एम. ए., पीएच.डी.	२	३	मानवविज्ञान	६१	१३	८८६३	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
७८.	श्रीमती राधिकाताई पांडव कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, उमरेड रोड, नागपूर (१९९९), सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. प्रशांत एस.लाजेवार बी. ई., एम. टेक., पीएच. डी.	८९	६७	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	८२२ ७३	३९९ ४७	२१३०६	१	१००	—	बी	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७९.	अंजुमन कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, सदर, नागपूर. (१९९९) अंजुमन हमी ए. ईस्लाम, सदर, नागपूर	डॉ. सैयद मोहम्मद अली एम. टेक., पीएच.डी.	९६	८०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१०३५	५०९	१,२४,४८,७५५	१०	१००	—	बी ++ 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८०.	जोशी कॉलेज ऑफ लायब्ररी अँड इन्फर्मेशन सायंस, महाल, नागपूर. (१९९९), श्री. समर्थ शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर	रिक्त	२	२	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	८३	११४	७३८७	—	१००	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८१.	ऑरिज सिटी कॉलेज ऑफ सोशल वर्क, नागपूर (१९९९) ग्राम उत्कर्ष शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	९	२१	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	१२१	१६६	११२९०	—	१००	२(एफ)	बी + 2nd Cycle	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८२.	राधा महाविद्यालय, रेशिमबाग, नागपूर (१९९९) श्री. गणेश शिक्षण मंडळ, नागपूर	डॉ. वसंत उकीगाकर एम.कॉम, पीएच. डी.	१०	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	३२६ १०	१९४ २०	२३२४	—	१००	२(एफ)	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८३.	तुली इन्स्टिट्यूट ऑफ होटल मॅनेजमेंट अँड कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी, बोखारा रोड, नागपूर (१९९९) स्नेह महिला विकास संस्था, नागपूर	रिक्त	८	८	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	९५ —	३० —	४८००	—	—	२(एफ)	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८४.	श्री. चक्रपाणी कला महाविद्यालय, हुडकेश्वर रोड, नागपूर (२०००) कल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. रत्नाकर डहाट एम. ए., एम. फिल. पीएच. डी.	९	६	मानवविज्ञान	३०	१४	२६५३	—	—	—	सी 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८५.	यशवंतराव गुडधे पाटील मेमोरियल कॉलेज ऑफ आर्ट्स, जयताळा रोड, नागपूर (२०००), स्व. यशोदाबाई गुडधे शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. भूषण आर. बंड एम. ए., नेट., बी.एड. पीएच. डी.	७	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	८७ —	५७ —	१३२६	५०	१००	२(एफ)	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८६.	सी. टी. प्रीमीयर कॉलेज, वर्षा रोड, नागपूर (२००१) मदर्स पेट एज्युकेशन सोसायटी सराफ चेंबरमागे, सदर, नागपूर	रिक्त	२२	१२	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३२७ २०३	९२७ १३९	५३६४	—	१५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८७.	रामजी पांडव ऑफ कम्प्युटर अँड बायोलॉजीकल स्टडीज महाविद्यालय त्रिमूर्ती चौक, न्यू-नंदनवन, नागपूर (२०००) सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	८	३०	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३८ ८५	२८ १९६	२०००	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
८८.	प्रियदर्शिनी इन्स्टिट्यूट ऑफ आर्किटेक्चर अँड डिझाईन स्टडीज, सी. आर.पी. एफ. कॅम्प, हिंगणा रोड, नागपूर. (१९९४) लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	४६	१५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२८९	३७०	७७९०	—	५०	—	बी ++ 2 nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८९.	श्री. निकेतन कला, वाणिज्य महाविद्यालय, तुळशीबाग रोड, नागपूर (२०००), श्री. निकेतन बहुदेशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. श्रीबाला देशपांडे एम. ए., एम.फ्रील. पीएच. डी.	१२	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	७३ २४९	६९ १७७	७३४३	—	५०	—	बी	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
९०.	रेणुका महाविद्यालय, मानेवाडा, रिंग रोड, नागपूर. (२००१), रेणुका शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर	डॉ. ज्योती पाटील एम. ए., पीएच. डी.	१०	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	५० १२४	४५ ७०	३७९०	२	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 1 st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९१.	श्री. ज्ञानेश्वर महिला (कला) महाविद्यालय, प्रगतीनगर, भगवान नगर जवळ नागपूर (२०००), श्री. साई एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	रिक्त	५	५	मानवविज्ञान	—	१३१	४८००	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९२.	हिवरकर आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायंस कॉलेज, शिला कॉम्प्लेक्स, अमरावती रोड, वाडी, नागपूर (२००१), शिला मल्टीपरपज सोसायटी, वाडी, नागपूर	डॉ. लता खापरे एम. ए., बी. एड., पीएच. डी.	२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३३ ३४	६५ २०	२२६५	—	७५	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९३.	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, गिट्टीखदान, नागपूर (२०००), इंडियन युथ अँड वुमेन्स डेव्हलपमेंट सोसायटी, नागपूर	रिक्त	३	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	८ २ १	१० ३ १	२०००	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
९४.	नॅशनल पावर ट्रेनिंग इन्स्टिट्यूट, दक्षिण अंबाझरी मार्ग, गोपालनगर, नागपूर. (२००२), भारत सरकार	रिक्त	—	—	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	बंद प्रस्ताव आलेला आहे.					—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९५.	प्रेरणा कला, वाणिज्य महाविद्यालय, रेशिमबाग चौक, नागपूर (२००२) प्रेरणा सेवा मंडळ, नागपूर	रिक्त	५५	१८	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	११६१ ४७३	१६१९ ४५४	२०२२१	—	१५०	—	बी 1 st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९६.	सेन्ट जॉर्ज कॉलेज, मुदलियार ले-आऊट, शांतीनगर, नागपूर (२००२), रयत एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	रिक्त	१३	९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३७ १३८ ७८	५१ ९९ ८८	२३७८	—	५०	२(एफ)	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९७.	पी. एम. बी. एस. कला, वाणिज्य व कम्प्यूटर सायंस कॉलेज, दिघोरी नाका, उमरेड रोड, नागपूर (२००२), पंचजन्य मल्टीपरपज बँकवर्ड सोसायटी, नागपूर	रिक्त	१	२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३० — —	२२ — —	७०२	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
९८.	उममे सलमा मुलीचे कला व विज्ञान महाविद्यालय, रशिदनगर, नागपूर (२००२), जामिया अरेबिया रशिदीया, नागपूर	रिक्त	५	३	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— — —	१०२ १२४ —	३३५ — —	—	५०	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९९.	डॉ. आंबेडकर इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज रिसर्च, दीक्षाभूमी, नागपूर (१९८७), प. पु. बाबासाहेब आंबेडकर स्मारक समिती, नागपूर	प्रा. सुधीर सदानंद फुलझेले, बी. ई., एम. बी. ए., पीएच. डी.	४०	२०	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१४६१	१२८९	२४०९५	२०	२६८	२(एफ) व १२(बी)	ए 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
१००.	कला, वाणिज्य महाविद्यालय, वाडी, नागपूर (२००२) डॉ. पंजाबराव देशमुख मेमो. शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	सत्र २०१९-२०२० पासून (पत्रव्यवहार नाही)				—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय		
१०१.	मिलेनियम कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, कामठी रोड, नागपूर (२०००), पिपल्स प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	रिक्त	२	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२२ २१	२३ ११	११५०	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
१०२.	वैष्णोदेवी शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (२००३), वैष्णवदेवी महिला शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	—	—	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	—	सत्र २०१९-२०२० पासून (पत्रव्यवहार नाही)				—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय		
१०३.	शांतीनिकेतन महिला अध्यापक महाविद्यालय, कामठी रोड, नागपूर (२००५), शांतीनिकेतन बहुदेशीय संस्था, नागपूर	डॉ. वंदना बेझामिन बि. एस्सी., एम.ए. एम.एड, पीएच. डी.	१०	८	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	—	१५०	३२३६	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
१०४.	सेंट्रल इंडिया अध्यापक महाविद्यालय, गोधनी, नागपूर, (२००३) मेहमुदा शिक्षण आणि महिला ग्रामीण विकास बहुदेशीय संस्था	डॉ. स्वाती राऊत एम. ए., एम.एड., पीएच. डी.	७	८	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	७	४३	३७६२	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
१०५.	प्रियदर्शिनी अध्यापक महाविद्यालय, मनीष ले-आऊट, सोनेगांव, नागपूर (२००३), लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. साधना माकडे एम. एस्सी., एम. एड., पीएच. डी.	११	१५	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	८१	९८	६३३०	—	—	—	बी 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
१०६.	जी. एच. रायसोनी विधी महाविद्यालय, नागपूर (२००४) अंकुश शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	२	४	मानवविज्ञान	३१३	३०७	२६९८	—	१००	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
१०७.	गुरुनानक कॉलेज ऑफ फार्मसी, सी. पी. फौडीचे मागे, दिक्षीतनगर, कामठी रोड, नागपूर (२००४) शिख एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	डॉ. ए. एम. ईत्तडवार एम.फार्म, पीएच. डी. डी. बी.एम.	२२	२८	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१२७	२३२	११२९०	—	५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 2nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
१०८.	सेन्ट विसेंट पलोटी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अँड टेक्नॉलॉजी, नागपूर, (२००४), दि नागपूर पॉलीटैर्न सोसायटी, नागपूर	श्री. सुरेद्र व्ही. गोले बि. ई. एम. टेक., पीएच.डी.	१२४	८८	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१५६५	८११	३२२८१	९	१००	२(एफ)	ए 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१०९.	चिरायु के. सी. बजाज अध्यापक महाविद्यालय, जंजीपटका, नागपूर (२००५), भारत सिंधू मल्टीपरपज सोसायटी, नागपूर	डॉ. अनिता खेताल एम.एड., एम.एससी, पीएच. डी.	१३	१२	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	१५	८५	७३४७	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११०.	सुयश अध्यापक महाविद्यालय, उमरेड रोड, नागपूर (२००५), अजय बहूदेशीय सेवा मंडळ, नागपूर	डॉ. कल्पना कापसे एम.ए., बी.एससी, एम.एड., पीएच.डी.	६	८	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	१८	८४	४२१७	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१११.	अवतार मेहरबाबा कॉलेज, मानेवाडा रोड, नागपूर (२००६) भारतीय शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	६	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१०३	६४	१५००	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११२.	जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ कॉमर्स, सायंस अँड टेक्नॉलॉजी, नागपूर (२००६) जी. एच. रायसोनी फाऊंडेशन सोसायटी, नागपूर	रिक्त	४	२	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	—	२६७४	—	५०	२(एफ)	ए	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११३.	तिरगुडे इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट एज्युकेशन, सिव्हील लाईन, सदर, नागपूर (१९९४) युगांतर एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	डॉ. ललित खुल्लर बी.ई., एम.एस., पीएच. डी.	१४	१७	वाणिज्य व व्यवस्थापन	८६४	५२०	२२७९४	—	५०	—	बी ++ 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११४.	सेंट्रल इंडिया कॉलेज ऑफ लॉ, गोधनी, नागपूर (२००६), मेहमुदा शिक्षण आणि महिला ग्रामीण विकास बहूदेशीय संस्था	रिक्त	६	६	मानवविज्ञान	४३९	२०४	३८१८	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
११५.	शिलादेवी कॉलेज ऑफ एज्युकेशन सोसायटी, वाडी, नागपूर (२००६) शिला मल्टीपरपज सोसायटी, नागपूर	डॉ. सुरेखा शर्मा एम. ए., एम. एड., पीएच. डी.	६	१०	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	१९	८१	५००४	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११६.	प्रजासत्ताक कॉलेज ऑफ एज्युकेशन भंडारा रोड, नागपूर (२००५), इंडियन युथ अँड वुमेन्स डेव्हलपमेंट सोसायटी, नागपूर	रिक्त	११	१०	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	४१	६०	५१०९	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११७.	स्व. गोविंदराव वंजारी कॉलेज ऑफ लॉ, नागपूर (२००६) अमर सेवा मंडळ, नागपूर	रिक्त	१०	७	मानवविज्ञान	२९८	२०२	१९३७	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११८.	दादासाहेब बालपांडे कॉलेज ऑफ फार्मसी, बेसा रोड, समर्थ धामजवळ, नागपूर (२००६), अंबे दुर्गा एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	डॉ. यु. एस. महाजन पीएच. डी.	३२	३५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३४	२७८	१०९१३	—	५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११९.	निर्मला कॉलेज ऑफ मॅनेजमेंट अँडमिनिस्ट्रेशन अँड कॉम्युनिकेशन, नागपूर (२००७) शहीद पुंजाराम बहूदेशीय संस्था, सावनेर	रिक्त	—	—	वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	सत्र २०१९-२०२० पासून (प्रस्ताव नाही) (पत्रव्यवहार नाही)					—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१२०.	प्रियदर्शिनी भगवती कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, हरपूरनगर, नागपूर (२००७), लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था	डॉ. एन. के. चौधरी एम. टेक., पीएच. डी.	४९	१९	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२८	३१	२०१०६	—	—	—	बी 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२१.	गिता शिक्षण महाविद्यालय, जयताळा, नागपूर (२००७) गिता शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपूर	डॉ. राजेश खिल्लारे एम. एड., पीएच.डी., नेट, सेट.	९	९	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	३२	६९	२९०४	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२२.	भारतीय शिक्षण महाविद्यालय, नागपूर (२००७) गोपाल शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. किरण उगडे एम. एस्सी. एम. एड., पीएच.डी.	३	७	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	९	९२	३७४४	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२३.	स्व. माधुरीबाई देशमुख सेवा प्रतिष्ठान बी. एड. कॉलेज, नागपूर (२००७), स्व. माधुरीबाई देशमुख सेवा प्रतिष्ठान, नागपूर	रिक्त	—	—	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	—	सत्र २०१८—१९ पासून (प्रस्ताव नाही) (पत्रव्यवहार नाही)			—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१२४.	प्रजासत्ताक कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पारडी रोड, नागपूर (२००८), इंडियन युथ अँड युमेन्स डेव्हलपमेंट सोसायटी, नागपूर	रिक्त	४	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१ — —	२ — १	२०००	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२५.	शतायु कॉलेज ऑफ प्रोफेशनल स्टडीज, हिंगणा, टि पॉईंट, नागपूर (२००८), श्री. वसंतकुमार मिश्रा मेमोरियल एज्युकेशन सोशल अँड रिसर्च इन्स्टिट्यूट, नागपूर	रिक्त	३	४	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१ २	४ —	८५०	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२६.	रेनॅसन्स कॉलेज ऑफ कम्प्युटर सायंस अँड अँडव्हॉस टेक्नॉलॉजी, जरिपटका, नागपूर (२००८) व्हिलेज केअर सोसायटी, नागपूर	रिक्त	९	११	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६३ ६२	६२ ४०	१२१०	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२७.	डॉ. बाबासाहेब आवेडकर कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अँड रिसर्च, बानाडोंगरी, नागपूर (२००८), श्री. विद्यार्थी सुधार संघ, नागपूर	डॉ. व्ही. एच. तत्त्ववादी एम.ई., पीएच.डी.	—	—	विज्ञान व तंत्रज्ञान	सत्र २०२०—२१ पासून महाविद्यालय बंद करण्यास नाहरकत प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे (संस्थेने शासनाची परवानगी प्राप्त केली परंतु प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे)			—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२८.	श्रीमती राजश्री मुळक कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग फॉर युमेन्स, नागपूर (२००८), बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमिटी, नागपूर	रिक्त	१	—	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	८	निरंक माहिती			—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२९.	प्रियदर्शिनी जे. एल. चतुर्वेदी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नंदनवन, नागपूर (२००८), लोकमान्य टिळक जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. अभय शेंडे एम.टेक., पीएच. डी.	४६	९	विज्ञान व तंत्रज्ञान	५४७	४३६	१५९७२	—	६३	२(एफ) व १२(बी)	ए 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३०.	जी. एच. रायसोनी स्कूल ऑफ बिझिनेस मॅनेजमेंट, नागपूर (२००८) जी. एच. रायसोनी फाऊंडेशन सोसायटी, नागपूर	रिक्त	६	८	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१५२	१५५	४७३४	—	५०	२(एफ)	बी + 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१३१.	महर्षी शरद पवार कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायंस, मनीषनगर, नागपूर (२००८) प्रोग्रेसिव्ह मागासवर्गीय शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	५	१२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२७ ६७ ३६	७५ १२० ४८	८००	—	६०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३२.	नवप्रतिभा महाविद्यालय, आयुर्वेद ले-आऊट, उमरेड रोड, नागपूर (२००८), जीवन विकास एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	रिक्त	५	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१२६ ११९	८३ १०४	४१८५	५	१००	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३३.	श्रीमती वत्सलाबाई भोसले कला महाविद्यालय, पिपळा, खरसोली रोड, नागपूर (२००८), शिवगौरी बहुदेशीय संस्था, नागपूर	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान	—	सत्र २०२०-२१ पासून (प्रस्ताव नाही) (पत्रव्यवहार नाही)				—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१३४.	झुलेखा कॉलेज ऑफ कॉमर्स, सायंस अँड टेक्नॉलॉजी, नागपूर (२००८), झेड व्होकेशनल ट्रेनिंग अँड जनरल सेंट्रल शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. वदना दीक्षित एम. ए., पीएच.डी.	११	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२०९ —	२३३ —	५०००	—	५०	—	सी 1 st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३५.	डायमंड कॉलेज ऑफ कॉमर्स अँड सायंस, जाफरनगर, नागपूर (२००८) डायमंड चॅरिटेबल एज्युकेशन ट्रस्ट, नागपूर	रिक्त	५	४	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	९१ —	३८ —	१५००	—	५०	२(एफ)	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३६.	आदर्श संस्कार कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, श्रीकृष्णनगर, नागपूर (२००८), राधास्वामी विविध कार्यकारी शैक्षणिक संस्था, नागपूर	डॉ. प्रमोद वैद्य एम. ए., एम एड., पीएच.डी.	४	८	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	१४	८७	६९६०	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३७.	झुलेखा कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, शांतीनगर, नागपूर (२००८) झेड व्होकेशनल ट्रेनिंग अँड जनरल सेंट्रल शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	४	५	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	२	४८	५०००	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३८.	जी. एच. रायसोनी इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग अँड टेक्नॉलॉजी, (को-एड), हिंगणा वाडी रोड, जि. नागपूर (२००८) अंकुश शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. विवेक कपूर पीएच.डी.	२१९	७२	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२२०४ ४२३	१०५० २६२	५२७४०	२	१५०	२(एफ)	ए + 1 st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३९.	सिटी प्राईड कॉलेज, हिंगणा रोड, नागपूर (२००८), विनायक एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	रिक्त	२	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— ११४	— ७१	१२९५	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१४०.	सुधा सुरेशभाई मणियार कॉलेज ऑफ कम्प्युटर अँड मॅनेजमेंट, खामला (ई) नागपूर (२००८) श्री. नागपूर गुजरथी मंडळ, नागपूर	रिक्त	९	७	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१२९ ४०३	११४ ३०९	२५८४	—	१००	२(एफ)	बी + 1 st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१४१.	आभा गायकवाड पाटील कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, मोहगांव, वर्धा रोड, नागपूर. (२००९), विदर्भ बहुदेशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	७७	२९	विज्ञान व तंत्रज्ञान	८५०	२७२	१८८८२	—	१५०	—	बी 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१४२.	धनंजयराव गाडगीळ सहकारी प्रबंध संस्थान न्यू नंदनवन, नागपूर (२००९), शासकीय संस्था	रिक्त	२	६	वाणिज्य व व्यवस्थापन	३७	३१	६२८९	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१४३.	गुरुकुंज कॉलेज ऑफ कॉमर्स अँड आर्ट्स, झिंगाबाई टाकळी, गोधनीरोड नागपूर (२००९), श्री. अनंत शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	६	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१४ ९३	१४ ६२	१५००	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१४४.	महानाग साक्यमुनी विज्ञानसून अँड इंटरनॅशनल स्कुल ऑफ बुद्धिस्ट स्टडीज अँड रिसर्च, पाचपावली, नागपूर (२००९), श्री. बुद्धिस्ट बाबासाहेब आंबेडकर बुद्धिस्ट अँकेडेमी, पुणे	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान	—	सत्र २०२०-२१ पासून (प्रस्ताव नाही) (पत्रव्यवहार नाही)				—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१४५.	अटलांटा कॉलेज, इदिरा चौक, कामठी रोड, नागपूर (२००९) अटलांटा बहुदेशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	१०	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१५२ १८	१३८ १७	५२५	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१४६.	मॉडर्न कॉलेज, दौलतवाडी, नागपूर (२००९) संकल्प शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	६	६	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	५२ —	४१ —	१२८६	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१४७.	आकार इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट अँड रिसर्च स्टडीज, नागपूर (२००९), आकार बहुदेशीय ग्रामीण विकास संस्था, नागपूर	रिक्त	६	७	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१४२ —	४९ —	१५२०	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१४८.	बापुसाहेब महाशब्दे व्यावसायिक महाविद्यालय, उमरेड रोड, नागपूर (२००९), स्वानंद शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	सत्र २०१९-२०२० पासून (प्रस्ताव नाही) (पत्रव्यवहार नाही)				—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१४९.	प्रजासत्ताक कॉलेज, जुना पारडी नाका, नागपूर (२००९) इंडियन युथ अँड तुमेन्स डेव्हलपमेंट सोसायटी, नागपूर	रिक्त	५	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— १	— —	१५००	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५०.	पुरुषोत्तम थोटे कॉलेज, नरसाळा, म्हाळगीनगर, नागपूर (२००९) गणपतराव थोटे सेवा संस्था, नागपूर	रिक्त	—	१	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	— — —	— — —	५९०	निरंक माहिती		—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५१.	डॉ. बी. आर. ए. लॉ कॉलेज नारा रोड, नागपूर (२००९) दि यंग रिव्हल्युशन पॅन्थर, तुमसर	रिक्त	३	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१२७ —	८१ —	२३६४	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१५२.	आयडीयास इन्स्टिट्यूट ऑफ डिजाईन एज्युकेशन अँड आर्किटेक्चर स्टडीज, हुडकेश्वर रोड, नागपूर (२००९) स्व.जगन्नाथ जतेवार शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. अभय व्ही. पुरोहित, बी. आर्च., एम.सी.पी.	४२	१८	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१८१	२९१	५९०५	—	—	—	बी ++ 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५३.	एन. आय.टी. ग्रॅज्युएट स्कूल ऑफ मॅनेजमेंट, माहुरझरी, काटोल रोड, नागपूर (२००९) श्री. साई शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	१६	९	वाणिज्य व व्यवस्थापन	५७	६८	६००५	—	५०	—	बी 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५४.	रियल इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट अँड रिसर्च, एस. बी. आय. बँक जवळ मनीषनगर शाखा, नागपूर (२०१०), साई श्रद्धा चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर	रिक्त	४	८	वाणिज्य व व्यवस्थापन	५४	७२	२३००	—	५०	—	बी	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५५.	राधिकाताई पांडव इन्स्टिट्यूट ऑफ आर्किटेक्चर, दिघोरी नाक्याजवळ, नागपूर (२०१०), सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	२	२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	५	१९	२४०२	—	—	—	—	भाड्याची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५६.	विन्सेंट ऑर्पोस्टोलिक डीग्री कॉलेज, ओंकारनगर, नागपूर (२०१०) नॅशनल ऑर्पोस्टोलिक चर्च एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	रिक्त	५	४	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१२	१२	६५०	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५७.	शांतीनिकेतन बिझनेस स्कूल, सर्व्हे नं२२/३, कामठी रोड, उपलवाडी इंडस्ट्रीयल स्टेट म्हसाळा, ता. कामठी (२०१०) शांतीनिकेतन बहुदेशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	१०	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन	९७	१०८	४२९४	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५८.	सेवायोग स्पेशल एज्युकेशन कॉलेज, न्यू नंदनवन, नागपूर (२०११), सेवायोग वाहन सुरक्षा व बहुदेशीयसंस्था, नागपूर	रिक्त	—	—	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	RCI कडून मान्यता नसल्यामुळे सत्र २०१८—१९ पासून (प्रस्ताव नाही)			—	—	—	—	भाड्याची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१५९.	शासकीय न्याय सहायक विज्ञान संस्था, नागपूर (२०११) राज्य सरकार	डॉ. रामदास आत्राम एम. एस्.सी. पी.एच.डी.	२०	१४	विज्ञान व तंत्रज्ञान	७२	१८१	३१५५	२	१००	२(एफ)	बी	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६०.	स्वामी विवेकानंद कॉलेज ऑफ स्पेशल एज्युकेशन, नागपूर (२०११) राधास्वामी विविध कार्यकारी शैक्षणिक संस्था, नागपूर	रिक्त	—	—	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	RCI कडून मान्यता नसल्यामुळे सत्र २०१९—२० पासून (प्रस्ताव नाही)			—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१६१.	महालक्ष्मी जगदंबा महाविद्यालय, अनुसयाबाई काळे हॉल, नागपूर (२०११), वैष्णव साई श्री महालक्ष्मी जगदंबा शिक्षण संस्था, कोराडी	रिक्त	२	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर -विद्याशाखीय अभ्यास	निरंक माहिती					—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६२.	तुळशीराम गायकवाड पाटील कॉलेज ऑफ आर्किटेक्चर, मौजा-धुटी, वर्धा रोड, नागपूर (२०११) विदर्भ बहूदेशीय शिक्षण संस्था	रिक्त	१५	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	३२	५५	२१०५	—	५०	—	बी	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६३.	श्रीमती उषाबेन चंद्रकांत ठाकर महिला महाविद्यालय, नागपूर (२०१३), श्री. नागपूर गुजराती मंडळ, नागपूर	रिक्त	२	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	३३७	८०७	—	५०	२(एफ)	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१६४.	श्री. दत्ता मधे कॉलेज ऑफ आर्किटेक्चर, वानाडोंगरी, नागपूर (२०१५) नगर युवक शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. सिबा बालसन एम. टेक., पीएच.डी., बि. आर्च.	—	—	विज्ञान व तंत्रज्ञान	सत्र २०२०-२१ पासून महाविद्यालय बंद करण्यास नाहरकत प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे					—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६५.	शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, खापरी (रेल्वे), नागपूर (२०१६) राज्य सरकार	डॉ. रेवतकुमार पी. बोरकर, बि.ई.एम. टेक., पीएच.डी.	३२	४९	विज्ञान व तंत्रज्ञान	९१८	५३६	६४६२	५०	५०	२(एफ)	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६६.	सेंट्रल प्रोव्हिडेंशियल आर्ट, कॉमर्स अँड सायंस महिला महाविद्यालय, वेळाहरी, जि. नागपूर (२०१९) विद्याप्रबोधिनी बहूदेशीय शिक्षण संस्था	डॉ. अनिता मुदलियार एम. सी. एम., एम. बी. ए., पीएच.डी.	४	३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	— — —	५ २८ ३९	१५००	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६७.	श्री. राधे महाविद्यालय (सायंकाळ), ज्युपिटर स्कूल, खामला रोड, नागपूर (२०२०), स्व. विष्णुपंत झोडगे बहूदेशीय विकास संस्था	रिक्त	२	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	४३ २३ ३०	१६ ३ २१	८७०	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६८.	अहिरकर इन्स्टिट्यूट मॅनेजमेंट स्टडीज, हिगणा, जि. नागपूर (२०२१) अनिल अहिरकर एज्युकेशन सोसायटी	रिक्त	४	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	— ६४ —	— ६४ —	१३२१	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६९.	साक्य सायंस, कॉमर्स अँड आर्ट्स, कॉलेज, साक्यनगरी, नागपूर ता. जि. नागपूर (२०२१) गुणवंत सार्वजनिक वाचनालय	रिक्त	३	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१० ५३ ९	१३ २६ १४	६४९	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१७०.	सेवासदन आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायंस, सिनिअर कॉलेज, सितावर्ड, नागपूर (२०२१) सेवासदन शिक्षण संस्था	रिक्त	१	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१ १० ४	१ १७ ११	१२५४	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

२	नागपूर जिल्हा : (नागपूर ग्रामीण)													
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	नबरा महाविद्यालय, काटोल (१९६१) शिक्षण प्रसारक मंडळ, काटोल	डॉ. सुनिल नवीन एम. ए., एम. फील., पीएच. डी.	२८	३१	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१७२ ४७४ २४६	५८७ ८३७ ३९३	४२७२१	५३	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२.	सेठ केसरीमल पोरवाल कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, कामठी (१९६५) शिक्षण प्रसारक मंडळ, कामठी	डॉ. एम. वि. बागडे एम. एस्सी., पीएच. डी.	४५	५४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२१६ ३४६ २७१	४०७ ६५८ ५५२	५९७०४	५३	२००	२(एफ) व १२(बी)	ए 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३.	कै. डॉ. हरिभाऊ आदमने कला, वाणिज्य महाविद्यालय, सावनेर (१९६५) राष्ट्रविकास शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. विरेंद्र जुमडे एम. पी. एड., पीएच. डी.	१०	१४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३०३ ११७	२०३ १२९	३०१००	५२	१००	२(एफ) व १२(बी)	सी + —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४.	नूतन आदर्श कला, वाणिज्य व श्रीमती मनीबेन हरिलाल बेगड विज्ञान महाविद्यालय, उमरेड (१९६८) आदर्श शिक्षण संस्था, उमरेड	डॉ. अनंत बाजीराव बुरडकर एम. एस्सी., पीएच. डी.	२६	१३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२८० १०३ ५७	४४९ २६७ २१६	२७७७६	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 2nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५.	श्री. नरेंद्र तिडके कला वाणिज्य महाविद्यालय, रामटेक (१९७०) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. संगिता टक्कामोरे एम. कॉम., एम. ए., पीएच. डी.	११	३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१७६ १४५	२७८ १२७	२१३७०	१००	१००	२(एफ) व १२(बी)	सी 2nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६.	श्री. पंढरीनाथ कला, वाणिज्य महाविद्यालय, नरखेड (१९७९) प्रेरणा शिक्षण संस्था, नरखेड	डॉ. जयंत ए. जवजाळ एम. ए., पीएच. डी.	१२	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१६९ ८६	१०४ १४१	१८३१२	१००	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी + 2nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७.	इंदिरा गांधी कला, वाणिज्य महाविद्यालय, कळमेश्वर (१९८४) पिपल्स वेलफेअर सोसायटी, नागपूर	रिक्त	८	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	७५ १००	१५५ २०९	५२८३०	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	सी ++ —	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८.	कवी कुलगुरु इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी अँड सायंस, रामटेक (१९८५) एकशिला शिक्षण संस्था, हनामकोडा, आंध्रप्रदेश	रिक्त	९३	१०४	विज्ञान व तंत्रज्ञान	७३४	४९०	६४३७९	४९	१००	२(एफ)	बी ++ —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९.	अरविंदबाबू देशमुख कला व वाणिज्य महाविद्यालय, भारसिंगी (१९८६) व्ही. एस. पी. एम. अँकेडेमी ऑफ हायर एज्युकेशन, नागपूर	रिक्त	२३	११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३३३ १०५ १७३	२१९ १२३ १४६	१३९२१	—	२५०	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 2nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१०.	श्री. संत गाडगे महाराज महाविद्यालय, माळीपूरा, हिंगणा (१९९०) बसवेश्वर शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. आरती मोगलेवार एम. कॉम, एम. फील., पीएच. डी.	२२	११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१९० ११४ १३६	२२० १०४ १५८	९९१४	—	२५०	२(एफ) व १२(बी)	सी 2nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११.	भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर (१९९०), बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमेटी, नागपूर	डॉ. जे. बी. जॉर्ज एम. ए., एम. फील., पीएच. डी.	१७	१२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	८७ ६५ ६१ —	१८५ ९८ ९३ —	११९३८	५३	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 1st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१२.	राणी इंदिराबाई भोसले महाविद्यालय, कुही (१९९०) ग्रामविकास शिक्षण मंडळ, नागपूर	रिक्त	९	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	९० ९१	१९७ १०२	१०३९५	—	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 2 nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३.	लेमदेव पाटील कला, वाणिज्य महाविद्यालय, मांडळ (१९९०) श्री. चैतनेश्वर शिक्षण मंडळ, नागपूर	डॉ. प्रदीप रणदिवे एम. एस्सी., पीएच. डी.	१३	११	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	७६ १३९	१२९ २३१	१२०६७	५०	३००	२(एफ) व १२(बी)	सी —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१४.	महात्मा गांधी कला, वाणिज्य महाविद्यालय पारशिवनी (१९९०), व्ही. एस. पी. एम. अँकेडेमी ऑफ हायर एज्युकेशन, नागपूर	रिक्त	६	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२०३ १०७	१९४ ९२	१०२८९	—	२००	२(एफ) व १२(बी)	सी 2 nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५.	श्रीमती राजकमल बाबुराव तिडके कला, वाणिज्य महाविद्यालय, मौदा (१९९०), श्रीराम ग्रामविकास शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	१२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१४५ १२० ६९	१३० १५० ६६	२४१	—	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६.	माधवराव वानखेडे शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, कामठी (१९९१) श्री. सदाशिवराव पाटील शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. दिलीप कोहळे एम. पी. एड., पीएच. डी.	१०	६	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	३८३	११२	७१०२	—	५०	२(एफ) व १२(बी)	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१७.	छत्रपती शिवाजी कॉलेज ऑफ फिजीकल एज्युकेशन, काटोल, जि. नागपूर (१९९०) व्ही. एस. पी. एम. अँकेडेमी ऑफ हायर एज्युकेशन, नागपूर	रिक्त	—	—	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	सत्र २०१८.२०१९ पासुन पत्रव्यवहार नाही					— —	भाड्याची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय	
१८.	बॅरि. शोषराव वानखेडे महाविद्यालय, मोहपा (१९९१) मोहपा शिक्षण संस्था, मोहपा	डॉ. एम. व्ही. कोल्हे एम.ए., एम. फिल., पीएच. डी.	११	६	मानवविज्ञान	९०	१९६	५५७७	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	सी 2 nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१९.	राणी लक्ष्मीबाई महिला कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, सावरगांव (१९९२) शिंदे शिक्षण संस्था, सावरगांव	डॉ. ए. वाय. करकरे एम. पी. एड., पीएच. डी.	७	६	मानवविज्ञान	—	१२१	६११८	—	१२१	२(एफ) व १२(बी)	बी 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२०.	स्व. श्री. के. झेड. श्रीखंडे विज्ञान महाविद्यालय, कळमेश्वर (१९९२) डॉ. भाभाविज्ञान लोकशिक्षण संस्था, कळमेश्वर	डॉ. आनंदराव के. तिखे एम. एस्सी., वी. एड., पीएच. डी.	१५	११	विज्ञान व तंत्रज्ञान	९३	२५२	४४२२	३	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी + 2 nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२१.	शरदचंद्र कला व वाणिज्य महाविद्यालय, बुट्टीबोरी (१९९२) साईकृपा किसान शिक्षण संस्था, बुट्टीबोरी	डॉ. साहेबराव चव्हाण एम. ए., एम. कॉम, एम. फिल., पीएच. डी.	१०	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	६० ६० १८	१०५ ९० —	१४४१५	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२२.	तायवाडे कॉलेज, महादुला कोराडी (१९९३) श्री सच्चिदानंद शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. शरयू तायवाडे एम. ए., एम. फिल., वी. एड., पीएच. डी.	३५	२०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३७६ ६५८ ५४०	३९५ ५२७ ६९६	२३०६४	१०	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२३.	भालेराव विज्ञान महाविद्यालय, सावनेर (१९९३) हायर एज्युकेशन सोसायटी, सावनेर	डॉ. पराग क. निमेषे पीएच. डी.	१५	१३	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१२८	४१६	४७२३	—	५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 2 nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२४.	महात्मा जोतीबा फुले शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, उमरेड (१९९३), बाळ गंगाधर टिळक बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. गणेश कटकदेवरे एम. पी. एड., पीएच. डी.	४	७	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	२२६	३६	३४७९	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२५.	मातोश्री अंजनाबाई मुंदाफळे समाजकार्य व कला महाविद्यालय, नरखेड (१९९४), डॉ. पंजाबराव देशमुख शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	१४	१४	मानवविज्ञान आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	— ९१	— १३९	७२१२	—	१००	—	बी + —	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२६.	स्व. राजेंद्रसिंग उर्फ बाबा व्यास कला, वाणिज्य महाविद्यालय, कोंढाळी (१९९४), श्री. संत गुलाबबाबा शिक्षण संस्था, कोंढाळी	रिक्त	८	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	९८ —	१३१ —	३२००	—	१००	—	सी 1 st Cycle —	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२७.	बॅरि. शेषराव वानखेडे कला महाविद्यालय, खापरखेडा (१९९४) बॅरि. शेषराव वानखेडे फिटीसिक्स बर्थडे फेडरेशन, नागपूर	डॉ. रा. जी. टाले एम. ए., एम. फिल., पीएच. डी.	८	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१७९ ३५	१६८ २७	१०११६	—	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 2 nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२८.	के. डी. पवार शिक्षण महाविद्यालय, सावनेर, (१९९४) महात्मा फुले समता शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. सुरेश मोहतकर., एम. पी. एड., पीएच. डी.	३	६	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	६	९२	५५७२	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२९.	शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, कोराडी (१९९४), श्री. सच्चिदानंद शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. दिपक पी. कविश्वर एम.ए. एम. पी. एड., पीएच. डी.	९	७	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	३०४	६८	३०४६	—	—	२(एफ)	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३०.	जोतीराव फुले समाजकार्य महाविद्यालय, उमरेड (१९९४) बाळ गंगाधर टिळक बहूद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	१६	१	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	— ७ ७५	— १५ १३९	६६३९	—	५०	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३१.	मदर टेरेसा समाजकार्य महाविद्यालय, काटोल (१९९४), इंडियन युथ अँड युमेन्स डेव्हलपमेंट सोसायटी, नागपूर	रिक्त	६	८	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	७८	१२१	६२३२	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३२.	गुलाब नबी आझाद शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, खापरी, जि. नागपूर (१९९५), मागासवर्गीय एज्युकेशन सोसायटी, गुजरी रोड, पुसद	रिक्त	१	४	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	७०	२२	२३१९	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
३३.	माधवराव तिडके शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, मौदा (१९९५) श्रीराम ग्राम विकास शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ.चंद्रकांत एस. दुबळे., एम.पी. एड., पीएच. डी.	९	२	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	३९	५१	१२०६४	—	—	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३४.	समाजकार्य महाविद्यालय, कामठी (१९९५), लॉर्ड बुद्धाज सारीपुत्र ज्ञान प्रसारक शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	१६	१०	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	१५	१६२	६६१४	—	१५०	२(एफ)	बी 1st Cycle	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३५.	जीवन विकास कला महाविद्यालय, धुगांवदेव (१९९६) ग्राम सुधार योजना, धुगांवदेव	डॉ. डी. एस. भोंगाडे एम. लिब., एम. फल., पीएच.डी.	१२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१४५ १४३ २२२	१५६ ५४ १७४	१२६५०	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 2nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३६.	महालक्ष्मी जगदंबा आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायंस कॉलेज महादुला, कोराडी (२००४) महालक्ष्मी जगदंबा शिक्षण संस्था, कोराडी	रिक्त	३	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२० ८६ —	२३ ३५ —	१००५	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३७.	श्रीमती किशोरीताई भोयर कॉलेज ऑफ फार्मसी, कामठी (१९९७) श्री.सदाशिवराव पाटील शिक्षण संस्था, कामठी	डॉ. मिलिंद उमेकर एम. फार्म., पीएच.डी.	३६	१५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२५४	३३७	१६६९०	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	ए 1st Cycle NBA	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३८.	के. डी. के. कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, उमरेड (१९९९) बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमेटी, नागपूर	डॉ. अतुल सी. वाघमारे पीएच. डी	—	—	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	सत्र २०१९—२०२० पासुन महाविद्यालय बंद करण्यास नाहरकत प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे						—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३९.	अँकेडेमी ऑफ आर्ट्स अँड सायंस महिला कला महाविद्यालय, उमरेड (१९९९), अँकेडेमी ऑफ आर्ट्स अँड सायन्स, उमरेड	डॉ. श्याम भो. पुंडे बि.ए., बि.पी.एड., पीएच. डी.	७	७	मानवविज्ञान	—	२२१	२७२९	—	१००	—	सी 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
४०.	विद्यासागर शिक्षण संस्थेचे विद्यासागर कला महाविद्यालय, खैरी, ता. रामटेक (१९९९) विद्यासागर शिक्षण संस्था, रामटेक	डॉ. पी. के. यु. पिल्लई, एम. ए., एम.फिल., पीएच.डी.	९	८	मानवविज्ञान	४८	१८०	२४५३	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
४१.	महालक्ष्मी जगदंबा कॉलेज ऑफ लायब्ररी सायंस, कोराडी (२००१), अभिनव बहुद्देशीय सामाजिक संस्था, नागपूर	रिक्त	११	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	२८ २ ६८ ८	५० ८ ९८ १२	१०५०	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४२.	स्व. संजय चहांदे कला व श्री. प्रमोद चहांदे वाणिज्य महाविद्यालय, कन्हान (२००३) यंगज मल्टीपरपज एज्युकेशन सोसायटी, कामठी	रिक्त	२	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२८ ३१	५० १५	२३१२	—	८३	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४३.	नगर परिषद शिवाजी महाविद्यालय, मोवाड (१९९६) नगर परिषद, मोवाड	डॉ. के. आर. शिलपे एम.ए., पीएच.डी.	९	८	मानवविज्ञान	११२	१२५	३२३३	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी 2nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
४४.	ताई गोळवलकर विज्ञान महाविद्यालय, रामटेक (२००६) श्रीराम शिक्षण संस्था, रामटेक	डॉ. आर. एन. सिंगरू एम.एस्सी., पीएच.डी.	१७	१२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	८१	३४९	१३६७	—	१००	२(एफ)	बी 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
४५.	श्री बाबुरावजी तिडके अध्यापक महाविद्यालय, मौदा (२००५), श्रीराम ग्रामविकास शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	—	—	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	—	—	निरंक माहिती			—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
४६.	कै. गोविंदराव वंजारी अध्यापक महाविद्यालय, बुटीबोरी, जि. नागपूर (२००६), अमर सेवा मंडळ, नागपूर	रिक्त	६	५	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	१५	८५	४३८३	—	—	२(एफ)	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४७.	कै. डी. पवार शिक्षण महाविद्यालय, सावनेर, (२००६), महात्मा फुले समता शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. शालू ए. घोडेस्वार., एम. ए., एम. एड., पीएच.डी.	६	८	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	२२५	६२	४३१२	—	—	—	—	भाड्याची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४८.	जीवन विकास शिक्षण महाविद्यालय, धुगांवदेव (२००६) ग्राम सुधार योजना, धुगांवदेव	रिक्त	१	७	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	३९	६५	३६९१	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४९.	कमला नेहरू कॉलेज ऑफ फार्मसी, बोरखेडी, जि. नागपूर (२००६) अमर सेवा मंडळ, नागपूर	डॉ. जगदिश वाहेती एम. फार्म., पीएच.डी.	२१	२१	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१२५	२१३	१०५६०	—	५०	२(एफ)	बी ++	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५०.	सोनेकर कॉलेज ऑफ फार्मसी, देवी रोड, महादुला, कोराडी (२००६) रवीबहूदेशीय शैक्षणिक संस्था, नागपूर	रिक्त	१७	१८	विज्ञान व तंत्रज्ञान	९७	१९४	७७७८	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५१.	श्रीमती किशोरीताई भोयर कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, कामठी (२००६) श्री.सदाशिवराव पाटील शिक्षण संस्था, कामठी	डॉ. शुभलक्ष्मी जगताप एम. ए., पीएच. डी.	४	६	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	३१	६८	४८७४	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५२.	गुरुनानक इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिरिंग अँड टेक्नॉलॉजी, दहेगांव, कळमेश्वर (२००७) गुरुनानक शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. हेमंत हजारे पीएच.डी.	७५	३३	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	४३९ ५४	३१२ १०७	२३८९१	—	५०	२(एफ)	बी 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५३.	तुळशिरामजी गायकवाड पाटील कॉलेज ऑफ इंजिनिरिंग अँड टेक्नॉलॉजी, मोहगांव, जि. नागपूर (२००७), विदर्भ बहूदेशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. एस. एस. राठोड	२२४	१०१	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१४४६ २४४	६६२ २१२	४१०३५	—	१५०	२(एफ)	ए + 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५४.	तायवाडे कॉलेज ऑफ फार्मसी, कोराडी, जि. नागपूर (२००७) श्री.सच्चीदानंद शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. सी. ए. डोईफोडे एम. कॉम., पीएच.डी.	१६	२३	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१४७	१४२	७५४९	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५५.	महंमद अली कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, कामठी, जि. नागपूर (२००७), बी. बी. शिक्षण आणि कल्याण संस्था, कामठी	डॉ. महेंद्र श्यामकुल एम. ए., एम.एड., पीएच.डी.	३	५	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	२०	८०	३७२४	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५६.	सोनेकर बी. एड. कॉलेज, कोराडी, जि. नागपूर (२००७), रवी बहूदेशीय शैक्षणिक संस्था, नागपूर	रिक्त	६	८	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	२२	७९	४८१०	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
५७.	समता शिक्षण महाविद्यालय, मोवाड, जि. नागपूर (२००७), श्री. तुकाराम ग्रामीण शिक्षण प्रसारक मंडळ, गडचिरोली	डॉ. रमेश एन., ढोरे पीएच. डी.	४	८	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	२६	७५	३५३६	—	—	२(एफ)	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५८.	श्री. एम. डी. बोडे पाटील शिक्षण महाविद्यालय, ब्राम्हणी, कळमेश्वर, जि. नागपूर (२००७), श्री. तुकाराम ग्रामीण शिक्षण प्रसारक मंडळ, गडचिरोली	रिक्त	४	७	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	२५	७५	३२५०	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५९.	रविद्रनाथ टागोर कॉलेज कला, विज्ञान व वाणिज्य, डोंगरगांव, वर्धा रोड, जि. नागपूर (२००८), सेंट्रल इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ एज्युकेशन, अॅन्ड कल्चरल डेव्हलपमेंट, नागपूर	डॉ. जयंत गाप्रडीवार एम. ए., एम. फील. पीएच.डी.	४	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६९ २०	६४ २७	२५१०	—	५०	२(एफ)	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६०.	श्री. विठ्ठलराव खोब्रागडे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, चोपा/माजरी, ता. उमरेड (२००८) श्री. विठ्ठलराव खोब्रागडे शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	निरंक माहिती					—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६१.	सदेश कला महाविद्यालय, सिर्सी, ता. उमरेड (२००८) संजीवनी शिक्षण संस्था, कुही, मांढळ	रिक्त	२	७	मानवविज्ञान	४५	३३	५००	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
६२.	गोपीकिसन बंग कला व विज्ञान महाविद्यालय, हिंगणा, जि. नागपूर (२००८), संत गमाजी महाराज शिक्षण संस्था, हिंगणा	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	कॉलेज बंद ची प्रक्रिया सुरू आहे					—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६३.	नेहरू महाविद्यालय, हिंगणा, जिल्हा नागपूर (२००८) संत गमाजी महाराज शिक्षण संस्था, हिंगणा	रिक्त	—	—	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	कॉलेज बंद ची प्रक्रिया सुरू आहे					—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६४.	नागपूर इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, एस. नं.१३/१, माहुरझरी, जि. नागपूर (२००८) श्री. साई शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. अमोल देशमुख पीएच.डी.	८८	६९	विज्ञान व तंत्रज्ञान	७८६	५४६	२०९६४	५	१००	—	बी 1 st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६५.	जगत प्रकाश बी. एड कॉलेज, सिध्दार्थनगर, कामठी रोड, नागपूर (२००८) ऑल सिख एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	रिक्त	४	८	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	११	८९	३९२७	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६६.	श्री. गोविंदराव वंजारी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अॅन्ड टेक्नॉलॉजी, सलाई गोधणी (२००८) अमर सेवा मंडळ, नागपूर	डॉ. सदानंद देशपांडे बि. ई., एम. ई., पीएच.डी.	१७	३७	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	९१९ ४९	३६५ ७४	२७३१२	—	५०	—	बी 1 st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
६७.	जे. डी. कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अॅन्ड मॅनेजमेंट, खंडाळा (२००८) जयदेव एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	रिक्त	१६	३५	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— ५९	— ६६	२०४०	—	४०	२(एफ)	ए 1st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६८.	एस. वी. जैन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, मॅनेजमेंट अॅन्ड रिसर्च, येरला (२००८), श्री. शांतीलाल बडजाते, चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर	डॉ. एस. एल. बडजाते बि. ई., एम. ई., पीएच.डी.	५०	५६	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	११७१ ४९	५९९ ७०	२६५२८	—	१००	—	ए 1st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६९.	डुल्लाल इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, लोणारा (२००८), समृद्धी सार्वजनिक चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर	डॉ. नरेद्र जि. बावने बि. ई., एम. टेक., पीएच.डी.	१०४	४५	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	७९९ ९४	५२८ ९९	२४८६४	७	१००	२(एफ)	बी ++ 1st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७०.	स्वामिनारायन सिध्दांता इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, खापरी ता. कळमेश्वर (२००८), सर्व सिद्धांत एज्युकेशन सोशलस, नागपूर	डॉ. आरीफ खान पीएच.डी.	५४	३६	विज्ञान व तंत्रज्ञान	३१२	१२७	२०८७८	—	१००	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७१.	वैनगंगा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अॅन्ड मॅनेजमेंट, डोंगरगांव (२००८) वैनगंगा बहुदेशीय विकास संस्था, नागपूर	रिक्त	१०४	४३	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१०७३	५७७	१७२०४	—	५०	—	बी ++ 1st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७२.	विलासराव देशमुख कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अॅन्ड टेक्नॉलॉजी, मौदा (२००८), श्रीराम ग्रामविकास शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	३८	६५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२९६	८१	८१००	—	—	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७३.	जी. एच. रायसोनी इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट अॅन्ड रिसर्च, खापरखेडा (२००८), चैतन्य बहुदेशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	६	६	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१६०	२१६	५३७१	—	५०	२(एफ)	बी ++ 1st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७४.	कला, वाणिज्य महाविद्यालय, पाटणसावंगी, ता. सावनेर, नागपूर (२००८), नागपूर कृषी विकास प्रतिष्ठान, नागपूर	रिक्त	२	२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	४९ ५	५५ २२	११५२	१००	—	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७५.	विद्या शिक्षण प्रसारक मंडळचे बी. एड. कॉलेज, खुटांबा रोड, काटोल (२००८), व्ही. एस. पी. एम. अॅकेडेमी ऑफ हायर एज्युकेशन, नागपूर	रिक्त	४	५	आंतर — विद्याशाखीय अभ्यास	११	८८	३७७८	—	—	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७६.	उमरेड शिक्षण महाविद्यालय, उमरेड (२००८), बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमिटी, नागपूर	रिक्त	६	८	आंतर — विद्याशाखीय अभ्यास	२७	७३	३२०४	—	—	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७७.	आदिनाथ शिक्षण महाविद्यालय, रनाळा, कामठी (२००८) स्व. मुलचंद जैन जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	५	८	आंतर — विद्याशाखीय अभ्यास	२०	८०	३८८२	—	—	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
७८.	बोंडे शिक्षण महाविद्यालय, खापरी, कळमेश्वर (२००८), सरस्वती बहूदेशीय समाज शिक्षण संस्था, कळमेश्वर	रिक्त	५	८	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	१७	८३	५३१५	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७९.	सेंट्रल इंडिया कॉलेज ऑफ बिझनेस मॅनेजमेंट अँड स्टडीज, सर्वे नं.२४, पी. एच. नं. १२-ए, मौजा लोणारा (२००९), मेहमुदा शिक्षण आणि महिला ग्रामीण विकास बहूदेशीय संस्था, लोणारा	रिक्त	१५	९	वाणिज्य व व्यवस्थापन	११८	११९	६५०५	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८०.	ग्रीन हॅवन इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट अँड रिसर्च, झरी (२००९) जयदुर्गा बहूदेशीय जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	१४	१४	वाणिज्य व व्यवस्थापन	१४३	११३	५७५५	—	५०	२(एफ)	बी + 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८१.	पुष्पक महाविद्यालय, गिरडकर ले-आउट, उमरेड (२००९) अश्विनी मल्टीपरपज सोसायटी, नागपूर	रिक्त	७	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२८ २३ १६	२५ १२ २९	२२१८	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८२.	कला व वाणिज्य महाविद्यालय, थडीपवनी (२००९) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज बहूदेशीय संस्था, नागपूर	रिक्त	५	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१७५ १५७	६८ १४१	२०००	—	५०	—	बी 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८३.	अमर कला व वाणिज्य महाविद्यालय, टाकळघाट (२००९) अमर एज्युकेशन सोसायटी, टाकळघाट	रिक्त	१	३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१४ —	१७ —	५४७	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८४.	बेला महाविद्यालय, बेला, ता. उमरेड (२००९) तुळजाभवानी बहूदेशीय संस्था, भिवापूर	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२२ २	२९ ३१	१०५०	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८५.	राम गणेश गडकरी कला, वाणिज्य महाविद्यालय, काटोल नाका, सावनेर (२००९), नंदकृपा ग्रामीण विकास बहूदेशीय शिक्षण संस्था, सावनेर	रिक्त	३	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	९५ ८६	११५ ७४	१०७८	—	१००	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८६.	मुकुंदराजस्वामी महाविद्यालय, पचखेडी (गांडली) (२००९) नारायण स्मृती बहूदेशीय संस्था, बोथली	रिक्त	४	—	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१३२ १११	१५४ ९१	११३२	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८७.	एलीट कॉलेज ऑफ कम्प्युटर अप्लिकेशन कॉमर्स अँड मॅनेजमेंट स्टडीज, नाग मंदीराजवळ, मेनरोड, सावनेर (२००९), श्रीकृष्ण एज्युकेशन सोसायटी, सावनेर	रिक्त	४	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन	७७	१२८	१५००	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
८८.	पंकज पा. तिजारे महाविद्यालय, वेलतुर, ता. कुही (२००९), सवित्रीबाई फुले बहुदेशीय ग्रामीण विकास संस्था, वेलतूर	रिक्त	६	११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१०२ ५७ १३६	९८ २२ १५५	१६७४	—	५०	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८९.	रेवनाथ चोरे कॉलेज, नागपूर रोड, वार्ड ६, सावनेर (२००९). स्व.रेवनाथ चोरे मेमोरियल ट्रस्ट, नागपूर	रिक्त	२	४	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	५४ ३९	५५ १५	१३१०	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९०.	रामकृष्ण वाघ कॉलेज ऑफ आर्ट्स अॅन्ड कॉमर्स, बोखारा, कोराडी रोड, नागपूर (२००९), छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	८	३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२७८ ३४८	२०६ १८४	५०००	—	१००	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९१.	कपिलेश्वर कॉलेज ऑफ कॉमर्स अॅन्ड मॅनेजमेंट, सावनेर, जि. नागपूर (२००९), छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण संस्था, न्यू. पांजरा, कोराडी	रिक्त	१	२	वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	—	१०००	निरंक माहिती			— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९२.	विद्याभारती आर्ट्स कॉमर्स, अॅन्ड सायंस कॉलेज, काटोल, जि. नागपूर (२००९), नवदेवी बहुदेशीय शिक्षण संस्था, काटोल	रिक्त			मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	सत्र २०१९-२०२० पासुन प्रस्ताव नाही					— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
९३.	नागार्जुना इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग अॅन्ड टेक्नॉलॉजी अॅन्ड मॅनेजमेंट, सातनवरी (२००९) मैत्रेय एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	डॉ. एस. एम. केलो एम. टेक., पीएच.डी.	४५	३६	विज्ञान व तंत्रज्ञान	५७१	२२७	१३६१२	—	५०	—	सी 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९४.	गुरुनानक इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, दहेगांव, कळमेश्वर रोड (२००९). गुरुनानक एज्युकेशन सोसायटी, दहेगांव	डॉ. संजीव श्रीवास्तव एम. टेक., पीएच.डी.	८९	२७	विज्ञान व तंत्रज्ञान	७३०	२३७	१९२५३	—	५०	—	बी 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९५.	रणधीरसिंग भटोरीया महाविद्यालय, उमरेड (२०१०). संत गुलाबबाबा शिक्षण संस्था, उमरेड	रिक्त	६	६	वाणिज्य व व्यवस्थापन	९६	१७५	१२८९	—	५०	—	बी + 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९६.	डी. डी. भोयर कॉलेज ऑफ आर्ट्स अॅन्ड सायंस, मौदा (२०१०) उज्वल बहुदेशीय संस्था, नागपूर	डॉ. संजय खुदळे डी. वाय. एस., पीएच. डी.	१५	१०	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	९१ १२४	१४९ ३९०	२५८६	—	५०	२(एफ)	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९७.	कमिन्स कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग फॉर वुमेन, मौजा सुकळी, ता. हिंगणा, जि. नागपूर (२०१०), महर्षी कर्वे स्त्री शिक्षण संस्था, पुणे	डॉ. भारतभूषण. जोशी एम.ई., पीएच. डी.	३४	३३	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	४८७	१०३९६	३	५०	—	बी ++ 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९८.	व्ही. एम. इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग अॅन्ड टेक्नॉलॉजी, डोंगरगांवजवळ, वर्धा रोड, जि. नागपूर (२०१०), सेमाना विज्ञान वनविकास प्रशिक्षण मंडळ, नागपूर	डॉ. अकृश मानकर एम.ई., बी. ई., पीएच. डी.	४९	५५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	८८६	२३७	८३९५	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१९.	सुर्योदय कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ॲन्ड टेक्नॉलॉजी, विहीरगांव, उमरेड रोड, जि. नागपूर (२०१०) नॅशनल रूरल डेव्हलपमेंट ॲन्ड रिसर्च सोसायटी, नागपूर	डॉ. विठ्ठल गु. अरजपुरे एम.टेक. पीएच डी.	६८	६२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	९५०	३४७	१५१३४	२	५०	२(एफ)	बी 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१००.	श्री. साई प्रसाद कॉलेज ऑफ आर्ट्स सालवा, ता. मौदा (२०१२) श्री. साई सेवा शिक्षण मंडळ, रामटेक	रिक्त	२	५	मानवविज्ञान	५८	७८	१४७०	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१०१.	नालंदा कला, विज्ञान व गृहविज्ञान महाविद्यालय, भिवापूर (२०१२) भारतीय ग्रामीण विकास संस्था, पवनी, जि. भंडारा	रिक्त	४	७	विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	—	१०	५२५	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१०२.	सहादेवराव भुते कला महाविद्यालय, साळवा, ता. कुही. (२०१२) ग्रामीण अपंग बहूदेशीय शिक्षण विकास संस्था, मांडळ, ता. कुही	रिक्त	४	९	मानवविज्ञान	८७	४८	२०००	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१०३.	मारोतराव पानतावने महाविद्यालय, कांद्री, कन्हान, जि. नागपूर (२०१२) नवयुग एज्युकेशन ॲन्ड बहूदेशीय संस्था, कन्हान	रिक्त	९	३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१४	२०	३१५८	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१०४.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज आर्ट्स कॉलेज देवलापार, जि. नागपूर (२०१२), राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज बहूदेशीय शिक्षण संस्था, हिवराबाजार	रिक्त	३	५	मानवविज्ञान	२५	४०	२००६	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१०५.	नागार्जुना इन्स्टिट्यूट, नागलोका, कामठी रोड, भिलगांव, जि. नागपूर (२०१२) नागार्जुन ट्रेनिंग इन्स्टिट्यूट, नागपूर	रिक्त	१	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान	—	—	४५००	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१०६.	डॉ. विठ्ठलराव खोब्रागडे बी.एड. कॉलेज, चांपा, ता. उमरेड (२०१३) डॉ. विठ्ठलराव खोब्रागडे शिक्षण विकास संस्था, उमरेड रोड, नागपूर	रिक्त	९	१४	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	३०	१७०	४४२०	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१०७.	सौ. सुजाता मोटधरे महिला महाविद्यालय, उमरेड (२०१३) स्व. श्री. ज्ञानेश्वरजी मेंबरे बहूदेशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	—	६००	निरंक माहिती		—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१०८.	धिमन मल्टी एज्युकेशन कॉलेज ऑफ कॉमर्स ॲन्ड सायन्स, ब्राम्हणी (२०१३), गांधी शिक्षण संस्था, धापेवाडा	रिक्त	१	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	८४	४६	५५०	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१०९.	साईबाबा कला व विज्ञान महाविद्यालय, पारशिवनी (२०१३) ज्ञानरंजन क्रीडा बहुदेशीय संस्था, पारशिवनी	डॉ. डी. वी. जाधव एम. एस्सी., पीएच डी.	४	११	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	१९६ २१२	१५० ११२	१०००	—	५०	२(एफ)	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११०.	यशवंत महाविद्यालय, कळमेश्वर (२०१४) सुशील बहुदेशीय शिक्षण संस्था	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	२५ ३२	५१ ५९	५०३०	—	५०	—	— —	भाड्याची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१११.	डुललाल इन्स्टिट्यूट ऑफ आर्किटेक्चर, जि. नागपूर (२०१६) समृद्धी सार्वजनिक चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर	रिक्त	९	२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	४९	५०	११८६	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११२.	अवधूत महिला महाविद्यालय, मौजा भोजापूर, कुही, जि. नागपूर (२०१९), स्व. मधुकराव देशमुख शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	२	७	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— —	१८ ३	४७५	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११३.	सरस्वती महिला महाविद्यालय (कला,वाणिज्य व विज्ञान) नाईक ले—आउट, सावनेर, जि. नागपूर (२०१९), सरस्वती बहुदेशीय शिक्षण संस्था, पाटणसावंगी	रिक्त	७	३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	— — —	२३६ १६६ ९६	१२३०	—	५०	—	— —	भाड्याची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११४.	सरस्वती महाविद्यालय आर्ट, कॉमर्स अँड सायंस, बोकारा, जि. नागपूर (२०१९) सरस्वती बहुदेशीय शिक्षण संस्था	रिक्त	७	३	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२३ ४७ ४८	३० ४० ४५	१०००	—	५०	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११५.	श्रीमती सुप्रता वंजारी महिला महाविद्यालय, स.न.६८३०, वडोदा, ता. कामठी, जि. नागपूर (२०१९) गायत्री बहुदेशीय शिक्षण संस्था, कोंढी	रिक्त	४	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	— — —	४४ ३२ ५६	२३३८	—	५०	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११६.	एन.एम. सायंस कॉलेज, उठी (भिवापूर), उमरेड रोड, ता. उमरेड जि. नागपूर (२०२१) के. डि. एम. एज्युकेशन सोसायटी	डॉ. अशोक वैद्य एम. एस्सी., पीएच डी.	—	—	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	निरंक माहिती			—	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११७.	लोकप्रभा महाविद्यालय, नरखेड, ता. नरखेड जि. नागपूर (२०२१) रामकिशन बहुदेशीय शिक्षण संस्था	रिक्त	३	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२ १ २	२ — —	७००	—	—	—	—	भाड्याची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११८.	लोकसेवा महिला महाविद्यालय, खैरी, ता. हिंगणा, जि. नागपूर (२०२१) सिटीझन अपलिफ्ट सोसायटी	डॉ. पोर्णिमा गिरी	५	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	— — —	६ ३ २	५१२	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११९.	प्रबोधनकार महिला महाविद्यालय, रामटेक, ता. रामटेक, जि. नागपूर (२०२१) गुरुदेव राष्ट्रीय विकास संस्था	डॉ. सुरेश भागवत एम.कॉम., एम.फिल., पीएच डी.	१०	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	— — —	६५ १५ २२	१०००	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

३	भंडारा जिल्हा :													
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	जसुभाई मुलजीभाई पटेल पदव्युत्तर कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, भंडारा (१९६४) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. विकास पी. होमणे., एम. एस्सी., पीएच. डी.	४१	४०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	५३४ ६७२ ३३३	७८४ ९४४ ९६७	७७४७३	१०८	३००	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२.	समर्थ महाविद्यालय, लाखनी (१९६४) राष्ट्रीय शिक्षण संस्था, लाखनी	रिक्त	१२	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१६४ ४१ ५६	२३२ १५३ ३०३	४८१८१	५२	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३.	शासकीय शिक्षण महाविद्यालय, भंडारा (१९६५) राज्य सरकार	डॉ. रेखा एम. उपाध्ये एम. ए., एम. एड., पीएच.डी.	८	१२	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	९	४१	१९०४२	—	—	२(एफ) व १२(बी)	बी —	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
४.	सेठ नरसिंगदास मोर कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, तुमसर, जि. भंडारा (१९६५) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. चेतन मसराम एम. एस्सी., पीएच. डी.	२९	११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	४१५ ११८ ९५	४९६ ३७२ ५२७	५७८७८	५२	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५.	मनोहरभाई पटेल कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, साकोली, जि. भंडारा (१९६८) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. हरिश त्रिवेदी एम. एस्सी., पीएच. डी.	२१	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	५२४ १५१ ९२	५०७ २४८ ५१७	४५५५३	१०२	२५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६.	डॉ. एल. डी. बलखडे कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स, पवनी (१९८३) प्रवरसेन शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	८	५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२०७ ९०	३४४ १४५	४०८६	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 1st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७.	विज्ञान महाविद्यालय, पवनी (१९८७), श्री. शिवाजी शिक्षण संस्था, अमरावती	डॉ. व्ही. व्ही. लेपसे एम. एस्सी., पीएच.डी.	१५	७	विज्ञान व तंत्रज्ञान	७२	३१९	६८५०	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८.	अनुराग अध्यापक महाविद्यालय, वरठी (१९९०) श्री. सदाशिव पाटील शिक्षण संस्था, कामठी	रिक्त	४	८	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	२२	७८	५८४२	—	—	—	बी 1st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९.	जय उस्ताद आखाडा शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, तुमसर, जि. भंडारा (१९९०), जय उस्ताद गंज आखाडा शारीरिक शिक्षण, तुमसर	रिक्त	—	—	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	—	—	सत्र २०१८—१९ पासून (पत्रव्यवहार नाही)			— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय	
१०.	श्रीमती. गोपिकाबाई भुरे महिला कला महाविद्यालय, तुमसर (१९९०) सुदामा शिक्षण संस्था, तुमसर	डॉ. युवराज य. सेलोककर एम.ए., पीएच.डी.	९	८	मानवविज्ञान	—	३७९	३९०७	—	१००	—	सी —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११.	प्रगती महिला महाविद्यालय, भंडारा (१९९१) प्रगती महिला समाज, भंडारा	डॉ. श्यामकुमार पी. चरडे, एम. पी. एड., पीएच. डी.	६	४	मानवविज्ञान	—	१५७	५८४६	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१२.	श्री. संताजी कला व विज्ञान महाविद्यालय, पालांदूर, जि. भंडारा (२००१), वैनगंगा बहुदेशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	८	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	८० —	१९४ —	४६५५	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	सी ++ —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३.	नटवरलाल जसुभाई पटेल कला, वाणिज्य महाविद्यालय, मोहाडी, जि. भंडारा (१९९२) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	रिक्त	५	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६० —	१८० —	४०००	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 2 nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१४.	आठवले समाजकार्य महाविद्यालय, भंडारा (१९९२), प्रियदर्शनी स्पोर्ट्स अँड कल्चरल क्लब, नागपूर	रिक्त	१६	१६	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	८९	२१९	११२०१	—	१००	२(एफ)	बी 3 rd Cycle —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५.	अशोक मोहरकर कला, वाणिज्य महाविद्यालय, अड्याळ, ता. पवनी (१९९३) संजीवनी शिक्षण संस्था, आसगांव	रिक्त	२१	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१९९ ४४	२९१ ७५	६४५२	—	१००	—	सी + 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६.	यशवंतराव चव्हाण कला, वाणिज्य महाविद्यालय, लाखांदूर (१९९३) श्री. किसनराव खोत्रागडे शिक्षण संस्था, आरमोरी	डॉ. जगन्नाथ वि. दडवे एम. ए., एम. फिल., पीएच. डी.	४०	१२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	७०६ २२१ ४५१	८६० २५८ ८३८	९१००	—	२००	२(एफ)	बी 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१७.	वैनगंगा शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, साकोली (१९९३) वैनगंगा बहुदेशीय विकास संस्था, नागपूर	डॉ. सुनिल चतुर्वेदी एम. पी. एड., एम.फिल., पीएच.डी.	९	११	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	४२१	९६	३७३०	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१८.	श्रीमती रेवाबेन मनोहरभाई पटेल महिला कला महाविद्यालय, भंडारा (१९९५) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	रिक्त	११	५	मानवविज्ञान	—	२६५	९९५०	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	सी + 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१९.	स्व. मन्सारामजी पडोळे कला महाविद्यालय, गणेशपूर, जि. भंडारा (१९९८), जनजागृती शिक्षण प्रसारक मंडळ, तुमसर	रिक्त	४	७	मानवविज्ञान	१३९	९१	२२५५	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२०.	कला, वाणिज्य महाविद्यालय, जवाहरनगर (पेट्रोलपंप), जि. भंडारा (१९९८), तुलसी बहुदेशीय शिक्षण संस्था, तुमसर	डॉ. ए. एस. मोहबंशी, एम.फिल., पीएच.डी.	१६	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३२८ १०२ ३१	२५९ ५६ ६०	१२६६२	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	सी 2 nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२१.	विदर्भ कला, वाणिज्य महाविद्यालय, लाखनी, जि. भंडारा (१९९९), नव शक्तिपीठ संस्था, सावरी/मुरमाडी	रिक्त	१०	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	५२ —	६६ —	३४०३	—	१००	२(एफ)	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२२.	शामराव बापू कापगते कला महाविद्यालय, साकोली जि. भंडारा (१९९९), सेकंडरी एज्युकेशन सोसायटी, साकोली	रिक्त	६	८	मानवविज्ञान	११७	१०३	२५००	—	१००	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२३.	आर्ट्स कॉलेज, सिहोरा, जि. भंडारा (२०००), स्व. तुळसाबाई बहुदेशीय शिक्षण संस्था, तुमसर	डॉ. सचिन एच. चाफले, एम. फिल., पीएच. डी.	६	७	मानवविज्ञान	९०	२००	२०९६	—	१००	—	सी 2 nd Cycle	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२४.	डॉ. अरुण मोटघरे कला महाविद्यालय, कोंढा-कोसरा, जि. भंडारा (२०००) स्व. लक्ष्मणजी मोटघरे चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर	डॉ. अरुण मोटघरे एम. ए., एम. फिल., पीएच.डी., एम.पी.एड.	२६	६	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२८१ २४१ १६६	३२९ ४३१ ८६	११८९६	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी 2 nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२५.	डॉ. बाबासाहेब आवेडकर कॉलेज ऑफ लॉ, जुना चुंगी नाका, भंडारा (२०००), दि यंग रिव्होल्युएशन पॅथर एज्युकेशन सोसायटी, तुमसर	रिक्त	४	८	मानवविज्ञान	४५	३१	१८३२	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२६.	संताजी महाविद्यालय, आसगांव (चौ.), ता. पवनी, जि. भंडारा (२००१) ग्रामीण शिक्षण संस्था, कोंढा	रिक्त	५	८	मानवविज्ञान	१२३	१४१	२५४७	—	१००	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२७.	स्व. पार्वताबाई मदनकर कला महाविद्यालय, वरठी (२००१) नवनिर्माण शिक्षण संस्था, जवाहरनगर	रिक्त	१३	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	३२० १३४	३१५ ७७	१९३०	—	१००	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२८.	इंदुताई मेमोरियल बॅचलर ऑफ लायब्ररी सायंसेस, तुमसर (२००१) दि यंग रिव्होल्युएशन पॅथर एज्यु.सोसायटी, तुमसर	रिक्त	१	८	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	४	१	१४२८	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२९.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, एकोडी, साकोली, जि. भंडारा. (२००१), लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा	डॉ. डी. दुर्गा एम. पी. एड., एम. फिल., पीएच.डी.	६	८	मानवविज्ञान	७९	६२	१४७०	—	१००	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३०.	कला, वाणिज्य महाविद्यालय करडी, ता. मोहाडी. (२००२) ज्ञानविकास शिक्षण संस्था, करडी	रिक्त	२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६३ —	११९ —	३४८०	—	१००	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
३१.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, लाखनी, (२००२) लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा	डॉ. डी. एस. कडव एम.फिल., पीएच. डी.,	९	१३	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	८१ १०५ —	१३९ २११ —	२५८०	—	१००	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३२.	प्रिन्सीपल सच्चिदानंद फुलेकर आर्ट्स, कॉलेज मोहागांव रोड, तुमसर (२००३) दि यंग रिव्होल्युएशन पॅथर, तुमसर	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान	६४	३३	१०२३	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
३३.	के.एच.एफ कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, हरदोली ता. तुमसर, जि. भंडारा (२००३) दि यंग रिव्होल्युएशन पॅथर, तुमसर	रिक्त	३	१२	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान	२८ ८० ४५	१४ २०९ ३१	१३४५	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३४.	ओम सत्यसाई कला, वाणिज्य महाविद्यालय, परसोडी ठाणा (पेट्रोलपंप), जवाहरनगर (२००३) ओम सत्यसाई बहुदेशीय संस्था, ठाणा	रिक्त	७	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	६९ — १३६	२९० — १०८	१८८५	—	१००	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३५.	बाजीरावजी करंजेकर कॉलेज ऑफ फार्मसी, साकोली (२००४) वैनगंगा बहुदेशीयशिक्षण संस्था, नागपूर	रिक्त	१७	२१	विज्ञान व तंत्रज्ञान	९८	१८६	६५७३	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३६	स्व. निर्धन पाटील वाघाये अध्यापक महाविद्यालय, लाखनी (२००५) लक्ष्मीशिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ,केसलवाडा	डॉ. रामचंद्र मारीबा ओव्हळ, एम. ए., एम.एड., पीएच.डी.,	४	८	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	३२	६८	२३४४	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३७.	स्व. निर्धनराव पाटील वाघाये कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, तुमसर (२००६), लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ,केसलवाडा	रिक्त	१	१०	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	—	—	२६३६	निरंक माहिती			—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३८	स्व. निर्धनराव पाटील वाघाये कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, साकोली, जि. भंडारा. (२००७) लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा	डॉ. आर. भेंडे	—	—	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	—	—	सत्र २०२१-२०२२ पासुन पत्रव्यवहार नाही.			—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय	
३९.	देवयानी महिला महाविद्यालय, साकोली, जि. भंडारा. (२००६) सेंट्रल इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ एज्युकेशन अँड कल्चरल डेव्हलपमेंट, नागपूर	रिक्त	२	११	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	२५	२५९	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४०.	डॉ. एस. राधाकृष्णन शिक्षण महाविद्यालय, साकोली (२००७) वैनगंगा बहुदेशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. मंजुश्री घोटेकर एम. ए., एम.एड., पीएच. डी.,	१०	८	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	९४	११८	४२६२	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४१.	स्व. ज्ञानेश्वर मेंघरे शिक्षण महाविद्यालय, कोढा कोमरा, जि. भंडारा (२००७), स्व. लक्ष्मणजी मोटषरे चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर	रिक्त	२	८	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	४१	५७	४४००	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४२.	इंदुताई मेमोरिअल कॉलेज ऑफ एज्युकेशन,हरदोली (झाडाड) (२००७) दि यंग रिव्होल्युयुएशन पॅथर तुमसर	रिक्त	५	१०	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	३६	१४	५१२५	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४३.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला महाविद्यालय, मुरमाडी तुपकर, ता. लाखनी (२००७), लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा	रिक्त	४	८	मानवविज्ञान	१२५	८६	१३६०	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
४४.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, सानगडी, ता. साकोली (२००७) स्व. श्री. निर्धन भगवानजी पाटील वाघाये स्मृती धर्मार्थ संस्था, केसलवाडा	रिक्त	८	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	४१ ३७ —	८० २९ —	७१२	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४५.	डॉ. अरुण मोटघरे महिला महाविद्यालय, लाखांदूर, जि. भंडारा (२००७) स्व. लक्ष्मणजी मोटघरे चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर	रिक्त	१	—	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	७५	१३००	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४६.	भारत सेवक सिध्दार्थ कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, कोढा, ता. पवनी, जि. भंडारा (२००८) भारत सेवक सिद्धार्थ वसतिगृह, कोढा	रिक्त	४	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	५१ — २८	७० — ४२	२६२३	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४७.	गीताचार्य तुकारामदादा कला, वाणिज्य महाविद्यालय, लाखांदूर, जि. भंडारा (२००८) आदर्श शिक्षण संस्था, ब्राम्हणी	रिक्त	३	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३० — २२६	४२ १ १३०	११२२	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४८.	मधुकरराव पांडव कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, भिलेवाडा, भंडारा (२००८) सन्मार्ग शिक्षण संस्था, नागपूर	डॉ. पी. नागेश्वरराव एम. ई., पीएच. डी.	१९	३७	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	५९७ ४७	२९० ५८	१७३१०	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४९.	साई कला, वाणिज्य महाविद्यालय, तुमसर, जि. भंडारा (२००८) ओम साई बहूदेशीय शिक्षण संस्था, भंडारा	रिक्त	३	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१२९ ५२	१२७ १३०	४५००	—	१००	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५०.	स्व. हरिश्चंद्र पाटील सावरबांधे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पवनी (२००८) नवशक्तिपीठ शिक्षणसंस्था, सावरी/मुल्साडी	रिक्त	२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	५५ ५	४९ ९	२५११	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५१.	स्व. निर्धनराव पाटील वाघाये कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, आंधळगांव (२००८) लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा	रिक्त	४	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३९ ५८ ११२	१३ २८ ६८	१४५२	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५२.	स्व. निर्धनराव पाटील वाघाये कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, मुंडीपार (पिंपळगांव) (२००९), लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	४७ — —	२० — —	५२५	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
५३.	स्व. निर्धनराव पाटील वाघाये कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, सालेभाटा (२००९), लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान	६७	३७	५१५	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५४.	तिरुपती कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, किटाळी (२००९) स्व. श्री. निर्धन भगवानजी पाटील वाघाये स्मृती धर्माथ संस्था, केसलवाडा	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	९४ — —	५० — —	६००	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५५.	स्वामी रामानंद तीर्थ कला व विज्ञान महाविद्यालय, मासळ, ता. लाखांदुर, जि. भंडारा (२००९) क्रांती शिक्षण संस्था, विरली	रिक्त	७	४	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	२७ ३९	६४ ४४	१०००	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५६.	मुकुंद महाविद्यालय, दिघोरी (मोठी), ता. लाखांदुर, जि. भंडारा (२००९) ग्रामीण शिक्षण संस्था, कोंढा कोसरा	रिक्त	४	४	मानवविज्ञान	८१	७३	१९८०	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५७.	अशोक मोहरकर कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पहेला (२००९) संजीवनी शिक्षण संस्था, आसगांव	रिक्त	३	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	८२ ९ —	१३४ २२ —	२५००	—	५०	—	सी +	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५८.	लक्ष्मीबाई बी. बी. ए. अँड बी. सी. ए. कॉलेज, लाखांदुर (२००९) लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा	रिक्त	१	८	वाणिज्य व व्यवस्थापन	२४	३०	५००	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५९.	तिरुपती आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायंस कॉलेज, ता. मासळ (२००९), स्व. श्री. निर्धन भगवानजी पाटील वाघाये स्मृती धर्माथ संस्था, केसलवाडा	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३१ — —	४५ — —	६००	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६०.	डॉ. मिलिंद येरणे कॉलेज ऑफ लॉ, नगर परिषद चौक, पवनी (२००९) स्व. मालाताई येरणे स्मृती बहुदेशीय संस्था, कोसरा	रिक्त	३	६	मानवविज्ञान	९३	२५	२२४७	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
६१.	डॉ. अरुण मोटभरे कॉलेज ऑफ मॅनेजमेंट, कोंढा कोसरा, ता. पवनी (२००९), स्व. लक्ष्मणजी मोटभरे चॅरिटेबल ट्रस्ट, नागपूर	रिक्त	१	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन	८५	३५	४०००	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६२.	सावित्रीबाई फुले महिला महाविद्यालय, पवनी, जि. भंडारा (२०१०), मनुष्यवळ विकास व संशोधन बहुदेशीय संस्था बोरगांव, ता. देवरी	रिक्त	१	५	विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान	—	—	५००	निरंक माहिती			—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
६३.	मनोहरभाई पटेल इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग अँड टेक्नॉलॉजी, शहापूर, भंडारा (२०१०) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. आशिष नशीने	१२	६	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२९७	२०५	१२५४४	—	५०	—	बी	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६४.	हरीदासन महिला महाविद्यालय, चिचाळ/बारव्हा, ता. लाखांदुर (२०१३), शिक्षक बहुदेशीय शिक्षण मंडळ, वाडी, नागपूर	रिक्त	१२	११	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	५१	८००	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६५.	प्रचिती महिला महाविद्यालय, महालगाव/मोवाडी (२०१३), एस. चंद्रा चॅरीटेबल ट्रस्ट, सडक अर्जुनी	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	—	५००	निरंक माहिती			—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६६.	एस. चंद्रा महिला महाविद्यालय, साकोली (२०१३), डि. के. हेल्थ अँड वेलफेअर सोसायटी, चीचगड	रिक्त	११	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	१४० ९७	६७५	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६७.	जान्हवी गृहविज्ञान महाविद्यालय, बारव्हा, जि. भंडारा (२०१५), लक्ष्मी शिक्षण व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	—	निरंक माहिती			—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
६८.	लक्ष्मीबाई आर्ट्स अँड सायंस कॉलेज, मांगली खापा, तुमसर, जि. भंडारा (२०१६), लक्ष्मी शिक्षण व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा, जि. भंडारा.	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान	६	२	२६३६	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६९.	अनुराग कॉलेज ऑफ फार्मसी, वरठी, मोहाडी (२०१६), श्री. सदाशिव पाटील शिक्षण संस्था, कामठी	डॉ. संजय एस. वाते एम. फार्म., पीएच.डी.	१८	३२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१५८	२००	७१७१	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७०.	ओयासिस महाविद्यालय, बेला, भंडारा (२०१८) ओयासिस शिक्षण संस्था, भंडारा	रिक्त	१	६	विज्ञान व तंत्रज्ञान	४५	१९२	५६०	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७१.	स्व. अशोकराव मोटधरे समाजकार्य महाविद्यालय, कोंढा कोसरा, ता.पवनी (२०१९), स्व. ज्ञानेश्वर मेंबरे बहुदेशीय संस्था, नागपूर	रिक्त	—	२	मानवविज्ञान	८३	११८	१६००	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७२.	पंचशिला आर्ट्स सायंस अँड कॉमर्स युमेन्स कॉलेज, हरदोली, ता. तुमसर, जि. भंडारा (२०२१) बहुजन हिताय बहुदेशीय शिक्षण संस्था	रिक्त	३	७	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	९१ १२० १३	१५२८	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७३.	यशवंत महिला महाविद्यालय, वडसा रोड, लाखांदुर, जि. भंडारा (२०२१) श्री. किसनराव खोब्रागडे एज्युकेशन सोसायटी	डॉ. सचीन वि. खोब्रागडे	१	१२	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— — —	६० ५९ २१	२७०	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

४	गोंदिया जिल्हा : -													
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	नटवरलाल मानिकलाल दलाल कला, वाणिज्य महाविद्यालय, गोंदिया (१९५८) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	रिक्त	२३	१६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६४७ ७०४	६६७ ९३८	९४१३१	१०८	३००	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२.	पुंजाभाई पटेल शिक्षण महाविद्यालय, गोंदिया (१९६३) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	रिक्त	९	९	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	२३	७७	१६७४६	—	—	२(एफ) व १२(बी)	बी + 1st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
३.	छोटाभाई जव्हेरीभाई पटेल कला, वाणिज्य महाविद्यालय, तिरोडा (१९६६) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. मू. वि. सिंग एम. कॉम., एम.फिल., पीएच. डी.	२५	९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२९८ १०० ५७	४३४ २४८ ५७३	२८७९८	५२	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४.	धोटे बंधु विज्ञान महाविद्यालय, गोंदिया (१९६९) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. पी. एस. नायडू एम. एम्ससी., पीएच.डी.	३०	४२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	५९४	१३०२	४८०९९	५२	१००	२(एफ) व १२(बी)	ए + 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५.	भवभूती महाविद्यालय, आमगांव, जि. गोंदिया (१९६९) भवभूती शिक्षण संस्था, आमगांव	रिक्त	२५	१३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१७१ ५० ८४	३१२ २०२ ३१७	२८७४६	—	२५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 2nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६.	एस. एस. गर्ल्स महाविद्यालय, गोंदिया (१९७०) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. एन. के. बाहेकर एम.ए., पीएच. डी.	१८	१५	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	— — —	५६७ १५९ —	३२२८७	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी + 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७.	मनोहरभाई पटेल अभियांत्रिकी व तांत्रिकी संस्था, गोंदिया (१९८३) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. देवेंद्र पांडे पीएच. डी.	—	—	विज्ञान व तंत्रज्ञान	महाविद्यालय बंद करण्याबाबतच्या तज्ञ समितीने शिफारश नाकारली आहे.						— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
८.	मनोहरभाई पटेल कला, वाणिज्य महाविद्यालय, देवरी, जि. गोंदिया (१९९०) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	अरुण झिंगरे एम. एम्ससी., पीएच.डी., एम.फिल.	१६	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१८२ ५४ २४	२५८ १५८ २६	१०४७०	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	सी 2nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९.	शिवप्रसाद सदानंद जयस्वाल महाविद्यालय, अर्जुनी मोरगांव, जि. गोंदिया (१९९०) श्री. दुर्गा बहूदेशीय संस्था, अर्जुनी मोरगांव	डॉ. ईश्वर एस. मोहुर्ले एम.एससी., पीएच. डी.	२८	१०	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१८४ ६२ ६७	३३७ २६२ ९३	१६२९२	—	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१०.	जगत कला, वाणिज्य व इंद्राबेन हरिहरभाई पटेल विज्ञान महाविद्यालय, गोरेगांव (१९९२) बहुजन हिताय जगत शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. एम.वाय. लांजे एम. एससी., पीएच. डी.	२४	१६	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१३४ ६५ ११५	२७० ४१५ १४४	२१५४९	—	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी + 4th Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११.	राजीव गांधी महाविद्यालय, सडक अर्जुनी, जि. गोंदिया (१९९३) वैनगंगा बहूदेशीय विकास संस्था, नागपूर	रिक्त	१०	८	मानवविज्ञान	१०१	२२८	३१०५	—	—	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१२.	देवाजीभाऊ बुधे शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, गोंदिया (१९९३) डी. बी. एम. शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. अमित बुद्धे एम. पी. एड., पीएच.डी.	७	७	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	२५९	३१	३६५०	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१३.	राजीव गांधी समाजकार्य महाविद्यालय, कुडवा रोड, गोंदिया (१९९३) वैनगंगा बहुद्देशीय विकास संस्था, नागपूर	रिक्त	१	६	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	९२	१२६	३१६७	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१४.	एम. बी. पटेल कला, वाणिज्य महाविद्यालय, सालेकसा, जि. गोंदिया (१९९३) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. एल.एच. जिवानी एम. पी. एड., पीएच. डी.	१५	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	२९१ ४९	३४४ ५९	१३४३७	—	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 2ndCycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५.	पूजा शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, गोंदिया (१९९४) पूजा शिक्षण संस्था, तुमसर	श्री. एम.एम. वानखेडे बी. कॉम, एम.पी.एड, पीएच.डी.	३	३	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	२११	४०	२२९८	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६.	साकेत शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, गोंदिया (१९९४) श्री अवधूत शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. हितेश राठोड एम. पी. एड., पीएच. डी.	५	७	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	२१७	६७	२७३३	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१७.	यशवंतराव कला महाविद्यालय, महागांव सिरोली, जि. गोंदिया (२००१) नवोदय शिक्षण संस्था, महागांव	रिक्त	६	६	मानवविज्ञान	१३८	१५८	१२५६	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१८.	मनोहरभाई पटेल कॉलेज ऑफ फार्मसी, कुडवा, जि. गोंदिया (२००४) गोंदिया शिक्षण संस्था, गोंदिया	रिक्त	४	२०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	११२	१७१	९२३६	—	१००	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१९.	श्री लक्ष्मणराव मानकर अध्यापक महाविद्यालय, आमगाव (२००५) भवभूती शिक्षण संस्था, आमगांव	डॉ. पद्मरा राऊत एम. ए., बी. एड., पीएच. डी.	८	८	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	४३	६३	५१२२	—	—	—	—	स्वतःची	वर्ग खोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२०.	राजीव गांधी कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, सडक अर्जुनी, जि. गोंदिया, (२००४), वैनगंगा बहुद्देशीय विकास संस्था, नागपूर	डॉ. एस. लोही	—	—	मानवविज्ञान	—	निरंक माहिती					—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२१.	बी.जे. पटले कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, गुमधावडा, तिमोडा, जि. गोंदिया (२००७) महिला जागृती शिक्षण संस्था, तिमोडा	रिक्त	—	—	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	—	सत्र २०१८—२०१९ पासुन NCTE ने मान्यता रद्द केलेली आहे.					—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२२.	आदिलोक महिला बी. एड. कॉलेज, गोरेगांव, जि. गोंदिया (२००७) श्री. गुरुदेव आदिवासी शिक्षण प्रसारक मंडळ, गोविंदपूर, गोरेगांव	डॉ. विनोद उके एम. एस.सी.एम.एड., नेट, पीएच. डी.	६	६	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	—	१००	३००९	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२३.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, चोपा मोहाडी, ता. गोरगांव, जि.गोंदिया. (२००७) लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा	पि. आर . धोटे एम.एस्सी., पीएच. डी.	५	१३	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	१६७ २०४	१२५ १८७	१२७३	—	१००	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२४.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला विज्ञान महाविद्यालय, सौंदर्य (२००७), लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा	रिक्त	३	८	मानवविज्ञान	११०	६०	६३०	—	५०	—	—	भाड्याची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२५.	शंकरलाल अग्रवाल सायन्स, महाविद्यालय, सालेकसा, जि. गोंदिया (२००८) प्रताप मेमोरियल चॅरिटेबल ट्रस्ट, गोंदिया	रिक्त	१८	११	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	३४ ३२३	१७ २७७	३२४१	—	१००	—	सी 1 st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२६.	एस. चंद्रा वुमेन्स कॉलेज, सडक अर्जुनी, जि. गोंदिया (२००८) आदिवासी शैक्षणिक संशोधन संस्था, अर्जुनी मोरगांव, गोंदिया	रिक्त	११	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	— —	१३३ ९०	२८००	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२७.	स्व. रूपचंद्रभाई प्रेमचंद पुगलीया कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय नवेगांव बांध (२००८), स्व. रूपचंद्रभाई प्रेमचंद पुगलीया स्मृती धर्मार्थ सोसायटी, नवेगाव बांध	रिक्त	३	२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१२ — —	५ — —	७५०	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२८.	गवरावाई कला महाविद्यालय, झालीया, पो. कावराबांध (२००८) अंबिका बहुदेशीय शिक्षण संस्था, साकेलसा	रिक्त	४	४	मानवविज्ञान	१७०	१०८	७००	—	१००	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२९.	श्यामकिशोर पशिने कला, वाणिज्य तथा विज्ञान महाविद्यालय, दासगांव (२००८) शामलता बहुदेशीय शिक्षण संस्था, गोंदिया	डॉ. एस. आर. चोपणे एम.एस्सी., पीएच.डी.	५	१३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३५ १०९ १२६	१४४ ५८ १७३	१२४६	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३०.	तिरुपती अध्यापक महाविद्यालय, सडक अर्जुनी, जि. गोंदिया (२००८), लक्ष्मी शिक्षण संस्था व क्रीडामंडळ, केसलवाडा	रिक्त	२	८	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	१६	३४	१२१०	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३१.	पुर्णा शिक्षण महाविद्यालय, हल्दीटोला, खमारी, गोंदिया (२००८), गिरीराज बहुदेशीय शिक्षण संस्था, तुमसर	रिक्त	—	—	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	—	निरंक माहिती				—	—	भाड्याची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३२.	एम. बी. पटेल कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, ता. सडक अर्जुनी (२००९) गोंदिया एज्युकेशन सोसायटी, गोंदिया	डॉ. अलोक त्रिवेदी एम.कॉम., पीएच.डी.	८	६	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	४० २३	६७ १७८	१७०५	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३३.	शंकरलाल अग्रवाल कॉलेज ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज, सुर्यटोला, गोंदिया (२००८), प्रताप मेमोरियल चॅरिटेबल ट्रस्ट, गोंदिया	रिक्त	२	२	वाणिज्य व व्यवस्थापन	७०	२७	२४३१	—	—	२(एफ)	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३४.	सावित्रीबाई जोतीबा फुले आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायंस कॉलेज, केशोरी, ता. अर्जुनी—मोरगांव (२००९) सावित्रीबाई जोतीबा फुले शिक्षण संस्था, अर्जुनी—मोरगांव	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	सत्र २०१९—२०२० पासुन पत्रव्यवहार नाही					—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३५.	स्वामी विवेकानंद महाविद्यालय, आमगांव, जि. गोंदिया (२०१०) अष्टविनायक बहुदेशीय शिक्षण संस्था, आमगांव	रिक्त	३	९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१८० — ९९	७२ — १५२	१०००	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३६.	व्ही. कौशल्यायन महिला महाविद्यालय, देवरी, ता. देवरी, जि. गोंदिया. (२०१०) आश्रय शैक्षणिक व सामाजिक विकास संस्था, मरामजोब	रिक्त	१	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	२२८	१२२४	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३७.	एस. चव्हाण महिला महाविद्यालय, आमगांव, जि. गोंदिया (२०१०) जयभवनी बहुदेशीय शिक्षण संस्था, सडक अर्जुनी	रिक्त	१	११	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	१२०	५१०	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३८.	एस. चंद्रा महिला महाविद्यालय, आमगांव (२०१०), आदिवासी शैक्षणिक संशोधन संस्था, अर्जुनी मोरगांव, गोंदिया	रिक्त	९	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	— —	१३३ ९८	१२६२	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३९.	एस.आर.बी.महाविद्यालय, सालेकसा, ता. सालेकसा, जि. गोंदिया (२०१०) पूर्ती बहुदेशीय संस्था, सालेकसा	रिक्त	१	११	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— —	८३ —	२००९	—	२५	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४०.	किरसन्स मिशन इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट, गोरेगांव रोड, गानखेरा, ता. गोरेगांव, गोंदिया (२०११) श्री. गुरुदेव आदिवासी शिक्षण प्रसारक मंडळ, गोरेगांव	रिक्त	४	८	वाणिज्य व व्यवस्थापन	६७	४४	५१५५	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४१.	रूपलता देवाजी कापगते महाविद्यालय, कोकणा खोबा, सडक अर्जुनी (२०१२) ग्रामीण शिक्षण संस्था, नवेगाव बांध	रिक्त	१	७	मानवविज्ञान	६३	३३	१४०६	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
४२.	श्री. चक्रधर आर्ट्स अँड सायन्स कॉलेज, सोनी गोरगाव, जि. गोंदिया (२०१२) श्री.चक्रधर बहुदेशीय शिक्षण संस्था अँड विकास	रिक्त	३	७	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	३४ ७८	८ ४२	१७१२	—	४०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४३.	श्री. चिचगड महाविद्यालय, चिचगड, ता. देवरी (२०१२), आमगाव नगर विकास बहुदेशीय शिक्षण संस्था	रिक्त	१	३	मानवविज्ञान	७७	९०	५७०	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४४.	डॉ. बाबासाहेब आवेडकर आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स कॉलेज, सूरटोली, लोहारा, ता. देवरी (२०१२) जनता बहुदेशीय संस्था, धोबीसरट, देवरी	डॉ. ताराचंद जी. गेडाम., एम. ए., एम.फिल., पीएच.डी.	९	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१२६ १०३ १४६	८४ ४१ १९०	२७६२	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४५.	रुखमा महिला महाविद्यालय, नवेगाव बांध, ता. अर्जुनी मोरगाव (२०१२) कमल गोविंद वेलफेअर सोसायटी, नवेगाव बांध	रिक्त	१	११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	— — —	— — ५१	७००	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४६.	महात्मा फुले कला व विज्ञान महाविद्यालय, परसवाडा, ता. तिरोडा (२०१२), सरस्वती शिक्षण संस्था, मु. मेंढा, पोस्ट ठानेगाव, तिरोडा	रिक्त	३	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३ —	१७ २	१७०३	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४७.	कालीमाटी महाविद्यालय, कालीमाटी, ता. आमगांव (२०१२), आमगांव नगरविकास बहुदेशीय शिक्षण संस्था, आमगांव	रिक्त	१	५	मानवविज्ञान	१४०	११८	१०२२	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४८.	एम. बी. देशमुख महाविद्यालय, डोंगरगांव (२०१३), श्री. साईबाबा शेतकरी शिक्षण संस्था, खुशिपार	रिक्त	२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१५३ २०	७३ ५	१४५०	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४९.	खिलेश महाविद्यालय, सालेकसा (२०१३), मागासवर्गीय बहुदेशीय संस्था, रेंगेपार/कोहळी	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान	९५	४१	१६९७	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५०.	डॉ. श्वेता स्मृती आर्ट्स अँड होमसायन्स वूमन्स कॉलेज, धापेवाडा, (२०१३), गोंदिया नाजुका सोसायटी फॉर सोशल अँड अग्री अँक्शन, बाम्हणी/खडकी	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	निरंक माहीती				—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५१.	सावित्रीबाई फुले महिला महाविद्यालय, तिरोडा (२०१३) गोंदिया सरस्वती शिक्षण संस्था, मेंढा	रिक्त	२	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	— —	६ ७	१९०७	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५२.	साखरीटोला महाविद्यालय, साखरीटोला, ता. सालेकसा (२०१४), अष्टविनायक बहुदेशीय शिक्षण संस्था, आमगांव	रिक्त	३	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	११० ३८ १३५	६५ ८ १०८	१०००	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
५३.	ईश्वरी अम्मा महिला महाविद्यालय, तिरोडा (२०१४), साईनाथ शिक्षण संस्था, मोहाडी, जि. भंडारा	रिक्त	१	६	मानवविज्ञान	—	११०	७३५	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५४.	श्री साई महाविद्यालय, कुन्हाडी, ता. गोरेगाव (२०१४), एस. चंद्रा चॅरीटेबल ट्रस्ट, सडक अर्जुनी	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	५६	५३	१५००	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५५.	कुवलाल मोहजारे महाविद्यालय, पानगांव, ता. सालेकसा, गोंदिया (२०१४), जनकल्याण बहूदेशीय शिक्षण संस्था, सालेकसा, गोंदिया	रिक्त	१	३	मानवविज्ञान	९९	९	५८५	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
५६.	वैष्णवी कला व वाणिज्य महाविद्यालय, सडक अर्जुनी (२०१६), लक्ष्मी शिक्षण व क्रीडा मंडळ, केसलवाडा	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान	—	—	६५४	निरंक माहिती			—	स्वतःची	वर्ग खोल्या, ग्रंथालय
५७.	जी. के. कला विज्ञान महिला महाविद्यालय, कावराबांध, ता. सालेकसा, गोंदिया (२०१६) स्व. परसराम शिक्षण संस्था, कावराबांध	डॉ. राजश्री बी. नायगावकर एम. ए., पीएच.डी.	४	१०	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	४८४	२२५०	—	८०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५८.	एस. आर. महाविद्यालय, सुर्यटोला, (२००९) प्रताप मेमोरियल चॅरीटेबल ट्रस्ट, गोंदिया	रिक्त	३	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	३६	४२	१४००	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५९.	गंगाबाई बडोले इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, सावरी, गोंदिया (२०१९) जनउत्थान बहूदेशीय संस्था, देवरी, जि. गोंदिया	रिक्त	१	७	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२३	३६	२०००	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६०.	ज्ञानदा महिला महाविद्यालय, वडेगाव, ता. तिरोडा, जि. गोंदिया (२०२०) भुपेद्र मागासवर्गीय बहूदेशीय शिक्षण संस्था, रेंगेपार/कोहळी	रिक्त	१	४	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	४४	८७४	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६१.	श्री. सखारामजी देशमुख महिला महाविद्यालय, झिलमिली, कामठा रोडच्या मागे, ता. जि. गोंदिया (२०१९), श्री. गजानन महाराज शिक्षण एवं कला संस्था, घाट्टेमनी, ता. आमगाव, जि. गोंदिया	रिक्त	२	९	विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान	—	६७	५५०	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६२.	गजानन महाराज महिला महाविद्यालय, (कला वाणिज्य व विज्ञान) इंद्रप्रस्थ नगर, बनगाव, आमगांव, ता. आमगाव जि. गोंदिया (२०२१) श्री. गजानन बहूदेशीय संस्था	रिक्त	१	७	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	२१	२५०	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

५ वर्षी जिल्हा:														
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	गोविंदराव सेकसरिया वाणिज्य महाविद्यालय, वर्धा (१९४०) शिक्षण मंडळ, वर्धा	रिक्त	३५	२०	वाणिज्य व व्यवस्थापन	६००	११५६	४०६९२	५२	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२.	स्वावलंबी शिक्षण महाविद्यालय, वर्धा (१९५८), स्वावलंबी शिक्षण प्रसारक मंडळ, वर्धा	रिक्त	३	४	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	२८	७५	१६५५९	—	—	२(एफ) व १२(बी)	ए 2nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
३.	यशवंत महाविद्यालय, वर्धा (१९६०) यशवंत ग्रामीण शिक्षण संस्था, वर्धा	डॉ. विलास देशमुख एम.एस्सी., एम. फिल., पीएच.डी.	२६	१३	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	६८१ — २९८	१००६ १३० २१२	७४४२३	५४	२५०	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 3rd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४.	रा. सु. बिडकर कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, हिंगणघाट (१९६१), ग्रामीण विकास संस्था, हिंगणघाट	डॉ. भास्कर आंबटकर एम. एस्सी., पीएच.डी.	२८	१७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	५७१ २३१ १७३	६९७ ३३९ ५४७	३७५०१	१०८	—	२(एफ) व १२(बी)	बी 2nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५.	बजाज विज्ञान महाविद्यालय, जमनालाल बजाज मार्ग, सिव्हील लाईन, वर्धा (१९६२) शिक्षण मंडळ, वर्धा	डॉ. ओम अशोक महोदया, एम. एस्सी., पीएच. डी.	३५	५२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२१७	८०९	४३३१५	१०४	१५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 3rd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६.	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, आर्वी (१९६३) कृषक शिक्षण संस्था, आर्वी	डॉ. हरिभाऊ. आर. विरूळकर, एम. एस्सी., पीएच. डी.	२७	१६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२६० १५१ ८८	३७२ १७३ २०२	३५००८	—	२५०	२(एफ) व १२(बी)	बी + 2nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७.	सुवालाल पाटणी कला व वाणिज्य महाविद्यालय, पुलगांव (१९६४) जवाहर शिक्षण संस्था, पुलगांव	रिक्त	१०	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१०८ ७८	१३८ १२८	१२९५२	५०	—	२(एफ) व १२(बी)	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
८.	श्रीकृष्णदास जाजू ग्रामीण सेवा महाविद्यालय, पिपरी मेढे, वर्धा (१९७०), शिक्षण मंडळ, वर्धा	डॉ. पी. एम. कालभूत एम. ए., एम. फिल., पीएच.डी.	९	४	मानवविज्ञान	१३३	१२२	२६५०५	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	ए 3rd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
९.	यशवंत महाविद्यालय, सेलू, जि. वर्धा (१९७२) यशवंत ग्रामीण शिक्षण संस्था, वर्धा	रिक्त	९	९	मानवविज्ञान	१८४	१६०	१३४२९	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	सी 3rd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१०.	बापुराव देशमुख अभियांत्रिकी महाविद्यालय, सेवाग्राम (१९८३), यशवंत ग्रामीण शिक्षण संस्था, वर्धा	डॉ. गिरिश ठाकरे एम. ए., पीएच.डी.	५३	१००	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	८०४ ६८	५२६ ६५	४८२००	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी + 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
११.	श्रीमती सविताराणी नारायणदास जावंधिया कला व वाणिज्य महाविद्यालय, देवळी (१९८५) यशवंत ग्रामीण शिक्षण संस्था, वर्धा	डॉ. एस. आर. उपाध्याय, एम.कॉम., एम. फिल., पीएच. डी.	६	९	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	११२ ३१६	४८ १६२	१२५००	६४	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 2nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१२.	शिववैभव शिक्षण महाविद्यालय, बॅचलर रोड, वर्धा (१९८६) शिववैभव शिक्षण संस्था, वर्धा	रिक्त	—	—	आंतर—विद्याशाखीय अभ्यास	—	महाविद्यालय बंद करण्याबाबत प्रकरण प्रलंबित आहे				— —	स्वतःची	गैरलागू	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१३.	लोक महाविद्यालय, वर्धा (१९८७) लोक शिक्षण प्रसारक मंडळ, वर्धा	डॉ. सौ. पुष्पा एस. तायडे, एम. ए., एम.फिल., पीएच.डी.	१४	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन आंतर -विद्याशाखीय अभ्यास	२४२ ८५ २३	३५३ १०६ ३०	२०१९६	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१४.	प्रियदर्शिनी महिला महाविद्यालय, वर्धा (१९८९) श्री. बापुराव देशमुख फाऊंडेशन ट्रस्ट	डॉ. आर.एच. सोनाये एम. ए., पीएच. डी.	१०	६	मानवविज्ञान	—	१५७	१०८६३	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१५.	नारायणराव काळे स्मृती मॉडेल कॉलेज,कारंजा घाडगे (१९८९) भारत शिक्षण संस्था, आर्वी	डॉ. संजय पंजाबराव धनवटे, एम. ए., पीएच. डी.	२३	१०	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१७७ ११९ ६०	२३४ २४१ १६३	१२८८४	—	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 3rd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१६.	विद्याविकास कला व वाणिज्य महाविद्यालय, समुद्रपूर (१९८९). विद्या विकास शिक्षण संस्था, हिंगणघाट	डॉ. रमेश बोभाटे एम.कॉम., पीएच.डी.	२८	२५	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	४५० ३४२ २७०	४४७ २७९ ५६५	१५२११	—	३००	२(एफ) व १२(बी)	बी ++ 2nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१७.	श्री. समर्थ कला व वाणिज्य महाविद्यालय, आष्टी, जि. वर्धा (१९८९), श्री शिक्षण प्रसारक मंडळ, आष्टी	डॉ. हेमंत खानडोडे एम. ए., एम.फिल., पीएच. डी.	९	४	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६५ ६८	७९ १३१	८४७१	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	सी 2nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
१८.	चिंतामणी शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, सेलू काटे, जि. वर्धा (१९९०) शरद समग्र ग्रामीण विकास संस्था, वर्धा	रिक्त	४	६	आंतर -विद्याशाखीय अभ्यास	१६४	१७	४०५१	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
१९.	शिक्षण महर्षी कृष्णराव झोटिंग पाटील कला व वाणिज्य महाविद्यालय, समुद्रपूर (१९९०) ग्रामीण विकास संस्था, हिंगणघाट	डॉ. पी. एस. महाजन एम. ए., एम.फिल., पीएच. डी.	८	३	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३३ ९२ १२	७५ २१ ९	३०००	—	१००	२(एफ)	सी 2nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२०.	हुतात्मा राष्ट्रीय कला व विज्ञान महाविद्यालय, आष्टी, जि. वर्धा (१९९०) हुतात्मा स्मारक संस्था, आष्टी	रिक्त	१६	६	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	९६ ५६	११२ ११०	८१२७	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी + 2nd Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२१.	राणीबाई अग्निहोत्री शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, बापुजी वाडी, रामनगर, वर्धा (१९९१) जय महाकाली शिक्षण संस्था, वर्धा	डॉ. एस.नारायण मूर्ती, एम. पी. एड., पीएच. डी.	३	८	आंतर -विद्याशाखीय अभ्यास	५५३	८९	५८०६	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२२.	श्री.राम मेघे इन्स्टिट्यूट ऑफ फार्मास्यूटिकल सायन्सेस अँड रिसर्च, बोरगांव मेघे (१९९१) विदर्भ युथ वेलफेअर सोसायटी, अमरावती	रिक्त	१९	२८	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१३८	२४५	१२५७८	—	१००	—	ए 1st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२३.	श्रीकृष्ण शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, वर्धा (१९९२) श्रीकृष्ण शिक्षण संस्था, वर्धा	रिक्त	९	५	आंतर -विद्याशाखीय अभ्यास	२६४	८९	२५७४	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२४.	कुंभलकर समाजकार्य महाविद्यालय, वर्धा (१९९३), राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज टेक्निकल अँड एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	रिक्त	१८	१६	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	७६	१८०	१०३५४	—	१००	२(एफ)	ए + 2nd Cycle	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२५.	डॉ. आंबेडकर समाजकार्य महाविद्यालय, वर्धा (१९९३) सुभेदार रामजी आंबेडकर शिक्षण संस्था, वर्धा	रिक्त	१८	१८	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	८१	२०६	९३७६	—	१००	२(एफ)	सी 1st Cycle	भाडयाची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२६.	अनिकेत समाजकार्य महाविद्यालय, सर्कस ग्राउंड, रामनगर, जि. वर्धा (१९९३), अनिकेत शिक्षण संस्था, दिघोरी (ना), ता. साकोली	रिक्त	१६	१६	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	१२२	१६०	७३३४	—	१००	२(एफ)	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
२७.	कला व विज्ञान महाविद्यालय, पुलगांव (१९९४), महिला विकास संस्था, वर्धा	डॉ. व्ही.व्ही. हाडगे एम. ए., पीएच. डी.	२५	१२	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२०४ २३७ १६१	२४३ २५८ २३०	१७५८२	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी + 2nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२८.	इंद्रप्रस्थ न्यू आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स कॉलेज, बॅचलर रोड, वर्धा (१९९६) महिला शिक्षण संस्था, वर्धा	डॉ. आशिष. बबनराव ससनकर एम.सी.ए., पीएच.डी.	१०	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	३३६ ४९७ ३०२ १४५	३९७ ६९४ ९६६ १४८	२५१४९	—	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी 2nd Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
२९.	स्व. श्री. वसंतराव कोल्हटकर कला महाविद्यालय, रोहणा (१९९९) स्वामी विवेकानंद बहुदेशीय विकास संस्था, रोहणा	डॉ. एन. ए. माथनकर, एम. ए., पीएच. डी.	८	८	मानवविज्ञान	१७२	१०८	२४९२	—	१५०	२(एफ) व १२(बी)	बी 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३०.	राणीबाई अग्निहोत्री इन्स्टिट्यूट ऑफ कम्प्यूटर सायन्स अँड इन्फर्मेशन टेक्नॉलॉजी, बापुजी वाडी, रामनगर, वर्धा (२०००) जय महाकाली शिक्षण संस्था, वर्धा	रिक्त	२८	१५	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	८६ ६१	७९ ९५	५७९६	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३१.	विद्यानिकेतन महाविद्यालय, हिंगणघाट (२०००) विद्यानिकेतन शिक्षण प्रतिष्ठान, वर्धा	रिक्त	१	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१३४ —	६८ —	२०३५	—	१००	२(एफ)	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३२.	साईबाबा लोक प्रबोधन कला महाविद्यालय, वडनेर, ता. हिंगणघाट (२०००), वेणा लोक प्रबोधन शिक्षण संस्था, हिंगणघाट	उत्तम. वि. पारेकर एम. ए., बि. एड., एल. एल. एम., एम. फिल.	११	८	मानवविज्ञान	२३४	२२४	३२०७	—	५०	—	सी 1st Cycle	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३३.	राणीबाई अग्निहोत्री कॉलेज ऑफ फार्मसी, बापुजी वाडी, वर्धा (२०००), जय महाकाली शिक्षण संस्था, वर्धा	रिक्त	२३	३०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१७३	१७५	६३००	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३४.	संत गजानन महाराज कला, वाणिज्य महाविद्यालय, गिरड, ता. समुद्रपूर (२००१), श्री गजानन प्रसार ग्रामीण उत्कर्ष संस्था, नागपूर	रिक्त	४	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१२ २०	२७ ५	१५०००	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३५.	अग्निहोत्री कॉलेज ऑफ लॉ, बापुजी वाडी, वर्धा (२००४), जय महाकाली शिक्षण संस्था, वर्धा	रिक्त	७	४	मानवविज्ञान	११०	४९	१५६४	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३६.	कै. बापुरावजी देशमुख कॉलेज ऑफ आर्किटेक्चर, सेवाग्राम (२००५), श्री. बापुराव देशमुख फाउंडेशन ट्रस्ट, वर्धा	रिक्त	२	५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	८	१४	१६९४	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३७.	कस्तुरबा अध्यापक महाविद्यालय, बोरगांव मेघे, जि. वर्धा (२००५) कस्तुरबा विमेन्स मल्टीपरपज सोसायटी, बोरगांव मेघे	रिक्त	८	८	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	१०	४३	३०००	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३८.	गांधीग्राम कॉलेज, वर्धा, (२००५) इंदिरा बहूदेशीय महिला विकास संस्था, वर्धा	रिक्त	१३	६	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	६ ९६	१२५ ४३	२९५२	—	५०	२(एफ)	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
३९.	पी. आर. पाटील शिक्षण महाविद्यालय, तळेगांव (श्यामजीपंत), जि. वर्धा (२००६) मराठा शिक्षण संस्था, आष्टी, वर्धा	रिक्त	४	५	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	१३	४०	४५०८	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४०.	कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, शिक्षण महाविद्यालय, आग्रगामी शाळेच्या समोर, दाते सभागृहाजवळ, इंगळेनगरी, आर्वी रोड, वर्धा (२००६), महिला शिक्षण बहूदेशीय संस्था, वर्धा	रिक्त	२	८	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	२२	८१	५१७२	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४१.	किनकर शिक्षण महाविद्यालय, सेलू, जि. वर्धा (२००६) नवनीत बहूदेशीय संस्था, नागपूर	रिक्त	५	१३	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	४१	६०	३२५६	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४२.	चेतना शिक्षण महाविद्यालय, देवळी रोड, वर्धा (२००७) चेतना शिक्षण संस्था, वर्धा	रिक्त	४	८	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	२४	७६	६०२५	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४३.	श्री. शंकरप्रसाद अग्निहोत्री कॉलेज ऑफ इंजिनियरिंग, सिंदी मेघे, वर्धा (२००७) जय मां काली शिक्षण संस्था, वर्धा	डॉ. राजू तुगनायक एम. ए., पीएच. डी.	५२	३१	विज्ञान व तंत्रज्ञान	३८२	३५४	१४४५२	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
४४.	डॉ. आर जी. भोयर आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स कॉलेज, सेलू, जि. वर्धा (२००८) विद्याभारती संस्था, वर्धा	डॉ. एस.एस. कानोडे, एम. कॉम, एम.फिल., पीएच. डी.	२३	११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	७५ २२४ १९६	२४ ३१३ ३३०	५०२६	—	१००	२(एफ) व १२(बी)	बी + 1 st Cycle —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
४५.	दत्ता मेघे इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग अॅन्ड टेक्नॉलॉजी अॅन्ड रिसर्च, सावंगी (मेघे), वर्धा (२००८), दत्ता मेघे इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडीकल सायन्सेस, वर्धा	डॉ. प्रसन्ना झाडे पीएच. डी.	—	—	विज्ञान व तंत्रज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	सत्र २०२०-२०२१ पासुन महाविद्यालय बंद करण्यास नाहरकत प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे.					—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
४६.	सुरेश देशमुख कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, सेलूकाटे, वर्धा (२००८), श्री. बापुराव देशमुख फाउंडेशन ट्रस्ट, वर्धा	रिक्त	—	—	विज्ञान व तंत्रज्ञान	सत्र २०२०-२०२१ पासुन महाविद्यालय बंद करण्यास नाहरकत प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे.					—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
४७.	कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, बोरगांव (मेघे), जि. वर्धा. (२००८) कस्तुरबा वूमन्स बहुदेशीय शिक्षण संस्था, बोरगांव मेघे, वर्धा	रिक्त	२	७	मानवविज्ञान	३६	६५	१७१४	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
४८.	एकविरा देवी कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, धुनीवाले मठासमोर, वर्धा (२००८), एकविरा देवी एज्युकेशन सोसायटी, वर्धा	रिक्त	—	—	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	—	—	निरंक माहिती			—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
४९.	राजाभाऊ जाचक कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, एलाकेली, वर्धा (२००८), श्री. व्यंकटेश शिक्षण संस्था, वर्धा	रिक्त	२	८	आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	२५	७५	१५८०	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
५०.	जयविकास महाविद्यालय, शिरपूर (होरे), ता. देवळी, जि. वर्धा (२००९), ग्रामविकास शिक्षण संस्था, शिरपूर (होरे)	रिक्त	७	७	मानवविज्ञान	४३७	१४८	४६५२	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
५१.	डॉ. बाबासाहेब आवेडकर ज्ञान भारती कॉलेज, ऑफ कॉमर्स, पुलगाव, देवळी, जि. वर्धा (२००९), युवक भारती शिक्षण संस्था, पुलगाव	रिक्त	६	२	वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	—	१०००	निरंक माहिती			—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५२.	यशवंत महाविद्यालय, वायगांव (निपानी), ता. जि. वर्धा (२००९) यशवंत रूरल एज्युकेशन सोसायटी, वर्धा	रिक्त	१	४	मानवविज्ञान	१०२	१५५	१४००	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय	
५३.	जय महालक्ष्मी आर्ट्स, कॉमर्स अॅन्ड सायंस कॉलेज, कारंजा (घाडगे) (२००९), विघ्नहर्ता विकास प्रवण संस्था, वर्धा	रिक्त	३	५	वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	६०	७	१७३७	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	
५४.	मोतीरामजी शिंदे आर्ट्स अॅन्ड कॉमर्स कॉलेज, मांडगांव, ता. समुद्रपूर, जि. वर्धा (२००९) श्री. अवधूत बहुदेशीय सेवा संस्था, वर्धा	रिक्त	२	११	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	५१	२४	१६५०	—	५५	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
५५.	रामभाऊ पंढागळे सायंस अँड मॅनेजमेंट महाविद्यालय, सावंगी (मेघे), वर्षा (२००९) सेवासिद्धी बहुदेशीय विकास संस्था, वर्षा	रिक्त	३	५	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	१ —	१० —	५००	—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
५६.	जीवन विकास महाविद्यालय, वडगाव, ता. सेलू (२००९) जीवन विकास बहुदेशीय सामाजिक संस्था, ता. घाटंजी	रिक्त	—	—	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	सत्र २०२१-२०२२ पासून (पत्रव्यवहार नाही)			—	—	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
५७.	अग्निहोत्री कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, नागठाणा रोड, सिंदी (मेघे), वर्षा (२००९), जय मां काली शिक्षण संस्था, वर्षा	रिक्त	३४	५१	विज्ञान व तंत्रज्ञान	४०३	८३	१३१५९	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५८.	डॉ. आर. जी. भोयर इन्स्टिट्यूट ऑफ फार्मास्यूटिकल एज्युकेशन अँड रिसर्च, बॅचलर रोड, नालवाडी, वर्षा (२००९) महिला विकास संस्था, वर्षा	रिक्त	१८	३२	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१०५	१७१	६३६५	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
५९.	स्व. श्री. के. जी. चौधरी कॉलेज, श्रीहरी कॉलनीसमोर, वर्षा रोड, आर्वी (२०१०), दृष्टी बहुदेशीय संस्था, राळेगाव, जि. यवतमाळ	रिक्त	५	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	२०५ २१ १६	७ ७ ११	१९३२	—	५०	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६०.	ज्ञानभारती कॉलेज, देवळी, जि. वर्षा (२०१०) स्व. माणिकराव गोविंदराव खडसे ग्रामीण विकास संस्था, रोहणा, ता. देवळी	डॉ. शुभांगी के. डागे एम. ए., पीएच. डी.	७	८	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास	३०७ १९० —	३३२ १६९ —	१८४३	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६१.	श्री. व्यंकटेश कॉलेज, येलाकेली, ता. सेलू, जि. वर्षा (२०१०) श्री. व्यंकटेश शिक्षण संस्था, वर्षा	रिक्त	—	—	वाणिज्य व व्यवस्थापन	—	—	निरंक माहिती			—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६२.	पी. एन. सरोदे कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स अँड होम सायन्स, संत तुकडोजी वार्ड, हिंणघाट (२०१२) श्री. दत्ता बहुदेशीय सांस्कृतिक व शैक्षणिक संस्था, गडचिरोली	रिक्त	२	३	मानवविज्ञान	८७	१३	११५०	—	५०	—	२(एफ)	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६३.	वि. आर. कॉलेज बॅचलर, रोड, वर्षा (२०१२) स्व. गणेशसिंग बहुदेशीय ग्रामीण विकास शिक्षण संस्था, वर्षा	रिक्त	३	७	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	४९ १८९	३२ १२८	२५१७	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६४.	स्व. अंजनाबाई भागे वृमन कॉलेज, कारंजा घाटगे (२०१२) जय महाकाली कृपा प्रौढ शिक्षण संस्था, यशोदानगर, अमरावती	रिक्त	१	५	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	— —	७८	१८३६	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
६५.	श्री. कला महाविद्यालय, आंजी, जि. वर्धा (२०१२), श्री. ऋषिप्रसाद बहुदेशीय शिक्षण संस्था, वर्धा	रिक्त	५	११	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	२९९ —	१४८ —	२२८७	—	५०	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६६.	मारीया आर्ट्स अँड सायन्स कॉलेज, देवळी, जि. वर्धा (२०१२) शरद ग्रामीण विकास बहुदेशीय शिक्षण संस्था, देवळी	डॉ. प्रकाश डि. वनकर एम.एस.सी., पीएच. डी.	४	१०	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	१८८ १०८	६० ८४	१७४०	—	—	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६७.	वाय. जे. एम. महाविद्यालय, तळेगाव (शा.प.), ता.आष्टी (२०१४) ग्रामीण विकास शिक्षण संस्था, सिरपुर	डॉ. मार्तंड खुपसे एम. कॉम., पीएच. डी.	२	८	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१२३ २९	८२ ७	३२१३	—	५०	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६८.	आर. व्ही. परणकर अभियांत्रिकी महाविद्यालय, आर्वी, जि. वर्धा (२०१६) श्री. साई परणकर संस्था, आर्वी, जि. वर्धा	रिक्त	३	१५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१६२	३५	६३९३	—	—	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
६९.	विद्यानिकेतन महिला महाविद्यालय, आर्वी, ता. आर्वी, जि. वर्धा (२०१७), श्री. स्वामी समर्थ महिला ग्रामीण विकास संस्था, वर्धा	रिक्त	४	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन विज्ञान व तंत्रज्ञान	— — —	५९ ४४ ४५	२०६९	—	—	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७०.	श्री. संत महाविद्यालय, वर्धा (२०१७), ऋषिप्रसाद बहुदेशीय शिक्षण संस्था, वर्धा	रिक्त	४	११	मानवविज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान	४५ ३०	५३ ३७	१८७२	—	५०	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७१.	पी.आर.पाटील इंस्टिट्यूट ऑफ फार्मसी, तळेगांव, ता. आष्टी, जि. वर्धा (२०१९), मराठा शिक्षण संस्था, तळेगाव (शा.प.), ता. आष्टी, जि. वर्धा	रिक्त	४	१०	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२४	४१	१६३४	—	—	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७२.	न्यू. मोन्टफोर्ट कॉलेज ऑफ फार्मसी, आष्टी, ता.आष्टी, जि. वर्धा. (२०१९), बहवान एज्युकेशन अँड सोशल टीम, नागपुर	रिक्त	२४	२६	विज्ञान व तंत्रज्ञान	१२	१२	२८७१	—	—	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७३.	एम. जे. एम. महाविद्यालय, पुलगाव, जि. वर्धा (२०१९) ग्राम विकास शिक्षण संस्था, शिरपुर	रिक्त	१	६	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२७	८	१२१०	—	—	—	— —	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७४.	मातोश्री आशाताई कुणावार आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स महिला महाविद्यालय, संत तुकडोजी वार्ड, नंदोरी रोड, ता. हिंगणघाट, जि. वर्धा (२०१९), विद्या विकास शिक्षण संस्था, हिंगणघाट, जि. वर्धा	रिक्त	३	८	विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	— — —	२८६ १७५ १९८	२८००	—	५०	—	— —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
७५.	स्व. सावित्रीबाई लक्ष्मणराव घडे महाविद्यालय, अल्लीपुर, ता. हिंगणघाट, जि. वर्धा (२०१९) श्री. सप्तश्रृंगी कुलस्वामीनी ग्रामीण विकास शिक्षण संस्था, वर्धा	रिक्त	१	५	विज्ञान व तंत्रज्ञान	२०	१०	३०००	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७६.	स्व. भैर्यासाहेब उरकादे सिनियर कॉलेज, वायगाव (नि.), ता. जि. वर्धा (२०१९) चंद्रकिरण शिक्षण संस्था	रिक्त	१	—	विज्ञान व तंत्रज्ञान	—	—	५००१	निरंक माहिती	२(एफ)	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७७.	आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायंस कॉलेज, आष्टी, ता. आष्टी, जि. वर्धा (२०१९) दृष्टी बहूदेशीय संस्था, राळेगाव	रिक्त	५	६	विज्ञान व तंत्रज्ञान मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	४४ १२८ ५७	१४ २६ ६	१९६५	—	—	—	—	भाडयाची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय
७८.	श्री. बी. के. समाजकार्य महाविद्यालय, देवळी (२०१९) स्व. माणीकराव गोविंदराव खडसे ग्रामीण विकास संस्था	रिक्त	५	७	आंतर —विद्याशाखीय अभ्यास	१३३	११५	९७६	—	५०	—	—	स्वतःची	वर्गखोल्या, ग्रंथालय
जळगांव जिल्हा:														
१.	श्री. संत गाडगेबाबा हिन्दी महाविद्यालय, भुसावळ, जि. जळगांव (१९८९) हिंदी सेवा मंडळ, भुसावळ	डॉ. जगदीश प्रसाद सूचिक एम. ए., पीएच. डी.	७	६	मानवविज्ञान वाणिज्य व व्यवस्थापन	१७७ २१७	७३ ११५	१२६९२	—	२००	२(एफ) व १२(बी)	बी —	स्वतःची	वर्गखोल्या, प्रयोगशाळा, ग्रंथालय

२) स्वायत्त महाविद्यालयांची स्थिती –		
Sr. No.	College Name	Notification
1	G.H. Raison College of Engineering, CRPF Gate No.3 Hingna Road, Nagpur. Extension-3rd time	(Dated: 4.6. 2010. Fist time) Extension- 12/7/2016 (Extension-3rd time) Notification No. RTMNU/CDS/2022/3482, Dated:08/06/ 2022. Ten Years(10)UGC-letter No.F-22-1/2022(AC) Dated 26.05.2022 (2022-2023 to 2031-2032)
2	Yeshwantrao Chovan College of Engineering, Hingna Road, Wanadongri. Nagpur. Extension	(Dated, 11 th December, 2009 Fist time) Extension -18/4/2016 Extension Notification No. RTMNU/CDS/2022/3428 Date:22/07/2022 (2022-2023 to 2031-2032) UGC-F.22-1/2022 (AC) dated 14.07.2022.
3	Shri Ramdeobaba College of Engineering & Management, Katol Road, Nagpur	Dated: 8.4. 2011. Fist time Extension dated-14/06/2016 Notification No. RTMNU / CDS/2017/6670 Dated-14/06/2016
4	Datta Meghe Institute of Management Studies, Atrey Layout, Nagpur-440022. Extension-2nd time	Dated:7.7.2015. (Extension-2nd time) Notification No. RTMNU/ CDS/ 2022/3487, Dated:15/06/2022 Five years. (5) UGC-letter No. F.22-1/2022 (AC) dated 26.05.2022 (2022-2023 to 2026-2027)
5	Jankidevi Bajaj College of Science, Jamnalal Bajaj Marg, Civil Line, Wardha-442001.	Notification No. RTMNU/CDS/2017/6434 , Date : 29/05/2017(Five Years) (2017-2018 to 2022-2023)
6	G. S. College of Commerce & Economics, Amravati Road, Civil Lines Nagpur-440001	Notification No. RTMNU/CDS/2018/325 , Date: 03/04/2018 Ten Years.
7	Tirpude College of Social Work, Civil Lines, Sadar, Nagpur	Notification No. RTMNU/CDS/2019/4987 , Date : 02/04/2019 Ten Years. UGC-letter No. F. 22-1/2017 (AC) dated 12.02.2019 (2019-2020 to 2028-2029)
8	G. H. Raison Institute of Engineering and Technology, Shradha Park, B-37-39/1, Hingna-Wadi Link Road, Nagpur	Notification No. RTMNU/CDS/2019/5073 , Date : 13/08/2019 Ten Years.UGC-letter No. F. 22-1/2017(AC) dated 05.08.2019 (2019-2020 to 2028-2029)
9	S. B. Jain Institute of Technology, Management and Research, Behind Asaram Bapu Ashram, Gram-Yerala, Katol Road, Nagpur	Notification No. RTMNU/CDS/2021/3163, Date : 10/03/2021 Ten Years. UGC-letter No. F. 22-1/2017(AC) dated 17.02.2021. (2020-2021 to 2029-2030)
10	Institute of Science, R. T. Road, Civil Lines, Nagpur	Notification No. RTMNU/CDS/2021/3228, Date : 30/03/2021 Ten Years. UGC-letter No. F. 22-1/2017(AC) dated 12.03.2021. (2021-2022 to 2030-2031)
11	St. Vincent Pallotti College of Engineering & Technology, Gavsi Manapur Wardha Road, Nagpur	Notification No. RTMNU/CDS/2021/4067, Date : 24/09/2021 Ten Years. UGC-letter No. F. 22-1/2017 (AC) dated 07.09.2021. (2021-2022 to 2030-2031)
12	Tulsiramji Gaikwad-Patil College of Engineering and Technology, wardha Road, Nagpur (New)	Notification No. RTMNU/CDS/2022/, Date: 01/01/2022 Ten Years. UGC-letter No.F.22-1/2017 (AC) dated 07.12.2021.(2021-2022 to 2030-2031)
13	Priyadarshini J.L.College of Engineering, Nagpur.(New)	Notification No. RTMNU/CDS/2022/, Date:22/07/2022 Ten Years.UGC-Letter No. F.22-1/2022 (AC) dated 14.07.2022. (2022-2023 to 2031-2032)

परिशिष्टे
Annexures

परिशिष्ट – एक, स्नातकोत्तर अभ्यासक्रम शिकविण्यात येणाऱ्या विद्यापीठ शैक्षणिक विभाग व संलग्न महाविद्यालयांची प्रवेश क्षमतेसह विषयवार माहिती
Annexure – One, List of University Departments and Colleges Conducting P. G. Courses with Subjects and Intake Capacity

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Department	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
१.	इंग्रजी विभाग	एम. ए.	इंग्रजी	Department of English	M. A.	English	60
२.	पाली-प्राकृत विभाग	एम. ए.	पाली- प्राकृत	Department of Pali & Prakrit	M. A.	Pali & Prakrit	40
३.	मराठी विभाग	एम. ए.	मराठी	Department of Marathi	M. A.	Marathi	60
४.	संस्कृत विभाग	एम. ए.	संस्कृत	Department of Sanskrit	M. A.	Sanskrit	80
५.	हिंदी विभाग	एम. ए.	हिंदी	Department of Hindi	M. A.	Hindi	60
६.	भाषाशास्त्र, परकीय व भारतीय भाषा विभाग	एम. ए.	भाषाशास्त्र	Department of Linguistics Foreign and Indian Language	M. A.	Linguistics	40
७.	राज्यशास्त्र विभाग	एम. ए.	राज्यशास्त्र	Department of Political Science	M. A.	Political Science	120
८.	प्राचीन भारतीय इतिहास, संस्कृती व पुरातत्त्व विभाग	एम. ए.	प्राचीन भारतीय इतिहास, संस्कृती व पुरातत्त्व	Department of Ancient Indian History Culture and Archeology	M. A.	Ancient Indian History Culture and Archeology	15
९.	अर्थशास्त्र विभाग	एम. ए.	अर्थशास्त्र	Department of Economics	M. A.	Economics	60
१०.	इतिहास विभाग	एम. ए.	इतिहास	Department of History	M. A.	History	120
११.	तत्त्वज्ञान विभाग	एम. ए.	तत्त्वज्ञान	Department of Philosophy	M. A.	Philosophy	20
१२.	मानसशास्त्र विभाग	एम. ए.	मानसशास्त्र	Department of Psychology	M. A.	Psychology	40
१३.	समाजशास्त्र विभाग	एम. ए.	समाजशास्त्र	Department of Sociology	M. A.	Sociology	60
१४.	जनसंवाद विभाग	एम. ए.	जनसंवाद व पत्रकारिता विद्या	Department of Mass Communication	M. A.	Mass Communication	30
१५.	गांधी विचारधारा विभाग	एम. ए.	गांधी विचारधारा	Department of Gandhian Thoughts	M. A.	Gandhian Thoughts	20
१६.	बुद्धिस्ट स्टडिज विभाग	एम. ए.	बुद्धिस्ट स्टडिज	Department of Buddhist Studies	M. A.	Buddhist Studies	40
१७.	प्रवास आणि पर्यटन विभाग	एम. ए.	प्रवास आणि पर्यटन	Department of Travel and Tourism	M. A.	Travel and Tourism	20
१८.	उर्दू विभाग	एम. ए.	उर्दू	Department of Urdu	M. A.	Urdu	60
१९.	वंदनीय राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज अध्यासन केंद्र	एम. ए.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विचारधारा	Vandniya Rashtrasant Tukadoji Maharaj Adhyasan Centre	M. A.	Rashtrasant Tikadoji Maharaj Thought	60
२०.	महिला अध्ययन व विकास केंद्र	एम. ए.	महिला अध्ययन	Women Studies and Child Development Center	M. A.	Women Studies	20
२१.	लोकप्रशासन विभाग	एम. ए.	लोकप्रशासन	Department of Public Administration	M. A.	Public Administration	60
२२.	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विचारधारा विभाग	एम. ए.	आंबेडकर विचारधारा	Department of Ambedkar Thought	M. A.	Ambedkar Thought	40
२३.	पदव्युत्तर विधी विभाग	एलएल. एम.	ग्रुप –ए, इंटरनॅशनल लॉ, ग्रुप –बी, कॉन्स्टिट्यूशनल लॉ अँड अॅडमिनीस्ट्रेटिव्ह लॉ,	Department of P. G. Law	LL. M.	Group A International Law, Group B – Constitutional and Administrative Law,	25 25

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Department	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
—	पदव्युत्तर विधी विभाग	एल.एल. एम.	ग्रुप-सी, इटेलेक्च्युअल प्रॉपर्टी लॉ, ग्रुप-डी, बिझिनेस लॉ, ग्रुप-ई, इन्व्हॉयर्समेंटल लॉ, ग्रुप-एफ, लेबर कॉपिटल अँड लॉ, ग्रुप - जी, क्रिमिनल लॉ	Department of P. G. Law	LL. M.	Group C – Intellectual Property Law, Group D – Business Law, Group E – Environmental Law, Group F- Labour Capital & Law, Group G- Criminal Law	25 25 25 25
२४.	जीवरसायनशास्त्र विभाग	एम. एस्.सी.	जीवरसायनशास्त्र	Department of Bio-Chemistry	M. Sc.	Bio-Chemistry	30
२५.	भूविज्ञानशास्त्र विभाग	एम. एस्.सी. एम. एस्.सी. (टेक्नॉलॉजी)	भूविज्ञानशास्त्र अप्लाइड जिऑलॉजी	Department of Geology	M. Sc. M. Sc. (Tech.)	Geology Applied Geology	20 20
२६.	गणितशास्त्र विभाग	एम. एस्.सी.	गणितशास्त्र	Department of Mathematics	M. Sc.	Mathematics	60
२७.	पदार्थविज्ञान विभाग	एम. एस्.सी.	पदार्थविज्ञान	Department of Physics	M. Sc.	Physics	50
२८.	प्राणिशास्त्र विभाग	एम. एस्.सी.	प्राणिशास्त्र	Department of Zoology	M. Sc.	Zoology	40
२९.	रसायनशास्त्र विभाग	एम. एस्.सी.	रसायनशास्त्र	Department of Chemistry	M. Sc.	Chemistry	50
३०.	वनस्पतिशास्त्र विभाग	एम. एस्.सी.	वनस्पतिशास्त्र विभाग	Department of Botany	M. Sc.	Botany	40
३१.	सांख्यिकीशास्त्र विभाग	एम. एस्.सी.	सांख्यिकीशास्त्र	Department of Statistics	M. Sc.	Statistics	30
३२.	सुक्ष्मजीवशास्त्र विभाग	एम. एस्.सी.	सुक्ष्मजीवशास्त्र	Department of Microbiology	M. Sc.	Microbiology	30
३३.	विद्युत परमाणुशास्त्र अँड संगणक विज्ञान विभाग	एम. एस्.सी.	इलेक्ट्रॉनिक्स, कम्प्युटर सायन्स	Department of Electronics and Computer Science	M. Sc.	Electronics, Computer Science	20 20
३४.	गृहविज्ञान विभाग	एम. एस्.सी. (होमसायन्स)	फुड अँड न्युट्रीशन रिसोर्स मॅनेजमेंट	Department of Home Science	M. Sc. (H.S.)	Food and Nutrition Resource Management	30 24
३५.	राजीव गांधी विकास जैविक तंत्रज्ञान विभाग	एम. एस्.सी.	बायोटेक्नॉलॉजी	Department of Rajiv Gandhi Bio-Technology	M. Sc.	Bio-Technology	20
३६.	रेणुवीय जीवशास्त्र आणि अनुवंशकीय अभियांत्रिकी विभाग	एम. एस्.सी.	रेणुवीय जीवशास्त्र आणि अनुवंशकीय अभियांत्रिकी	Department of Molecular Biology & Genetic Engineering	M. Sc.	Molecular Biology & Genetic Engineering	30
३७.	वाणिज्य विभाग	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत	Department of Commerce	M. Com.	Commerce (M. Com.)	80
३८.	ललित कला विभाग	एम. एफ. ए.	डान्स, म्युजिक, ड्रामा, फोटोग्राफी, क्रिएटीव्ह पेन्टिंग, पोर्ट्रेट पेन्टिंग, म्युरल, इलुस्ट्रेशन,	Department of Fine Arts	M. F. A.	Dance, Music Drama, Photography, Creative Painting, Portrait Painting, Mural, Illustration	8 20 20 10 16
३९.	ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विभाग	एम. लिब.	एम. लिब.	Department of Library and Information Science	M. Lib.	M. Lib.	40

नागपूर जिल्हा: (Nagpur District)		स्नातकोत्तर अभ्यासक्रम शिकविण्यात येणाऱ्या विद्यापीठ संलग्न महाविद्यालयांची विषयवार माहिती Subjectwise Information of the University Affiliated Colleges Running P. G. Course					
अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
१.	विज्ञान संस्था, नागपूर	एम. एस्सी.	गणित, पदार्थविज्ञान, रसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, प्राणिशास्त्र, सांख्यिकी, पर्यावरणशास्त्र	Institute of Science, Nagpur	M. Sc.	Mathematics, Physics, Chemistry,	36
						Botany, Zoology, Statistics,	22
						Environment	11
२.	वसंतराव नाईक कला व समाजविज्ञान संस्था, नागपूर	एम. ए.	इंग्रजी, अर्थशास्त्र, भूगोल, तत्त्वज्ञान, राज्यशास्त्र, उर्दू, मराठी, इतिहास पर्सियन, अरेबिक, संस्कृत, गृह-अर्थशास्त्र, संगीत	Vasantrao Naik Institute of Arts & Social Sciences, Nagpur	M. A.	English, Economics, Geography, Philosophy, Political Science, Urdu, Marathi, History, Persian, Arabic, Sanskrit, Home-Economics, Music	80 80 80 80 80
३.	सेंट फ्रान्सिस डी सेल्स महाविद्यालय, सेमिनरी हिल्स, नागपूर	एम. एस्सी.	रसायनशास्त्र, बायोटेक्नॉलॉजी, पदार्थविज्ञान, गणित	St. Francis De'sales College, Nagpur	M. Sc.	Chemistry, Bio-Technology, Physics, Mathematics	30 22 22
४.	तिरपुडे समाजकार्य महाविद्यालय, नागपूर	एम.आय.आर. पी.एम. एम.एस.डब्ल्यू.	एम. आय. आर. पी. एम.	Tirpude College of Social Work, Nagpur	M. I. R. P. M.	M. I. R. P. M.,	60
			एम. एस. डब्ल्यू.		M. S. W.	M. S. W.	60
५.	बाळासाहेब तिरपुडे कॉलेज ऑफ होटल मॅनेजमेंट अँड कॅटरिंग महाविद्यालय, सदर, नागपूर	हॉस्पिटॅलिटी मॅनेजमेंट	हॉस्पिटॅलिटी मॅनेजमेंट	Shri. Balasaheb Tirpude College of Hotel Management, Nagpur	M.HOSP.	Hospitality Management	20
६.	अण्णासाहेब गुंडेवार महाविद्यालय, काटोल रोड, नागपूर	एम. कॉम. (व्यावसायिक)	वाणिज्य पारंगत (व्यावसायिक)	Annasaheb Gundewar College of Arts & Commerce, Nagpur	M. Com. (Prof.)	M. Com. (Professional)	60
७.	डॉ. आंबेडकर महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी. एलएल. एम.	इंग्रजी, अर्थशास्त्र, मराठी, वाणिज्य पारंगत, बायोटेक्नॉलॉजी, भौतिकशास्त्र रसायनशास्त्र, बायोकेमेस्ट्री, कम्प्यूटर सायन्स,	Dr. Ambedkar College, Diksha Bhoomi, Nagpur	M. A.	English, Economics, Marathi,	80
			ग्रुप बी - कॉन्स्टिट्यूशनल लॉ अँड अॅडमिनिस्ट्रेटिव्ह लॉ.,		M. Com.	M. Com.,	160
			ग्रुप डी - बिझिनेस लॉ,		M. Sc.	Bio-Technology, Physics, Chemistry, Bio-Chemistry,	22
			ग्रुप जी - क्रिमिनल लॉ		L L. M.	Computer Science,	22
						Group B - Constitutional Law & Administrative Law,	20
		Group D- Business Law,	25				
		Group G - Criminal Law	25				

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
८.	शासकीय चित्रकला महाविद्यालय, लक्ष्मीनगर, नागपूर	एम. एफ. ए.	क्रियेटिव्ह पेंटिंग, स्कॅपचर	Govt. Chitrakala Mahavidyalaya, Laxmi Nagar, Nagpur	M. F. A	Creative Painting, Sculpture	20 20
९.	मातृसेवा संघ समाजकार्य संस्था, बजाजनगर, नागपूर	एम.एस.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	MatruSeva Sangh Institute of Social Work, Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	65
१०.	सिटी प्रिमियर कॉलेज, नागपूर	एम. सी. एम.	एम. सी. एम.	City Premier College, Nagpur	M. C. M.	M. C. M.	120
११.	डॉ. आंबेडकर इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडिज रिसर्च, दिक्षाभूमी, नागपूर	एम. सी. एम.	एम. सी. एम.	Dr. Ambedkar Institute of Management Studies & Research, Nagpur	M. C. M.	M. C. M.	150
१२.	शासकीय न्याय सहायक विज्ञान संस्था, रविंद्रनाथ टागोर मार्ग, सिव्हील लाईन, नागपूर	एम. एस्सी.	फॉरेंसिक सायन्स	Institute of Forensic Science, Nagpur	M. Sc.	Forensic Science	20
१३.	श्रीमती लेडी अमृताबाई डागा महिला महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम. एम.एफ. डी. एम.एच.ओ.एस.पी. एम.एस्सी. एम.एस्सी. (एच. एस.) एम. सी. टी.	राज्यशास्त्र, गृह-अर्थशास्त्र, एम. कॉम., एम. एफ. डी., हॉस्पिटॅलीटी मॅनेजमेंट, बायोटेक्नॉलॉजी, ह्युमन डेव्हलपमेंट, होमसायन्स एक्सटेंशन, एम. सी. टी.	L. A. D. College for Women of Arts, Commerce & Science, Nagpur	M. A. M. Com. M. F. D. M. H.O. S. P., S. P. M. Sc. M. Sc. (H. S.) M. C. T.	Political Science, Home Economics, M. Com., M. F. D., M. H.O. S. P., Bio-Technology, Human Development, Home Science Extension,	80 80 80 20 20 22 22 22 15
१४.	आर. एस. मुंडले कला-वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, नार्थ अंबाझरी रोड, धरमपेट, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम.	इंग्रजी, राज्यशास्त्र, समाजशास्त्र, मराठी, भारतीय संगीत, वाणिज्य पारंगत	R. S. Mundle Dharampeth Arts & Commerce College, Nagpur	M. A. M. Com.	English, Political Science, Sociology, Marathi, Indian Music, M. Com.	80 80 80
१५.	गो. से. अर्थ-वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत	G. S. College of Commerce and Economics, Nagpur	M. Com.	M. Com.	160
१६.	जी. एच. रायसोनी इन्स्टिट्यूट ऑफ इन्फर्मेशन टेक्नॉलॉजी अँड कम्प्यूटर रिसर्च, नागपूर	एम. एस्सी. एम. सी. एम.	कम्प्यूटर सायन्स, एम. सी. एम.	G. H. Raisoni Institute of Information Technology & Computer Research, Nagpur	M. Sc. M. C. M.	Computer Science, M. C. M.	11 30

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
१७.	हिस्लॉप महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम. सी.एम. एम. कॉम. एम. एस्सी.	हिंदी, इंग्रजी, मानसशास्त्र, समाजशास्त्र, एम. सी. एम. वाणिज्य पारंगत बायोटेक्नॉलॉजी, रसायनशास्त्र, जीवरसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, प्राणिशास्त्र	Hislop College, Nagpur	M. A. M. C. M. M. Com. M. Sc.	Hindi, English, Psychology, Sociology, M. C. M., M. Com., Bio-Technology, Chemistry, Bio-Chemistry, Botony Zoology	40 90 30 40 15 14 11 11
१८.	आकार इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट अँड रिसर्च स्टडिज, नागपूर	एम. सी. एम.	एम. सी. एम.	Aakar Institute of Management & Research Studies, Nagpur	M. C. M.	M. C. M.	60
१९.	डॉ. एम. के. उमाठे आर्टस् आणि श्री. रामचंद्र मोखारे वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम.सी. एम. एम. कॉम.	इंग्रजी, एम. सी. एम., वाणिज्य पारंगत	Dr. M. K. Umathe Arts & Shri. Ramchandra Mokhare Commerce College, Nagpur	M. A. M. C. M. M. Com.	English, M. C. M., M. Com.	80 180 80
२०.	संताजी महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी.	इंग्रजी वाणिज्य पारंगत रसायनशास्त्र, सुक्ष्मजीवशास्त्र	SantajiMahavidyalaya, Nagpur	M. A. M. Com. M. Sc.	English, M. Com. Chemistry, Microbiology	80 80 22
२१.	धनवटे नॅशनल महाविद्यालय, नागपूर	एम.ए. एम. सी. एम. एम. कॉम. एम.आय.आर पी. एम.	इंग्रजी, भूगोल, मराठी, समाजशास्त्र, अर्थशास्त्र, जनसंवाद एम.सी.एम वाणिज्य पारंगत, एम. आय. आर. पी. एम.	DhanwateNational Mahavidyalaya, Nagpur	M. A. M. C. M. M. Com. M.I.R.P.M.	English, Geography, Marathi Sociology, Economics, Mass Communication M. C. M., M. Com., M. I. R. P. M.	80 80 120 30 120 320 60
२२.	शिवाजी सायन्स कॉलेज, नागपूर	एम. एस्सी.	मायक्रोबायोलॉजी, भौतिकशास्त्र, गणित, रसायनशास्त्र, कम्प्यूटर सायन्स	Shivaji Science College, Nagpur	M. Sc.	Microbiology, Physics, Mathematics, Chemistry, Computer Science	22 22 40
२३.	भैय्याजी पांढरीपांडे नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल वर्क, हनुमाननगर, नागपूर	एम.एस.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Shri Bhayyaji Pandhripande National Institute of Social Work, Nagpur	M. S. W.	M. S. W	60
२४.	सुधा सुरेशभाई मणियार कॉलेज ऑफ कम्प्यूटर अँड मॅनेजमेंट, नागपूर	एम. एस्सी.	कम्प्यूटर सायन्स	Sudha Sureshbhai Maniyar College of Computer & Management, Nagpur	M. Sc.	Computer Science	22

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
२५.	राधा महाविद्यालय, ग्रेट नाग रोड, नागपूर	एम. सी. एम. एम. लिब.	एम. सी. एम. एम. लिब.	Radha College of Library Science, Great Nag Road, Nagpur	M. C. M. M. Lib.	M. C. M M. Lib.	60 30
२६.	श्री. बिंझाणी महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम.	इंग्रजी, राज्यशास्त्र, मराठी, वाणिज्य पारंगत	Shri. Binzani City College, Nagpur	M. A. M. Com.	English, Political Science, Marathi, M. Com.	80 160
२७.	मथुरादास मोहता सायन्स कॉलेज, नागपूर	एम. एस्.सी.	भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, प्राणिशास्त्र, गणित	Mathuradas Mohta Science College, Nagpur	M. Sc.	Physics, Chemistry, Botony, Zoology, Mathematics,	22 22 22
२८.	कमला नेहरू महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम.सी. एम. एम. कॉम. एम. कॉम. व्यावसायिक एम. सी. टी. एम. लिब. एम. एस्.सी.	इंग्रजी, राज्यशास्त्र, समाजशास्त्र, मराठी, इतिहास, अर्थशास्त्र एम. सी. एम. वाणिज्य पारंगत, वाणिज्य पारंगत (व्यावसायिक) एम. सी. टी. एम. लिब. बायोटेक्नॉलॉजी, गणित, मायक्रोबायोलॉजी, भौतिकशास्त्र, बायोकेमेस्ट्री, वनस्पतिशास्त्र, कम्प्यूटर सायन्स, प्राणिशास्त्र, इलेक्ट्रॉनिक्स, पर्यावरणशास्त्र, रसायनशास्त्र	Kamla Nehru Mahavidyalaya, Nagpur	M.A M. C. M. M. Com. M. Com. M. C. T. M. Lib. M. Sc.	English, Political Science, Sociolgy, Marathi, History, Economics M. C. M., M. Com., M. Com.(Professional) M. C. T., M. Lib., Bio-Technology, Maths, Microbiology, Physics, Bio-Chemistry, Botony, Computer Science, Zoology, Electronics, Environment Science, Chemistry	80 80 80 160 60 15 40 22 22 22 22 22 30
२९.	सेवादल महिला सायन्स अँड होमसायन्स कॉलेज, सक्करदरा चौक, नागपूर	एम. एस्.सी.	रसायनशास्त्र, प्राणिशास्त्र, पर्यावरणशास्त्र	Sewadal Mahila Science & Home Science College, Umrer Road, Nagpur	M. Sc.	Chemistry, Zoology, Environment Science	22 27
३०.	डॉ. आंबेडकर इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल वर्क, भगवाननगर, नागपूर	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Dr. Ambedkar Institute of Social Work, Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	60
३१.	सी. पी. अँड बेरार कला वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम.	अर्थशास्त्र, वाणिज्य पारंगत	C. P. & Berar Arts & Commerce College, Nagpur	M. A. M. Com.	Economics, M. Com.	80 80
३२.	श्रीमती बिंझाणी महिला महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए.	हिंदी	Smt. Binzani Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	M. A.	Hindi	80

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
३३.	स्वामी विवेकानंद समाजकार्य महाविद्यालय, नागपूर	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Swamy Vivekanand Social Work College, Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	60
३४.	डॉ. पंजाबराव देशमुख कॉलेज ऑफ कामर्स, नागपूर	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत	Dr. Panjabrao Deshmukh College of Commerce, Nagpur	M. Com.	M. Com.	80
३५.	कुंभलकर सोशल वर्क नाईट कॉलेज, नागपूर	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Kumbhalkar College of Social Work (Evening), Ganeshpeth, Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	60
३६.	महिला महाविद्यालय, नंदनवन, नागपूर	एम. ए.	इंग्रजी, अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र, गृह-अर्थशास्त्र, मराठी	Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	M. A.	English, Economics, Political Science, Home Economics, Marathi	80 80 80
३७.	विमेन्स कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स, नंदनवन, नागपूर	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत	Womens College of Arts & Commerce, Nandanvan, Nagpur	M. Com.	M. Com.	80
३८.	पुरुषोत्तम थोटे समाजकार्य महाविद्यालय, नरसाळा रोड, नागपूर	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Purushottam Thote College of Social Work, Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	60
३९.	रामजी पांडव मास्टर ऑफ कम्प्युटर मॅनेजमेंट कॉलेज, नागपूर	एम. सी. एम. एम. एस्.सी.	एम. सी. एम., बायोटेक्नॉलॉजी	Ramji Pandav Master of Computer Management College, Nagpur	M. C. M. M. Sc.	M. C. M. Bio-technology	60 22
४०.	ऑरेंज सिटी कॉलेज ऑफ सोशल वर्क, उमरेड रोड, नागपूर	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Orange City College of Social Work, Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	60
४१.	प्रेरणा आर्ट्स अँड कॉमर्स कॉलेज, रेशीमबाग चौक, नागपूर	एम. सी. एम. एम. कॉम.	एम. सी. एम. वाणिज्य पारंगत	Prerana Arts & Commerce College, Nagpur	M. C. M. M. Com.	M. C. M., M. Com.	60 240
४२.	अवतार मेहेरबाबा महाविद्यालय, नागपूर	एम. सी. एम.	एम. सी. एम.	Avtar Mehar Baba College, Nagpur	M. C. M.	M.C.M.	60
४३.	दादा रामचंद्र बाखरू सिंधु महाविद्यालय, नागपूर	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत	Dada Ramchand Bakharu Sindhu Mahavidyalaya, Nagpur	M. Com.	M. Com.	80
४४.	दयानंद आर्य कन्या महाविद्यालय, नागपूर	एम. ए.	हिंदी	Dayanand Arya Kanya Mahavidyalaya, Nagpur	M. A.	Hindi	40
४५.	राजकुमार केवलरामानी कन्या महाविद्यालय, जरिपटका, नागपूर	एम. ए.	इंग्रजी, समाजशास्त्र, गृह-अर्थशास्त्र, हिंदी	Rajkumar Kewalramani Girls Arts College, Jaripatka, Nagpur	M. A.	English, Sociology, Home-Economics, Hindi	40 40
४६.	डॉ. मधुकरराव वासनिक पी.डब्ल्यू. एस. कॉलेज ऑफ आर्ट्स अँड कॉमर्स, नागपूर	एम. ए. एम. कॉम.	हिन्दी, इंग्रजी, अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र, राज्यशास्त्र, पालि-प्राकृत, इतिहास, मराठी आंबेडकर विचारधारा, वाणिज्य पारंगत	Dr. Madhukarrao Wasnik P. W. S. College of Arts & Commerce, Nagpur	M. A. M. Com.	Hindi, English, Economics, Sociology, Political Science, Pali-Prakrit, History, Marathi, Ambedkar Thought, M. Com.	80 80 80 80 80

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
४७.	व्ही. एम. व्ही. कॉमर्स जे. एम. टी. आर्ट्स अँड जे. जे. पी. सायन्स कॉलेज, वर्धमाननगर, नागपूर	एम. ए. एम. सी. एम. एम. कॉम. एम. एस्सी.	इंग्रजी, अर्थशास्त्र, हिन्दी, एम. सी. एम., वाणिज्य पारंगत, फिजिक्स, रसायनशास्त्र, गणित	V. M. V. Commerce, J. M. T. Arts & J. J. P. Science College, Nagpur	M. A. M. C. M. M. Com. M. Sc.	English, Economics, Hindi, M. C. M., M. Com., Physics, Chemistry, Mathematics	80 60 160 22 22
४८.	अटलंटा कॉलेज, नागपूर	एम. सी. एम.	एम. सी. एम.	Atlanta College, Nagpur	M. C. M.	M.C.M.	60
४९.	जवाहरलाल नेहरू कॉलेज ऑफ आर्ट्स कॉमर्स अँड सायन्स, वाडी, नागपूर	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत	Jawaharlal Nehru College of Arts, Commerce & Science, Wadi, Nagpur	M. Com.	M. Com.	80
५०.	सेंट्रल इंडिया कॉलेज ऑफ लॉ, गोधनी रोड, नागपूर	एलएल. एम.	ग्रुप-बी, कॉन्स्टिट्यूशनल लॉ अँड अॅडमिनीस्ट्रेटिव्ह लॉ, ग्रुप-सी, इटॅलेक्च्युअल प्रॉपर्टी लॉ, ग्रुप-डी, बिझिनेस लॉ, ग्रुप-जी, क्रिमिनल लॉ	Central India College of Law, Godhani Road, Nagpur	LL. M.	Group B – Constitutional Law & Administrative Law, Group C – Intellectual Property Law, Group D – Business Law, Group G – Criminal Law	25 25 25 25
५१.	स्व. गोविंदराव वंजारी कॉलेज ऑफ लॉ, सक्करदरा चौक, नागपूर	एलएल. एम.	ग्रुप –बी, कॉन्स्टिट्यूशनल लॉ अँड अॅडमिनीस्ट्रेटिव्ह लॉ, ग्रुप –डी, बिझिनेस लॉ, ग्रुप – जी, क्रिमिनल लॉ	Late Govindrao Wanjari College of Law, Sakkardara Chowk, Nagpur	LL. M.	Group B – Constitutional and Administrative Law, Group D – Business Law, Group G- Criminal Law	25 25 25
५२.	निकालस महिला महाविद्यालय, राणाप्रताप नगर, नागपूर	एम. सी. टी.	एम. सी. टी.	Nikalas Mahila Mahavidyalaya, Ranapratap Nagar, Nagpur	M. C. T.	M. C. T.	15
५३.	के. आर. पांडव महाविद्यालय, न्यु नंदनवन, नागपूर	एम. एस्सी.	कम्प्युटर सायन्स	K. R. Pandav Mahavidyalaya, New Nandanwan, Nagpur	M. Sc.	Computer Science	22
५४.	धरमपेठ एम. पी. देव मेमोरियल सायन्स कॉलेज, नागपूर	एम. एस्सी.	गणित	Dharampeth M. P. Deo Memorial Science College, Nagpur	M. Sc.	Mathematics	22
५५.	जी. एच. रायसोनी स्कूल ऑफ बिझिनेस मॅनेजमेंट, माधवनगरी, नागपूर	एम. बी. ए.	मास्टर ऑफ बिझिनेस अॅडमिनीस्ट्रेशन	G. H. Rasoni School of Business Management, Madhavnagari, Nagpur	M. B. A.	Master of Business Administration	150

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
५६.	श्री. रामदेवबाबा कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग अँड मॅनेजमेंट, गिट्टीखदान, नागपूर	एम. टेक.	एम. टेक. इन रोबोटिक्स अँड ऑटोमेशन	Shri. Ramdeobaba College of Engineering and Management, Gittikhadan, Nagpur	M. Tech.	M. Tech. in Robotics and Autometion	12
५७.	नबीरा महाविद्यालय, काटोल	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी.	इंग्रजी, इतिहास वाणिज्य पारंगत, मायक्रोबायोलॉजी, रसायनशास्त्र, गणित	Nabira Mahavidyalaya, Katol, Dist. Nagpur	M. A. M. Com. M. Sc.	English, History, M. Com., Microbiology, Chemistry, Mathematics	80 160 22 22
५८.	मदर टेरेसा समाजकार्य महाविद्यालय, काटोल	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Mother Teresa Social Work College, Katol, Dist. Nagpur	M. S. W.	M. S. W.	60
५९.	अरविंदबाबु देशमुख आर्ट्स अँड कॉमर्स कॉलेज, भारसिंगी, जि. नागपूर	एम. ए.	मराठी	Arvindbabu Deshmukh Arts & Commerce College, Bharsingi, Dist. Nagpur	M. A.	Marathi	80
६०.	मातोश्री अंजनाबाई मुंदाफळे समाजकार्य महाविद्यालय, नरखेड	एम.एस्.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Matoshri Anjanabai Mundafale College of Social Work, Narkhed	M. S. W.	M. S. W	60
६१.	जीवन विकास महाविद्यालय, थुगावदेव, ता.नरखेड, जि. नागपूर	एम. ए.	इंग्रजी, मराठी	JiwanVikas Mahavidyalaya, Thugaondeo, Tah. Narkhed, Dist. Nagpur	M. A.	English, Marathi	80
६२.	समाजकार्य महाविद्यालय, कामठी	एम.एस.डब्ल्यू.	एम. एस. डब्ल्यू.	Social Work College, Kamptee	M. S. W.	M. S. W.	60
६३.	महात्मा गांधी कला, वाणिज्य महाविद्यालय, पारशिवनी, जि. नागपूर	एम. ए.	अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र	Mahatma Gandhi Arts-Commerce College, Parshioni Dist. Nagpur	M. A.	Economics, Sociology	80
६४.	जोतीराव फुले समाजकार्य महाविद्यालय, उमरेड, जि. नागपूर	एम. सी. एम. एम.एस.डब्ल्यू.	एम. सी. एम. समाजकार्य पारंगत	Jyotirao Fuley Social Work College, Umrer, Dist. Nagpur	M. C. M. M. S. W.	M. C. M., M. S. W.	30 60
६५.	बॅ. शेषराव वानखेडे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, मोहपा, जि. नागपूर	एम. ए.	मराठी, समाजशास्त्र	Br. Sheshroo Wankhede Arts & Commerce College, Mohapa, Dist. Nagpur	M. A.	Marathi, Sociology	80
६६.	पंकज पी. तिजारे महाविद्यालय, वेलतूर, ता. कुही, जि. नागपूर	एम. ए.	मराठी	Pankaj P. Tijare Mahavidyalaya, Velture, Tah. Kuhi, Dist. Nagpur	M. A.	Marathi	80

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
६७.	महालक्ष्मी जगदंबा कॉलेज ऑफ लायब्ररी अँड इन्फर्मेसन सायन्स, कोराडी	एम. लिब. एम. टी. डी. एम. एफ. डी. एम. सी. एम.	एम. लिब., एम. टी. डी., एम. एफ. डी., एम. सी. एम.	Mahalaxmi Jagdamba College of Library & Information Science, Koradi, Nagpur	M. Lib. M. T. D. M. F. D. M. C. M.	M. Lib., M. T. D., M. F. D., M. C. M.	60 20 20 60
६८.	बॅरि. शेषराव वानखेडे आर्ट्स कॉलेज, खापरखेडा	एम. ए.	अर्थशास्त्र, मराठी	Br. Sheshrao Wankhede Arts College, Khaparkheda, Dist. Nagpur	M. A.	Economics, Marathi	80
६९.	तायवाडे कॉलेज, महादुला, कोराडी	एम. ए. एम.सी. एम. एम. कॉम. एम. एस्सी.	इंग्रजी, अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र, मराठी, राज्यशास्त्र, एम. सी. एम., वाणिज्य पारंगत, मायक्रोबायोलॉजी, रसायनशास्त्र, गणित, वनस्पतिशास्त्र, कम्प्युटर सायन्स, प्राणिशास्त्र	Taywade College, Mahadula, Koradi	M. A. M. C. M. M. Com. M. Sc.	English, Economics, Sociology, Marathi, Political Science, M. C. M., M. Com., Microbiology, Chemistry, Mathematics, Botony, Computer Science, Zoology	80 80 80 60 80 22 22 22
७०.	शांतीनिकेतन बिझिनेस स्कुल, सर्वे क्र. २२/३, म्हसाळा, उप्पलवाडी, औद्योगिक एरिया जवळ, कामठी रोड, नागपूर	एम. बी. ए.	मास्टर ऑफ बिझिनेस अँडमिनीस्ट्रेशन (इंग्रजी माध्यम)	Shantiniketan Business School, Serve No. 223/3, Mhasala, Uppalwadi, Near Estate Area, Kamptee Road, Nagpur	M. B. A.	Master of Business Administration (English Medium)	150
भंडारा जिल्हा : (Bhandara District)							
७१.	जे. एम. पटेल कला - वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, भंडारा	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी.	इंग्रजी, समाजशास्त्र, मराठी, इतिहास, वाणिज्य पारंगत (व्यावसायिक) वनस्पतिशास्त्र, प्राणिशास्त्र	J. M. Patel Arts, Commerce & Science College, Bhandara	M. A. M. Com. M. Sc.	English, Sociology Marathi, History, M. Com.(Professional) , Botany, Zoology,	80 80 60 22
७२.	आठवले समाजकार्य महाविद्यालय, भंडारा	एम.एस.डब्ल्यू.	समाजकार्य पारंगत	Athawale Social Work College, Bhandara	M. S. W.	M. S. W.	60
७३.	कला, वाणिज्य महाविद्यालय, जवाहरनगर (पेट्रोलपंप), जि. भंडारा	एम. ए.	अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र	Kala, Vanijya Mahavidyalaya, Near Petrol Pump, Jawahar Nagar, Bhandara	M. A.	Economics, Political Science	80 80

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
७४.	यशवंतराव चव्हाण कला, वाणिज्य महाविद्यालय, लाखांदूर, जि. भंडारा	एम. ए. एम. एस्सी. एम. कॉम.	इतिहास, राज्यशास्त्र, अर्थशास्त्र, भूगोल, पालि व प्राकृत, समाजशास्त्र, मराठी गणित, प्राणिशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, सुक्ष्मजीवशास्त्र, वाणिज्य पारंगत	Yashwantrao Chavan Arts, Commerce & Science Mahavidyalaya, Lakhandur, Dist. Bhandara	M. A. M. Sc. M. Com.	History, Political Science, Economics, Geography, Pali & Prakrit, Sociology, Marathi, Mathematics, Zoology, Botony, Microbiology, M. Com.	80 80 80 22 22 80
७५.	समर्थ महाविद्यालय, लाखनी, जि. भंडारा	एम. ए.	भूगोल, गृह-अर्थशास्त्र	Samarth Mahavidyalaya, Lakhni, Dist. Bhandara	M. A.	Geography, Home Economics	80 80
७६.	एस. एन. मोर कला-वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, तुमसर, जि. भंडारा	एम. ए. एम. कॉम. व्यावसायिक	अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र, एम. कॉम. (व्यावसायिक)	Seth Narsingdas Mor Arts, Commerce & Science College, Tumsar	M. A. M. Com.	Economics, Political Science M. Com. (Professional)	80 80 60
७७.	डॉ. अरुण मोटघरे महाविद्यालय, कोंढा कोसरा, जि. भंडारा	एम. ए. एम. एस्सी.	इंग्रजी, राज्यशास्त्र, समाजशास्त्र, मराठी, इतिहास, भूगोल, गृह-अर्थशास्त्र, गणित, प्राणिशास्त्र, रसायनशास्त्र	Dr. Arun Motghare Mahavidyalaya, Kondha Kosra, Dist. Bhandara	M. A. M. Sc.	English, Political Science, Sociology, Marathi, History, Geogruphy, Home Economics, Mathematics, Zoology, Chemistry	80 80 80 22 22
७८.	स्व. निर्धन पाटील वाघाये कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, लाखनी, जि. भंडारा	एम. ए.	समाजशास्त्र, इतिहास	Late N. Patil Waghaye Arts, Commerce and Science College, Lakhani, Dist. Bhandara	M. A.	Sociology, History	80
७९.	स्व. पार्वतीबाई मदनकर कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय, वरठी, जि. भंडारा	एम. ए.	मराठी, समाजशास्त्र	Late Parvatibai Madankar Arts and Commerce College, Warthi, Dist. Bhandara	M. A.	Marathi, Sociology	80
८०.	स्व. श्री. अशोकराव मोटघरे कॉलेज ऑफ सोशलवर्क, कोंढा-कोसरा, जि. भंडारा	एम. एस. डब्ल्यू.	समाजकार्य	Late Shri. Ashokrao Motghare College of Social Work, Kondha-Kosra, Dist. Bhandara	M. S. W.	M. S. W.	60
गोंदिया जिल्हा : (Gondia District)							
८१.	न. मा. दलाल कला - वाणिज्य महाविद्यालय, गोंदिया	एम. ए. एम.सी. एम. एम. कॉम.	इंग्रजी, अर्थशास्त्र, भूगोल, इतिहास, राज्यशास्त्र, एम. सी. एम., वाणिज्य पारंगत	N. M. Dalal Arts & Commerce College, Gondia	M. A. M. C. M. M. Com.	English, Economics, Geography, History, Political Science M.C.M., M. Com.	80 80 80 60 80

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
८२.	धोटे बंधु कॉलेज ऑफ सायन्स, गोंदिया	एम. एस्सी.	मायक्रोबायोलॉजी, कम्प्यूटरसायन्स, रसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, भौतिकशास्त्र	Dhote Bandhu College of Science, Gondia	M. Sc.	Microbiology, Computer Science, Chemistry, Botany, Physics	22 22 22
८३.	एस. एस. गर्ल्स महाविद्यालय, गोंदिया	एम. ए.	भूगोल, गृह-अर्थशास्त्र, हिंदी	S.S. Girls College, Gondia	M. A.	Geography, Home Economics, Hindi	80 80
८४.	जगत कला, वाणिज्य आणि इंदिरा बेन हरिहरभाई पटेल सायन्स कॉलेज, गोरेगाव, जि. गोंदिया	एम. ए.	मराठी, भूगोल, इतिहास	Jagat Arts, Commerce and Indiraben Hariharbhai Patel Science College, Goregaon Dist. Gondia	M. A.	Marathi, Geogruphy, History	80 80
८५.	मनोहरभाई पटेल कला-वाणिज्य महाविद्यालय, सालेकसा, जि. गोंदिया	एम. ए.	राज्यशास्त्र, इतिहास, हिंदी	Manoharbhai Patel Arts, Commerce College, Salekasa, Dist. Gondia	M. A.	Political Science, History, Hindi	80 80
८६.	छोटाभाई जव्हेरीभाई पटेल कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स, सायन्स अँड पोस्ट ग्रॅज्युएट, तिरोडा, जि. गोंदिया	एम. ए.	हिंदी	Chhotabhai Javeraiabhai Patel College of Arts, Commerce, Science & Post Graduate, Tiroda, Dist. Gondia	M. A.	Hindi	80
८७.	राजीव गांधी कॉलेज ऑफ सोशलवर्क, कुडवा, जि. गोंदिया	एम. एस. डब्ल्यू.	समाजकार्य	Rajiv Gandhi College of Social Work, Kudwa, Dist. Gondia	M. S. W.	M. S. W.	60
वर्धा जिल्हा : (Wardha District)							
८८.	गो. से. वाणिज्य महाविद्यालय, वर्धा	एम. कॉम.	वाणिज्य पारंगत	Govindrao Sakseria College of Commerce & Economics, Wardha	M. Com.	M. Com.	60
८९.	जानकीदेवी बजाज विज्ञान महाविद्यालय, आर्वी	एम. एस्सी.	मायक्रोबायोलॉजी, रसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, प्राणिशास्त्र, गणित	Jankidevi Bajaj Science College, Arvi, Dist. Wardha	M. Sc.	Micro-Biology, Chemistry, Botany, Zoology, Mathematics	22 22 22
९०.	कुंभलकर समाजकार्य महाविद्यालय, वर्धा	एम. एस. डब्ल्यू.	एम. एस. डब्ल्यू.	Kumbhalkar Social Work College, Wardha	M. S. W.	M. S. W.	60
९१.	डॉ. आंबेडकर समाजकार्य महाविद्यालय, सावंगी मेघे, वर्धा	एम. एस. डब्ल्यू.	एम. एस. डब्ल्यू.	Dr. Ambedkar Social Work College, Sawangi Meghe, Wardha	M. S. W.	M. S. W.	30
९२.	लोक महाविद्यालय, वर्धा	एम. ए. एम. लिब.	अर्थशास्त्र, मराठी, इतिहास, मानसशास्त्र, समाजशास्त्र, एम. लिब.	Lok Mahavidyalaya, Wardha	M. A. M. Lib.	Economics, Marathi, History, Psychology, Sociology, M. Lib.	80 80 80 30

अ. क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
१३.	यशवंत महाविद्यालय, वर्धा	एम. ए. एम. एस्सी. (होमसायन्स) एलएल. एम.	अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र, मराठी इतिहास, राज्यशास्त्र, गृह-अर्थशास्त्र टेक्सटाईल अँड क्लॉथिंग ग्रुप-ए, इंटरनॅशनल लॉ ग्रुप-बी, कॉन्स्टीट्यूशनल लॉ अँड अँडमिनीस्ट्रेटिव्ह लॉ ग्रुप-सी, इंटेलेक्च्युअल प्रॉपर्टी लॉ ग्रुप-डी, बिझिनेस लॉ ग्रुप-ई, एन्व्हायरन्मेंटल लॉ ग्रुप-एफ, लेबर कॅपिटल अँड लॉ	Yashwant Mahavidyalaya, Wardha	M. A. M. Sc. (H.S.) LL. M.	English, Economics, Sociology, Marathi, History, Political Science, Home – Economics Taxtile & Clothing GRP –A, International Law GRP-B, Constituional Law & Administrative Law GRP-C, Intellectual Property Law GRP- D, Business Law GRP- E, Environmental Law GRP- F, Labour, Capital &Law	80 80 80 80 20 25 25 25 25 25 25
१४.	अनिकेत समाजकार्य महाविद्यालय, वर्धा	एम.एस.डब्ल्यू.	एम. एस. डब्ल्यू.	Aniket Social Work College, Wardha	M. S. W.	M. S. W.	60
१५.	आर. एस. बिडकर कला – वाणिज्य अँड सायन्स महाविद्यालय, हिंगणघाट, जि. वर्धा	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी.	समाजशास्त्र, इंग्रजी, अर्थशास्त्र, इतिहास, गृह-अर्थशास्त्र, मराठी, राज्यशास्त्र वाणिज्य पारंगत गणित	R. S. Bidkar Arts, Commerce & Science College, Hinganghat, Dist. Wardha	M. A. M. Com. M. Sc.	Sociology, English, Economics, History, Home Economics, Marathi, Political Science M. Com. Mathematics	80 80 80 80 80 22
१६.	न्यु आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, वर्धा	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी. एम.एस.डब्ल्यू.	इंग्रजी, मराठी, गृह-अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र, समाजशास्त्र वाणिज्य पारंगत (मराठी माध्यम) वाणिज्य पारंगत (इंग्रजी माध्यम) कम्प्यूटर सायन्स, रसायनशास्त्र, भौतिकशास्त्र, गणित, बायोटेक्नॉलॉजी, एम. एस. डब्ल्यू.	New Arts and Commerce College, Wardha	M. A. M. Com. M. Sc. M. S. W.	English, Marathi, Home-Economics, Political Science, Sociology M. Com.(Marathi Medium) M. Com.(English Medium) Computer Science, Chemistry, Physics, Mathematics Bio-Technology, M. S. W.	80 80 80 160 80 22 22 22 66 120
१७.	कला-विज्ञान महाविद्यालय, पुलगाव, जि. वर्धा	एम. कॉम. एम. लिब.	वाणिज्य पारंगत एम. लिब.	Arts and Science College, Pulgaon, Dist. Wardha	M. Com. M. Lib.	M. Com. (Marathi Medium) M. Lib.	80 20

अ.क्र.	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपुर विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालये	कोर्सेस	विषय	Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University Affiliated Colleges	Courses Offered	Subject	प्रवेश क्षमता Intake Capacity
९८.	गांधी ग्राम महाविद्यालय, वर्धा	एम.सी. एम. एम. एस्सी. (होमसायन्स)	एम. सी. एम., टेक्सटाईल अँड क्लॉथिंग	Gandhi Gram College, Wardha	M. C. M. M.Sc. (H.S.)	M. C. M., Textile and Clothing	60 22
९९.	विद्या विकास कला व वाणिज्य महाविद्यालय, समुद्रपूर	एम. ए. एम. कॉम. एम. एस्सी.	समाजशास्त्र, इतिहास, वाणिज्य पारंगत, रसायनशास्त्र, वनस्पतिशास्त्र, गणित	Vidya Vikas Arts & Commerce College, Samudrapur	M. A. M. Com. M. Sc.	Sociology, History, M.Com., Chemistry, Botony, Mathematics	80 80 22 22
१००.	विद्याभारती कॉलेज, सेलू, जि. वर्धा	एम. कॉम. एम. एस्सी.	वाणिज्य पारंगत, वनस्पतिशास्त्र, प्राणिशास्त्र, भौतिकशास्त्र	Vidyabharati College, Seloo, Dist. Wardha	M. Com. M. Sc.	M. Com. Botony, Zoology, Physics	160 22
१०१.	जयविकास महाविद्यालय, शिरपुर होरे, ता. देवळी, जि. वर्धा	एम. ए.	गृह-अर्थशास्त्र	Jayvikas Mahavidyalaya, Shirpur (Hore) Dist. Wardha	M. A.	Home Economics	80
१०२.	अग्निहोत्री कॉलेज ऑफ लॉ, वर्धा	एलएल. एम.	ग्रुप-बी, कॉन्स्टीट्यूशनल लॉ अँड अँडमिनीस्ट्रेटिव्ह लॉ ग्रुप-एफ, लेबर कॅपिटल अँड लॉ	Agnihotri College of Law, Wardha	LL. M.	GRP-B, Constituional Law & Administrative Law GRP-F, Labour, Capital & Law	25 25
१०३.	श्री. बी. के. कॉलेज ऑफ सोशल वर्क, देवळी, जि. वर्धा	एम.एस.डब्ल्यू.	एम. एस. डब्ल्यू.	Shri. B. K. College of Social Work, Deoli, Dist. Wardha	M. S. W.	M. S. W.	60

परिशिष्ट –दोन, Annexure -Two

सांख्यिकी सारण्या Statistical Tables

सांख्यिकी सारणी क्रमांक – १ Statistical Table No. 1	सांख्यिकी सारणी क्रमांक – २ Statistical Table No. 2
सांख्यिकी सारणी क्रमांक – ३ उन्हाळी – २०२१ Statistical Table No. 3 Summer - 2021	सांख्यिकी सारणी क्रमांक – ४ हिवाळी – २०२१ Statistical Table No. 4 Winter - 2021

सारणी
२०२१-२०२२ या शैक्षणिक सत्रातील विद्यार्थ्यांचे
Classification of Students as per Courses and Teachers as per Faculty

अ. क्र. Sr. No.	विद्याशाखा Faculty	एकूण प्रवेशित Total Admitted			स्नातक अभ्यासक्रम Under Graduate			स्नातकोत्तर अभ्यासक्रम Post-Graduate			पदविका / प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम Diploma / Certificate Course		
		विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	एकूण Total	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	एकूण Total	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	एकूण Total	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	एकूण Total
१	विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा : Faculty of Science & Technology :	57055	56550	113605	53830	49466	103296	3030	6858	9888	192	223	415
२	वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा : Faculty of Commerce & Management :	32924	35856	68780	27565	27185	54750	5355	8664	14019	4	7	11
३	मानवविज्ञान विद्याशाखा : Faculty of Humanities :	27687	34832	62519	24748	29884	54632	2843	4825	7668	96	123	219
४	आंतर - विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा : Faculty of Inter - disciplinary Studies :	9664	9140	18804	6366	5788	12154	2380	3015	5395	918	337	1255
	एकूण बेरीज : All Total :	127330	136378	263708	112509	112323	224832	13608	23362	36970	1210	690	1900

सारणी
२०२१-२०२२ या शैक्षणिक सत्रातील विद्यापीठाचे शैक्षणिक विभाग व संलग्नित
Districtwise Male / Female Students and Teachers in University Departments

अ. क्र. Sr. No.	जिल्ह्याचे नाव District	एकूण प्रवेशित Total Admitted		विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा Faculty of Sciences & Technology		वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा Faculty of Commerce & Management	
		विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls
१.(अ) 1.(A)	विद्यापीठ शैक्षणिक विभाग University Department	1435	2120	368	850	136	150
(ब) (B)	विद्यापीठ संचालित महाविद्यालये University Colleges	946	743	461	247	-	-
(क) (C)	नागपूर जिल्हा : संलग्नित महाविद्यालये Nagpur District : Affiliated Colleges	90492	86873	47268	38351	26272	27470
2.	भंडारा जिल्हा : संलग्नित महाविद्यालये Bhandara District : Affiliated Colleges	10958	16228	2935	5871	1419	2074
3.	गोंदिया जिल्हा : संलग्नित महाविद्यालये Gondia District : Affiliated Colleges	6985	11674	1720	4772	1487	1775
4.	वर्धा जिल्हा : संलग्नित महाविद्यालये Wardha District : Affiliated Colleges	16120	18552	4303	6459	3393	4272
5.	जळगाव जिल्हा (भुसावळ) : संलग्नित महाविद्यालये Jalgaon District (Bhusawal) : Affiliated Colleges	394	188	-	-	217	115
	एकूण बेरीज : (All Total) :	127330	136378	57055	56550	32924	35856

क्रमांक — १, Table No. - 1

अभ्यासक्रमानुसार व अध्यापकांचे विद्याशाखेनुसार विवरण
for the Academic Year 2021- 2022

स्नातकोत्तर एम. फिल. M. Phil			अनुसूचित जाती S. C.			अनुसूचित जमाती S. T.			विमुक्त जाती/ भटक्या जमाती V. J. / N.T.			शिक्षकवृंद Teachers		
विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	एकूण Total	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	एकूण Total	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	एकूण Total	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	एकूण Total	पुरुष Male	महिला Female	एकूण Total
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
3	3	6	11206	10503	21709	1824	2202	4026	3092	2964	6056	2532	1788	4320
-	-	-	5960	6030	11990	1452	1670	3122	1743	2719	4462	519	493	1012
-	-	-	6126	6638	12764	3185	3697	6882	2324	2831	5155	962	580	1542
-	-	-	1020	1406	2426	634	624	1258	350	455	805	434	287	721
3	3	6	24312	24577	48889	7095	8193	15288	7509	8969	16478	4447	3148	7595

क्रमांक — २, Table NO. - 2

महाविद्यालये यामधील जिल्हावार विद्यार्थी/विद्यार्थिनी व अध्यापक
and Affiliated Colleges for the Academic Year 2021- 2022

मानवविज्ञान विद्याशाखा Faculty of Humanities		आंतर — विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा Faculty of Inter-disciplinary Studies		शिक्षकवृंद Teachers	
विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	विद्यार्थी Boys	विद्यार्थिनी Girls	पुरुष Male	महिला Female
754	887	177	233	85	44
454	425	31	71	38	12
11866	16169	5086	4883	2997	2474
4779	6290	1825	1993	476	258
2932	4562	846	565	279	110
6725	6426	1699	1395	567	248
177	73	-	-	5	2
27687	34832	9664	9140	4447	3148

टीप :- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ संलग्नित महाविद्यालयांच्या प्राप्त माहितीनुसार

प — १६ ■ राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ ■ (Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University)

Statistical Table No. 3 ■ Summer - 2021

सारणी क्रमांक - ३, उन्हाळी - २०२१ मध्ये झालेल्या परीक्षांतील प्रवेशित उपस्थित व उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांचे विवरण										
Table No. 3 - Details of the Students Admitted, Appeared & Passed in Examination of Summer - 2021										
विद्याशाखा : Faculty	प्रवेशित Admitted			परीक्षार्थी Appeared			उत्तीर्ण Passed			
	विद्यार्थी Male	विद्यार्थिनी Female	एकूण Total	विद्यार्थी Male	विद्यार्थिनी Female	एकूण Total	विद्यार्थी Male	विद्यार्थिनी Female	एकूण उत्तीर्ण Total Passed	टक्केवारी Percentage
(1) विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा : Faculty of Science & Technology :	45715	57948	103663	45528	57716	103244	43307	55380	98687	95.58
(2) वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा : Faculty of Commerce & Management :	31257	38994	70251	31114	38865	69979	28060	35730	63790	91.15
(3) मानव विज्ञान विद्याशाखा : Faculty of Humanities	32873	44736	77609	32574	44311	76885	26394	37571	63965	83.19
(४) आंतर - विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा : Faculty of Inter - disciplinary Studies :	6672	8401	15073	6646	8370	15016	5910	7378	13288	88.49
एकूण बेरीज : (All Total) :	116517	150079	266596	115862	149262	265124	103671	136059	239730	90.42

Statistical Table No. 4 ■ Winter - 2021

सारणी क्रमांक - ४, हिवाळी - २०२१ मध्ये झालेल्या परीक्षांतील प्रवेशित उपस्थित व उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांचे विवरण										
Table No. 4 - Details of the Students Admitted, Appeared & Passed in Examination of Winter - 2021										
विद्याशाखा : Faculty	प्रवेशित Admitted			परीक्षार्थी Appeared			उत्तीर्ण Passed			
	विद्यार्थी Male	विद्यार्थिनी Female	एकूण Total	विद्यार्थी Male	विद्यार्थिनी Female	एकूण Total	विद्यार्थी Male	विद्यार्थिनी Female	एकूण उत्तीर्ण Total Passed	टक्केवारी Percentage
(1) विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा : Faculty of Science & Technology	41145	54153	95298	40872	53886	94758	38083	51103	89186	94.11
(2) वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा : Faculty of Commerce & Management :	38903	42706	81609	38268	42097	80365	35243	39173	74416	92.59
(3) मानव विज्ञान विद्याशाखा : Faculty of Humanities :	37441	47735	85176	36885	47067	83952	31189	40614	71803	85.52
(4) आंतर - विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा : Faculty of Inter - disciplinary Studies	7060	8549	15609	6987	8515	15502	6311	7914	14225	91.76
एकूण बेरीज : (All Total) :	124549	153143	277692	123012	151565	274577	110826	138804	249630	90.91

■ ■ ■

परिशिष्ट तीन, Annexure -Three

NUMBER OF RESEARCH PAPERS PUBLISHED BY RESEARCH STUDENTS & TEACHERS IN THE
AFFILIATED COLLEGES 2021-2022

Sr. no	Name of the College	Papers Published		Conference Proceedings			Recognition Award			Published in Papers in Books	Book Published	Patents			Research Projects	
		International	National	International	National	Regional/State	International	National	Regional/State			Filed	Published	Awarded	Outside Source	Institution
1.	Hislop College, Nagpur	58	32	4	4	1	5	1	1	11	11	1	8	-	3	1
2.	Vasantrao Naik Govt. Institute of Arts & Social Sciences, Nagpur	35	-	-	1	-	-	-	-	4	6	-	-	-	-	-
3.	Institute of Science, Nagpur	28	-	-	-	-	-	1	-	4	14	-	1	-	1	-
4.	S. B. City College, Nagpur	5	27	-	-	1	-	-	-	13	1	-	-	-	1	-
5.	L.A.D. & Smt. R. P. College for Women, Nagpur	22	-	1	1	-	-	1	-	4	-	-	-	-	-	-
6.	S. B. Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	9	9	2	1	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-
7.	Matru Seva Sangh College of Social Work, Nagpur	1	7	-	8	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
8.	G. S. College of Commerce & Economics, Nagpur	4	3	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	1	2
9.	Shri Mathuradas Mohta College of Science, Nagpur	11	1	4	1	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
10.	National Fire Service College, Rajnagar, Nagpur	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
11.	C. P. & Berar E. S. College, Nagpur	13	15	-	4	-	4	-	-	2	3	1	-	-	-	-
12.	R. S. Mundle Dharampeth Arts & Commerce College, Nagpur	16	8	-	3	1	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-
13.	Dr. Ambedkar College, Nagpur	102	94	-	5	2	3	-	-	27	25	-	-	-	-	-
14.	Shri. Shivaji Science College, Nagpur	11	-	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-
15.	M. P. Deo Memorial Science College, Nagpur	7	5	3	-	1	-	4	4	1	2	-	-	-	-	-
16.	Shri. Bhaiyaji Pandharipande National Institute of Social Work, Nagpur	10	-	-	1	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	2
17.	P.W.S. Arts & Commerce College, Kamptee, Nagpur	2	38	2	42	56	-	-	3	4	8	-	-	-	1	1
18.	V.M.V. Comm., J.M.T. Arts & J.J.P. Science College, Nagpur	33	23	2	-	-	-	3	1	1	8	-	-	2	-	-
19.	Dada Ramchand Bakhru Sindhu Mahavidyalaya, Nagpur	18	14	12	-	-	2	2	-	12	13	-	-	-	2	1
20.	Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	9	11	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-
21.	Santaji Mahavidyalaya, Nagpur	4	22	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-
22.	Dayanand Arya Kanya Mahavidyalaya, Jaripatka, Nagpur	6	18	6	1	4	1	-	1	10	3	-	-	-	-	-
23.	Kamla Nehru College, Nagpur	61	-	39	-	-	4	-	-	5	1	-	-	-	-	-
24.	Women's College of Arts & Commerce, Nagpur	3	17	-	7	-	-	-	-	2	5	-	-	-	-	-
25.	Prin. Arunrao Kalode Mahavidyalaya, Nagpur	11	5	-	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

Sr. no	Name of the College	Papers Published		Conference Proceedings			Recognition Award			Published in Papers in Books	Book Published	Patents			Research Projects	
		International	National	International	National	Regional/State	International	National	Regional/State			Filed	Published	Awarded	Outside Source	Institution
26.	Dr. Punjabrao Deshmukh College of Arts & Comm. (Evening), Nagpur	5	8	1	2	7	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
27.	Manoharrao Kamdi College, Nagpur	8	4	-	3	2	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-
28.	Annasaheb Gundewar Commerce College, Katol Road, Nagpur	-	-	12	35	10	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
29.	Jyotiba Fule Adhyapak Mahavidyalaya, Nagpur	-	2	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
30.	Yashwantrao Chavan College of Engineering, Wanadongri	73	1	49	9	-	114	-	4	38	3	13	25	28	10	6
31.	Shri. Ramdeobaba College of Engineering, Nagpur	186	1	-	21	-	130	43	-	13	5	38	29	7	3	-
32.	Karmavir Dadasaheb Kannamwar College of Engineering, Nagpur	-	-	261	87	-	8	2	2	8	3	13	12	4	8	-
33.	Jawaharlal Nehru Arts, Commerce & Science College, Wadi, Nagpur	-	4	26	-	-	-	2	1	2	2	-	2	-	-	-
34.	Priyadarshini College of Engineering, Nagpur	241	4	81	5	-	5	2	1	73	18	15	16	6	2	53
35.	Sewadal Mahila Mahavidyalaya, Nagpur	24	15	7	-	-	-	-	-	5	3	-	3	5	1	-
36.	Yashoda Girls Arts & Commerce College, Nagpur	19	20	2	6	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-
37.	Rajkumar Kewalramani Kanya Mahavidyalaya, Nagpur	6	6	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-
38.	Purushottam Thote College of Social Work, Nagpur	1	7	-	4	5	-	-	9	2	4	-	-	-	-	4
39.	Kumbhalkar Social Work Evening College, Nagpur	-	4	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-
40.	Central Institute of Business Management, Pawanbhumi, Nagpur	4	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41.	Anjuman College of Engineering & Technology, Nagpur	85	2	1	-	5	-	-	2	1	4	2	2	3	2	9
42.	G. H. Rasoni College of Engineering, Nagpur	-	-	101	-	-	172	10	12	6	4	25	8	16	11	3
43.	Priyadarshini Lokmanya Tilak Institute of Management, Studies & Research, Nagpur	4	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
44.	Orange City College of Social Work, Nagpur	55	18	26	45	14	-	2	10	19	9	-	-	-	2	-
45.	Radha Mahavidyalaya, Nagpur	-	3	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46.	Nagpur Sharirik Shishan Mahavidyalaya, Nagpur	1	2	-	3	2	-	-	-	4	7	-	-	-	-	-
47.	Dr. M.K. Umathe College, Nagpur	7	12	3	5	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-
48.	Hiwarkar Arts Commerce & Science College, Shila Complex, Amravati Road, Wadi, Nagpur	5	10	-	10	-	5	-	-	2	-	-	-	-	-	-
49.	Renuka College, Nagpur	11	21	12	24	-	-	2	2	14	3	-	-	-	-	-

Sr. no	Name of the College	Papers Published		Conference Proceedings			Recognition Award			Published in Papers in Books	Book Published	Patents			Research Projects	
		International	National	International	National	Regional/State	International	National	Regional/State			Filed	Published	Awarded	Outside Source	Institution
50.	Zulekha College of Commerce, Science & Technology, Shantinagar, Nagpur	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
51.	Radhika Adhyapak Mahavidyalaya, Nagpur (B.ed.)	-	-	-	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
52.	Priyadarshini Shikshan Mahavidyalaya, Manish Layout, Sonegaon, Nagpur	-	-	-	2	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
53.	Sheeladevi College of Education, Nagpur	4	10	25	50	60	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
54.	G. H. Rasoni Law School Nagpur	-	18	-	6	-	-	-	2	-	5	-	-	-	-	-
55.	Shri. Niketan Arts & Commerce College, Tulshibag	14	5	6	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-
56.	G. H. Rasoni College of Commerce, Science & Technology, Nagpur	2	3	-	-	-	1	-	-	7	-	-	-	-	-	-
57.	Priyadarshini Bhagwati College of Engineering,	68	4	32	8	-	-	-	1	9	5	4	2	-	-	-
58.	Purna Arts, Commerce College, Reshimbagh, Nagpur	37	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-
59.	Prajasattak College of Education, Bhandara Road, Nagpur	4	6	-	-	8	-	4	6	-	8	-	-	-	-	-
60.	Gurunanak Pharmacy College, Kamgarnagar, Nagpur	6	2	2	2	2	-	-	-	2	-	1	1	1	-	-
61.	Navpratibha Mahavidyalaya, Nagpur	3	6	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
62.	C.T. Primiya College, Wardha Road, Nagpur	-	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
63.	Priyadarshini J. L. College of Engineering, Nagpur	-	-	70	-	-	23	-	-	2	3	3	1	2	-	1
64.	Modern College Nagpur	-	-	-	1	3	2	-	-	-	1	-	-	-	-	yes
65.	G. H. Rasoni School of Business Management, Nagpur	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
66.	Tulsiram Gaikwad Patil College of Architechcher, Wardha Road, Nagpur	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
67.	G. H. Rasoni Institute of Engineering & Technology, Nagpur	82	1	51	-	-	8	6	2	14	-	6	25	7	-	-
68.	Abha Gaikwad Patil College of Engineering, Mohgaon, Wardha Road, Nagpur	24	-	16	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	4
69.	Govt. Institute of Forensic Sciences, Nagpur	20	5	3	4	-	-	2	-	10	-	-	-	-	-	-
70.	Smt. Manoramabai Mundle College of Architecture, Nagpur	4	-	1	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	24
71.	Dr. Ambedkar Institute of Management Studies & Research	7	3	8	9	1	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-
72.	Priyadarshini Institute of Architecture & Design Studies	18	4	14	6	-	11	1	1	6	1	1	-	-	-	-

Sr. no	Name of the College	Papers Published		Conference Proceedings			Recognition Award			Published in Papers in Books	Book Published	Patents			Research Projects	
		International	National	International	National	Regional/State	International	National	Regional/State			Filed	Published	Awarded	Outside Source	Institution
73.	Ideas- Institute of Design Education & Architectural Studies Nagpur	-	-	48	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
74	Datta Meghe Institute of Management & Research Studies, Atrey Layout, Nagpur	8	-	6	-	-	1	-	-	-	5	-	-	-	-	-
75.	Smt. Radhikatai Pandav College of Engineering, Umrer Road, Nagpur	20	5	-	5	-	2	-	-	2	4	-	1	-	-	-
76.	Govt. College of Engineering, Nagpur	-	26	10	1	8	1	-	1	2	1	12	3	-	-	-
77.	Ume Salma Girls Arts & Science College, Rashidnagar, Nagpur	7	7	-	3	1	2	2	1	6	2	1	1	1	-	-
78.	Dr. Ambedkar Institute of Management Studies Research, Dikshabhoomi, Nagpur	58	-	23	-	-	-	-	-	29	2	-	2	2	-	-
79.	Sent. Vincent Palloti College of Engineering & Technology, Nagpur	36	-	-	-	32	-	-	-	3	3	1	9	3	-	-
80.	Tirpude College of Social Work, Sadar, Nagpur	6	21	-	28	1	8	11	1	-	-	-	-	-	-	-
81.	Shri Sainath College of Pharmacy, Davlameti, Nagpur	-	6	24	15	-	12	-	-	-	2	1	4	2	-	-
82.	Jotiba Sharirik Shikshan Mahavidyalaya, Hingna Road, Nagpur	2	4	-	5	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-
83.	Nashikrao Tirpude College of Physical Education, Sadar, Nagpur	-	26	2	2	-	-	-	-	25	9	-	-	-	-	-
84.	Hazratbaba Tajuddin Arts & Commerce College, New Subhedar Layout, Nagpur	6	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
85.	Shri. Balasaheb Tirpude College of Hotel Management & CateringTech., Civil lines, Nagpur	11	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
86.	Dadasaheb Balpande College of Pharmacy, Besa Road, Nagpur	42	25	23	31	-	-	1	2	14	5	5	4	1	3	3
87.	Diyamond College of Commerce & Science, Jafar Nagar, Nagpur	2	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
88.	Sudha Sureshbhai Maniyar College of Computer Management, Khamla, Nagpur	4	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
89.	Anjuman Girls College of Arts, Sadar, Nagpur	1	3	-	2	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
90.	J. L. Chaturvedi College of Pharmacy, Hingna Road, Nagpur	45	13	27	23	-	1	2	-	2	7	2	2	2	2	-
91.	Tuli Institute of Hotel Management & Catering Technology, Bokhara Road, Nagpur	-	4	-	1	-	1	1	-	2	2	-	-	-	-	-

Sr. no	Name of the College	Papers Published		Conference Proceedings			Recognition Award			Published in Papers in Books	Book Published	Patents			Research Projects	
		International	National	International	National	Regional/State	International	National	Regional/State			Filed	Published	Awarded	Outside Source	Institution
92.	Kumbhalkar College of Social Work (Evening), Nagpur	-	4	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-
93.	Nikalas Mahila Mahavidyalaya Khamla, Nagpur	6	-	3	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
94.	Late Govindrao Wanjari College of Law, Nagpur	4	4	-	16	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
95.	Shakya Science Commerce & Arts, Nara, Nagpur	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
96.	Nabira Mahavidyalaya, Katol	18	1	-	6	4	-	1	2	1	12	3	-	-	-	-
97.	S.k. Porwal College of Arts, Commerce & Science, Kamptee	45	28	-	3	-	-	-	-	24	9	-	-	-	-	-
98.	Shri. Pandharinath Arts & Commerce College, Narkhed	1	-	3	1	-	-	1	-	4	1	-	-	-	-	-
99.	Nutan Adarsh Arts, Commerce & Science College, Umrer	28	17	3	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
100.	Kavikulguru Institute of Tech. & Science, Ramtek	3	16	9	-	4	1	4	1	2	-	-	1	-	1	-
101.	Arvindbabu Deshmukh Mahavidyalaya, Bharsingi	26	9	4	1	1	-	-	-	3	3	-	-	1	-	-
102.	Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur	9	7	2	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-
103.	Smt. Rajkamal Baburao Tidke Mahavidyalaya, Mouda	1	14	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-
104.	Sant Gadge Maharaj Mahavidyalaya, Higgna	20	13	7	16	5	-	1	3	2	11	-	-	-	-	-
105.	Late K. Z. S. Science College, Bramhani, Kalmeshwar	6	2	2	5	-	1	1	-	2	-	-	-	2	-	-
106.	Sharadchandra Arts & Commerce College, Butibori	2	14	-	1	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-
107.	Bar. S. Wankhede Mahavidyalaya, Mohpa	23	2	-	4	-	-	-	-	11	1	-	-	-	-	-
108.	Rani Laxmibai Mahila Mahavidyalaya, Sawargaon	8	6	-	-	3	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-
109.	Mahatma Jotiba Phule Physical Education College, Umrer	2	5	-	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
110.	Taywade College, Mahadula Koradi	7	9	-	8	-	3	-	-	7	14	-	-	-	-	-
111.	G. H. Raison Institute of Management & Research, Khaparkheda	-	-	7	2	-	7	-	-	4	-	-	-	5	-	-
112.	Bar. Sheshrao Wankhede Arts & Commerce, College Khaparkheda	9	2	-	3	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
113.	K. D. Pawar Shikshan Mahavidyalaya, Saoner	5	12	12	20	12	1	-	4	2	-	-	-	-	-	-
114.	Indira Gandhi Arts & Commerce College, Kalmeshwar	4	17	-	-	-	-	-	-	3	4	-	-	-	-	-
115.	College of Social Work, Kamptee	2	12	1	6	20	1	10	1	2	-	-	-	-	6	-
116.	Shri Lemdeo Patil Mahavidyalaya, Mandhal	8	1	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
117.	Mahatma Gandhi Arts & Commerce College, Parseoni,	3	6	-	3	-	6	-	2	3	3	-	-	-	-	-
118.	Bhalerao Science College, Saoner Dist. Nagpur	3	3	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-

Sr. no	Name of the College	Papers Published		Conference Proceedings			Recognition Award			Published in Papers in Books	Book Published	Patents			Research Projects	
		International	National	International	National	Regional/State	International	National	Regional/State			Filed	Published	Awarded	Outside Source	Institution
119.	Shri. Sai Prasad College of Arts, Mouda	-	-	2	9	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
120.	Jeevan Vikas Mahavidyalaya, Thugaondeo, Narkhed	20	19	-	-	-	1	1	1	12	5	-	-	-	-	-
121.	Smt. Kishoritai Bhoyar College of Pharmacy, Kamptee	75	25	-	120	19	-	15	12	25	8	9	5	2	4	10
122.	Late Rajendrasingh Alias Baba Vyas Arts & Commerce College, Kondhali	2	4	-	6	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
123.	Sharirik Shikshan Mahavidyalaya, Koradi	-	2	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
124.	Jotirao Phule Social Work College, Umrer	7	6	-	-	6	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
125.	Madhaorao Tidke Physical Education College, Mouda	4	2	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
126.	Vidyasagar Mahavidyalaya, Khairi, Ramtek	2	15	-	2	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-
127.	Tai Golwalkar Science College, Ramtek	12	4	-	-	-	4	1	-	1	9	-	1	-	-	-
128.	K. D. Pawar College of Education, Saoner	1	6	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
129.	Sonekar College of Pharmacy, Mahadula, Koradi	2	-	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
130.	Smt. Kishoritai Bhoyar College of Education, Kamptee	-	2	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
131.	Taywade College of Pharmacy, Koradi	2	-	3	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
132.	Ravindranath Tagore College of Arts, Science & Commerce, Wardha Road,	-	4	-	-	12	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-
133.	Nagpur Institute of Technology, Mahurjhari, Nagpur	71	1	6	1	-	-	3	-	8	2	5	4	-	-	10
134.	Gurumanak Institute of Engineering & Technology, Nagpur	74	29	-	-	-	-	-	-	1	3	2	2	-	-	-
135.	Nagar Parishad Shivaji Arts College Mowad	5	9	-	7	5	2	-	7	2	1	-	2	-	-	-
136.	Govindrao Wanjari College of Engineering & Technology, Nagpur	10	10	4	25	-	-	-	-	2	1	-	2	-	-	-
137.	Ramkrishna Wagh Arts & Commerce, College Bokhara	-	4	1	2	4	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-
138.	Revnath Choure College, Saoner	1	-	-	1	-	-	1	-	1	1	1	1	1	-	-
139.	Tulsiramji Gaikwad Patil College of Engineering & Technology, Mohgaon	105	5	60	-	-	1	-	-	-	2	15	5	3	4	12
140.	Kamla Nehru College of Pharmacy, Butibori	20	17	10	22	-	1	1	-	3	5	-	-	-	-	-
141.	Matoshri Anjanabai Mundnfale College Social Wark Narkhed Dist. Nagpur	6	10	3	14	1	-	-	6	6	3	-	-	-	-	-
142.	Wainganga College of Engineering & Management	22	2	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	2	-
143.	Jagat Prakash B.Ed. College, Sidharth Nagar, Nagpur	-	2	-	-	-	5	-	1	3	-	-	-	-	-	-

Sr. no	Name of the College	Papers Published		Conference Proceedings			Recognition Award			Published in Papers in Books	Book Published	Patents			Research Projects	
		International	National	International	National	Regional/State	International	National	Regional/State			Filed	Published	Awarded	Outside Source	Institution
144.	S. B. Jain Institute of Technology, Management & Research, Nagpur	42	-	11	-	-	3	-	-	2	1	10	10	1	-	-
145.	Zulelal Institute of Technology, Lonara	69	1	88	10	-	3	1	15	2	-	1	-	-	-	-
146.	Swaminarayan Siddhanta Institute of Technology College, Nagpur Khapri	52	3	9	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
147.	Pushpak Mahavidyalaya, Umrer	1	3	3	4	6	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
148.	Randhirsing Bhadoria College, Umrer, Dist. Nagpur	5	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
149.	Samata Shikshan, Mahavidyalaya, Mowad, Nagpur	6	7	2	2	2	-	1	-	-	2	-	-	-	1	-
150.	Cummins College of Engineering For Women Hingna	49	7	-	17	7	-	1	-	-	2	-	-	-	1	-
151.	Central India College of Business Management M B.A. Lonara	15	12	2	5	-	-	-	-	-	7	1	3	-	-	-
152.	Shri. Sai Prasad College of Arts, Salwa	-	-	2	9	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
153.	Suryodaya College of Engineering & Technology, Nagpur	141	-	-	10	-	-	-	-	1	1	-	2	-	-	25
154.	Umrer B. Ed College, Umrer	5	2	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	1
155.	Green Heaven Institute of Management & Research, Nagpur	1	6	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
156.	Nagarjun Institute of Engineering & Technology, Management, Satnawari	70	81	-	63	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
157.	Gurunanak Institute of Technology, Dahegaon	59	19	-	-	-	-	-	-	1	2	5	2	-	-	-
158.	Saraswati Mahila Mahavidyalaya, Saoner, Naik Lay-Out	1	2	2	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
159.	Saraswati Mahavidyalaya, Bokhara, Dist. Nagpur	-	4	1	2	4	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-
160.	Loksewa Mahila Mahavidyalaya, Khairi	12	-	4	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	7	-
161.	J. M. Patel Arts, Commerce & Science College, Bhandara	51	12	5	4	-	-	-	-	1	2	5	2	-	-	-
162.	Samarth Mahavidyalaya, Lakhni	13	11	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
163.	Government College of Education, Bandara	1	20	4	17	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
164.	Late Parvatabai Madankar Arts College, Warthi	-	2	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
165.	N. J. Patel Arts & Commerce College, Mohadi	7	4	3	7	2	1	1	-	1	2	-	-	-	-	-
166.	Smt. Gopikabai Bhure Mahila Mahavidyalaya, Tumsar	8	6	1	-	-	-	1	1	3	1	-	-	-	-	-
167.	Pragati Mahila Arts Commerce Mahavidyalaya, Bhandara	4	1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
168.	Wainganga Physical Education College, Sakoli	-	-	-	2	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-

Sr. no	Name of the College	Papers Published		Conference Proceedings			Recognition Award			Published in Papers in Books	Book Published	Patents			Research Projects	
		International	National	International	National	Regional/State	International	National	Regional/State			Filed	Published	Awarded	Outside Source	Institution
169.	Yeshwantrao Chavan College, Lakhandur	5	20	2	4	4	-	1	-	4	4	-	-	-	-	-
170.	Dr. L. D. Balkhande College, of Arts, Commerce, Bhandara	4	5	4	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
171.	Arts & Commerce College, Petol Pump, Bhandara	5	10	18	15	5	-	-	-	20	10	-	-	-	-	-
172.	Vidarbha Art & Commerce College, Lakhni	26	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
173.	Shyamrao Bapu Kavgate Kala Mahavidyalaya, Sakoli	10	15	5	5	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
174.	Late Nirdhan Patil Waghaye College, Ekodi, Ta. Sakoli	16	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
175.	Late Nirdhan Patil Waghaye College, Lakhni	12	2	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	-	-	-
176.	Bajiraoji Karanjekar College of Pharmacy, Sakoli	10	5	6	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-
177.	M. B. Patel Arts & Commerce College, Sakoli, Bhandara	6	17	1	15	1	-	2	-	1	2	-	-	-	-	-
178.	Late Mansaramji Padole Arts College, Ganeshpur, Bhandara	4	-	2	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
179.	Athavale College of Social Work, Bhandara	21	17	6	4	3	2	2	2	14	10	-	-	-	-	1
180.	Anurag College of Pharmacy, Warthi, Bhandara	4	2	10	18	5	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1
181.	Oasis Mahavidyalaya Bela, Bhandara	4	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
182.	Natwarlal Maniklal Dalal College of Arts & Commerce, Gondia	14	4	-	-	-	-	3	-	1	3	-	-	-	-	-
183.	C. J. Patel College of Arts & Commerce, Science Gondia	7	2	-	-	16	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1
184.	Punjabhai Patel College of Education, Gondia	11	16	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
185.	Dhote Bandhu Science College, Gondia	10	7	2	-	-	-	1	-	2	6	-	-	1	-	-
186.	Bhawbhuti Mahavidyalaya, Amgaon	22	-	-	2	-	3	-	3	5	4	-	-	-	1	-
187.	Shivprasad Sadanad Jaiswal Arts & Commerce, Science Gondia	29	7	1	2	-	-	-	-	6	5	-	-	-	-	-
188.	S. S. Girls College, Gondia	14	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
189.	Jagat Arts & Commerce & I.H.p. Science College, Goregaon	22	8	-	-	-	-	-	-	4	5	-	2	-	-	-
190.	Pooja College of Physical Education, Gondia	10	16	-	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
191.	Manoharbai Patel College of Pharmacy, Gondia	10	4	-	-	4	5	3	-	-	-	-	-	14	-	-
192.	M. B. Patel Arts & Commerce College, Deori	26	8	1	2	-	-	2	3	7	11	-	-	1	-	-
193.	Late Nirdhan Patil Waghaye Arts , Science College, Chop Th. Goregson Dist. Gondia	3	3	2	3	1	-	-	1	2	1	-	-	-	-	-
194.	Dr. Babasaheb Ambedkar Arts, Commerce & Science College, Surtoli, Lohara, Tah. Deori	6	8	6	9	-	9	-	-	2	1	-	-	-	-	-
195.	D. B. College of Physical Education, Gondia	2	2	1	1	1	-	-	-	2	10	-	-	-	3	3

Sr. no	Name of the College	Papers Published		Conference Proceedings			Recognition Award			Published in Papers in Books	Book Published	Patents			Research Projects	
		International	National	International	National	Regional/State	International	National	Regional/State			Filed	Published	Awarded	Outside Source	Institution
196.	Shri. Shankarlal Agrawal Science College, Salekasa, Gondia	4	6	3	-	3	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-
197.	Yeshwantrao Arts College Mahagaon	2	-	1	8	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
198.	Kirsan Mission Institute of Management, Gankhaira	-	2	-	2	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-
199.	S. Chandra Mahila Mahavidyalaya, Amgaon	10	5	-	5	9	3	-	1	-	1	3	-	-	-	-
200.	Khilesh Mahavidyalaya, Salekasa	-	-	25	52	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
201.	Govindram Seksariya College of Commerce, Wardha	2	1	1	-	-	2	-	1	5	8	-	-	-	-	-
202.	Swavlambi College of Education, Wardha	2	2	1	1	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-
203.	Yeshawant Mahavidyalaya, Wardha	15	9	4	20	-	1	1	-	10	4	-	-	-	-	-
204.	R. S. Bidkar Arts, Commerce & Science College, Hinganghat	32	15	7	36	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-
205.	Bajaj College of Science, Wardha	13	-	8	7	-	1	-	-	7	4	-	-	1	3	-
206.	Y. J. M. Mahavidyalaya Talegaon (Sham Pant), Tah. Ashti	2	3	-	3	4	7	-	-	3	-	-	-	-	-	-
207.	Yeshwant Mahavidyalaya, Seloo	14	4	-	2	-	-	-	1	6	10	-	-	-	-	-
208.	Jaivikas Mahavidyalaya, Shirpur (Hore), Tah. Deoli	2	3	-	11	7	9	-	-	2	1	-	-	-	-	1
209.	Priyadarshini Mahila Mahavidyalaya, Wardha	13	15	-	1	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
210.	Suvalal Patni Arts & Commerce College, Pulgaon	2	8	-	6	10	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
211.	Narayanrao Kale Smruti Model College, Karanja (Ghadge)	30	19	-	1	-	-	-	-	13	12	-	-	-	-	-
212.	Institute of Pharmaceutical Education & Research, Borgaon (Meghe), Wardha	10	1	-	-	-	-	1	-	3	5	-	2	1	1	-
213.	Kumbhalkar College of Social Work, Wardha	12	10	-	2	-	-	4	-	27	4	-	-	-	-	-
214.	Aniket College of Social Work, Wardha	22	20	-	12	14	-	15	22	2	3	-	-	-	-	-
215.	Arts & Science College, Pulgaon	7	28	-	28	2	-	2	1	6	6	-	-	-	-	-
216.	New Arts, Commerce & Science College, Wardha	8	10	2	-	-	-	1	-	-	2	2	1	1	-	-
217.	Ranibai Agnihotri Institute of Computer Science & Information Technology, Wardha	15	6	-	5	5	1	1	-	-	1	-	-	-	13	-
218.	Agnihotri College of Pharmacy, Bapuji Wadi, Sindi Meghe, Wardha	-	3	-	25	9	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
219.	Shri. Saibaba Lok Prabodhan Arts College, Wadner	15	13	1	11	-	3	-	-	5	1	-	-	-	-	-
220.	Shri. Shankarprasad Agnihotri College of Engineering, Wardha	157	28	92	8	-	5	4	-	4	4	-	-	-	-	-

Sr. no	Name of the College	Papers Published		Conference Proceedings			Recognition Award			Published in Papers in Books	Book Published	Patents			Research Projects	
		International	National	International	National	Regional/State	International	National	Regional/State			Filed	Published	Awarded	Outside Source	Institution
221.	Dr. R. G. Bhojar Arts, Commerce & Science College, Seloo	14	-	-	7	25	-	2	2	6	6	-	-	-	-	-
222.	Agnihotri College of Engineering, Sindi (Meghe) Wardha	11	4	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
223.	Dr. Ambedkar College of Social Work, Wardha	57	91	57	57	-	-	5	7	2	8	-	-	-	-	-
224.	Rajabhau Jachak College of Education, Elakeli	3	2	5	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
225.	P. N. Sarode College of Arts, Commerce Homescience Wardha	-	1	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
226.	Dyanbharti College, Deoli, Dist. Wardha	1	1	2	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
227.	Late Vasantrao Kolhatkar Arts & Social Science College, Rohna	10	6	-	-	-	-	-	-	5	3	-	-	-	-	-
228.	Matoshri Ashatai Kunawar Arts, Commerce & Science Womens College, Hinganghat, Dist. Wardha	1	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
229.	Arts, Commerce & Science College, Arvi, Wardha	17	5	-	-	-	1	-	-	5	3	-	-	-	-	-
230.	Vidyavikas Arts & Commerce College, Samudrapur	10	10	1	2	5	2	1	1	3	29	-	3	3	-	3
231.	Hutatma Rashtriya College of Arts & Science, Ashti	10	2	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
232.	Chetana Shikshan Mahavidyalaya, Deoli Road, Wardha	1	3	2	6	5	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
233.	Dr. R. G. Bhojar Institute of Pharmaceutical Education & Research, Nalwadi, Wardha	1	4	-	-	15	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-
234.	New. Montfort College of Pharmaceutical, Tah. Ashti Dist. Wardha	3	3	3	6	4	6	1	-	-	4	-	-	-	-	-
235.	Late Bapurao Deshmukh College of Engineering, Sevagram	33	8	2	18	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
236.	R. V. Parnkar Engineering College, Arvi, Wardha	-	8	-	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
237.	Shri Sant Gadgebaba Hindi Mahavidyalaya, Bhusawal	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

